

Indvandrere i Danmark 2010

DANMARKS
STATISTIK

Indvandrere i Danmark

2010

30. nov. 2010

I den oprindelige netudgave og i den trykte publikation var der fejl i tabel 1.5 side 24 kolonne 3 og 4 om efterkommere.

Fejlene er rettet i denne netudgave med rødt.

DANMARKS
STATISTIK

Indvandrere i Danmark 2010

Udgivet af Danmarks Statistik

November 2010

Oplag: 130

Printet af ParitasDigitalService

Papir-udgave, Pris 205 kr.

Kan købes på www.schultzboghandel.dk/

distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Tlf. 43 22 73 00

ISBN 978-87-501-1899-2

ISSN 1902-8946

Pdf-udgave

Kan hentes gratis på www.dst.dk/Publ/Indvandrer Reidk

ISBN 978-87-501-1900-5

ISSN 1902-8954

Adresse:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

E-post: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring

$\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ Mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed

- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- Nul

© Danmarks Statistik 2010

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen og politisk interesse. I denne bog, som er den fjerde udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger fra forskellige statistikområder for at give et så bredt og nuanceret billede som muligt af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund.

I denne udgave af *Indvandrere i Danmark* berøres en række nye statistikområder, som ikke har været med i tidligere udgaver af publikationen. I kapitel 1 drejer det sig om et kort afsnit om abortkvotienter blandt indvandrere samt et længere afsnit om indvandreres dødelighed sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Kapitel 2 indeholder som noget nyt et afsnit om skilsmisser, der belyser udviklingen i indvandreres skilsmissehyppigheder over tid. Sidst i kapitel 2 findes også et nyt afsnit om boligforhold for indvandrere, der blandt andet ser på forskelle mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, hvad angår boligens ejerform, boligtype og størrelse.

Publikationens anden del har fokus på børn af efterkommere. Der er endnu forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen, da den både er lille og hovedsagelig består af børn under 10 år. Kapitlerne om børn af efterkommere vil være en fast bestanddel af denne årspublikation, og de vil blive udbygget, efterhånden som data tillader det.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Befolkning, af Thomas Michael Nielsen, Annemette Lindhardt Olsen, Anne Nærvig Petersen, Lisbeth Laursen og Dorthe Larsen. Arbejdet med udarbejdelse af publikationen har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik samt Vibeke Jakobsen, SFI.

Danmarks Statistik, november 2010

Jan Plovsing / Anita Lange

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	7
DEL 1	1. Befolkning	13
	1.1. Herkomst	13
	1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland	15
	1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland	17
	1.4. Indvandringstidspunkt	19
	1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?	21
	1.6. Fertilitet og aborter	26
	1.7. Indvandring og genudvandring	31
	1.8. Statsborgerskab	35
	1.9. Indvandrere og efterkommeres opholdsgrundlag	36
	1.10. Befolkningsfremskrivning	42
	1.11. Dødelighed	44
	2. Familie og bolig	57
	2.1. Familier	57
	2.2. Vielser	65
	2.3. Skilsmisser	67
	2.4. Bolig	73
	3. Arbejdsmarked	81
	3.1. Beskæftigelsesudvikling 1981-2009	81
	3.2. Beskæftigelse, alder og køn	84
	3.3. Beskæftigelse, oprindelsesland og opholdstid i Danmark	86
	3.4. Selvstændige	92
	3.5. Branche	93
	3.6. Arbejdsløshed	100
	4. Personer uden ordinær beskæftigelse	107
	4.1. Dagpenge og kontanthjælp	107
	4.2. Sygedagpenge og barsel	109
	4.3. Støttet beskæftigelse, opkvalificering og revalidering	110
	4.4. Førtidspension og efterløn	112
	5. Uddannelse	117
	5.1. Højeste fuldførte uddannelse	117
	5.2. Uddannelse og beskæftigelse for 30-64-årige	125
	5.3. Under uddannelse	127
	6. Kriminalitet	133
	6.1. Samlet kriminalitet	134
	6.2. Kriminalitet opdelt på lovområder	147
	6.3. Straffelovsovertrædelser	153

DEL 2	7. Børn af efterkommere – definition	161
	7.1. Definition	161
	7.2. 0-29-årige børn af efterkommere	165
	7.3. Forældrenes baggrund	167
	8. Børn af efterkommere – børnenes forhold	171
	8.1. Familieforhold	171
	8.2. Daginstitutioner	174
	8.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger	176
	8.4. Uddannelse og beskæftigelse	178
	8.5. Kriminalitet	181
	9. Børn af efterkommere - forældrenes forhold	183
	9.1. Alder	183
	9.2. Uddannelse	184
	9.3. Beskæftigelse	186
	9.4. Uden beskæftigelse	189

Sammenfatning

- 7,5 pct. af befolkningen er indvandrere* 1. januar 2010 udgjorde indvandrere og efterkommere 9,8 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 7,5 pct., og blandt dem er næsten to ud af tre fra ikke-vestlige lande. Siden 1980 er antallet af ikke-vestlige indvandrere femdoblet (se afsnit 1.1).
- Høj abortkvotient blandt ikke-vestlige indvandrere* Ikke-vestlige indvandreres abortkvotient i 2007 var 21,9 pr. 1.000 kvinder i alderen 15-49 år. Det er næsten dobbelt så højt som for kvinder med dansk oprindelse, hvis abortkvotient var 11,5 (se afsnit 1.6).
- Mange indvandrere udvandrer igen* Det er langt fra alle indvandrere, som kommer til Danmark for at bo her permanent. Blandt de indvandrere, der kom til Danmark i 2001, var halvdelen genudvandret inden 1. januar 2010. Andelen, der genudvandrer, er højest blandt vestlige indvandrere (se afsnit 1.7).
- Omkring 106.000 flygtninge i Danmark* Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som er flygtninge. Det svarer til 26 pct. af alle indvandrere. Næsten alle flygtninge har oprindelse i et ikke-vestligt land (se afsnit 1.9).
- Lavere dødelighed blandt ikke-vestlige indvandrere* Ikke-vestlige indvandrere har lavere dødelighed end personer med dansk oprindelse. Baseret på dødsfald i perioden 2005-2008 for 25-89-årige er det udregnet, at havde personer med dansk oprindelse haft dødelighed som ikke-vestlige indvandrere, ville det have betydet lidt over 8.000 færre dødsfald om året (se afsnit 1.11).
- Skyldes blandt andet færre dødsfald på grund af alkohol og rygning* En opdeling på dødsårsager viser, at mandlige ikke-vestlige indvandrere blandt andet har en stor underdødelighed af sygdomme, som kan relateres til alkoholmisbrug. De kvindelige ikke-vestlige indvandrere har en stor underdødelighed af sygdomme, som kan relateres til rygning – især lungekræft og KOL (se afsnit 1.11).
- Ikke-vestlige efterkommere bor oftere med forældre* Blandt de 25-årige ikke-vestlige efterkommere bor henholdsvis 35 pct. af mændene og 27 pct. af kvinderne fortsat sammen med mindst én forælder. De tilsvarende andele blandt 25-årige med dansk oprindelse er 11 pct. for mændene og 5 pct. for kvinderne (se afsnit 2.1).
- Indvandrerægtespar fra år 2000 bliver skilt oftere end par med dansk oprindelse* Fra 1980 til 2000 er der sket en tilpasning af skilsmissehyppigheden mellem ægteskaber med to ikke-vestlige indvandrere og ægteskaber med to personer af dansk oprindelse. Mens de indvandrere, der blev gift i 1980, i betydeligt mindre grad er blevet skilt end par med dansk oprindelse, har de ikke-vestlige indvandrerpar en lidt større skilsmissehyppighed end par med dansk oprindelse blandt de viede i 2000 (se afsnit 2.3).
- Hver fjerde ikke-vestlige indvandrer bor i ejerbolig* Andelen, der bor i ejerbolig, er 62 pct. blandt personer med dansk oprindelse, men kun 38 og 24 pct. blandt vestlige og ikke-vestlige indvandrere (se afsnit 2.4).
- Ikke-vestlige indvandrere har lave beskæftigelsesfrekvenser* Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 60 pct. for mændene og 49 pct. for kvinderne i 2009 er niveauerne dog fortsat klart under niveauerne for personer med dansk

- oprindelse, som var 80 pct. for mændene og 76 pct. for kvinderne (se afsnit 3.1).
- Lille kønsforskel i beskæftigelse blandt efterkommere* Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og blandt ikke-vestlige efterkommere er forskellen mellem mænd og kvinder ikke større end blandt personer med dansk oprindelse (se afsnit 3.2).
- Især lav beskæftigelse blandt 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere* Forskellen på beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor blandt 50-59-årige. Kun 39 pct. af de 50-59-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er beskæftigede mod 81 pct. af de 50-59-årige kvinder med dansk oprindelse (se afsnit 3.2).
- Lav indvandringssalder har positiv betydning for beskæftigelse* Indvandrere, der var børn, da de kom til Danmark, er i højere grad beskæftigede end indvandrere, der først kom til Danmark som voksne. Fx har 30-34-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som kom til Danmark, da de var under 10 år, en beskæftigelsesfrekvens på 66, mens andelen i beskæftigelse kun er 49 blandt dem, der var fyldt 20 år, da de kom til Danmark (se afsnit 3.3).
- Indvandrere er i mindre grad forsikret i a-kasse* Indvandrere i arbejdsstyrken er i mindre grad forsikrede mod arbejdsløshed end personer med dansk oprindelse, og andelen er lavere blandt vestlige end ikke-vestlige indvandrere. Kun 46 pct. af de mandlige vestlige indvandrere i arbejdsstyrken er i a-kasse. Blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen 70 og 62 pct. (se afsnit 3.6).
- Relativt mange ikke-vestlige indvandrere på dagpenge og kontanthjælp* De ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede blandt modtagere af dagpenge og kontanthjælp. Blandt de kvindelige kontanthjælpsmodtagere, som ikke er ledige eller i aktivering, udgør ikke-vestlige indvandrere 29 pct. De udgør til sammenligning kun 6 pct. af alle kvinder mellem 18 og 64 år (se afsnit 4.1).
- 50-59-årige indvandrere fra Libanon, Bosnien og Irak ofte på førtidspension* Blandt de 50-59-årige indvandrere fra Libanon er omkring 60 pct. på førtidspension. Andelen af førtidspensionister blandt 50-59-årige er også meget høj blandt indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak. Hovedparten af indvandrerne fra både Libanon, Bosnien-Hercegovina og Irak er kommet til Danmark som flygtninge (se afsnit 4.4).
- Relativt få 30-årige ikke-vestlige efterkommere har afsluttet uddannelse* Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere var der i 2009 kun 42 pct. af mændene og 55 pct. af kvinderne, som havde afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse var 73 og 79 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2004, hvor andelen kun var 44 pct. De mandlige efterkommere ligger derimod på samme niveau i dag som i 2004 (se afsnit 5.1).
- Lav indvandringssalder påvirker uddannelsesniveau positivt* Indvandringssalderen har stor betydning for, om indvandrere får en uddannelse i Danmark. Blandt de 30-34-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, der var under 10 år ved indvandring, havde 38 pct. en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse. Andelen er kun 10 pct., når indvandringssalderen var 20 år eller mere (se afsnit 5.1).

- Over halvdelen af de 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere under uddannelse* I 2009 var andelen af 22-årige under uddannelse 53 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er kun to procentpoint lavere end kvinder med dansk oprindelse. Andelen er steget kraftigt siden 2001, hvor kun 39 pct. af de 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere var under uddannelse (se afsnit 5.3).
- 15 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere og efterkommere* Indvandrere og efterkommere udgør henholdsvis 12 og 3 pct. af de personer, der dømmes for kriminalitet i Danmark. Når tallene korrigeres for forskelle i alder, er kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande 74 pct. højere end indekset for alle mænd. Når der yderligere korrigeres for forskelle i socioøkonomisk status, reduceres kriminaliteten til at være 51 pct. højere for mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere (se afsnit 6.1).
- Højere kriminalitet blandt efterkommere end indvandrere* Det samlede kriminalitetsindeks for mandlige indvandrere og efterkommere på 151 dækker i virkeligheden over store forskelle mellem indvandrere og efterkommere. De mandlige ikke-vestlige indvandrere har således et kriminalitetsindeks på 138, mens efterkommernes er 225. Stigende andele af efterkommerne blandt hele gruppen af indvandrere og efterkommere vil således i sig selv påvirke det samlede indeks i opadgående retning (se afsnit 6.1).
- Flere straffelovs-overtrædelser blandt indvandrere og efterkommere* Uanset herkomst og opholdsgrundlag er overtrædelser af færdselsloven den mest almindelige form for kriminalitet blandt mænd. Overtrædelser af straffeloven, der bl.a. omfatter volds- og ejendomsforbrydelser, er dog relativt mere udbredt blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande (se afsnit 6.2).
- 10.560 børn af efterkommere i Danmark* Børn af efterkommere har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der var 10.560 børn af efterkommere 1. januar 2010 – heraf havde 89 pct. ikke-vestlig oprindelse (se afsnit 7.1).
- De fleste ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år* 82 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, over syv gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig (se afsnit 7.2).
- To ud af tre har tyrkisk, pakistansk eller jugoslavisk oprindelse* For 64 pct. af de 0-29-årige børn af efterkommere har begge forældre oprindelse i enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. At disse tre lande dominerer, er en naturlig følge af, at det var herfra, de første indvandringsbølger kom i 1960'erne og 1970'erne. Det er deres efterkommeres børn, som udgør hovedparten af børnene af efterkommere (se afsnit 7.3).
- Statistikmuligheder begrænses af gruppens lille omfang* Da de fleste børn af efterkommere er under 10 år og da gruppen er meget lille, er der endnu meget begrænsede muligheder for at beskrive børn af efterkommere i forhold til uddannelse, arbejdsmarked og kriminalitet (se kapitel 8).

DEL 1

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 9,8 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrerens andel er 7,5 pct., og af dem kommer 61 pct. fra ikke-vestlige lande.

Indvandrere og efterkommere bor især i nærheden af større byer. I Region Hovedstaden udgør indvandrere og efterkommere 15 pct. af befolkningen.

Der er forholdsvis mange indvandrere, der genudvandrer. Halvdelen af de indvandrere, som kom til Danmark i 2001, var ved starten af 2010 genudvandret. Det er især indvandrere fra vestlige lande, som genudvandrer.

Ikke-vestlige indvandreres abortkvotient i 2007 var 21,9 pr. 1.000 kvinder i alderen 15-49 år. Det er næsten dobbelt så højt som for kvinder med dansk oprindelse, hvis abortkvotient var 11,5.

26 pct. af alle indvandrere i Danmark er flygtninge. Næsten alle flygtninge kommer fra ikke-vestlige lande.

Ikke-vestlige indvandrere har lavere dødelighed end personer med dansk oprindelse. Baseret på dødsfald i perioden 2005-2009 for 25-89-årige er det udregnet, at der årligt ville være døde 98 flere mandlige ikke-vestlige indvandrere og 83 flere kvindelige ikke-vestlige indvandrere, hvis de ikke-vestlige indvandreres dødelighed havde været på samme niveau som for personer med dansk oprindelse.

En opdeling på dødsårsager viser, at mandlige ikke-vestlige indvandrere blandt andet har en stor underdødelighed af sygdomme, som kan relateres til alkoholmisbrug. De kvindelige ikke-vestlige indvandrere har en stor underdødelighed af sygdomme, som kan relateres til rygning – især lungekræft og KOL.

Hvis personer med dansk oprindelse havde lige så lav dødelighed som ikke-vestlige indvandrere ville det årlige antal dødsfald blive reduceret med over 8.000. Det svarer til omkring 18 pct. af alle dødsfald i aldersgruppen 25-89-årige.

1.1. Herkomst

Indvandrere udgør 7,5 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning bestod 1. januar 2010 af 5.534.738 personer. Heraf havde 90,2 pct. dansk oprindelse, mens 7,5 pct. og 2,3 pct. var henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Table 1.1.

Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst. 2009-2010

	1. januar 2009	1. januar 2010
I alt	5 511 451	5 534 738
Indvandrere	401 771	414 422
- fra vestlige lande	155 788	162 410
- fra ikke-vestlige lande	245 983	252 012
Efterkommere	124 265	128 316
- fra vestlige lande	16 497	16 971
- fra ikke-vestlige lande	107 768	111 345
Personer med dansk oprindelse ..	4 985 415	4 992 000

60,8 pct. er fra ikke-vestlige lande

Blandt indvandrerne i Danmark kom 60,8 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne var andelen med ikke-vestlig oprindelse 86,8 pct.

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: Alle EU-lande plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien. Fx vil Bulgarien og Rumænien betragtes som vestlige lande både før og efter 1. januar 2007, hvor de blev medlem af EU.

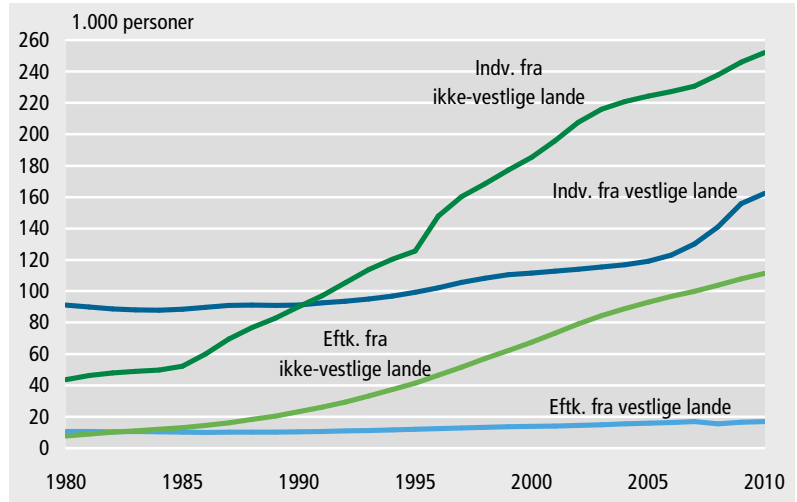
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er seksdoblet siden 1980

Siden 1980 har antallet af indvandrere og efterkommere i befolkningen i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 252.012 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2010 er således næsten seks gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1980.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der dog kun omkring 71.000 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2010 end i 1980 svarende til en stigning på 78 pct. Fra 1980 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2010 oversteg antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med næsten 90.000 personer.

Figur 1.1. Indvandrere og efterkommere. 1980-2010

14 gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1980

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1980. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1980 til 2010 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 7.653 til 111.345. Der er altså mere end 14 gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2010 som i 1980. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget med 60 pct.

1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabellen på næste side fremgår aldersfordelingen for de 12 lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de 12 lande 52 pct. af alle indvandrere.

Flest tyrkiske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Tyrkiet udgjorde 32.255 personer i 2010, hvilket gør Tyrkiet til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Tyskland har med 28.234 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Polen er tredjestørst med 25.443 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande var der således kun 9 pct., som var fyldt 60 år. Den tilsvarende andel var 20 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse, som er den største vestlige indvandrergruppe, var hele 33 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2. Indvandrere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland. 2010

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år	I alt
	år	år	år	år	år	år	og derover	
	pct.							antal
I alt	2	7	23	22	20	13	13	414 422
Vestlige lande ...	3	4	25	19	16	13	20	162 410
Heraf:								
Tyskland	3	5	15	14	17	13	33	28 234
Polen	4	4	29	24	15	13	10	25 443
Norge	1	3	25	15	13	14	30	14 663
Sverige	1	2	20	15	13	18	31	13 233
Storbritannien	2	2	9	18	25	20	24	11 832
Ikke-vestlige lande	2	8	22	24	23	12	9	252 012
Heraf:								
Tyrkiet	1	3	14	31	28	12	11	32 255
Irak	2	19	20	20	22	12	5	21 306
Bosnien-Hercegovina	0	8	20	18	22	18	14	17 911
Iran	1	5	17	16	31	21	9	12 098
Libanon	2	3	23	26	31	11	6	12 012
Pakistan	2	4	15	26	22	16	16	11 169
Jugoslavien ¹	0	5	12	18	27	18	19	11 021

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

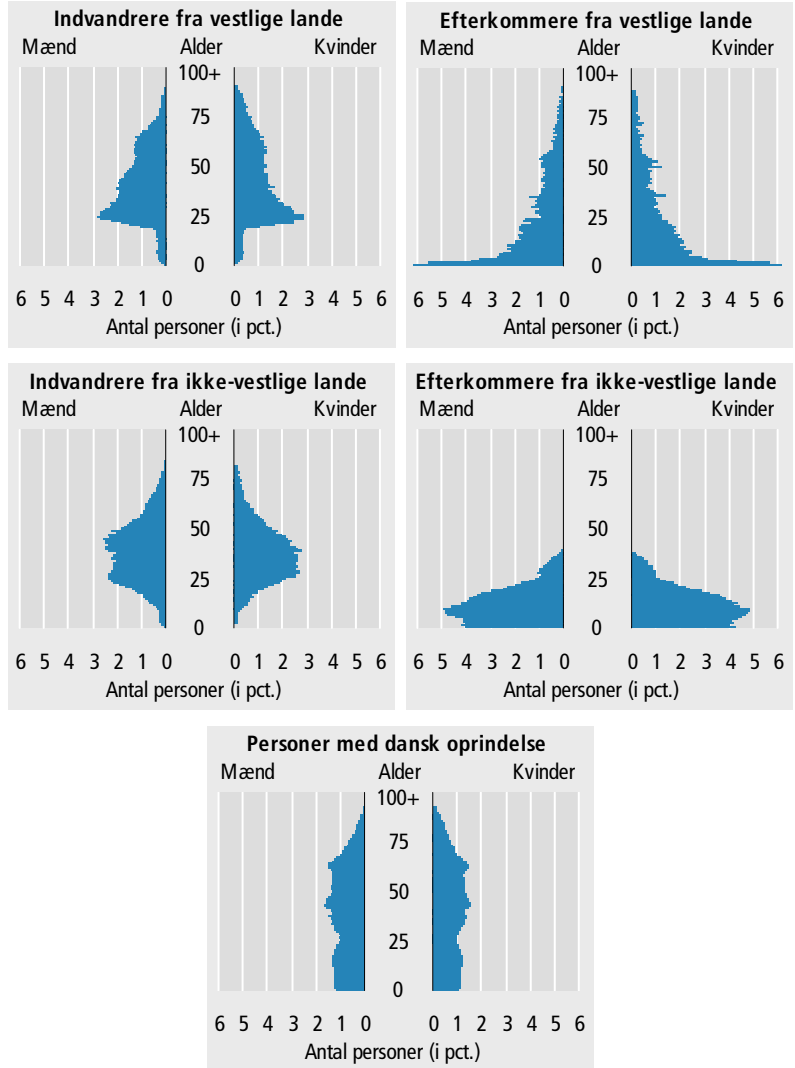
Indvandrere fra Polen er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig lidt ud fra de andre vestlige lande Norge, Sverige, Storbritannien og Tyskland, som er vist i tabellen. Der var således kun 10 pct. af indvandrere med polsk oprindelse, som var fyldt 60 år. Denne lave andel hænger i høj grad sammen med, at mange indvandrere fra Polen først er kommet til Danmark efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. At 69 pct. af indvandrerne fra Polen er mellem 20 og 49 år afspejler, at de hovedsageligt kommer til Danmark for at arbejde.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne på næste side er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Både for indvandrere og især for efterkommere er det tydeligt, at de ikke-vestlige har en yngre befolkning end de vestlige.

Figur 1.2. Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst, køn og alder. 2010

1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland

De 11 største oprindelseslande for efterkommere er ikke-vestlige

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabellen med de 12 oprindelseslande med flest efterkommere, er Polen det eneste vestlige land, og de 2.958 efterkommere med polsk oprindelse placerer Polen sidst blandt de 12 lande.

Hver femte efterkommer har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 21 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe blandt efterkommerne. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 9 pct. og 7 pct.

Tabel 1.3. Efterkommere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland. 2010

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	43	34	13	6	1	1	1	128 316
Vestlige lande ...	35	19	12	10	8	8	8	16 971
Heraf:								
Polen	33	28	20	14	2	2	1	2 958
Ikke-vestlige lande	44	37	13	5	0	0	0	111 345
Heraf:								
Tyrkiet	29	40	24	6	0	0	.	26 961
Libanon	41	52	6	0	.	0	.	11 763
Pakistan	27	32	25	16	0	.	.	9 223
Irak	72	26	2	0	0	0	.	7 958
Somalia	74	25	1	0	.	.	.	6 704
Jugoslavien ¹	29	36	18	16	0	0	0	5 938
Vietnam	43	41	15	1	0	0	0	4 959
Marokko	36	37	19	8	0	.	.	4 691
Bosnien-Hercegovina	58	42	0	0	0	0	.	4 310
Sri Lanka	40	51	9	0	0	0	.	4 088
Iran	45	43	11	0	0	.	.	3 111

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Kun hver tiende
efterkommere
er fyldt 30 år*

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 128.316 efterkommere er 43 pct. under 10 år gamle. Kun 10 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

*Vestlige
efterkommere
klart ældre end
ikke-vestlige*

Efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande er imidlertid meget forskellige, hvad aldersfordelingen angår. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 34 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 5 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

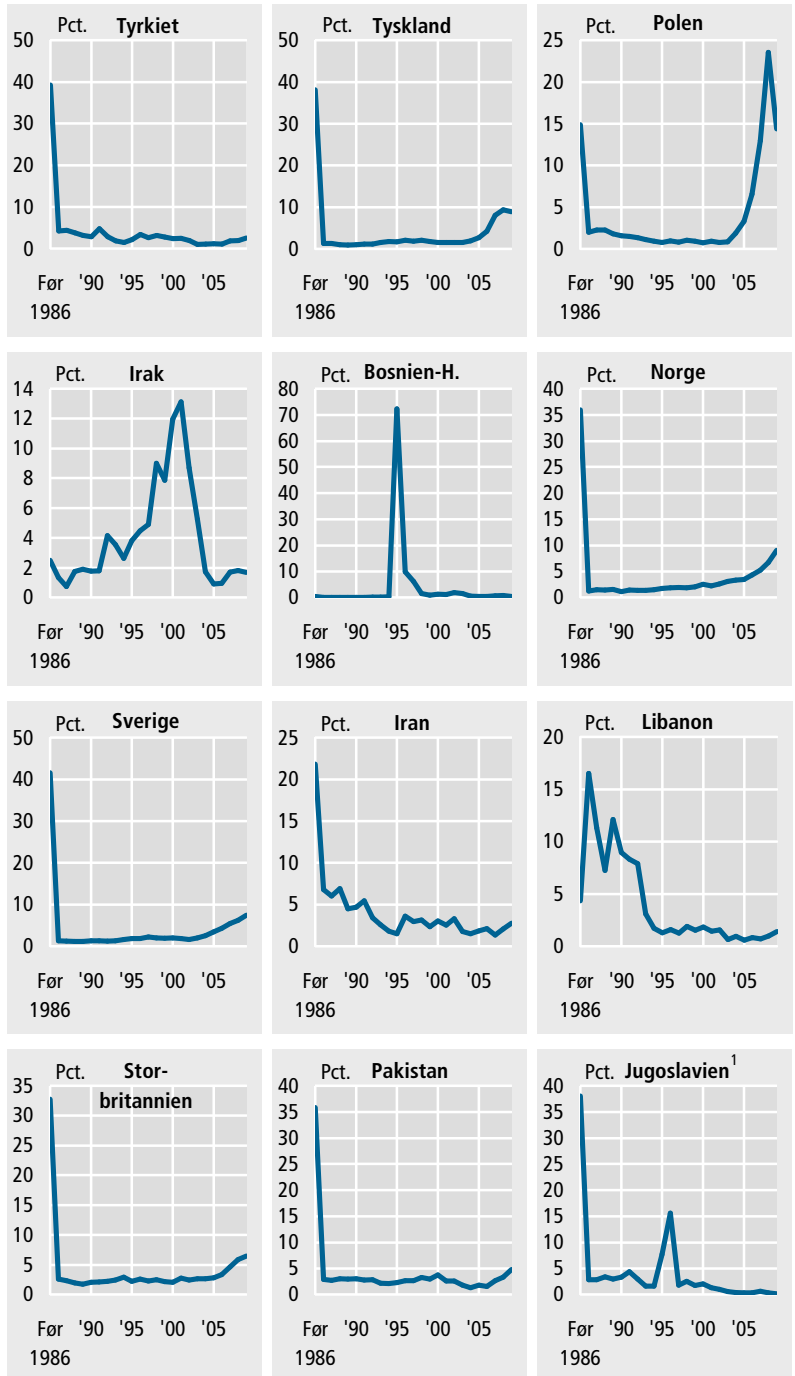
*Flest ikke-vestlige
efterkommere over
30 år har tyrkisk eller
pakistansk oprindelse*

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgjorde tilsammen 70 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4. Indvandringstidspunkt

- Indvandrings-
tidspunkt for de 12
oprindelseslande med
flest indvandrere*
- De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er på næste side repræsenteret med en figur hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerer bliver registreret i folkeregisteret. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folkeregisteret.
- Oplysninger om
tidspunkt for
indvandring fra
1986 og frem*
- Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.
- Mange indvandrere
fra vestlige lande
kom til Danmark
før 1986*
- Figureerne for de vestlige lande Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986. Fra 1986 og frem til omkring år 2000 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er to årsager til denne stigning. For det første er der de seneste år sket en stigning i indvandringen til Danmark fra Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien. Det spiller imidlertid også en rolle, at der generelt er forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid i Danmark. Derfor vil indvandrere med kort opholdstid altid udgøre en relativt stor andel af alle indvandrere fra disse lande.
- Indvandringsaktivitet
fra Tyrkiet og
Pakistan i alle år*
- Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.
- Stor indvandring fra
Polen efter 2004*
- Indvandrere fra Polen er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. Polakker kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.
- Indvandrere
fra Bosnien kom
hovedsageligt i 1995*
- For de fem øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. For Bosnien-Hercegovina viser det sig særlig tydeligt. Blandt alle indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, der findes i Danmark i dag, kom 72 pct. til Danmark i året 1995 som flygtninge fra borgerkrigen i Jugoslavien. Denne konflikt viser sig også på figuren for Jugoslavien, hvorfra der også kom usædvanligt mange indvandrere i årene 1995-1996. Der var dog allerede på det tidspunkt mange indvandrere fra Jugoslavien i Danmark, som især var kommet hertil i 1960'erne og 1970'erne for at arbejde.

Figur 1.3. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark fordelt efter 1. indvandringsår. 2010

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

- Mange indvandrere fra Libanon fra 1985-1992* Indvandrere fra Libanon er især kommet til Danmark i perioden 1985-1992. Hovedparten af indvandrere fra Libanon består af statsløse palæstinensere.
- Stor indvandring fra Irak mellem 1998 og 2003* De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted i perioden 1984-1991, mens indvandring fra Irak til Danmark for alvor begyndte efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2003, hvorefter den er faldet kraftigt. I 2001 var der således 2.798 personer, som indvandrede fra Irak til Danmark, mens tallet kun var 361 i år 2009.

1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

- Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...* De 542.738 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2010 boede i Danmark, udgjorde samlet set 9,8 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.
- ... og udgør 15,4 pct. i Region Hovedstaden* Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 15,4 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 9,8 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.
- I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 32,0 pct. af befolkningen* I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2010 er 21,6 pct. I Ishøj er andelen 32,0 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø og Bornholm, er Gribskov den kommune i Region Hovedstaden, som med 5,1 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.
- Andelen er 6,7 pct. i Region Sjælland* I Region Sjælland er den samlede andel af indvandrere og efterkommere 6,7 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 11,1 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Stevns, som har en andel på 4,0 pct.
- 8,1 pct. i Region Syddanmark* I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 8,1 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 13,3 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Assens, hvor indvandrere og efterkommere kun udgør 3,6 pct. af befolkningen.

Tabel 1.4. Indvandrere og efterkommere fordelt efter regioner. 2010

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
Hele landet	162 410	252 012	414 422	16 971	111 345	128 316	9,8
Region Hovedstaden	71 316	121 119	192 435	8 436	58 199	66 635	15,4
Region Sjælland	15 174	26 721	41 895	1 720	11 695	13 415	6,7
Region Syddanmark	32 786	43 679	76 465	3 118	17 608	20 726	8,1
Region Midtjylland	31 263	45 645	76 908	2 676	19 458	22 134	7,9
Region Nordjylland	11 871	14 848	26 719	1 021	4 385	5 406	5,5

7,9 pct. i Region Midtjylland

I Region Midtjylland er den samlede andel 7,9 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Århus med 14,1 pct. og lavest i Favrskov med 3,8 pct. Århus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel af indvandrere og efterkommere. Der er dog hele elleve kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 14,1 pct., som findes i Århus.

5,5 pct. i Region Nordjylland

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere kun 5,5 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Ålborg med 7,7 pct. og den laveste andel i Jammerbugt og Læsø med 3,5 pct. Jammerbugt og Læsø kommuner er dermed også de kommuner i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Kun fem kommuner uden for Region Hovedstaden har større andele end landsgennemsnittet

I figur 1.4 med Danmarkskortet er alle kommuner farvet efter deres andele af indvandrere og efterkommere. Den røde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 9,8 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun fem kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Århus, Odense, Greve, Aabenraa og Sønderborg. De store andele i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.

Tabel 1.5. Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2010

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og effk.
Hele landet	162 410	252 012	16 971	111 345	3,2	6,6	9,8
København	33 491	52 463	3 692	24 534	7,0	14,6	21,6
Frederiksberg	6 117	6 384	634	2 249	7,0	8,9	15,9
Albertslund	655	3 941	130	2 464	2,8	23,1	25,9
Allerød	548	696	62	252	2,5	3,9	6,5
Ballerup	1 228	2 971	177	1 657	2,9	9,7	12,7
Bornholm	921	598	77	118	2,4	1,7	4,1
Brøndby	882	4 531	173	2 958	3,1	22,2	25,3
Christiansø	1	1	1	-	2,0	1,0	3,0
Dragør	475	299	48	65	3,9	2,7	6,5
Egedal	751	1 207	103	488	2,1	4,1	6,1
Fredensborg	1 371	2 409	171	1 237	3,9	9,3	13,2
Frederikssund	714	1 199	86	512	1,8	3,9	5,7
Furesø	1 242	2 146	131	1 057	3,6	8,4	12,0
Gentofte	3 795	3 669	413	570	5,9	6,0	11,9
Gladsaxe	2 317	4 445	365	2 086	4,2	10,2	14,4
Glostrup	521	1 477	68	782	2,8	10,6	13,4
Gribskov	956	805	92	205	2,6	2,5	5,1
Halsnæs	701	1 279	69	560	2,5	5,9	8,4
Helsingør	1 912	2 980	262	1 657	3,6	7,6	11,1
Herlev	661	1 921	112	1 169	2,9	11,6	14,5
Hillerød	1 196	2 041	151	877	2,8	6,1	9,0
Hvidovre	1 247	3 574	200	2 203	2,9	11,6	14,5
Høje-Taastrup	1 199	5 045	195	3 329	2,9	17,6	20,5
Hørsholm	935	936	94	205	4,2	4,7	8,9
Ishøj	562	3 342	100	2 597	3,2	28,8	32,0
Lyngby-Taarbæk	2 382	2 590	216	688	5,0	6,3	11,2
Rudersdal	2 319	2 345	277	628	4,8	5,5	10,2
Rødovre	802	2 701	132	1 525	2,6	11,7	14,2
Tårnby	1 055	1 942	163	789	3,0	6,8	9,8
Vallensbæk	360	1 182	42	738	2,9	13,7	16,5
Faxe	557	689	61	166	1,8	2,4	4,2
Greve	1 177	2 574	188	1 350	2,9	8,2	11,1
Guldborgsund	1 328	1 527	122	489	2,3	3,2	5,5
Holbæk	1 095	2 654	110	1 222	1,7	5,6	7,3
Kalundborg	651	1 229	81	447	1,5	3,4	4,9
Køge	979	2 367	143	1 396	2,0	6,6	8,6
Lejre	497	443	68	109	2,1	2,1	4,2
Lolland	866	1 376	60	493	2,0	4,0	5,9
Næstved	1 245	2 752	172	919	1,7	4,5	6,3
Odsherred	645	579	64	148	2,1	2,2	4,3
Ringsted	640	1 549	64	910	2,2	7,5	9,7
Roskilde	2 062	3 320	227	1 468	2,8	5,8	8,6
Slagelse	1 172	3 227	127	1 935	1,7	6,7	8,3
Solrød	479	528	44	154	2,5	3,3	5,8
Sorø	435	618	43	192	1,6	2,7	4,4
Stevns	411	363	40	72	2,1	2,0	4,0
Vordingborg	935	926	106	225	2,2	2,5	4,7

Tabel 1.5. (fortsat)

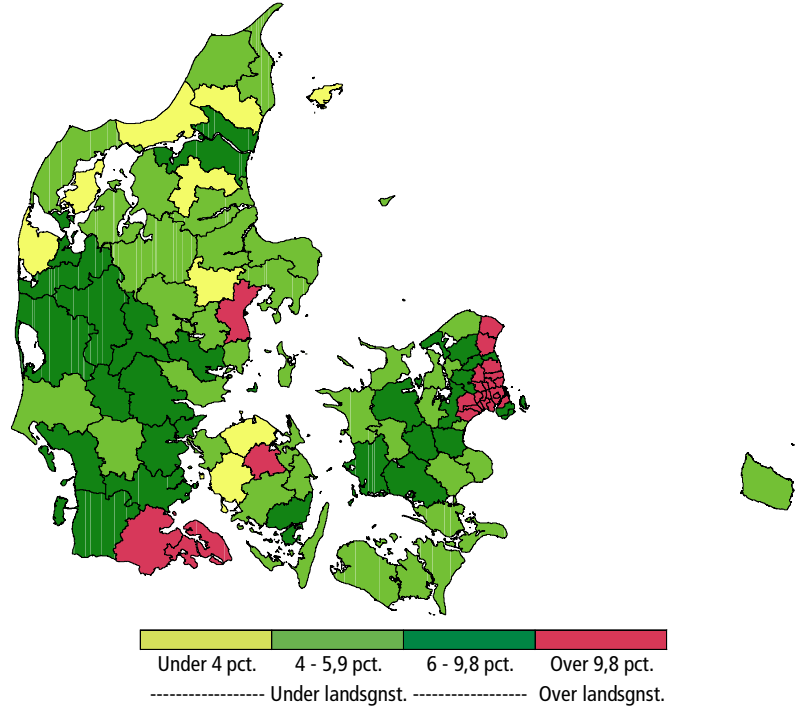
Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2010

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke-vestlige lande	Samtlige indiv. og effk.
Assens	704	647	66	97	1,8	1,8	3,6
Billund	594	672	62	255	2,5	3,5	6,1
Esbjerg	3 258	4 336	332	1 720	3,1	5,3	8,4
Fanø	118	68	2	8	3,7	2,4	6,1
Fredericia	867	2 063	74	914	1,9	6,0	7,9
Faaborg-Midtfyn	934	879	66	246	1,9	2,2	4,1
Haderslev	1 650	1 577	191	578	3,3	3,8	7,1
Kerteminde	491	463	47	104	2,3	2,4	4,6
Kolding	2 302	3 835	196	1 384	2,8	5,9	8,7
Langeland	296	211	20	33	2,3	1,8	4,1
Middelfart	618	839	55	249	1,8	2,9	4,7
Nordfyns	531	491	43	68	1,9	1,9	3,8
Nyborg	454	1 030	38	354	1,6	4,4	5,9
Odense	5 594	12 472	545	6 512	3,3	10,1	13,3
Svendborg	1 070	1 859	97	758	2,0	4,4	6,4
Sønderborg	3 329	2 913	296	1 167	4,7	5,3	10,1
Tønder	1 593	927	194	175	4,5	2,8	7,3
Varde	1 272	1 082	159	320	2,8	2,8	5,6
Vejen	1 013	1 048	111	285	2,6	3,1	5,7
Vejle	2 398	4 357	190	1 714	2,4	5,7	8,1
Ærø	220	83	10	10	3,4	1,4	4,8
Aabenraa	3 480	1 827	324	657	6,3	4,1	10,5
Favrskov	794	742	72	159	1,9	1,9	3,8
Hedensted	921	817	57	212	2,1	2,2	4,4
Herning	2 162	2 947	142	1 258	2,7	4,9	7,6
Holstebro	1 097	1 539	93	724	2,1	4,0	6,1
Horsens	3 038	3 404	188	1 357	3,9	5,8	9,7
Ikast-Brandø	827	1 448	70	659	2,2	5,2	7,5
Lemvig	408	366	38	34	2,0	1,8	3,9
Norrdjurs	688	960	68	202	2,0	3,0	5,0
Odder	452	490	38	154	2,3	3,0	5,2
Randers	1 315	2 897	124	970	1,5	4,1	5,6
Ringkøbing-Skjern	1 794	1 347	139	307	3,3	2,8	6,1
Samsø	138	44	15	5	3,8	1,2	5,0
Silkeborg	1 590	2 244	155	817	2,0	3,5	5,4
Skanderborg	1 003	1 245	110	318	1,9	2,7	4,7
Skive	652	1 118	60	359	1,5	3,1	4,5
Struer	449	630	37	225	2,2	3,8	6,0
Syddjurs	909	844	80	173	2,4	2,5	4,8
Viborg	1 822	2 391	192	685	2,2	3,3	5,5
Århus	11 204	20 172	998	10 840	4,0	10,1	14,1
Brønderslev	454	690	45	168	1,4	2,4	3,8
Frederikshavn	1 147	1 266	73	345	2,0	2,6	4,6
Hjørring	1 151	1 457	98	474	1,9	2,9	4,8
Jammerbugt	539	664	59	92	1,5	1,9	3,5
Læsø	61	5	3	-	3,3	0,3	3,5
Mariagerfjord	812	897	77	272	2,1	2,7	4,8
Morsø	298	385	39	90	1,5	2,2	3,7
Rebild	406	540	40	70	1,5	2,1	3,7
Thisted	1 160	931	85	168	2,7	2,4	5,2
Vesthimmerlands	849	767	107	151	2,5	2,4	4,9
Aalborg	4 994	7 246	395	2 555	2,7	5,0	7,7

Mange vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Gentofte og Gribskov

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 67 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Ishøj, Albertslund, Brøndby og Høje-Tåstrup kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet omkring ni ud af ti af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlige oprindelse. Blandt kommunerne på Sjælland er det i Dragør, at vestlige indvandrere og efterkommere udgør den største andel. Her er 59 pct. af alle indvandrere og efterkommere af vestlig oprindelse. Inden for region Hovedstaden er andelen med vestlig oprindelse også relativt høj i Gribskov, Gentofte, Hørsholm og Rudersdal.

Figur 1.4. Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2010

Tønder og Aabenraa har mange med tysk oprindelse og derfor mange vestlige

I Tønder og Aabenraa udgør vestlige indvandrere efterkommere i begge tilfælde lidt over 60 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det indlysende, at det hovedsageligt er indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Bornholm, Langeland, Samsø, Læsø, Fanø og Ærø kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. De har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle seks kommuner har dog samlet klart lavere andele indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 9,8 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

1.6. Fertilitet og aborter

Fertilitet

En kvinde i Danmark får i gennemsnit 1,84 børn i løbet af sit liv

I perioden 2005 til 2009 var den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.842. Man kan med en populær fortolkning af tallet sige, at en samlet fertilitet på 1.842 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,84 børn i løbet af sit liv.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder ville føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle levede, til de blev 50 år, og hvis de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn som angivet ved årets fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde ville føde i løbet af sin fertile periode.

I tabellen nedenfor findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet fordelt efter moderens oprindelsesland for perioden 2005-2009. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2005 til 2009 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten hos mødre med anden oprindelse end dansk.

Table 1.6. Fertilitetskvotienter. Gennemsnit for 2005-2009

Moderens oprindelsesland	Levende-fødte gnsn. 2005-2009	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	64 222	5,6	42,7	122,1	131,4	56,3	10,0	0,4	1 842
Dansk oprindelse	55 394	5,3	41,6	128,7	133,0	52,3	8,3	0,3	1 847
Efterkommere	875	5,8	55,9	116,3	113,8	65,0	6,5	0,4	1 818
Indvandrere	7 945	13,0	51,8	108,4	114,2	65,5	16,5	1,2	1 853
Heraf:									
Vestlige lande	2 127	9,4	21,6	76,1	121,7	73,2	14,7	0,6	1 586
Heraf:									
Norge	270	11,7	18,2	80,3	156,4	80,1	11,9	-	1 793
Tyskland	249	7,2	20,2	65,4	119,2	69,1	16,2	1,1	1 492
Polen	279	19,7	35,9	83,8	96,9	42,4	10,0	0,4	1 446
Ikke-vestlige lande	5 818	14,0	74,0	126,7	111,2	62,7	17,2	1,4	2 037
Heraf:									
Somalia	509	23,5	123,2	219,3	203,7	162,5	68,8	17,7	4 094
Pakistan	303	9,7	133,2	190,5	138,1	60,3	21,6	-	2 767
Libanon	404	36,5	151,9	168,0	107,3	61,1	20,9	0,5	2 731
Irak	542	20,6	111,7	167,1	132,3	82,2	25,7	3,0	2 713
Tyrkiet	759	10,9	110,0	149,3	97,3	42,9	10,3	0,9	2 108
Vietnam	236	9,6	62,8	138,8	116,8	57,4	17,4	-	2 015
Bosnien-Hercegovina	255	6,1	61,6	126,3	80,6	32,4	6,2	0,4	1 568

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere var den samlede fertilitet 1,853, mens den for efterkommere var 1,818. Den samlede fertilitet for kvinder med

dansk oprindelse var 1,847. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet op. Det var dog kun indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, som havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet vestlige indvandreres samlede fertilitet kun var 1,586, mens den for ikke-vestlige indvandrere var 2,037.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabellen er også vist fertilitetskvote og samlet fertilitet for indvandrere fra udvalgte lande. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande i tabellen havde kvinder med somalisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 4,094, mens kvinder med oprindelse i Bosnien-Hercegovina lå lavest med 1,568 blandt de ikke-vestlige lande. Alle øvrige ikke-vestlige lande i tabellen havde en samlet fertilitet, som var højere end 2,00.

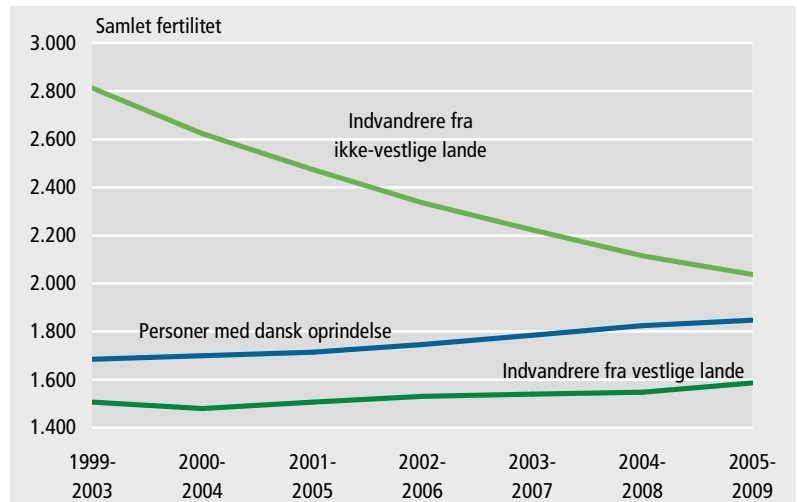
Aldersbetingede fertilitetskvote

De aldersbetingede fertilitetskvote viser gennemsnittet for hvert enkelt aldersstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvote skal tallet ganges med antallet af aldersstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabellen udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle aldersstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 665 ($5 \cdot 133,0$) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvote, som gjaldt i perioden 2005 til 2009.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2005-2009 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 41,6 levendefødte børn på hvert af de fem aldersstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en kvinde med dansk oprindelse i gennemsnit får 0,21 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Til sammenligning får en ikke-vestlig kvindelig indvandrer i gennemsnit 0,37 barn, mens hun er i alderen 20-24 år.

Figur 1.5. Samlet fertilitet for udvalgte herkomstgrupper. 1999-2009

Kvinder fra Libanon får i gennemsnit 0,76 barn, når de er mellem 20 og 24 år

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvoienten for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Libanon er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 151,9 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en indvandrerkvinde med libanesisk oprindelse i gennemsnit får 0,76 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Indvandrere med Libanon som oprindelsesland er hovedsageligt palæstinensiske flygtninge.

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste ti år. I femårsperioden 1999-2003 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 2.813 mod 2.037 for den seneste femårsperiode 2004-2008. Det svarer til et fald på 28 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet steget i løbet af de sidste ti år for både vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet kan hænge sammen med strammingerne på udlændingeområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

Aborter

Ikke-vestlige indvandreres abortkvoient næsten dobbelt så høj som for kvinder med dansk oprindelse

Abortkvoienten angiver antallet af legale aborter pr. 1.000 kvinder i alderen 15-49-årige. Ikke-vestlige indvandrere havde i 2007 en abortkvoient på 21,9. Det er næsten dobbelt så højt som for kvinder med dansk oprindelse, hvis abortkvoient var 11,5. Siden 2001 har de ikke-vestlige indvandreres abortkvoient dog været faldende, mens kvinder med dansk oprindelse stort set har befundet sig på samme niveau fra 1997 til 2007. Forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse er altså blevet indsnævret noget de seneste år, selv om den fortsat er markant.

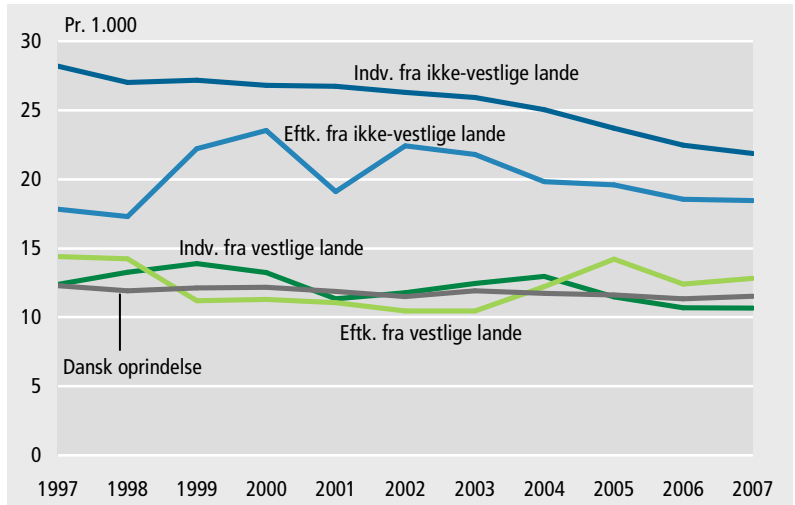
Ikke-vestlige efterkommere ligger også højt men lavere end indvandrere

Også de ikke-vestlige efterkommere har abortkvoienter, som ligger et godt stykke over niveauet for kvinder med dansk oprindelse, men dog også klart under de ikke-vestlige indvandrere. På grund af deres skæve aldersfordeling skal tallene for de ikke-vestlige efterkommere dog tages med forbehold.

Vestlige indvandrere ikke højere end dansk oprindelse

De vestlige indvandrere og efterkommere har abortkvoienter, der stort set ligger på samme niveau som kvinder med dansk oprindelse. Det har de gjort i hele den betragtede periode.

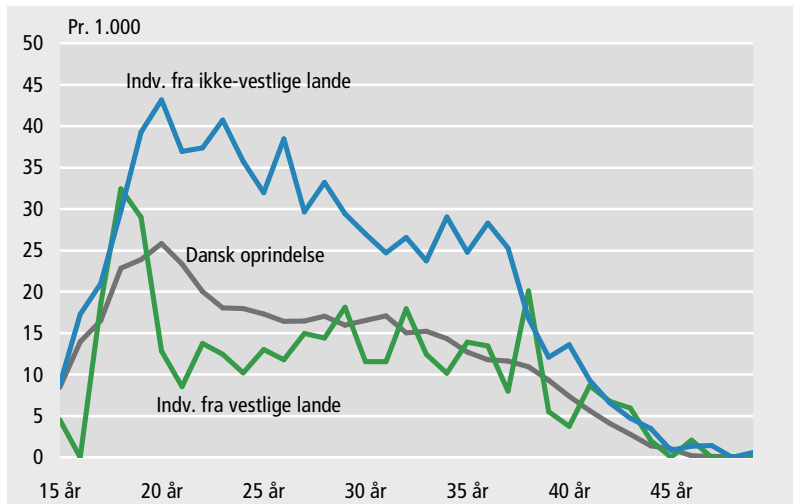
Figur 1.6. **Abortkvotienter pr. 1.000 kvinder i alderen 15-49-årige fordelt efter herkomst. 1997-2007**

Aldersbetingede abortkvotienter

De aldersbetingede abortkvotienter angiver for hvert alderstrin fra 15 til 49 år antallet af aborter pr. 1.000 kvinder på det pågældende alderstrin. Kun kvinder med dansk oprindelse og indvandrere er vist i figuren, da der er for få efterkommere på de enkelte alderstrin til at lave en sådan opgørelse. Udsvingene fra alderstrin til alderstrin er for efterkommere meget store og tilfældige.

Figur 1.7. **Aldersbetingede abortkvotienter pr. 1.000 kvinder fordelt efter herkomst. 2007**

Ikke-vestlige indvandrere ligger højere på alle alderstrin

De ikke-vestlige indvandreres højere abortkvotienter slår igennem på alle alderstrin. Både for ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse findes den højeste abortkvotient for 20-årige kvinder. Abortkvotienterne i 2007 for 20-årige var 43 for ikke-vestlige indvandrere og 26 for kvinder med dansk oprindelse. Det er dog blandt 23-årige, at for-

skellen er størst, idet ikke-vestlige indvandrere på dette alderstrin med en abortkvotient på 41 fik 23 flere aborter pr. 1.000 kvinder end 23-årige kvinder med dansk oprindelse.

Udsving for vestlige indvandrere skyldes lille befolkning

Vestlige indvandrere har aldersbetingede abortkvotienter, som stort set ligger på samme niveau som for kvinder med dansk oprindelse. De større udsving mellem alderstrinene afspejler blot, at der er forholdsvis få kvindelige vestlige indvandrere sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse, hvilket naturligt vil give større udsving.

Tabel 1.7. Abortkvotienter pr. 1.000 kvinder for indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2007

	Antal aborter	Antal 15-49-årige kvinder	Abortkvotient
	antal		pr. 1.000
Alle 15-49-årige	15 264	1 241 012	12
Personer med dansk oprindelse	12 595	1 094 830	12
Indvandrere fra:			
- vestlige lande	425	39 897	11
- ikke-vestlige lande	1 937	88 602	22
Efterkommere fra:			
- vestlige lande	44	3 438	13
- ikke-vestlige lande	263	14 246	18
Indvandrere fra udvalgte oprindelseslande			
Iran	128	3 647	35
Kina	104	3 401	31
Jugoslavien ¹	94	3 552	26
Sri Lanka	66	2 556	26
Vietnam	81	3 355	24
Marokko	43	1 798	24
Irak	158	6 808	23
Pakistan	75	3 308	23
Somalia	74	3 842	19
Thailand	97	5 040	19
Libanon	88	4 683	19
Bosnien-Hercegovina	115	6 122	19
Afghanistan	57	3 119	18
Sverige	59	3 727	16
Filippinerne	59	3 919	15
Norge	70	4 656	15
Tyrkiet	154	11 571	13
Polen	64	5 602	11

Anm.: Indvandrere fra oprindelseslande med mindst 40 aborter i 2007 er medtaget i tabellen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Abortkvotienter for 18 grupper af indvandrere

I tabellen er abortkvotienter vist for 18 grupper af indvandrere. Af tabellen fremgår også antallet af aborter for 15-49-årige samt antallet af 15-49-årige kvinder i gruppen medio 2007. Tilsammen tegner indvandrere fra de viste lande sig for omkring to tredjedele af alle indvandre- res aborter.

Indvandrere fra Iran har højest abortkvotient

Det er kvindelige indvandrere fra Iran, som med 35 aborter pr. 1.000 kvinder i alderen 15-49 år havde den højeste abortkvotient. Herefter følger indvandrere fra Kina med en abortkvotient på 31. I den anden ende findes indvandrere fra Polen og Tyrkiet, som med abortkvotienter på henholdsvis 11 og 13 ligger på samme niveau som kvinder med dansk oprindelse.

1.7. Indvandring og genudvandring

Hver anden indvandrer genudvandrer

Langt fra alle indvandrere bliver boende i Danmark. Blandt de personer, som indvandrede til Danmark i året 2001, og som ikke er født i Danmark eller med dansk oprindelse, var der 1. januar 2010 kun 51 pct. tilbage. For perioden 2001-2008 gælder det, at mellem 25 og 34 pct. af de indvandrere, der kom til Danmark i et givent år, var genudvandret igen inden 1 år efter deres indvandring.

Tabel 1.8. Indvandring og genudvandring. 2001-2009

	Indvandrede i alt	Ikke genudvandet	Genudvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
antal			pct.							
Indvandrere										
I alt	321 627	56	27	9	4	2	1	1	0	0
2001	32 222	51	25	9	5	3	2	1	1	1
2002	29 554	47	29	10	6	3	2	2	1	0
2003	26 829	41	33	11	7	4	2	2	1	
2004	27 255	42	33	12	6	4	2	1		
2005	29 713	43	34	12	7	4	1			
2006	34 528	46	32	13	7	2				
2007	43 661	54	29	14	3					
2008	51 683	66	27	7						
2009	46 182	86	14							
Efterkommere										
I alt	12 026	70	17	6	3	2	1	1	0	0
2001	1 138	61	17	7	4	3	3	2	2	1
2002	1 038	61	16	7	5	4	3	1	2	1
2003	1 074	56	20	9	5	4	3	3	1	
2004	1 219	58	20	11	5	3	2	1		
2005	1 234	65	19	7	5	3	1			
2006	1 282	65	22	8	4	1				
2007	1 444	75	15	7	2					
2008	1 699	80	16	4						
2009	1 898	90	10							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	186 916	77	12	5	2	2	1	1	0	0
2001	21 698	69	13	5	3	3	2	2	1	1
2002	21 435	71	13	5	3	3	2	1	1	0
2003	21 144	72	13	5	3	3	2	1	1	
2004	20 776	73	13	6	3	3	2	1		
2005	20 886	76	12	5	3	2	1			
2006	20 619	78	12	5	3	1				
2007	20 374	80	12	6	2					
2008	20 275	85	12	3						
2009	19 709	94	6							

- I 2009 indvandrede knap 20.000 personer med dansk oprindelse til Danmark*
- De fleste personer, som indvandrer til Danmark, er indvandrere. Det vil sige, at de har ikke dansk oprindelse eller er efterkommere. I 2009 kom 46.182 indvandrere til Danmark. Den samlede indvandring i 2009 var dog på 67.800 personer, idet henholdsvis 1.898 efterkommere og 19.709 personer med dansk oprindelse også vendte tilbage til Danmark i 2009.
- Færre indvandrede med dansk oprindelse genudvandr*
- Andelen, som udvandrer igen, er ikke overraskende lavere blandt personer med dansk oprindelse end blandt indvandrere og efterkommere. For de personer med dansk oprindelse, som indvandrede i 2001, var der frem til og med 2009 kun 31 pct., som genudvandrede. For efterkommere var den tilsvarende andel 39 pct., mens 49 pct. af indvandrerne, der indvandrede i 2001, genudvandrede i løbet af perioden 2001-2009.
- Polen var det største indvandringsland i perioden 2001-2009*
- I perioden 2001-2009 kom flest indvandrere med oprindelse i Polen. I alt 28.637 indvandrere med polsk oprindelse kom til Danmark fra 2001 til 2009. På de næste pladser kommer indvandrere fra Tyskland med 22.154 personer og indvandrere fra USA med 15.531 personer.
- Polen er også i dag det største indvandringsland*
- Polen er det oprindelsesland, som der i 2009 kom flest indvandrere fra. I alt 4.603 indvandrere fra Polen kom til Danmark i 2009. I 2001 var antallet af polske indvandrere til sammenligning kun 756. Indvandrere med oprindelse i Tyskland var med 3.245 indvandrede i 2009 den næststørste gruppe. På tredjepladsen kommer indvandrere med oprindelse i USA med 2.342 personer efterfulgt af indvandrere fra Filippinerne, som der kom 1.934 af til Danmark i 2009. Gruppen af filippinske indvandrere er også steget kraftigt de seneste år. I 2001 kom der kun 245 indvandrere med filippinsk oprindelse til Danmark.
- Kun 4 pct. af indvandrere fra Afghanistan, der kom til Danmark i 2001, er genudvandret*
- Der er imidlertid meget store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande på, hvor mange som udvandrer igen. Blandt indvandrere med oprindelse i USA, der kom til Danmark i 2001, var der fx 72 pct., som genudvandrede fra 2001 til 2009. For indvandrere med oprindelse i Afghanistan og Irak, der også kom til Danmark i 2001, var den tilsvarende andel af genudvandrede til sammenligning kun henholdsvis 4 og 11 pct.
- De fleste indvandrere fra vestlige lande genudvandr*
- Der er tydelige forskelle på, hvor mange der udvandrer igen, mellem vestlige og ikke-vestlige lande. Indvandrere fra vestlige lande som USA, Frankrig, Spanien og Italien kommer sjældent til Danmark for at bo her permanent, og en stor del af dem udvandrer igen. Udstationeringer for multinationale selskaber og studieophold af begrænset varighed er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.
- Anderledes for flygtninge og familiesammenførte*
- Anderledes forholder det sig med ikke-vestlige indvandrere fra oprindelseslande som Afghanistan, Irak, Thailand og Tyrkiet, som ofte er kommet til Danmark som flygtninge eller i forbindelse med familiesammenføring.

Tabel 1.9. Indvandring og genudvandring af indvandrere. 2001-2009

	Indvandringsår									
	2001 - 2009	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	— antal indvandringer —									
Polen	28 637	756	856	879	1 228	2 044	3 797	5 673	8 801	4 603
Tyskland	22 154	1 439	1 405	1 482	1 689	2 031	2 686	3 994	4 183	3 245
USA	15 531	1 352	1 304	1 381	1 509	1 677	1 779	1 977	2 210	2 342
Norge	15 087	1 551	1 664	1 663	1 629	1 642	1 715	1 681	1 793	1 749
Island	12 988	1 118	1 491	1 417	1 530	1 439	1 484	1 639	1 493	1 377
Kina	12 071	742	1 192	1 733	1 537	1 364	1 055	1 314	1 678	1 456
Ukraine	11 343	430	543	625	767	1 206	1 627	2 187	2 203	1 755
Sverige	10 998	1 065	873	939	1 064	1 182	1 330	1 560	1 630	1 355
Litauen	9 915	815	798	652	887	1 067	1 344	1 220	1 482	1 650
Irak	9 297	3 079	2 036	1 240	542	333	351	636	560	520
Storbritannien	8 191	998	838	846	779	821	918	1 002	1 058	931
Filippinerne	7 914	245	231	267	480	567	868	1 474	1 848	1 934
Frankrig	7 793	593	594	715	764	920	963	1 018	1 082	1 144
Indien	7 704	299	275	478	543	678	802	1 486	1 750	1 393
Spanien	7 143	607	692	673	705	770	855	891	937	1 013
Tyrkiet	6 972	1 079	873	491	530	542	552	879	945	1 081
Rumænien	6 316	259	293	237	276	359	352	932	1 747	1 861
Afghanistan	6 290	2 855	1 230	686	482	231	155	132	180	339
Italien	6 231	557	562	545	604	599	723	824	881	936
Thailand	5 477	706	574	440	504	555	546	667	744	741
	— genudvandet pr. 1. januar 2010, i pct. —									
Polen	41	71	77	75	60	58	58	44	31	13
Tyskland	46	69	66	68	64	60	54	41	33	14
USA	72	86	88	87	83	84	77	73	64	32
Norge	56	78	76	71	69	66	58	47	37	12
Island	58	79	76	75	71	65	58	50	36	19
Kina	48	56	64	63	60	58	51	41	28	16
Ukraine	52	69	81	79	71	68	66	57	39	8
Sverige	53	76	73	68	65	59	52	49	42	14
Litauen	54	83	79	81	68	69	64	55	31	12
Irak	11	8	8	9	15	20	18	31	13	7
Storbritannien	44	64	59	57	53	50	49	37	28	9
Filippinerne	35	30	35	49	54	60	64	57	25	2
Frankrig	63	83	80	79	79	75	71	63	50	19
Indien	55	70	71	76	73	68	65	63	49	21
Spanien	67	87	86	88	80	77	75	67	56	17
Tyrkiet	23	23	23	31	27	26	30	25	25	10
Rumænien	29	55	61	58	55	48	41	33	23	10
Afghanistan	4	4	4	4	5	3	10	8	6	1
Italien	61	81	83	81	72	71	67	59	49	21
Thailand	18	24	26	31	24	19	19	17	11	4

Personer med dansk oprindelse udgør 37 pct. af alle udvandrede

Tabel 1.10 viser det årlige antal udvandrede opdelt efter herkomst og genindvandring. I 2009 var der i alt 46.758 personer, der udvandrede fra Danmark. Heraf var 27.249 indvandrere, 2.322 var efterkommere, mens 17.187 havde dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse udgjorde altså 37 pct. af alle udvandrere i 2009.

Tabel 1.10. **Udvandring og genindvandring. 2001-2009**

	Udvan- drede i alt	Ikke genind- vandret	Genindvandret efter:						
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
	antal		pct.						
Indvandrere									
I alt	189 492	85	8	3	2	1	0	0	0
2001	16 744	80	9	4	2	2	1	1	1
2002	17 263	81	9	4	2	2	1	1	0
2003	18 387	82	8	4	2	1	1	1	0
2004	18 943	80	10	5	2	1	1	0	
2005	20 151	81	10	4	2	2	1		
2006	21 525	83	9	5	3	1			
2007	22 785	85	9	5	1				
2008	26 445	89	8	2					
2009	27 249	97	3						
Efterkommere									
I alt	20 341	69	16	7	4	2	1	1	0
2001	1 536	56	25	8	3	3	2	2	1
2002	1 797	62	18	7	5	2	2	1	1
2003	2 072	66	15	6	5	2	2	3	0
2004	2 457	64	16	8	4	3	3	1	
2005	2 569	63	16	8	6	5	2		
2006	2 706	65	17	8	8	2			
2007	2 473	67	18	12	3				
2008	2 409	76	18	6					
2009	2 322	92	8						
Personer med dansk oprindelse									
I alt	189 863	42	31	13	7	3	2	1	0
2001	24 158	26	35	15	8	5	4	3	2
2002	22 368	27	35	15	9	5	4	3	1
2003	21 288	30	34	15	8	5	3	2	1
2004	21 565	32	34	15	9	5	3	1	
2005	21 459	36	33	15	9	5	2		
2006	21 452	42	30	16	9	3			
2007	21 052	50	29	16	5				
2008	19 334	59	32	9					
2009	17 187	86	14						

74 pct. af udvandrede med dansk oprindelse er genindvandret

Det er relativt sjældent, at indvandrere, der udvander i et givent år, genindvandrer til Danmark igen. For de indvandrere, der udvandrede i 2001, var der kun 20 pct., som i perioden frem til starten 2010 genindvandrede til Danmark. For efterkommere, der udvander, er det mere almindeligt at genindvandre, idet 44 pct. af efterkommerne, som udvandrede i 2001, genindvandrede i løbet af perioden 2001-2009. De fleste udvandrere med dansk oprindelse vender tilbage til Danmark igen. For personer med dansk oprindelse, som udvandrede i 2001, var der således 74 pct., der genindvandrede på et eller andet tidspunkt i perioden 2001-2009.

Yngre er stærkt overrepræsenterede blandt udvandrede

Af indvandrere, som udvandrede igen i 2009, var 59 pct. mellem 20 og 29 år. I det hele taget er de yngre aldersgrupper stærkt overrepræsenterede blandt udvandrerne. I alt var der kun 432 indvandrere over 60 år, der udvandrede i 2009, svarende til 2 pct. af den samlede udvandring af

indvandrere. Det er altså et forholdsvis sjældent fænomen, at ældre indvandrere vælger at rejse permanent tilbage til deres oprindelsesland.

Tabel 1.11. Aldersfordeling for indvandrere, der udvandrede. 1999-2009

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	pct.										
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
0-9 år	6	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4
10-19 år	11	10	10	10	10	9	9	7	6	6	6
20-29 år	45	48	48	50	53	52	54	55	56	59	59
30-39 år	22	21	21	20	20	20	20	19	20	18	18
40-49 år	9	9	9	8	8	9	8	9	9	8	8
50-59 år	4	4	4	4	3	3	3	3	4	3	3
60-69 år	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
70 år og derover	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Flere 20-29-årige genudvandrer ...

I perioden 1999 til 2009 er der sket et fald i andelen af udvandrere under 20 år fra 17 pct. i 1999 til 10 pct. i 2009. I samme tidsrum er de 20-29-åriges andel steget fra 45 pct. i 1999 til 59 pct. i 2009.

... skyldes at antallet af udenlandske studerende stiger

Denne stigning hænger blandt andet sammen med, at antallet af udenlandske studerende i Danmark er steget i perioden 1999-2009. Udenlandske studerende er typisk mellem 20 og 29 år, og de kommer til Danmark for at studere i en begrænset periode, hvorefter de tager tilbage til deres hjemland igen.

1.8. Statsborgerskab

En tredjedel af alle indvandrere har dansk statsborgerskab

En tredjedel af indvandrerne i Danmark har dansk statsborgerskab. I alt 130.125 indvandrere i Danmark var således danske statsborgere 1. januar 2010. Det svarer til 31 pct. af alle indvandrere. For efterkommere er andelen med dansk statsborgerskab 70 pct.

Der er i alt 6.887 personer i befolkningen i Danmark, som har dansk oprindelse, men som er udenlandske statsborgere. Der er tale om en meget lille gruppe, som kun udgør 0,1 pct. af alle med dansk oprindelse.

Tabel 1.12. Danske og udenlandske statsborgere. 2010

	Danske statsborgere	Udenlandske statsborgere	I alt
I alt	5 204 798	329 940	5 534 738
Indvandrere	130 125	284 297	414 422
Efterkommere	89 560	38 756	128 316
Personer med dansk oprindelse	4 985 113	6 887	4 992 000

6.537 personer skiftede til dansk statsborgerskab i 2009

I 2009 var der i alt 6.357 personer i Danmark, som skiftede fra udenlandsk statsborgerskab til dansk. Heraf udgjorde personer af ikke-vestlig oprindelse 92 pct. Personer, der skiftede fra irakisk til dansk statsborgerskab, var den største gruppe med 1.201 skift i 2009. Næststørst var gruppen, der skiftede fra afghansk til dansk statsborgerskab med 790.

Flest tyrkere blev danske statsborgere fra 2001 til 2009

Set over hele niårsperioden fra 2001 til 2009 er der flest skift til dansk statsborgerskab for personer med oprindelse i Tyrkiet. I alt 11.730 personer med tyrkisk oprindelse skiftede til dansk statsborgerskab i perioden 2001-2009. Skift fra bosnisk til dansk statsborgerskab udgjorde i samme periode 10.135 som den næststørste gruppe.

Tabel 1.13.

Skift til dansk statsborgerskab. 2001-2009

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I alt	11 892	16 662	6 583	14 976	10 197	7 961	3 648	5 772	6 537
Vestlige lande ...	906	1 196	707	1 064	923	729	386	409	544
Ikke-vestlige lande	10 986	15 466	5 876	13 912	9 274	7 232	3 262	5 363	5 993
Heraf:									
Irak	857	1 160	153	1 015	961	1 113	515	1 166	1 201
Afghanistan	217	299	40	367	282	260	178	359	790
Tyrkiet	3 270	1 948	2 158	732	878	1 125	527	581	511
Statsløse	703	990	175	522	238	161	49	120	458
Bosnien-Hercegovina	708	2 480	974	3 358	1 337	519	224	270	265
Somalia	1 066	2 254	324	2 022	1 709	923	317	527	264
Pakistan	299	564	94	332	305	172	93	191	214
Kina	193	282	203	339	382	281	162	181	199
Jugoslavien ¹	355	784	239	835	324	594	165	196	159
Iran	429	518	120	505	317	203	89	207	155

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Udviklingen i antallet af skift til dansk statsborgerskab påvirkes blandt andet af reglerne på udlændingeområdet. Fx kan stramninger betyde, at flere vil søge om statsborgerskab. Når en stor indvandrergruppe på næsten samme tid opfylder kravene til at få dansk statsborgerskab mht. opholdstid, vil det ofte også kunne ses i antallet af skift til dansk statsborgerskab.

På grund af folketingsvalget i november 2007 blev der ikke som planlagt fremsat lovforslag om indfødsrets meddelelse i oktober måned 2007. Det er en væsentlig forklaring på det markante fald fra 2006 til 2007.

1.9. Indvandrere og efterkommeres opholdsgrundlag

Indvandrere

106.000 flygtninge

Der er 106.232 indvandrere i Danmark, som er flygtninge. Det svarer til 26 pct. af indvandrerne pr. 1. januar 2010. 99 pct. af alle flygtninge har oprindelse i Afrika, Asien eller europæiske lande uden for EU og Nor-

den. Kun 602 flygtninge har oprindelse i vestlige lande. Heraf udgør flygtninge fra Rumænien og Polen to tredjedele.

Flygtninge

I forbindelse med *Indvandrere i Danmark 2008* blev der udviklet en variabel til bestemmelse af opholdsgrundlag, således at alle indvandrere kunne opdeles i flygtninge og øvrige indvandrere, og efterkommere opdeles i børn af flygtninge og øvrige efterkommere. Det er denne variabel, der anvendes i dette afsnit. For definition henvises til www.dst.dk/befolkning under punktet "Flygtningelande" samt kapitel 2 i *Indvandrere i Danmark 2008*.

Flest flygtninge fra Irak og Bosnien

87 pct. af flygtningene kommer fra de ti lande med størst antal flygtninge i Danmark. Hver femte flygtning er fra Irak og hver sjette er fra Bosnien-Hercegovina. Der er henholdsvis 20.660 og 17.075 flygtninge fra Irak og Bosnien-Hercegovina.

Få flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan

Tyrkiet og Pakistan er blandt de ti lande med størst antal indvandrere, og indvandrerne fra disse to lande adskiller sig væsentligt fra de andre større indvandrergrupper ved, at der er meget få flygtninge blandt dem. Kun omkring 1 pct. af indvandrerne fra Tyrkiet og Pakistan er flygtninge.

Tabel 1.14.

Indvandrere fordelt efter opholdsgrundlag og oprindelsesland. 2010

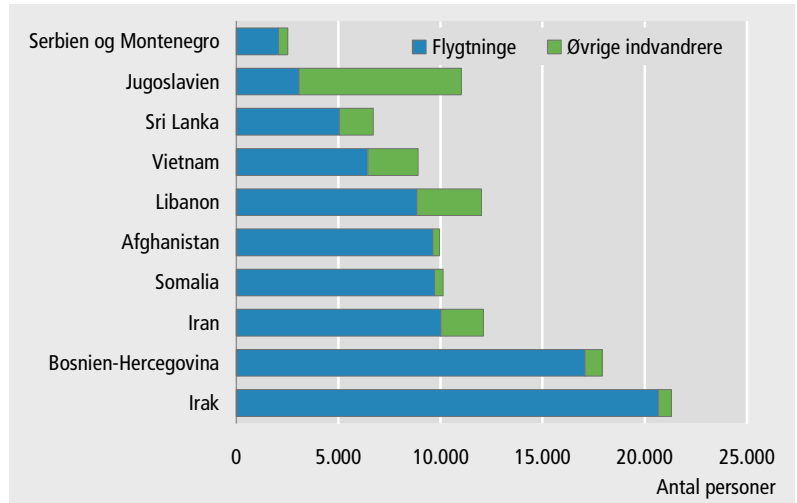
	Flygtninge	Øvrige opholdstilladelser	Uoplyst opholdsgrundlag	I alt	Andel flygtninge
I alt	106 232	118 945	189 245	414 422	26
Vestlige lande	602	68 945	92 863	162 410	0
Ikke-vestlige lande	105 630	50 000	96 382	252 012	42
Heraf:					
Tyrkiet	173	8 616	23 466	32 255	1
Irak	20 660	556	90	21 306	97
Bosnien-Hercegovina	17 075	385	451	17 911	95
Iran	10 017	1 161	920	12 098	83
Libanon	8 843	1 161	2 008	12 012	74
Pakistan	145	3 164	7 860	11 169	1
Jugoslavien ¹	3 083	1 215	6 723	11 021	28
Somalia	9 714	295	118	10 127	96
Afghanistan	9 634	309	23	9 966	97
Vietnam	6 434	1 572	913	8 919	72
Thailand	36	4 519	4 294	8 849	0
Kina	411	3 521	4 574	8 506	5
Filippinerne	8	2 088	6 281	8 377	0
Sri Lanka	5 056	1 056	603	6 715	75
Ukraine	170	1 691	4 293	6 154	3
Indien	122	1 084	4 045	5 251	2
Marokko	87	1 468	3 585	5 140	2
Rusland	587	2 329	1 661	4 577	13
Serbien og Montenegro ..	2 076	319	137	2 532	82
Brasilien	8	880	1 499	2 387	0
Øvrige ikke-vestlige lande	11 291	12 611	22 838	46 740	24

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Forskel på oprindelsesland og statsborgerskabsland

Der er for de fleste indvandreres vedkommende stor overensstemmelse mellem deres oprindelsesland og det statsborgerskab de havde, da de indvandrede til Danmark. Men blandt flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er det kun henholdsvis hver sjette og hver anden som også har statsborgerskab fra samme land. De øvrige flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er primært statsløse palæstinensere. Blandt flygtninge med oprindelse i Kuwait er det kun 3 pct. der har kuwaitisk statsborgerskab, mens 86 pct. har irakisk statsborgerskab.

Figur 1.8. Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark. 2010

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

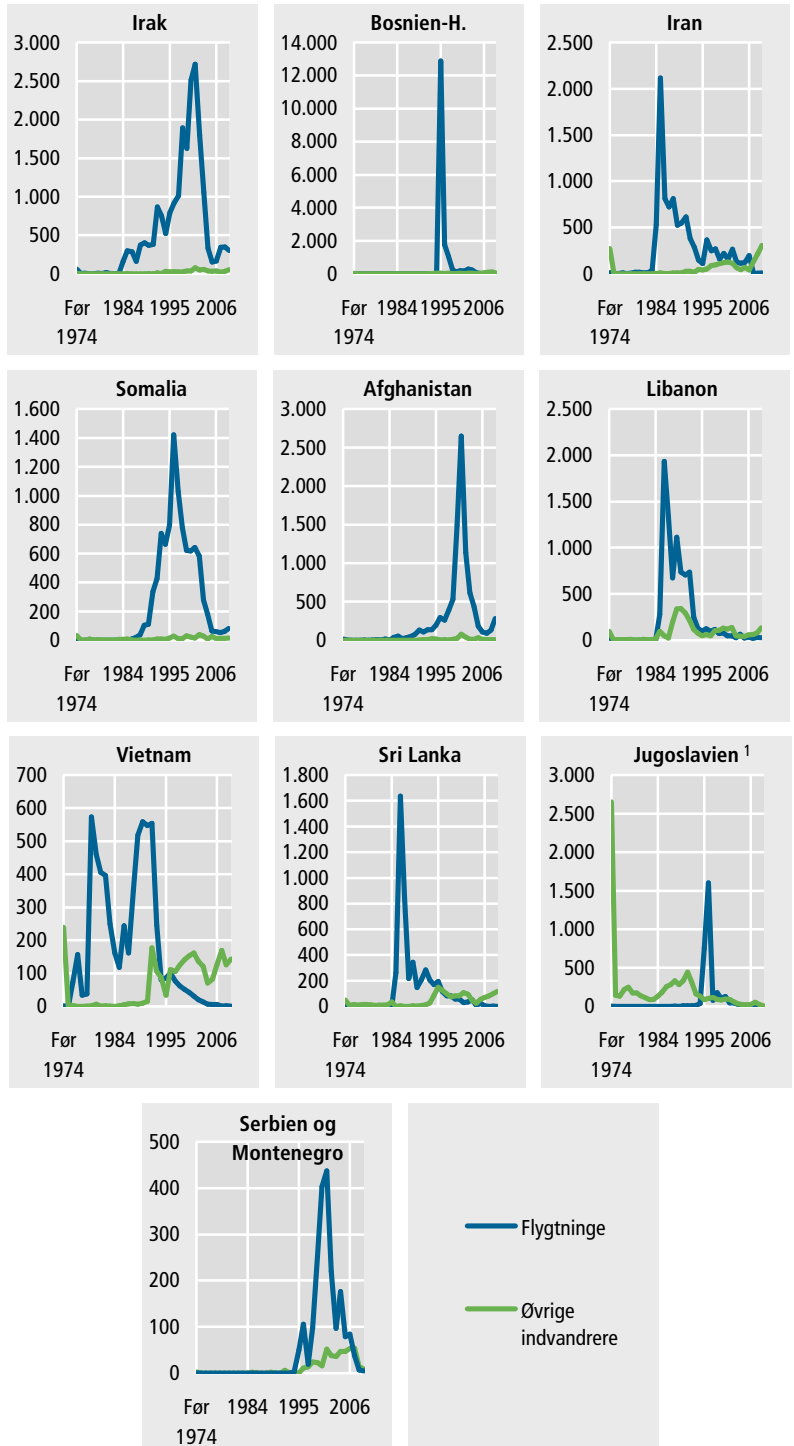
Næsten alle indvandrere fra Irak, Bosnien, Afghanistan og Somalia er flygtninge

97 pct. af alle indvandrere fra Irak og Afghanistan er flygtninge, mens det gælder for 96 pct. af indvandlerne fra Bosnien-Hercegovina og Somalia. Indvandrere fra Jugoslavien kan deles op i en større gruppe på 61 pct. med uoplyst opholdsgrundlag, som hovedsageligt er indvandret før krigen i Jugoslavien, mens 28 pct. af jugoslaverne er flygtninge fra krigen.

Første indvandringsår efter første folkeregistrering

Figur 1.9 viser fordelingen på indvandringsår for indvandrere fra de ti lande, som har flest flygtninge i Danmark. Det er kendetegnende for flygtningene, at de i de fleste tilfælde er kommet hertil over nogle få år, hvor der har været uroligheder i deres hjemlande, og deres indvandringmønster adskiller sig markant fra de øvrige indvandreres indvandringmønstre. Det er værd at bemærke, at indvandringstidspunktet er den dato, hvor en indvandrer første gang bliver indskrevet i folkeregistret og ikke den dag, indvandrerens kommer til Danmark. Flygtninge regnes altså ikke for indvandrede, mens deres asylsag behandles.

Figur 1.9. Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark efter 1. indvandringsår. 2010

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Flygtningene fra Jugoslavien og Bosnien indvandret i 1995-1996

Tre ud af fire bosniske flygtninge indvandrede i 1995, i forbindelse med at særloven for flygtningene fra krigen i Jugoslavien blev vedtaget, mens de øvrige flygtninge hovedsageligt er indvandret i de følgende par år. Tre ud af fire flygtninge fra Jugoslavien er ligeledes indvandret i 1995-1996. De øvrige indvandrere fra Jugoslavien er indvandret før krigen, og de fleste af dem før 1974, hvor vi ikke har oplysninger om indvandringstidspunktet. Fra Serbien-Montenegro er størstedelen af flygtningene først indvandret fra 1998 og frem.

Flest flygtninge fra Irak i 1998-2003

Den største indvandring af flygtninge fra Afghanistan var i 2001, hvor godt en fjerdedel af flygtningene indvandrede. 78 pct. af de afghanske flygtninge er indvandret i årene 1998-2004. Flygtningene fra Irak er hovedsageligt indvandret fra 1992 til 2003, og to tredjedele af dem indvandrede i femårsperioden 1998-2002.

Statsløse palæstinensere fra Libanon indvandret 1985-1992

85 pct. af flygtningene fra Libanon – hovedparten statsløse palæstinensere – indvandrede i perioden 1985-1992. De øvrige indvandrere fra Libanon, som primært er libanesiske statsborgere, havde den største indvandringsperiode et par år senere. Halvdelen af dem er indvandret i årene 1988-1993.

Flygtninge fra Vietnam indvandret gennem længere periode

Flygtningene fra Sri Lanka og Vietnam kom tidligere end de øvrige store flygtningegrupper. Fra Vietnam begyndte der at komme flygtninge fra 1973, og to tredjedele af de vietnamesiske flygtninge indvandrede i perioderne 1979-1982 samt 1988-1992. Flygtninge fra Sri Lanka begyndte at indvandre fra 1985 og frem, men halvdelen af alle flygtninge fra Sri Lanka indvandrede i 1986-1987. Fra både Vietnam og Sri Lanka er der fra starten af 1990'erne indvandret personer med andre opholdstilladelser end til asyl.

Efterkommere

Børn af flygtninge

Efterkommernes opholdsgrundlag bliver dannet på baggrund af forældrenes opholdsgrundlag. Hvis mindst én af forældrene er defineret som flygtning, vil efterkommeren blive defineret som barn af flygtning. Alle andre efterkommere bliver defineret som øvrige efterkommere. Selv om der også findes personer med dansk oprindelse og indvandrere, som har forældre, der er flygtninge, er de ikke medtaget i definitionen om børn af flygtninge.

Hver anden ikke-vestlig efterkommer er barn af flygtninge

Der er i alt 55.515 efterkommere, der er børn af flygtninge, hvilket svarer til 43 pct. af efterkommerne. Næsten halvdelen af de ikke-vestlige efterkommere har mindst én forælder, der er flygtning, mens det kun gælder for hver fjortende vestlige efterkommer. Det er værd at bemærke, at der både blandt de vestlige og ikke-vestlige efterkommere er en større andel børn af flygtninge end andelen af flygtninge blandt indvandrere.

Tabel 1.15. Efterkommere fordelt efter forældrenes opholdsgrund og oprindelsesland. 2010

	Børn af flygtninge	Øvrige efterkommere	I alt	Andel børn af flygtning
	antal			pct.
I alt	55 515	72 801	128 316	43
Vestlige lande	1 103	15 868	16 971	6
Ikke-vestlige lande	54 412	56 933	111 345	49
Heraf:				
Tyrkiet	383	26 578	26 961	1
Libanon	11 026	737	11 763	94
Pakistan	109	9 114	9 223	1
Irak	7 930	28	7 958	100
Somalia	6 660	44	6 704	99
Jugoslavien ¹	1 741	4 197	5 938	29
Vietnam	4 776	183	4 959	96
Marokko	395	4 296	4 691	8
Bosnien-Hercegovina	4 228	82	4 310	98
Sri Lanka	3 977	111	4 088	97
Iran	3 044	67	3 111	98
Afghanistan	2 656	8	2 664	100
Syrien	1 278	389	1 667	77
Makedonien	264	1 134	1 398	19
Kina	292	890	1 182	25
Indien	99	1 032	1 131	9
Jordan	161	835	996	16
Filippinerne	48	882	930	5
Serbien og Montenegro ...	698	88	786	89
Kuwait	695	32	727	96
Øvrige ikke-vestlige lande .	3 952	6 206	10 158	39

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

11.026 børn af flygtninge fra Libanon

Den største gruppe børn af flygtninge har oprindelse i Libanon, med forældre der primært er statsløse palæstinensere. Det drejer sig om 11.026 børn, hvilket svarer til 20 pct. af samtlige børn af flygtninge. Næsten halvdelen af børnene af flygtninge har oprindelse i Libanon, Irak og Somalia.

1 pct. børn af flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan

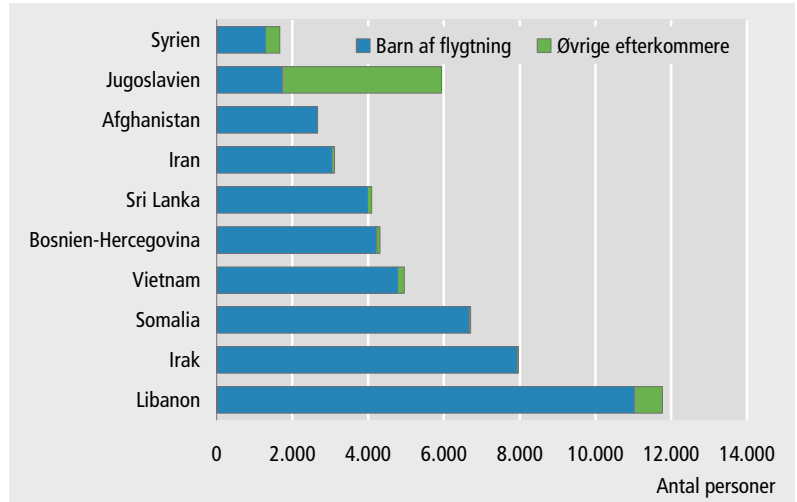
Efterkommerne fra Tyrkiet, Pakistan og Marokko adskiller sig væsentligt fra de øvrige efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, idet meget få er børn af flygtninge. 1 pct. af efterkommerne fra Tyrkiet og Pakistan er børn af flygtninge, mens det gælder for 8 pct. af efterkommerne fra Marokko. Efterkommerne fra disse tre lande udgør tilsammen 37 pct. af de ikke-vestlige efterkommere.

Næsten alle efterkommere fra Irak, Somalia og Bosnien er børn af flygtninge

Ni ud af ti børn af flygtninge har oprindelse i ét af de ti lande, hvorfra der er flest børn af flygtninge, og der er kun få efterkommere fra de ti lande, der ikke er defineret som børn af flygtninge. Blandt efterkommere med Libanon som oprindelsesland er 94 pct. børn af flygtninge, mens det gælder mellem 96 og 100 pct. af efterkommere med oprindelse i Irak, Somalia, Vietnam, Bosnien-Hercegovina, Sri Lanka, Iran, Kuwait eller Afghanistan.

77 pct. af efterkommerne med oprindelse i Syrien er børn af flygtninge. I mange af disse tilfælde vil forældrene, som er flygtninge, være statsløse palæstinensere. Omkring hver femte af flygtningene fra Syrien er således statsløse palæstinensere, mens de øvrige indvandrere fra Syrien er syriske statsborgere. 29 pct. af de jugoslaviske efterkommere er børn af flygtninge. De øvrige jugoslaviske efterkommere har forældre, der er indvandret før krigen i Jugoslavien.

Figur 1.10. Efterkommere fra de 10 lande med størst antal børn af flygtninge i Danmark. 2010

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

1.10. Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 46 pct. fra 2010 til 2050

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 46 pct. fra 2010 til 2050, så der i 2050 vil være 368.000 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 252.000 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes at blive 37 pct.

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at være 4,5 gange højere i 2050 sammenlignet med i dag, mens de ikke-vestlige efterkommere vil være 2,2 gange så mange som i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2050 at være lidt over tre gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige.

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden sammenlignet med i dag. Ved begyndelsen af 2010 havde 90,2 pct. af den danske befolkning dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 84,8 pct. i 2050.

Tabel 1.16. **Befolkningsfremskrivning fordelt efter herkomst. 2010-2050**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2010	162 410	252 012	16 971	111 345	4 992 000	5 534 738
2020	186 513	287 813	26 539	146 640	5 040 763	5 688 268
2030	202 869	322 412	38 682	183 101	5 106 957	5 854 021
2040	213 874	350 611	54 829	217 355	5 127 189	5 963 858
2050	222 621	368 245	76 836	249 689	5 129 251	6 046 642
indeks, 2010 = 100						
2010	100	100	100	100	100	100
2020	115	114	156	132	101	103
2030	125	128	228	164	102	106
2040	132	139	323	195	103	108
2050	137	146	453	224	103	109

Tabel 1.17. **Befolkningsfremskrivning fordelt efter alder og herkomst. 2010-2050**

	2010	2020	2030	2040	2050
	pct.				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse ...	90,2	88,6	87,2	86,0	84,8
Indvandrere fra vestlige lande	2,9	3,3	3,5	3,6	3,7
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	4,6	5,1	5,5	5,9	6,1
Efterkommere fra vestlige lande ...	0,3	0,5	0,7	0,9	1,3
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	2,0	2,6	3,1	3,6	4,1
Under 17 år i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse ...	90,0	90,4	90,7	91,1	91,1
Indvandrere fra vestlige lande	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	1,6	1,0	0,9	0,8	0,9
Efterkommere fra vestlige lande ...	0,7	1,2	1,5	1,6	1,7
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	7,0	6,6	6,1	5,8	5,7
18-39 år i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse ...	85,1	82,6	82,5	82,0	82,4
Indvandrere fra vestlige lande	4,9	5,2	4,9	5,0	4,9
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	8,0	7,5	6,2	6,0	5,8
Efterkommere fra vestlige lande ...	0,3	0,5	0,8	1,3	1,9
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	1,7	4,2	5,6	5,6	5,1
40-64 år i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse ...	91,8	88,7	84,9	81,7	80,5
Indvandrere fra vestlige lande	3,0	3,6	4,6	5,0	4,8
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	5,1	7,2	9,0	9,3	8,5
Efterkommere fra vestlige lande ...	0,2	0,2	0,4	0,7	1,2
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,3	1,2	3,3	5,0
65 år og derover i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse ...	95,8	94,8	93,0	90,8	87,6
Indvandrere fra vestlige lande	2,5	2,7	2,7	2,8	3,4
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	1,6	2,4	4,2	6,1	7,9
Efterkommere fra vestlige lande ...	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Sammensætningen af befolkningen i de fire aldersgrupper 0-17-årige, 18-39-årige, 40-64-årige og 65 år og derover udvikler sig forskelligt. Mens det i dag er 95,8 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel kun at være 87,6 pct. i 2050. Det er især de ikke-vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Indvandrere og efterkommere udgør 20 pct. af de 40-64-årige i 2050

Det er også bemærkelsesværdigt, at personer med dansk oprindelse i 2050 kun forventes at udgøre 80,5 pct. af den meget erhvervsaktive aldersgruppe 40-64-årige mod 91,8 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandre- res og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

1.11. Dødelighed

Formål at belyse forskelle i dødelighed mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse

Dette afsnit fokuserer på personer, der døde i perioden 2005-2009 og som var en del af den danske befolkning på dødstidspunktet. Formålet er at belyse, hvorvidt der er forskelle i dødelighed mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere. Der er medtaget fem år for at få et antal døde, som er tilstrækkelig stort.

275.000 døde mellem 2005-2009 er udgangspunkt for undersøgelse

I alt døde der 275.108 personer i Danmark i de fem år fra 2005 til og med 2009. Heraf var 9.544 indvandrere, mens 466 var efterkommere. Indvandrere og efterkommere udgør altså en betydelig mindre andel af de døde sammenlignet med deres andel af hele befolkningen. Det er der imidlertid ikke noget overraskende i, da indvandrere og især efterkom- mere har en anden og yngre alderssammensætning end personer med dansk oprindelse.

Standardiseres efter alder

Ved brug af nogle aldersstandardiserede beregninger vil det her under- søges, om der er forskelle i dødelighed mellem personer med dansk oprindelse og vestlige og ikke-vestlige indvandrere, når der også tages højde for forskelle i befolkningernes alderssammensætning. Efterkom- mere indgår ikke i undersøgelsen, da det vurderes, at tallene vil være for usikre på grund af deres unge alder og derfor lave antal døde.

Standardbefolkning er personer med dansk oprindelse

Undersøgelsen er afgrænset til 25-89-årige, som er opdelt i tretten 5-års grupper. Til standardiserede beregninger er der brug for en standardbe- folkning, som vestlige og ikke-vestlige indvandrere kan sammenlignes med. Den er her sat til den danske befolkning.

Dødshyppigheder udregnes for 13 aldersgrupper

Ud fra det gennemsnitlige antal døde i perioden 2005-2009 og den gennemsnitlige befolkning i årene 2005-2010 udregnes dødshyppighe- der for mænd og kvinder med dansk oprindelse i alle de tretten alders- grupper. Disse dødshyppigheder ganges efterfølgende på den gennem- snitlige befolkning 2005-2010 for vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Man får derved et beregnet antal døde, som svarer til antallet af døde, der ville have været, hvis vestlige og ikke-vestlige indvandrere havde haft helt samme dødshyppigheder som personer med dansk oprindelse.

Tabel 1.18. Dødshyppigheder for personer med dansk oprindelse. 2005-2009

	Døde ¹		Befolkning ²		Dødshyppigheder ³	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Alle 25-89-årige	23 229	20 902	1 705 334	1 770 720	-	-
25-29 år	103	44	140 125	135 704	73	33
30-34 år	147	64	165 178	160 542	89	40
35-39 år	213	116	177 976	172 289	120	67
40-44 år	385	221	190 471	185 756	202	119
45-49 år	600	365	174 703	172 153	343	212
50-54 år	1 002	612	168 534	166 847	595	367
55-59 år	1 465	937	171 718	171 896	853	545
60-64 år	2 246	1 455	169 102	171 378	1 328	849
65-69 år	2 474	1 718	122 639	129 802	2 017	1 323
70-74 år	3 046	2 340	90 943	103 346	3 349	2 264
75-79 år	3 789	3 309	66 767	85 203	5 675	3 884
80-84 år	4 261	4 518	44 929	70 001	9 484	6 454
85-89 år	3 500	5 202	22 250	45 804	15 729	11 357

¹ Svarer til det gennemsnitlige årlige antal døde for personer med dansk oprindelse i perioden 2005-2009.

² Gennemsnitlig befolkning af personer med dansk oprindelse i perioden 2005-2010.

³ Dødshyppigheder er fundet ved at dividere døde med befolkning. Er her angivet som døde pr. 100.000.

Tabel 1.19. Faktisk antal døde og beregnet antal døde for vestlige indvandrere. 2005-2009

	Faktisk antal døde ¹		Befolkning ²		Beregnet antal døde ³	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Alle 25-89-årige	452	548	54 611	58 658	492	590
25-29 år	3	1	7 592	8 297	6	3
30-34 år	5	1	6 727	6 573	6	3
35-39 år	5	3	6 644	5 729	8	4
40-44 år	11	6	6 323	5 232	13	6
45-49 år	12	8	5 443	5 010	19	11
50-54 år	25	18	4 948	5 159	29	19
55-59 år	42	29	5 119	5 337	44	29
60-64 år	66	36	4 660	4 842	62	41
65-69 år	61	45	3 249	3 867	66	51
70-74 år	54	57	1 791	3 002	60	68
75-79 år	59	83	1 097	2 464	62	96
80-84 år	55	128	667	1 977	63	128
85-89 år	54	132	351	1 169	55	133

¹ Svarer til det gennemsnitlige årlige antal døde for vestlige indvandrere i perioden 2005-2009.

² Gennemsnitlig befolkning af vestlige indvandrere i perioden 2005-2010.

³ Beregnet antal døde er fremkommet ved at gange befolkningen af vestlige indvandrere med standardbefolkningens (personer med dansk oprindelse) dødshyppigheder.

Faktisk antal døde og beregnet antal døde

For at illustrere fremgangsmåden tages udgangspunkt i 40-44-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere. I de fem år fra 2005-2009 døde der årligt i gennemsnit 21 personer i denne gruppe. Det er det faktiske antal døde. Den gennemsnitlige befolkning af 40-44-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere var fra 2005 til 2010 på 14.908 personer. For at få det beregnede antal døde tager man dødshyppigheden for 40-44-årige

mænd med dansk oprindelse, som var 202 pr. 100.000 eller 0,00202, og ganger den på befolkningen af 40-44-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere. Det giver et beregnet antal døde på 30 personer årligt.

Hvis 40-44-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere havde haft en dødelighed helt magen til 40-44-årige mænd med dansk oprindelse, ville der altså have været 30 døde i gruppen i stedet for de faktiske 21.

Tabel 1.20. Faktisk antal døde og beregnet antal døde for ikke-vestlige indvandrere. 2005-2009

	Faktisk antal døde ¹		Befolkning ²		Beregnet antal døde ³	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Alle 25-89-årige	391	257	89 785	93 429	489	340
25-29 år	10	3	12 061	14 758	9	5
30-34 år	7	4	12 648	15 987	11	6
35-39 år	15	10	14 318	15 996	17	11
40-44 år	21	11	14 908	13 972	30	17
45-49 år	29	14	12 100	10 501	42	22
50-54 år	30	14	8 063	7 481	48	27
55-59 år	35	21	5 556	5 085	47	28
60-64 år	49	24	4 223	3 269	56	28
65-69 år	50	27	2 710	2 396	55	32
70-74 år	47	29	1 644	1 772	55	40
75-79 år	50	40	983	1 259	56	49
80-84 år	30	33	425	682	40	44
85-89 år	19	26	147	274	23	31

¹ Svarer til det gennemsnitlige årlige antal døde for ikke-vestlige indvandrere i perioden 2005-2009.

² Gennemsnitlig befolkning af ikke-vestlige indvandrere i perioden 2005-2010.

³ Beregnet antal døde er fremkommet ved at gange befolkningen af ikke-vestlige indvandrere med standardbefolkningens (personer med dansk oprindelse) dødshyppigheder.

Dødelighedsindeks udregnes. Sættes til 100 for personer med dansk oprindelse

For at få et simpelt tal, der hurtigt kan sammenligne dødelighed for indvandrere og personer med dansk oprindelse udregnes såkaldte dødelighedsindeks. De fås simpelt ved at dividere det faktiske antal døde med det beregnede antal døde og efterfølgende gange med 100. Det giver nogle indeks, som er lette at fortolke. Er indekset under 100 indikerer det, at indvandrere har en mindre dødelighed end personer med dansk oprindelse, mens et indeks over 100 tilsvarende er tegn på overdødelighed sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Indeks fås som faktisk antal døde divideret med beregnet antal døde

I eksemplet ovenfor med de 40-44-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere er dødelighedsindekset 71 ($100 \cdot 21,40/31,16$ – antal døde er afrundet til hele tal i tabellen). Til beregning af et samlet dødelighedsindeks for hele gruppen af mandlige ikke-vestlige indvandrere summeres antallet af døde for alle tretten aldersgrupper, så man har et samlet faktisk antal døde og et samlet beregnet antal døde. De er henholdsvis 391 og 489, hvilket giver et samlet dødelighedsindeks for mandlige ikke-vestlige indvandrere på 80.

Tabel 1.21. Dødelighedsindeks. Gennemsnit for 2005-2009

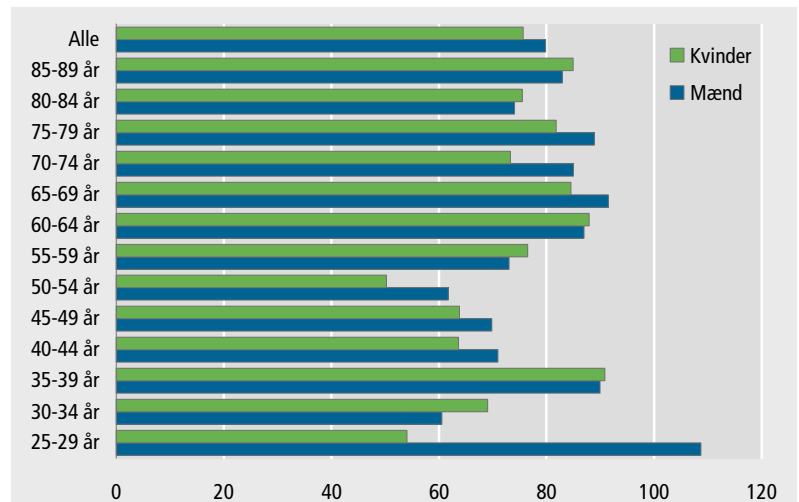
	Personer med dansk oprindelse		Vestlige indvandrere		Ikke-vestlige indvandrere	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Alle 25-89-årige	100	100	92	93	80	76
25-29 år	100	100	50	44	109	54
30-34 år	100	100	84	46	61	69
35-39 år	100	100	65	67	90	91
40-44 år	100	100	86	99	71	64
45-49 år	100	100	63	79	70	64
50-54 år	100	100	85	96	62	50
55-59 år	100	100	96	98	73	76
60-64 år	100	100	107	88	87	88
65-69 år	100	100	93	87	91	85
70-74 år	100	100	90	83	85	73
75-79 år	100	100	95	87	89	82
80-84 år	100	100	88	100	74	75
85-89 år	100	100	97	100	83	85

Anm. Dødelighedsindeks er udregnet ved for hver gruppe at dividere det faktiske antal døde med det beregnede antal døde og gange med 100. Da personer med dansk oprindelse er standardbefolkning har alle indeks for personer med dansk oprindelse værdien 100. En værdi under 100 angiver, at den pågældende gruppe har en lavere dødelighed end den tilsvarende gruppe for personer med dansk oprindelse, mens en værdi over 100 tilsvarende angiver en overdødelighed.

Lavere dødelighed for indvandrere svarer til 263 færre døde om året

Den lavere dødelighed for vestlige indvandrere svarer til, at der hvert år i perioden 2005-2009 er døde henholdsvis 40 mænd færre og 42 kvinder færre end der ville være døde, hvis de vestlige indvandrere havde haft samme dødelighed som personer med dansk oprindelse. For ikke-vestlige indvandrere er de tilsvarende antal færre døde om året henholdsvis 98 mænd og 83 kvinder.

Figur 1.11. Dødelighedsindeks for ikke-vestlige indvandrere fordelt efter køn og aldersgrupper. Gennemsnit for 2005-2009

*Lavere dødelighed
for indvandrere i
næsten alle
aldersgrupper*

Det er stort set i alle aldersgrupper, at indvandrere har en lavere dødelighed end personer med dansk oprindelse. Blandt de vestlige indvandrere er det kun 60-64-årige mænd, som ligger lidt højere end mænd med dansk oprindelse, mens det blandt de ikke-vestlige indvandrere kun er de 25-29-årige, som har en højere dødelighed end mænd med dansk oprindelse.

*Især lavere
dødelighed i
aldersgrupperne
fra 40 til 59 år*

Blandt de ikke-vestlige indvandrere er der en tendens til, at det især er i aldersgrupperne fra 40 til 59 år, at dødelighedsniveauet er markant lavere end for personer med dansk oprindelse. Det samlede dødelighedsindeks for alle 25-89-årige ligger dog tættest på dødelighedsindeksene for de ældre aldersgrupper, hvilket har den simple forklaring, at der forekommer flere dødsfald her. De vejer derfor tungere i det samlede indeks.

*Indeks kan også
beregnes for enkelte
oprindelseslande,
men tallene er usikre
på grund af få døde*

Dødelighedsindeks kan på tilsvarende vis beregnes for indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Dog skal man være opmærksom på, at der for mange oprindelseslandes vedkommende er tale om ret få dødsfald, og at tallene derfor er behæftet med usikkerhed. I tabellen er det markeret med fed skrift, hvis den pågældende gruppes dødelighedsindeks med 95 procents sikkerhed er over eller under dødelighedsindekset for personer med dansk oprindelse. Kun lande, som havde mindst 100 døde for det pågældende køn i perioden 2005-2009, er medtaget i tabellen.

Tabel 1.22.

**Dødelighedsindeks for indvandrere fra udvalgte lande.
Gennemsnit for 2005-2009**

Signifikant over- eller underdødelighed er angivet med fed¹

Mænd	Indeks	Kvinder	Indeks
Norge	109	Norge	102
Jugoslavien ²	105	Jugoslavien ²	101
Sverige	104	Polen	101
Danmark	100	Danmark	100
Bosnien-Hercegovina	97	Sverige	98
Tyskland	92	Tyskland	94
Alle vestlige	92	Alle vestlige	93
Polen	87	Tyrkiet	87
Tyrkiet	87	USA	87
Storbritannien	86	Bosnien-Hercegovina	84
Pakistan	83	Storbritannien	77
Alle ikke-vestlige	80	Alle ikke-vestlige	76
USA	77		
Vietnam	74		

¹ Har et indeks en værdi under 100 og er det angivet med fed som statistisk signifikant, betyder det, at det med 95% sikkerhed kan fastslås, at indekset for den pågældende gruppe ligger under 100, og at den pågældende gruppe således har en underdødelighed sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Det tilsvarende gælder for overdødelighed. Der er dog ingen af viste indvandrergrupper, som har en signifikant overdødelighed sammenlignet med personer med dansk oprindelse, selv om indekset i visse tilfælde ligger over 100.

² Jugoslavien før opsplitningen.

- Lav dødelighed blandt mandlige indvandrere fra Vietnam* Blandt indvandrere fra de viste lande, er det hos mændene indvandrere fra Vietnam, der med værdien 74 har det laveste dødelighedsindeks. Hos kvinderne er det hele gruppen af ikke-vestlige lande, som med et dødelighedsindeks på 76 ligger lavest blandt de viste lande. Der er naturligvis mange enkelte ikke-vestlige lande, som blandt kvinderne vil have et dødelighedsindeks under 76. Ellers ville hele gruppen ikke ligge så lavt. Det vurderes imidlertid, at deres dødelighedsindeks enkeltvis er for usikre til at blive vist i tabellen.
- Lavere dødelighed for ikke-vestlige indvandrere er undersøgelsens hovedresultat* Hovedresultatet fra denne undersøgelse er, at ikke-vestlige indvandrere har lavere dødelighed end personer med dansk oprindelse med dødelighedsindeks på henholdsvis 80 for mænd og 76 for kvinder. Det kan umiddelbart virke som et overraskende resultat, da ikke-vestlige indvandrere generelt klarer sig dårligere. De er i mindre grad på arbejdsmarkedet, de har lavere indkomster, de har lavere uddannelser og de modtager i højere grad overførselsindkomster. Samtidig er der en stor del af dem, som er flygtninge og har fysiske og psykiske helbredsproblemer som følge af traumatiserende oplevelser.
- Kan skyldes selektionseffekt – indvandring kræver i sig selv et rimeligt helbred* Et forhold, man kan pege på som en mulig forklaring på deres lavere dødelighed, er, at indvandring er en aktivitet, der kræver noget overskud fra indvandrerens side. Man kan forestille sig, at det i nogle tilfælde gælder, at de personer, der vælger at udvandre fra deres eget land, er personer, der er helbredsmæssigt stærkere end den øvrige befolkning i deres hjemland.
- Syge unge mennesker med høj dødsrisiko formentlig underrepræsenteret blandt indvandrere* På den måde kan der opstå en vis selektionseffekt forstået på den måde, at ikke-vestlige indvandrere i Danmark overordnet er stærkere end befolkningen i deres respektive hjemlande og måske også stærkere end den danske befolkning som helhed. Det gælder formentlig især i de unge aldersgrupper, hvor syge personer med stor dødsrisiko sandsynligvis er underrepræsenteret blandt indvandrere, der for relativt nylig er kommet til Danmark. Selv om alvorlig sygdom og død er et relativt sjældent fænomen i unge aldersgrupper, så vil de personer, der dør unge ofte netop være syge personer med stor dødsrisiko. Hvis den type personer udgør en mindre del blandt indvandrere end personer med dansk oprindelse, er det et forhold, som kan være med til at forklare indvandreres lavere dødelighed.
- Forskelle i livsstil kan også spille en rolle* Der kan også være forskelle i livsstil mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, som kan forklare forskellene. Med livsstilsfaktorer, der påvirker personers helbred tænker man ofte på kost, rygning, alkohol og motion (de såkaldte KRAM-faktorer).

Dødsårsager

- Forskelle i dødsårsager* Om indvandrere har anderledes vaner end personer med dansk oprindelse, når det gælder KRAM-faktorerne, kan ikke belyses direkte via kilder, Danmarks Statistik har til rådighed. Vi har derimod adgang til oplysninger om dødsårsagen for alle dødsfald i Danmark frem til og

med 2008. Der er tale om meget detaljerede koder. I alt er der 3.253 forskellige dødsårsager, som et dødsfald kan blive kategoriseret i. I det følgende vil de blive opdelt på 50 grupper.

*Dødsfald i perioden
2005-2008 med
dødsårsager*

Vi betragter nu alle dødsfald i perioden 2005-2008. Sammenlignet med tallene ovenfor er dødsfald for 2009 altså ikke med, hvilket skyldes, at der endnu ikke findes tilgængeligt register med dødsårsager for dødsfald i 2009. Formålet med dette afsnit er at beskrive, hvilke dødsårsager, som har været hovedårsagen til indvandreres færre dødsfald i perioden 2005-2008.

*Dødsårsager –
metode*

Alle dødsfald i perioden 2005-2008 opdeles på de 50 grupper af dødsårsager, herkomst, køn og 5-års aldersgruppe (for 25-89-årige). Der divideres med fire for at få de gennemsnitlige årlige dødsfald. Dernæst findes gennemsnitsbefolkningen i perioden 2005-2008 for hver befolkningsgruppe – det vil sige opdelt på herkomst, køn og 5-års aldersgruppe. Der udregnes efterfølgende dødshyppigheder for personer med dansk oprindelse for hver dødsårsagsgruppe opdelt på køn og alder.

Disse dødshyppigheder ganges efterfølgende på de relevante befolkningsgrupper af indvandrere, og man får derved antallet af døde i hver dødsårsagsgruppe, som indvandrerne i den bestemte køns- og aldersgruppe ville have haft, hvis de havde haft årsagsbetingede dødshyppigheder magen til personer med dansk oprindelse. Dette tal trækkes efterfølgende fra det faktiske antal døde i samme gruppe. Man får derved et antal, som svarer til antallet af døde, som indvandrerne havde for meget, sammenlignet med en situation, hvor de havde dødshyppigheder som personer med dansk oprindelse. Har indvandrere færre døde, hvilket er mest almindeligt, bliver dette tal negativt.

Der foretages til sidst en sammenlægning for alle aldersgrupper på dødsårsager, så man får et samlet billede for alle 25-89 årige. Der ganges med fire for at få samlet tal for hele perioden 2005-2008. Antallet af for mange indvandrere, der døde med 'dødsårsag uoplyst' fordeles proportionelt på de 49 andre dødsårsager i overensstemmelse med de øvrige dødsårsagers andel af samlet over- eller underdødelighed i forhold til personer med dansk oprindelse.

Det endelige resultat angiver antallet af dødsfald, som indvandrerne havde for mange af i perioden 2005 til 2008. Fx angiver tallet -25 for iskæmiske hjertesygdomme under mandlige vestlige indvandrere, at der døde 25 færre mandlige vestlige indvandrere fra 2005 til 2008 sammenlignet med en situation, hvor de havde haft samme dødelighed af iskæmiske hjertesygdomme som 25-89-årige mænd med dansk oprindelse.

*Forskelle i
sammensætning
på alder påvirker
ikke tal*

Tabellen angiver som nævnt i overskriften indvandrernes overdødelighed i perioden 2005-2008 fordelt på dødsårsager. At der er standardiseret efter alder og køn betyder, at forskelle i alderssammensætningen mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse ikke påvirker tallene. I praksis er overdødeligheden for hver enkelt dødsårsag først udregnet i den relevante 5-års aldersgruppe, og tabellens resultater angiver derfor summen af alle 5-års aldersgruppernes årsagsopdelte overdødeligheder.

Tabel 1.23. 25-89-årige indvandreres overdødelighed fordelt efter dødsårsager. 2005-2008

	Mænd		Kvinder	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
I alt	-189	-409	-156	-313
Infektionssygdomme (ekskl. tuberkulose)	-4	2	-2	8
Tuberkulose	1	5	0	2
Ondartet svulst i mundhule og spiserør	-5	-22	1	-9
Ondartet svulst i mavesæk	-1	2	2	10
Ondartet svulst i tarme, undtagen endetarm	2	-14	-14	-11
Ondartet svulst i endetarm	0	-9	-2	-4
Ondartet svulst i strubehoved, luftrør, bronkier, lunger ...	-28	-20	-38	-56
Ondartet svulst i knogler og hud	-4	-10	-4	-6
Ondartet svulst i brystkirtel	-1	0	-13	-26
Ondartet svulst i livmoderhals	0	-2
Ondartet svulst i andre dele af livmoder	2	-6
Ondartet svulst i blærehalskirtel	-1	-21	.	.
Ondartet svulst i andre og uspec. lokalisationer	-11	-45	-17	-27
Ondartet svulst i lymfatiske og bloddannende væv	-3	-2	-4	-2
Godartede svulster og svulster af uspec. natur	-3	-1	0	-4
Endokrine lidelser og mangelsygdomme	2	-6	-8	-2
Sukkersyge	-15	11	-6	11
Sygdomme i blod og bloddannende organer	-3	-1	-3	0
Mentale lidelser	-12	-54	6	-25
Hjernehindebetændelse	-1	-1	0	0
Sygdomme i nervesystem og sanseorganer	3	-14	9	-16
Gigtfeber og følgetilstande heraf	-1	-1	0	2
Blodtryksforhøjelse	-4	-7	6	-5
Iskæmiske hjertesygdomme	-25	-13	-7	-11
Andre hjertesygdomme	-5	-22	2	-6
Karsygdomme i hjerne	-17	-8	-20	-2
Sygdomme i arterier, arterioler og kapillærer	1	-14	-9	-8
Andre sygdomme i kredsløbsorganer	-2	-2	-1	-3
Akutte luftvejsinfektioner inkl. influenza	0	0	0	0
Lungebetændelse	-1	-2	0	-8
Bronkitis, udvidede lunger og astma	-32	-30	-20	-36
Andre sygdomme i åndedrætsorganer	-1	-1	-3	-4
Sygdomme i mundhule, spiserør og mavesæk	-5	-6	-5	-7
Sygdomme i lever og galdeveje	0	-37	-5	-16
Andre sygdomme i fordøjelsesorganer	-7	-8	-5	-14
Nyrebetændelse	1	-1	0	0
Infektøse nyresygdomme og sten i urinorganer	-1	-1	1	2
Andre sygd. i urin- og kønsorganer samt brystkirtel	-5	0	-5	5
Svangerskabs- og fødselskomplikationer hos moderen	0	0
Sygdomme i hud, knogler, bevægelsessystem og bindevæv	-1	-3	-3	0
Medfødte misdannelser i hjerte og kredsløbsorganer	-1	0	-1	0
Andre medfødte misdannelser	0	0	-3	-2
Sygdomme hos nyfødte	0	0	1	0
Senilitet uden oplysning om sindssygdom	2	-1	5	0
Symptomer og mangelfuldt definerede tilstande	10	-5	7	-8
Motorkøretøjsulykker	0	-2	-1	-2
Andre ulykker	-8	-30	-4	-11
Selv mord	-5	-19	2	-11
Andre ydre årsager	0	1	2	-4

Anm.: Standardiseret efter alder og køn.

Forklaring til læsning af tabellen

Det samlede tal for mandlige ikke-vestlige indvandrere på -409 angiver, at de mandlige ikke-vestlige indvandrere i alderen 25-89 år havde 409 færre dødsfald i perioden 2005-2008 sammenlignet med en situation, hvor deres dødelighed var magen til dødeligheden for mænd med dansk oprindelse. På samme måde angiver tallet for den enkelte dødsårsag overdødeligheden for netop den dødsårsag. Fx angiver -22 for ondartet svulst i mundhule og spiserør, at mandlige ikke-vestlige indvandrere havde en underdødelighed inden for denne dødsårsag svarende til 22 personer i perioden 2005-2008 sammenlignet med en situation, hvor deres dødelighed som følge af ondartede svulster i mundhule og spiserør havde været den samme som for mænd med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere dør oftere af sukkersyge

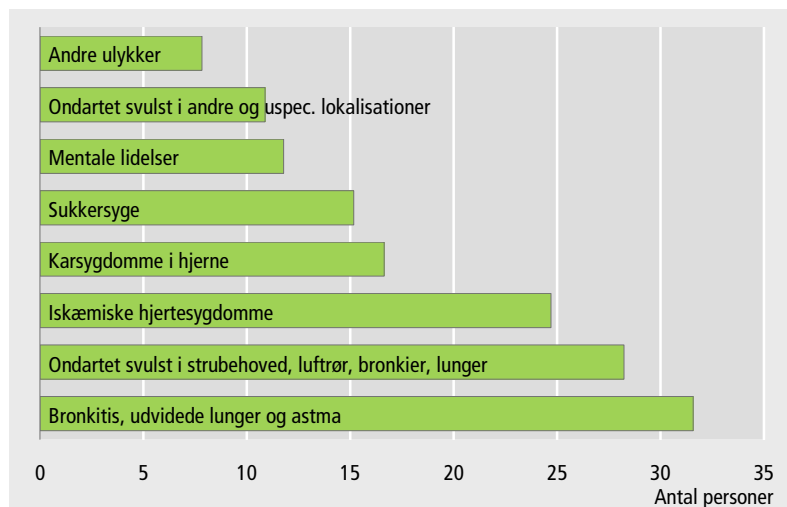
Indvandrere har underdødelighed inden for de fleste af de 50 dødsårsager. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er der dog for både mænd og kvinder tale om en tydelig overdødelighed af sukkersyge. I begge tilfælde svarer overdødeligheden til 11 dødsfald flere i perioden 2005-2008.

Otte årsager med størst underdødelighed

Der er lavet figurer, der viser de otte årsager med størst underdødelighed for både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og opdelt på mænd og kvinder.

Figur 1.12.

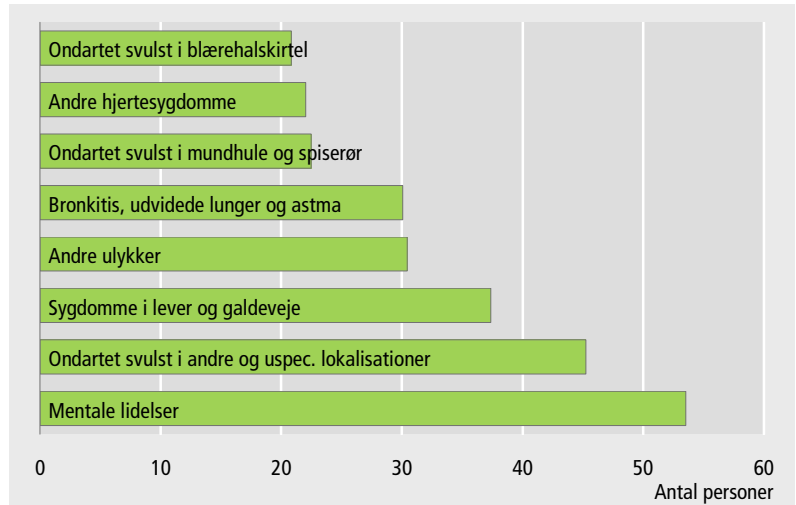
De otte dødsårsager med størst underdødelighed. 2005-2008. Mandlige vestlige indvandrere

Mandlige vestlige indvandrere dør i mindre grad af rygningsrelaterede sygdomme

Blandt de mandlige vestlige indvandrere er det årsagen bronkitis, udvidede lunger og astma, som har den største underdødelighed efterfulgt af ondartet svulst i strubehoved, luftrør, bronkier og lunger. Det er især kroniske obstruktive lungesygdomme (KOL) samt forskellige former for lungekræft, som tynger blandt dødsårsagerne i disse to hovedgrupper. Begge hænger i vid udstrækning sammen med rygning.

Figur 1.13. De otte dødsårsager med størst underdødelighed. 2005-2008. Mandlige ikke-vestlige indvandrere

Ikke-vestlige indvandrere dør i mindre grad af alkoholrelaterede sygdomme

Det er inden for dødsårsagen mentale lidelser, at de mandlige ikke-vestlige indvandrere har den mest markante underdødelighed med 54 færre døde. Blandt sygdomme kategoriseret under mentale lidelser er demenssygdomme samt psykiske lidelser som følge af alkoholbrug dominerende. Selv om vi ikke har statistiske kilder, som belyser det, virker det oplagt, at ikke-vestlige indvandrere, som ofte har muslimsk baggrund, har lavere alkoholforbrug end personer med dansk oprindelse, og det er formentlig blandt andet på den baggrund, at deres underdødelighed inden for mentale lidelser skal ses.

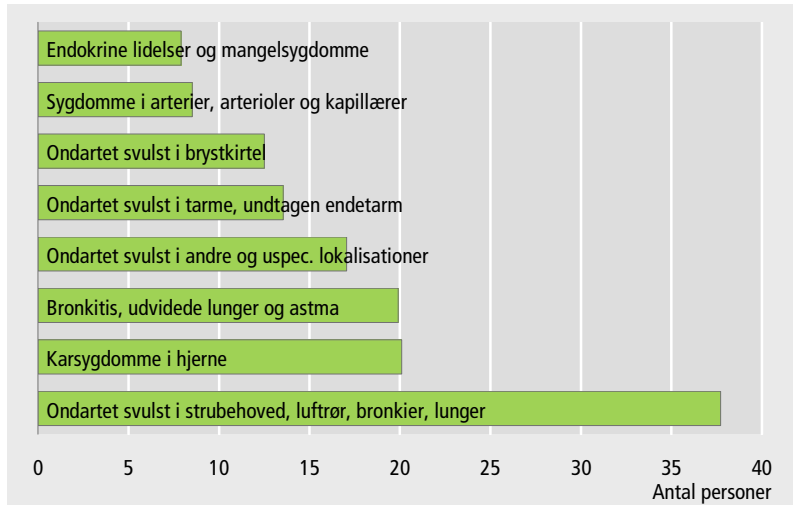
Den næstmest markante underdødelighed blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere findes i kategorien ondartet svulst i andre og uspec. lokalisationer, mens den tredje mest markante er sygdomme i lever og galdeveje. Også sidstnævnte hænger i høj grad sammen med alkohol, idet alkoholiske leversygdomme fylder mest blandt dødsfald af sygdomme i lever og galdeveje.

Også markant underdødelighed som følge af KOL og lungekræft blandt kvindelige vestlige indvandrere

Ondartet svulst i strubehoved, luftrør, bronkier, lunger er den dødsårsag, som kvindelige vestlige indvandrere har den største underdødelighed inden for. Lungekræft er klart den sygdom, som er årsag til de fleste dødsfald inden for denne kategori. Karsygdomme i hjernen er dødsårsagen med næsthøjeste underdødelighed, mens bronkitis, udvidede lunger og astma er dødsårsagen med den tredje højeste underdødelighed. I sidstnævnte er KOL som nævnt den dominerende dødsårsag.

Både mandlige og kvindelige vestlige indvandrere har altså en markant underdødelighed af de rygningsrelaterede sygdomme lungekræft og KOL sammenlignet med mænd og kvinder med dansk oprindelse. Rygning øger også risiko for hjerneblødninger, som findes i kategorien karsygdomme i hjernen, der er dødsårsagen med næsthøjeste underdødelighed blandt kvindelige vestlige indvandrere.

Figur 1.14. De otte dødsårsager med størst underdødelighed. 2005-2008. Kvindelige vestlige indvandrere

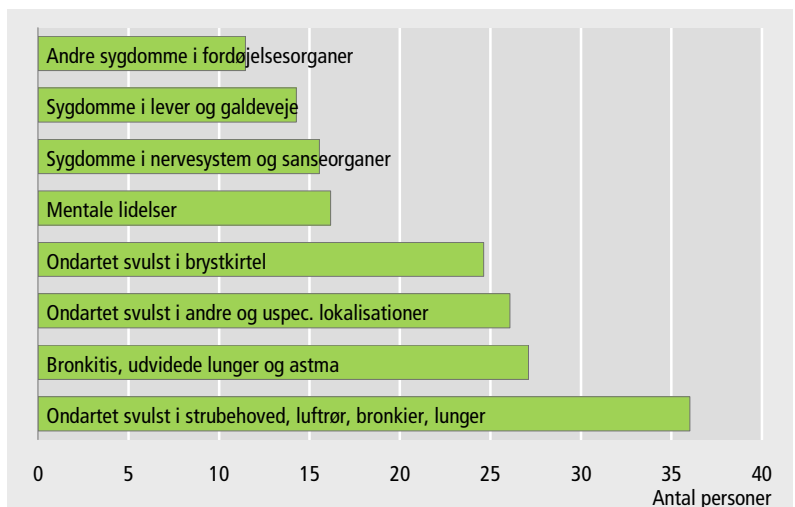

Færre rygningsrelaterede dødsfald blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere

Også de kvindelige ikke-vestlige indvandrere har ondartet svulst i strubehoved, luftrør, bronkier, lunger som dødsårsagen med højest underdødelighed efterfulgt af bronkitis, udvidede lunger og astma. Tredje størst underdødelighed findes for ondartede svulst i andre og uspec. lokalisationer, men næsten lige så vigtig er ondartet svulst i brystkirtel – det vil sige brystkræft.

De to første kan igen henføres til de rygningsrelaterede sygdomme lungekræft og KOL. Også når det gælder andre former for kræft – herunder brystkræft – øger rygning risikoen, om end sammenhængen her er mindre direkte end for lungekræft.

Figur 1.15. De otte dødsårsager med størst underdødelighed. 2005-2008. Kvindelige ikke-vestlige indvandrere

- Også færre dødsfald af sygdomme, der kan relateres til alkohol* De kvindelige ikke-vestlige indvandrere har også sygdomme i lever og galdeveje samt mentale lidelser blandt de otte dødsårsager med størst underdødelighed. Begge har alkoholrelaterede sygdomme som nogle af de mest almindelige dødsårsager.
- Tyder på at mindre rygning og lavere alkoholforbrug spiller en rolle for indvandreres underdødelighed* Danmarks Statistik har desværre ikke kilder, der kan belyse forskelle i rygevaner og alkoholforbrug mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. At dømme ud fra indvandrernes underdødelighed inden for en række dødsårsager, der kan henføres til rygning og alkohol, tyder det dog på, at der er nogle forskelle, som påvirker dødeligheden. Mere konkret tyder det på, at en betydelig del af mandlige ikke-vestlige indvandreres underdødelighed kan skyldes et lavere alkoholforbrug sammenlignet med mænd med dansk oprindelse. Blandt mandlige og kvindelige vestlige indvandrere samt kvindelige ikke-vestlige indvandrere tyder det på, at en betydelig del af deres underdødelighed kan forklares med mindre rygning sammenlignet med personer med dansk oprindelse.
- Overdødelighed for personer med dansk oprindelse kan også måles* Denne publikation har indvandrere i Danmark som sit hovedfokus, og det er derfor naturligt, at det er indvandreres over- eller underdødelighed, som måles. Man kan imidlertid også lave den omvendte beregning, hvor man bruger de ikke-vestlige indvandreres dødshyppigheder som standard og ser på over- eller underdødeligheden for personer med dansk oprindelse sammenlignet med en situation, hvor personer med dansk oprindelse har samme dødshyppigheder som ikke-vestlige indvandrere.
- Men en sådan opgørelse kan ikke laves på enkelte dødsårsager* Det er dog problematisk at lave en sådan opgørelse på 50 dødsårsager, da de ikke-vestlige indvandrere sammenlignet med personer med dansk oprindelse er en lille gruppe. Det gælder særligt de ældste aldersgrupper. I mange tilfælde vil der for bestemte dødsårsager slet ikke forekomme dødsfald inden for en given kønsopdelt 5-års aldersgruppe. Derfor er grundlaget for at beregne årsagsbetingede dødshyppigheder ikke godt. Man må derfor nøjes med at se på den samlede dødelighed, hvis man bruger indvandlerne som standardbefolkning.
- Overdødelighed for personer med dansk oprindelse svarer til 33.393 døde fra 2005 til 2008* Laves denne øvelse med udgangspunkt i samme data får man, at 25-89-årige mænd med dansk oprindelse har haft en overdødelighed på 17.355 dødsfald i perioden 2005-2008 sammenlignet med en situation, hvor de havde haft dødshyppigheder svarende til de mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinder med dansk oprindelse er den tilsvarende overdødelighed beregnet til 16.038 dødsfald. Det svarer til, at der årligt døde 4.339 flere mænd med dansk oprindelse og 4.010 flere kvinder med dansk oprindelse sammenlignet med en situation, hvor dødshyppighederne for personer med dansk oprindelse var magen til de ikke-vestlige indvandreres dødshyppigheder.
- 18 pct. færre dødsfald årligt med indvandreres dødshyppigheder* I gennemsnit døde der årligt 46.002 personer i alderen 25-89 år i perioden 2005 til 2008. Havde personer med dansk oprindelse ikke haft nogen overdødelighed i forhold til ikke-vestlige indvandrere, ville der årligt have været 8.349 færre dødsfald. Det svarer til et fald i det årlige antal døde på omkring 18 pct.

2. Familie og bolig

Sammenfatning

37 pct. af parfamilierne med to ikke-vestlige indvandrere har mindst tre hjemmeboende børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. blandt parfamilier med to personer af dansk oprindelse.

Blandt de 25-årige ikke-vestlige efterkommere bor henholdsvis 35 pct. af mændene og 27 pct. af kvinderne fortsat sammen med mindst én forælder. De tilsvarende andele blandt 25-årige med dansk oprindelse er 11 pct. for mændene og 5 pct. for kvinderne.

Der er 5,3 pct. af de 0-årige ikke-vestlige efterkommere, der bor sammen med mindst én forælder og én bedsteforælder. For de 0-årige med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2,2 pct.

Fra 1980 til 2000 er der sket en tilpasning af skilsmissehyppigheden mellem ægteskaber med to ikke-vestlige indvandrere og ægteskaber med to personer af dansk oprindelse. Mens indvandrerne, der blev gift i 1980, i betydeligt mindre grad er blevet skilt end par med dansk oprindelse, har de ikke-vestlige indvandrerpar en lidt større skilsmissehyppighed end par med dansk oprindelse blandt de viede i 2000.

Andelen, der bor i ejerbolig, er 62 pct. blandt personer med dansk oprindelse, men kun 38 og 24 pct. blandt vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Der er 71 pct., som bor i hus (parcelhus, stuehus, række-, kæde- eller dobbelthus) blandt personer med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel er kun 30 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere.

2.1. Familier

Tre familietyper

Befolkningen på 5.534.738 personer fordeler sig på 2.827.449 familier. Der er henholdsvis 1.332.382 parfamilier, 1.477.956 enlige og 17.111 ikke-hjemmeboende børn.

Hjemmeboende børn under 25 år i 45 pct. af alle parfamilier

I 45 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,87 børn, mens det tilsvarende tal for en enig med børn kun er 1,54 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse

I tabel 2.1 er parfamilierne og de enlige også opdelt efter herkomst. For parfamilierne er der i alt defineret 14 forskellige typer, der er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.174.223 par eller 88 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere

Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 84.974 par er af denne type. Der er 67.191 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 4.843 par består af en indvandrer og en efterkom-

mer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 1.151 par er i denne kategori.

Tabel 2.1. Familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2010

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsn. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 061 649	765 800	2 827 449	1 374 907	1,80
Par	736 071	596 311	1 332 382	1 113 882	1,87
Begge personer med dansk oprindelse	665 846	508 377	1 174 223	939 252	1,85
Begge indvandrere	22 800	44 391	67 191	97 999	2,21
- fra vestligt land	7 008	6 260	13 268	10 807	1,73
- fra ikke-vestligt land	14 253	36 634	50 887	84 563	2,31
- fra forskellige landegrupper	1 539	1 497	3 036	2 629	1,76
Begge efterkommere	580	571	1 151	913	1,60
- fra vestligt land	37	16	53	28	1,75
- fra ikke-vestligt land	526	544	1 070	866	1,59
- fra forskellige landegrupper	17	11	28	19	1,73
Én indvandrer og én efterkommer	1 225	3 618	4 843	7 056	1,95
- begge fra vestligt land	250	176	426	289	1,64
- begge fra ikke-vestligt land	823	3 238	4 061	6 398	1,98
- fra forskellige landegrupper	152	204	356	369	1,81
Én person med dansk oprindelse og ...	45 620	39 354	84 974	68 662	1,74
- én indvandrer fra vestligt land	29 691	21 591	51 282	38 421	1,78
- én indvandrer fra ikke-vestligt land ..	13 490	15 160	28 650	25 659	1,69
- én efterkommer fra vestligt land	1 578	1 764	3 342	3 169	1,80
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	861	839	1 700	1 413	1,68
Enlige	1 308 467	169 489	1 477 956	261 025	1,54
- person med dansk oprindelse	1 158 896	146 814	1 305 710	220 135	1,50
- indvandrer fra vestligt land	65 454	4 889	70 343	7 076	1,45
- indvandrer fra ikke-vestligt land	71 031	16 428	87 459	31 664	1,93
- efterkommer fra vestligt land	3 280	365	3 645	527	1,44
- efterkommer fra ikke-vestligt land ..	9 806	993	10 799	1 623	1,63
Ikke-hjemmeboende børn	17 111	.	17 111	.	.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse

De tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, er domineret af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 76 pct. af tilfældene. I 13.268 par er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 3.036 par består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 93 pct. af parrene med to efterkommere er begge ikke-vestlige

I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 93 pct. af tilfældene. For de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 84 pct. af tilfældene.

I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende.

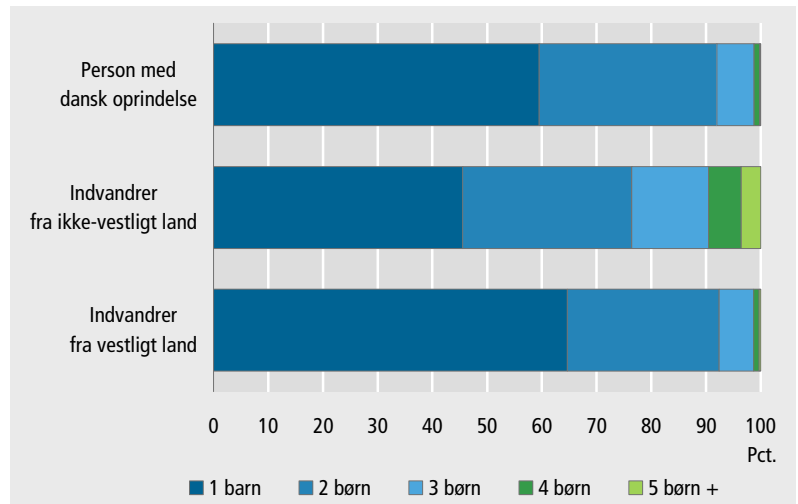
Af de 84.974 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i to tredjedele af tilfældene

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,93 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun 1,50 børn og 1,45 børn.

Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 24 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 8 pct. af enlige med dansk oprindelse og 8 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 2.1. Enlige med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2010

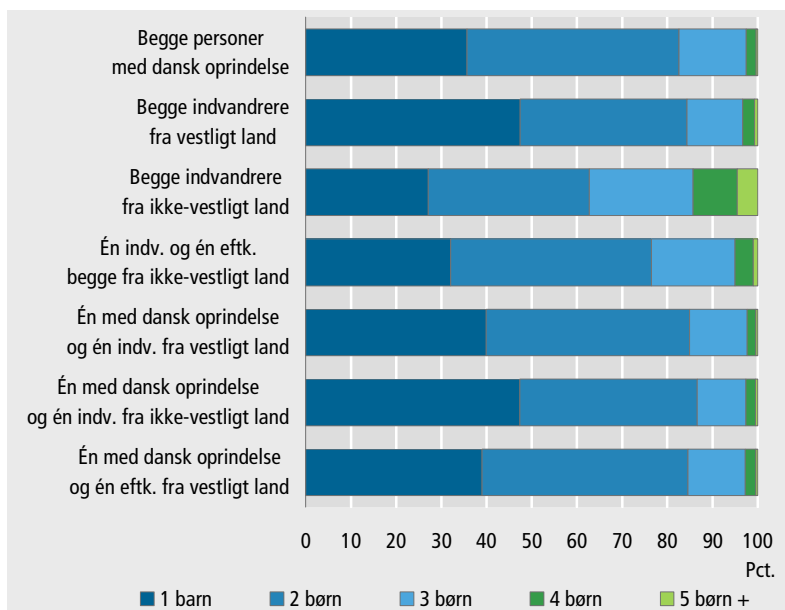
Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,85 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,73. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,31 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 37 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 16 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Figur 2.2. Parfamilier med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2010

Indvandrere ofte i par med partner fra samme land

Når to indvandrere er i en parfamilie sammen, er der meget ofte tale om indvandrere fra samme oprindelsesland. Af de 67.191 parfamilier med to indvandrere bestod 84 pct. af to personer med oprindelse i samme land. Andelen er lidt lavere blandt de 4.843 par med én indvandrer og én efterkommer. Her havde 76 pct. oprindelse i samme land. I de tilfælde, hvor både indvandrer og efterkommer var fra et ikke-vestligt land, var andelen dog 84 pct. Blandt de 1.070 par med to ikke-vestlige efterkommere var der i 90 pct. af tilfældene tale om to personer med oprindelse i samme land.

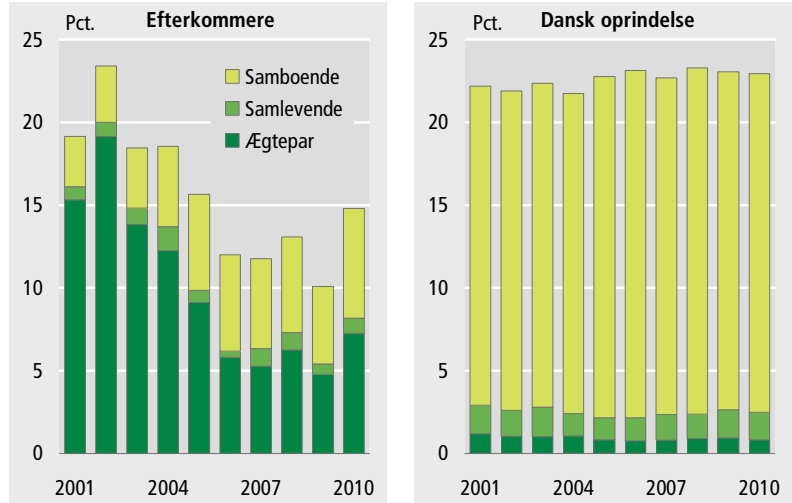
Tabel 2.2. Parfamilier, hvor begge er enten indvandrere eller efterkommere. 2010

	Par fra samme land	Par fra forskellige lande	I alt	Par fra samme land i pct. af alle
	antal			pct.
I alt	61 213	11 972	73 185	84
Begge indvandrere	56 511	10 680	67 191	84
- fra vestlige lande	11 034	2 234	13 268	83
- fra ikke-vestlige lande	45 477	5 410	50 887	89
- fra forskellige landegrupper	3 036	3 036	.
Begge efterkommere	1 010	141	1 151	88
- fra vestlige lande	47	6	53	89
- fra ikke-vestlige lande	963	107	1 070	90
- fra forskellige landegrupper	28	28	.
Én indvandrer og én efterkommer	3 692	1 151	4 843	76
- fra vestlige lande	263	163	426	62
- fra ikke-vestlige lande	3 429	632	4 061	84
- fra forskellige landegrupper	356	356	.

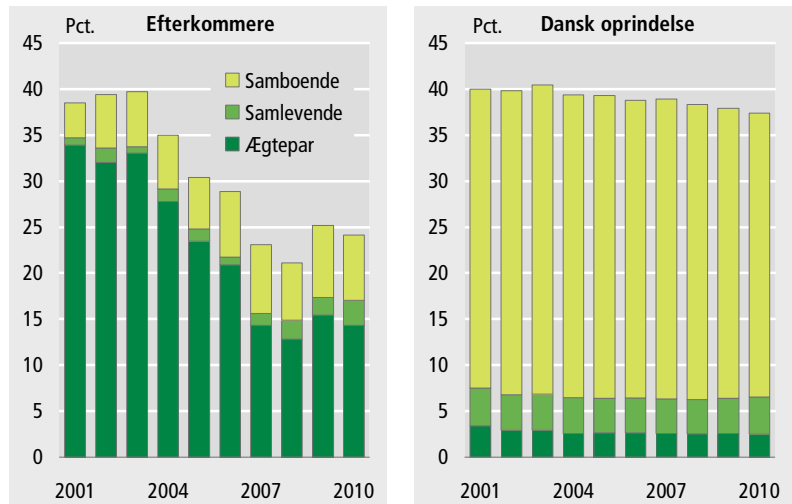
22-årige med dansk oprindelse er oftere i parfamilie end efterkommere

I 2010 levede 22-årige ikke-vestlige efterkommere i mindre grad end 22-årige med dansk oprindelse i en parfamilie. Det gælder både for mænd og kvinder. Andelene er dog højere for kvinder end mænd. Blandt de 22-årige mænd med dansk oprindelse var i alt 23 pct. i en parfamilie, mens andelen for de mandlige efterkommere kun var 15 pct. Blandt de 22-årige kvinder var 37 pct. af kvinderne med dansk oprindelse i 2010 i en parfamilie mod 24 pct. af de ikke-vestlige efterkommere.

Figur 2.3. 22-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere og mænd med dansk oprindelse fordelt efter parfamilietype. 2001-2010

Figur 2.4. 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse fordelt efter parfamilietype. 2001-2010

Men efterkommerne er oftere gift

Der er imidlertid en højere andel af de 22-årige ikke-vestlige efterkommere, som er gift. Henholdsvis 7 og 14 pct. af de mandlige og kvindelige efterkommere var således gifte i 2010, mens de tilsvarende andele kun

var 1 og 3 pct. for mænd og kvinder med dansk oprindelse. De høje andele i parfamilier blandt 22-årige med dansk oprindelse skyldes mange samboende par – det vil sige par som lever sammen, der ikke er gift og ikke har fælles børn.

Få 22-årige har børn sammen uden at være gift

Både blandt ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er der få 22-årige i samlevende par – det vil sige par som har børn sammen, men ikke er gift. For både mænd og kvinder med dansk oprindelse er andelen i samlevende par dog en lille smule højere end andelen i ægtepar.

Udvikling siden 2001 bærer præg af ændringer i lovgivning

Mens udsvingene i 22-åriges fordeling på parfamilier har været meget begrænsede i perioden 2001 til 2010 for personer med dansk oprindelse, bærer udviklingen for efterkommerne tydeligt præg af lovændringerne omkring familiesammenføring, der blev indført i 2002. Det drejer sig konkret om den såkaldte 24-års regel og tilknytningskravet.

24-års regel og udvidet tilknytningskrav

I 2002 blev den såkaldte 24-års regel indført for at forhindre tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, som udelukkende har familiesammenføring som formål. Reglen medfører, at begge ægtefæller i et ægteskab skal være over 24 år for at opnå familiesammenføring. Samtidig blev tilknytningskravet udvidet til også at omfatte personer med dansk statsborgerskab. Tilknytningskravet betyder, at det kun er, når ægteparrets tilknytning til Danmark er større end til noget andet land, at der kan gives tilladelse til familiesammenføring.

Andel gifte 22-årige efterkommere er faldet kraftigt

24-års reglen har givetvis haft en begrænsende effekt på 22-årige efterkommeres ægteskaber med en partner, der ikke er i Danmark. Fra 2002 til 2010 faldt andelen af 22-årige ikke-vestlige efterkommere, der var gift, fra 19 til 7 pct. for mændene og fra 32 til 14 pct. for kvinderne.

Hjemmeboende børn

15-17-årige bor næsten altid med forældre

Næsten alle børn på alderstrinene 15, 16 og 17 år bor sammen med mindst én af deres forældre. Det gælder for både drenge og piger, og der er ingen forskel mellem børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 17-årige er det for alle grupper kun omkring hver tyvende, der ikke bor sammen med forældre.

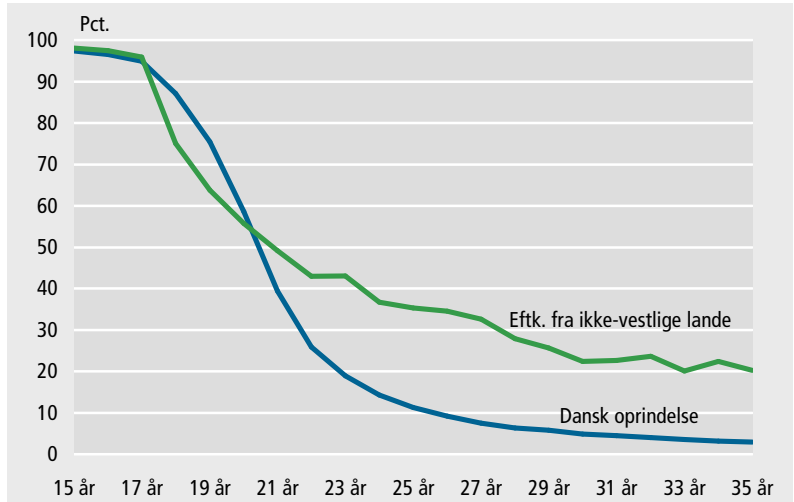
Hjemmeboende børn

For personer på alderstrinene fra 15 til 35 år er det undersøgt, om de bor sammen med forældre. Bor de på samme adresse som blot én af deres forældre, betragtes de som hjemmeboende. Også personer, der selv er gifte og eventuelt har børn, betragtes som hjemmeboende, hvis de bor på samme adresse som mindst én af deres forældre.

Flere 18-20-årige mænd med dansk oprindelse bor med forældre ...

Blandt de 18-20-årige mænd er der en højere andel, som bor sammen med mindst én af deres forældre blandt mænd med dansk oprindelse sammenlignet med de ikke-vestlige efterkommere. Forskellen er størst blandt de 18-årige, hvor kun 75 pct. af efterkommere boede med forældre, mens det gjaldt 87 pct. af de 18-årige med dansk oprindelse.

Figur 2.5. Andel mænd, der bor med mindst én forælder, fordelt efter alder. 2010

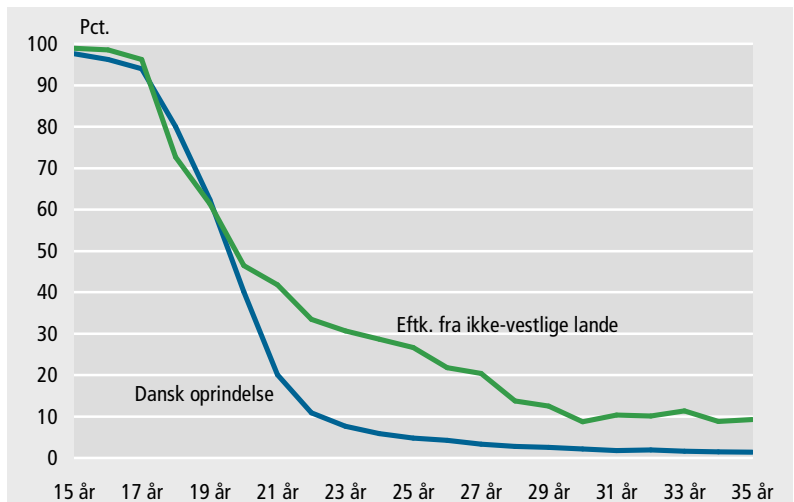
... men fra det 21. år er andelen højere blandt ikke-vestlige efterkommere

Fra det 21. år og opefter er det derimod de mandlige ikke-vestlige efterkommere, som har de højeste andele, der bor med forældre. Både blandt mænd med dansk oprindelse og de ikke-vestlige efterkommere falder andelen, der bor med forældre, fra alderstrin til alderstrin, men faldet sker i et klart langsommere tempo for efterkommere, når der ses bort fra de 18-20-årige.

35 pct. af de 25-årige mandlige efterkommere bor fortsat med forældre

Der er således hele 35 pct. af de 25-årige ikke-vestlige efterkommere, som fortsat bor med forældre, mens den tilsvarende andel kun er 11 pct. blandt 25-årige med dansk oprindelse. Selv blandt de 35-årige bor hver femte af efterkommerne fortsat sammen med mindst én forælder. Det gælder kun hver tredivte med dansk oprindelse.

Figur 2.6. Andel kvinder, der bor med mindst én forælder, fordelt efter alder. 2010

Kvinder bliver i mindre grad boende hjemme end mænd

Det er kun de 18-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som har en lavere andel, der bor med forældre sammenlignet med 18-årige kvinder med dansk oprindelse. For alle øvrige alderstrin er andelen højest for efterkommerne. For både kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om lavere andele sammenlignet med mændene.

27 pct. af de 25-årige kvindelige efterkommere bor fortsat med forældre

Blandt 25-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der fortsat 27 pct., som bor sammen med mindst én forælder, mens det kun gælder 5 pct. af de 25-årige kvinder med dansk oprindelse. Omkring hver tiende af de 35-årige kvindelige efterkommere bor fortsat med forældre. Det er kun halvt så mange som de 35-årige mandlige efterkommere, men det er fortsat en høj andel sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse, hvor kun en ud af hundrede af de 35-årige bor sammen med mindst én af deres forældre.

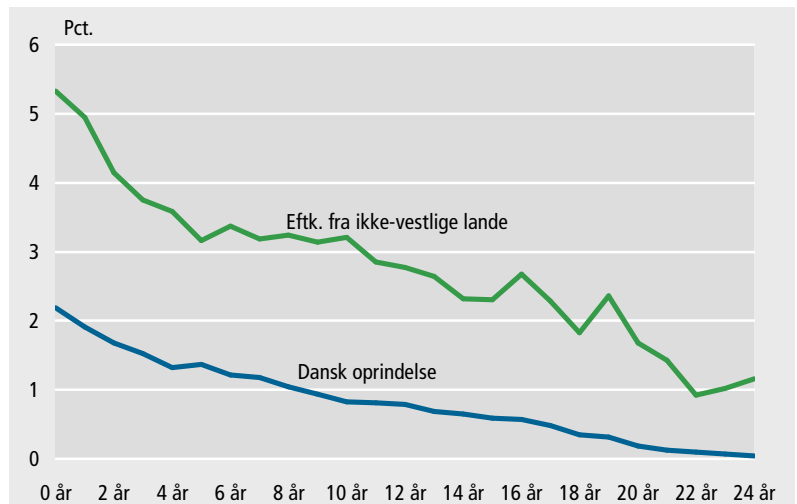
Indvandrere har ofte aldrig haft forældre i Danmark

Efterkommere er ligesom personer med dansk oprindelse født i Danmark, og de har derfor i næsten alle tilfælde haft begge deres forældre i Danmark, da de blev født. En tilsvarende sammenligning mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse omkring andel hjemmeboende kan ikke laves, da mange indvandrere aldrig har haft nogen af deres forældre i Danmark.

Hver tyvende ikke-vestlige efterkommer på 0 år bor med både forældre og bedsteforældre

Figuren viser andelen af børn, der bor sammen med både mindst én forælder og mindst én bedsteforælder i det som kan kaldes en 3-generationsfamilie. Selv om mange ikke-vestlige efterkommere har bedsteforældre, som aldrig har boet i Danmark, bor de alligevel i højere grad i 3-generationsfamilier end børn med dansk oprindelse. Andelen er højst for de 0-årige, hvor 5,3 pct. af de ikke-vestlige efterkommere bor sammen med både forældre og bedsteforældre. Den tilsvarende andel er 2,2 pct. for 0-årige med dansk oprindelse.

Figur 2.7. Andel børn og unge, som bor med mindst én forælder og én bedsteforælder, fordelt efter alder. 2010

Blandt 10-årige er det hver tredivte

Andelen, som bor i 3-generationsfamilier falder naturligt fra alderstrin til alderstrin. Selv blandt 10-årige er der dog 3,2 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, som bor i en 3-generationsfamilie. Det er en andel, der er omkring fire gange så høj som andelen for 10-årige med dansk oprindelse.

2.2. Vielser

Begge parter har dansk oprindelse i 78 pct. af alle vielser

I 2009 blev der indgået 32.934 ægteskaber. I 78 pct. af vielserne havde begge parter dansk oprindelse. I alt var der i 2009 3.174 vielser, hvor hverken manden eller kvinden havde dansk oprindelse. Heraf havde én af parterne uoplyst oprindelse i 1.115 vielser.

Tabel 2.3. Vielser fordelt efter parternes herkomst. 2009

	Mænd						I alt
	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	Uoplyst	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			
I alt	1 382	1 936	69	348	28 589	610	32 934
Indvandrere, vestlige lande	507	89	4	12	854	89	1 555
Indvandrere, ikke-vestlige lande	98	953	4	75	1 300	249	2 679
Efterkommere, vestlige lande . .	9	3	-	3	62	2	79
Efterkommere, ikke-vestlige lande	8	105	1	188	63	70	435
Personer med dansk oprindelse	559	308	56	48	25 785	200	26 956
Uoplyst	201	478	4	22	525	-	1 230

Få mandlige ikke-vestlige indvandrere gifter sig med kvinde af dansk oprindelse

I alt blev 3.318 mandlige indvandrere gift i 2009. Heraf var 58 pct. ikke-vestlige indvandrere. Af de vestlige indvandrere giftede 40 pct. sig med en kvinde med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel var kun 16 pct. blandt de ikke-vestlige. Blandt de kvindelige indvandrere, som giftede sig i 2009 udgjorde de ikke-vestlige 63 pct. Andelen, som giftede sig med en mand med dansk oprindelse var 49 pct. for de ikke-vestlige og 55 pct. for de vestlige.

Hver tredje af de viede under 24 år er ikke-vestlig indvandrer eller efterkommer

I alt var der 799 mænd under 24 år, som blev gift i 2009. Heraf udgjorde ikke-vestlige indvandrere og efterkommere henholdsvis 21 pct. og 13 pct. Blandt kvinderne var antallet af viede under 24 år 1.998, og de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere udgjorde her 19 pct. og 11 pct. De ikke-vestlige indvandrere og især efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de viede under 24 år. Deres andel af alle 20-23-årige i Danmark 1. januar 2010 var således kun 7 pct. og 3 pct.

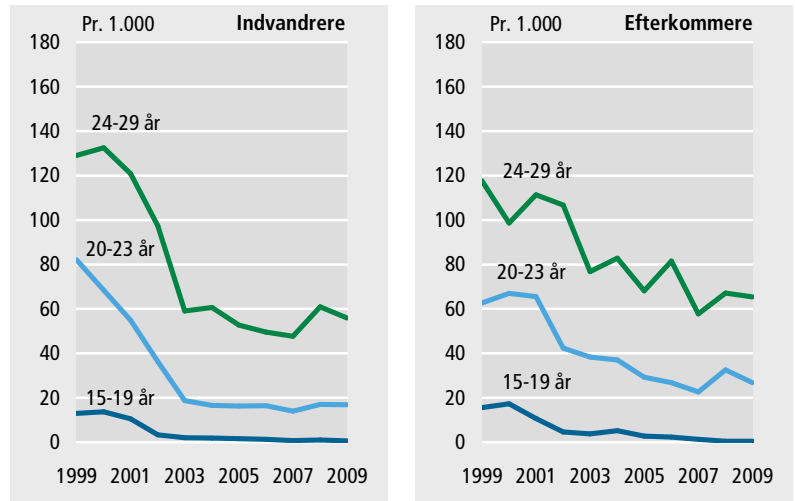
Tabel 2.4. **Viiede personer fordelt efter herkomst og alder. 2009**

	15-19 år	20-23 år	24-29 år	30-39 år	40 år og aldere dero.	Uoplyst alder	I alt
Mænd	30	769	6 494	14 189	10 878	574	32 934
Indvandrere, vestlige lande	1	42	349	563	427	-	1 382
Indvandrere, ikke-vestlige lande ..	4	162	684	656	430	-	1 936
Efterkommere, vestlige lande	-	1	15	34	19	-	69
Efterkommere, ikke-vestlige lande	4	99	153	88	4	-	348
Personer med dansk oprindelse ..	21	465	5 285	12 829	9 989	-	28 589
Uoplyst	-	-	8	19	9	574	610
Kvinder	186	1 812	9 119	12 492	8 157	1 168	32 934
Indvandrere, vestlige lande	11	121	529	567	327	-	1 555
Indvandrere, ikke-vestlige lande ..	47	342	1 061	849	380	-	2 679
Efterkommere, vestlige lande	1	3	27	27	21	-	79
Efterkommere, ikke-vestlige lande	45	182	148	58	2	-	435
Personer med dansk oprindelse ..	81	1 156	7 334	10 969	7 416	-	26 956
Uoplyst	1	8	20	22	11	1 168	1 230

Viiede pr. 1.000 ikke-gifte viser vielseshyppigheden

Viiede pr. 1.000 ikke-gifte er et udtryk for, hvor mange vielser der var i de udvalgte aldersgrupper, sat i forhold til, hvor mange personer der var i samme aldersgrupper pr. 1. juli i vielsesåret, som ikke var gift.

I alle årene 1999 til 2009 var der en meget lille andel af de 15-19-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som blev viet. I 2009 var der stort set ingen, som blev viet i denne aldersgruppe.

Figur 2.8. **Viiede mænd fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1999-2009**

Langt færre vielser blandt mandlige indvandrere i 2003 end 2001

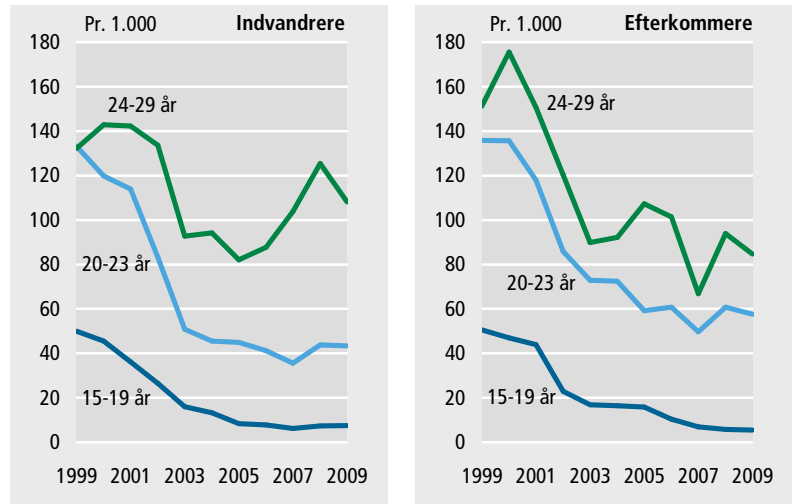
For de 20-23-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere faldt andelen af viiede pr. 1.000 ikke-gifte fra 82 i 1999 til 55 i 2001. Allerede før 24-års reglen blev indført, var der altså en faldende tendens. Andelen er som en konsekvens af 24-års reglen faldet yderligere mellem 2001 og 2009, hvor kun 17 ud af 1.000 ikke-gifte blev viet. For aldersgruppen 24-29-årige er der også tale om en faldende tendens efter 2001. Faldet er sær-

ligt kraftigt fra 2001 til 2003, hvor antallet af viede blandt ikke-gifte i gruppen faldt fra 121 til 59. Selv om de 24-29-årige er over 24 år, er de alligevel i mange tilfælde omfattet af 24-års reglen, da reglen omfatter begge parter i et ægteskab.

Også stort fald i andelen af mandlige efterkommere, der bliver gift

For de mandlige ikke-vestlige efterkommere var der for alle tre aldersgrupper tale om et fald i antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte i perioden 1999 til 2009. Der er dog store udsving fra år til år. Andelen af viede 20-23-årige pr. 1.000 ikke-gifte faldt kraftigt igennem hele perioden fra 63 til 27 viede.

Figur 2.9. **Viede kvinder fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1999-2009**

Kraftigt fald i vielser blandt ikke-vestlige kvinder

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere minder udviklingen i andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte i de tre aldersgrupper meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Det største fald i andelen af viede ikke-vestlige indvandrere skete fra 2001 til 2003. Med et fald fra 133 i 1999 til 43 i 2009 er det for de 20-23-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, at faldet set over hele perioden er størst. Den vigtigste forskel i forhold til de mandlige indvandrere er, at andelen af viede kvinder er højere i alle aldersgrupper igennem hele perioden.

Udvikling vendt i det seneste år

Mens de 20-23-årige kvinder fortsat ligger på historisk lave niveauer, er andelen af viede 24-29-årige i 2009 blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere på et niveau, der er højere end perioden 2003-2007. I det seneste år har der dog været tale om et fald fra 125 til 108.

2.3. Skilsmisser

Indvandreres skilsmisshyppigheder

I dette kapitel ser vi på udviklingen i indvandreres skilsmisshyppigheder. Der er taget udgangspunkt i alle par, der er viet i udvalgte år, uanset om parterne havde bopæl i Danmark på vielsestidspunktet. Ægtepar,

der udvandrede inden 1. januar 2010, indgår ikke i opgørelsen. Populationen adskiller sig derfor noget fra de viede par, der udgør den officielle statistik over det årlige antal vielser i Danmark, som er beskrevet i det foregående afsnit om vielser.

Der ses på mest almindelige parkombinationer

Viede par er i det følgende grupperet efter parternes oprindelsesland, og vi ser efterfølgende på skilsmissehyppigheden for de mest almindelige parkombinationer.

Tabel 2.5. Viede par fordelt efter parternes herkomst og oprindelsesland. 1980-2000

	1980	1985	1990	1995	2000	2005
I alt	28 216	31 984	35 399	37 570	39 989	35 889
Begge er:						
- dansk oprindelse	23 755	26 571	27 744	30 236	30 659	29 558
- ikke-vestlige indvandrere fra samme land ..	1 068	1 727	2 418	2 196	2 460	980
- ikke-vestlige indvandrere fra forskellige lande	92	104	322	331	479	223
- vestlige indvandrere fra samme land	174	249	295	256	311	423
- vestlige indvandrere fra forskellige lande ...	53	46	61	53	66	73
Manden dansk oprindelse / kvinden indvandrer	1 002	1 050	1 533	1 716	2 479	2 041
Manden indvandrer / kvinden dansk oprindelse	1 289	1 356	1 814	1 496	1 664	1 075
Øvrige par	783	881	1 212	1 286	1 871	1 516
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Begge er:						
- dansk oprindelse	84	83	78	80	77	82
- ikke-vestlige indvandrere fra samme land ..	4	5	7	6	6	3
- ikke-vestlige indvandrere fra forskellige lande	0	0	1	1	1	1
- vestlige indvandrere fra samme land	1	1	1	1	1	1
- vestlige indvandrere fra forskellige lande ...	0	0	0	0	0	0
Manden dansk oprindelse / kvinden indvandrer	4	3	4	5	6	6
Manden indvandrer / kvinden dansk oprindelse	5	4	5	4	4	3
Øvrige par	3	3	3	3	5	4

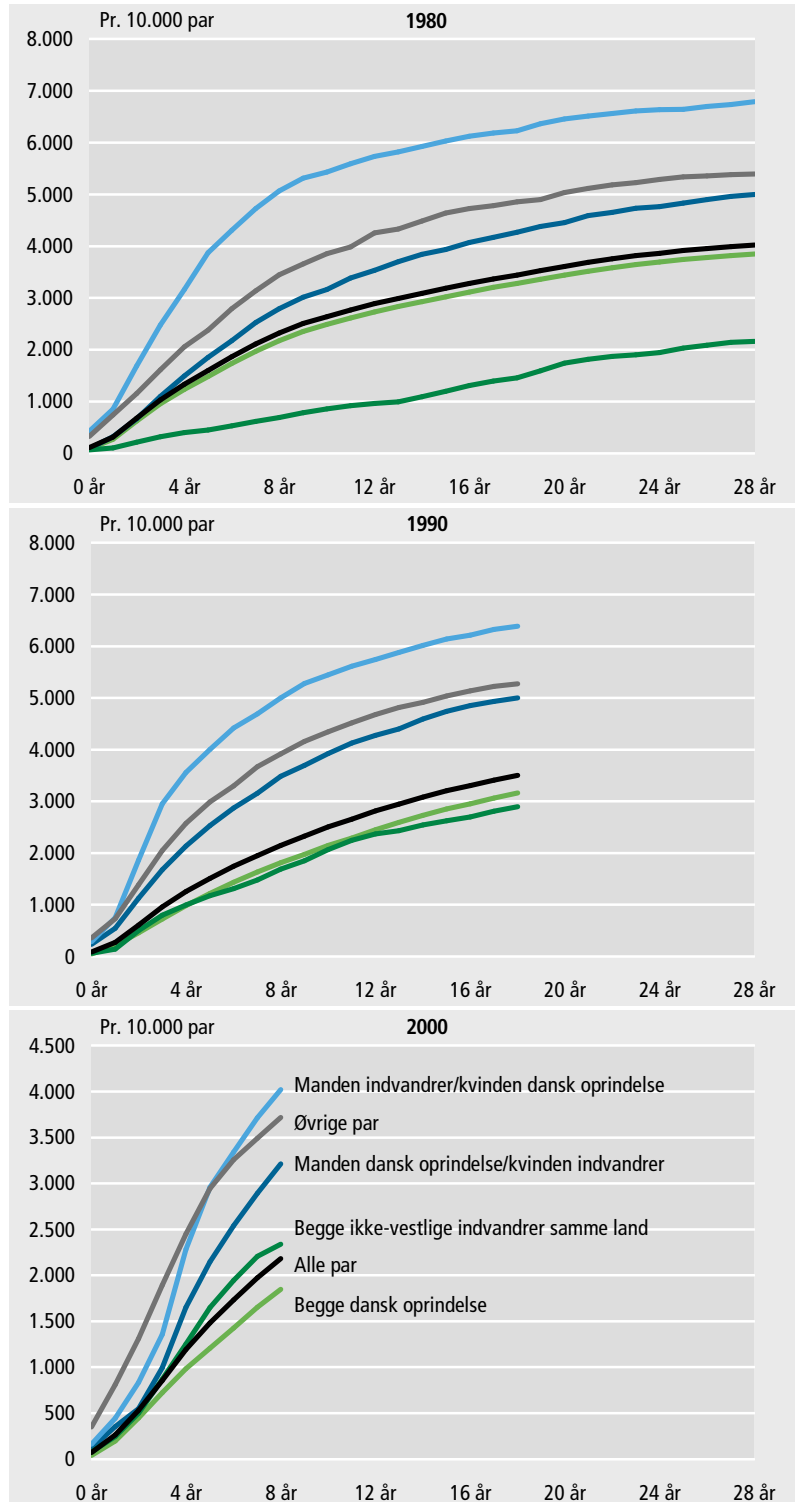
I fem ud af seks viede par var begge af dansk oprindelse

Mere end fem ud af seks af de 28.216 viede par i 1980, bestod af par, hvor begge var af dansk oprindelse. Andelen af årligt viede par, hvor begge var af dansk oprindelse, varierede i perioden fra 1980 til 2005 mellem 77 og 84 pct. og udgjorde 82 pct. i 2005. Mellem 8 og 10 pct. af parrene bestod af par, hvor den ene part var af dansk oprindelse og den anden var indvandrer. Der er sket en stigning i antallet af par, hvor manden var af dansk oprindelse og kvinden var indvandrer, og i 2005 var der dobbelt så mange af disse par sammenlignet med par, hvor kvinden var af dansk oprindelse og manden var indvandrer.

Par hvor begge var indvandrere fra samme ikke-vestlige land udgør 3-7 pct.

Par, hvor begge var indvandrere fra samme ikke-vestlige land, var den mest udbredte partype blandt de viede par med udenlandsk oprindelse. De udgjorde 3-7 pct. af de viede par i 1980-2005. Den stigende andel øvrige par dækker over et stigende antal vielser, hvor den ene part var ikke-vestlige indvandrer og den anden var efterkommer, vestlig indvandrer eller en partner, som endnu ikke har haft bopæl i Danmark.

Figur 2.10. Skilsmisser pr. 10.000 viede par i 1980, 1990 og 2000 efter parternes herkomst, oprindelsesland og ægteskabets varighed

Få skilsmisser blandt ikke-vestlige indvandrere viet i 1980

Andelen af skilsmisser er meget afhængig af parternes oprindelse og i hvilket år ægteskabet er indgået. Blandt de par, der blev viet i 1980, havde de par, hvor begge var indvandrere fra samme ikke-vestlige land, en markant lavere skilsmissehyppighed end de øvrige par, mens par, hvor manden var indvandrer og kvinden var af dansk oprindelse havde den højeste skilsmissehyppighed – efter 28 år var henholdsvis 22 og 68 pct. af disse partyper blevet skilt. Halvdelen af de par, hvor manden var af dansk oprindelse og kvinden var indvandrer, var skilt efter 28 år. Par hvor begge var af dansk oprindelse, havde en skilsmissehyppighed, der var en anelse lavere end gennemsnittet for alle viede par. Efter 28 år var 39 pct. af dem blevet skilt, mens det gjaldt for 40 pct. af alle viede par.

Skilsmisser mere udbredt blandt viede par i 1990

Blandt de par, der blev viet i 1990, er skilsmissehyppigheden for par, hvor begge var ikke-vestlige indvandrere fra samme land, næsten lige så høj som for par, hvor begge var af dansk oprindelse. Efter 18 år var henholdsvis 29 og 32 pct. blevet skilt, mens det gjaldt for henholdsvis 15 og 33 pct. blandt de viede i 1980. Begge partyper havde fortsat en lavere skilsmissehyppighed end gennemsnittet for alle par, der blev viet i 1990.

Ikke-vestlige indvandrere viet i 2000 har højere skilsmissehyppighed end par med dansk oprindelse

Den stigende skilsmissehyppighed for viede par, hvor begge er ikke-vestlige indvandrere fra samme land, fortsatte for de par, der blev viet i 2000. Efter 8 år var 23 pct. blevet skilt, mens det kun gjaldt for 7 og 17 pct. af de viede i henholdsvis 1980 og 1990. Det er samtidig en højere skilsmissehyppighed end de 22 pct. som var gennemsnittet for alle viede par i 2000. Blandt viede par i 2000, var det kun par, hvor begge var af dansk oprindelse, hvor antallet af skilte pr. 10.000 viede par var mindre end gennemsnittet for alle par.

Ikke-vestlige indvandrere fra samme land

Flere forklaringer til stigende skilsmissehyppighed for indvandrere

Der kan skyldes flere ting, at skilsmissehyppigheden ændrer sig så markant for de par, hvor begge er ikke-vestlige indvandrere fra samme land. Det er ikke mindst vigtigt at være opmærksom på, at gruppens sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag har ændret sig markant over tid. Blandt indvandrere fra de første store indvandringslande Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien kom næsten alle til Danmark for at arbejde eller i forbindelse med familiesammenføring. I de seneste årtier har flygtninge fra lande som Libanon, Somalia, Bosnien-Hercegovina, Irak og Afghanistan derimod udgjort en stor del af indvandrerne, som er kommet til Danmark fra ikke-vestlige lande.

Par fra enkelte lande grupperes efter vielsesår i tre-års grupper

For at få et større grundlag til at se på de enkelte oprindelseslande, har vi valgt at gruppere viede par i tre-årsperioder, 1978-1980, 1988-1990 og 1998-2000. I den første periode 1978-1980 giver det kun mening at se på skilsmissehyppigheder for de tre gamle indvandringslande Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien.

Skilsmissehyppigheder systematisk undervurderet for flygtninge

For viede par fra de øvrige lande, er det kendetegnende, at de er indvandret som flygtninge i allerede etablerede ægtepar i slutningen af 1980'erne og i løbet af 1990'erne. I sagens natur var der ikke skilsmisser i disse ægteskabers første mange år, og det giver et skævt billede af skilsmissemønstrene for indvandrere fra disse lande. Når en gift person indvandrer til Danmark, indhentes oplysninger om vielsesår og partner, mens vielsesår og tidligere partner ikke kendes for skilte, der indvandrer. En stor indvandring af flygtninge i en kort periode – fx flygtninge fra Bosnien-Hercegovina i 1995-1996 – medfører derfor, at der kommer en del ægtepar ind i befolkningen, som blev gift i eksempelvis 1980 eller 1990. I eksemplet med Bosnien-Hercegovina vil populationen af gifte fra 1980 således kun bestå af ægtepar, der alle var i intakte ægteskaber ved indvandringen i 1995-1996. Det giver selvsagt en systematisk undervurdering af skilsmissehyppigheder for flygtninge.

Tabel 2.6. Viede par – begge indvandrere fra samme ikke-vestlige lande – 1978-1980, 1988-1990 og 1998-2000

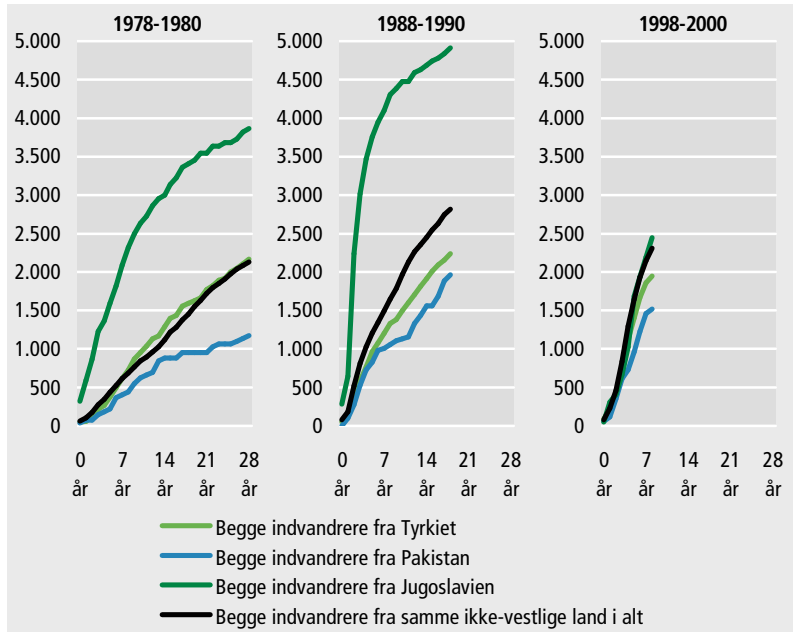
	1978 - 1980	1988 - 1990	1998 - 2000	1978 - 1980	1988 - 1990	1998 - 2000
	antal par			pct.		
I alt	2 938	6 666	6 887	100	100	100
Begge ikke-vestlige indvandrere fra:						
- Tyrkiet	830	1 638	1 135	28	25	16
- Bosnien-Hercegovina	320	376	316	11	6	5
- Pakistan	273	398	343	9	6	5
- Jugoslavien ¹	220	527	196	7	8	3
- Irak	208	554	903	7	8	13
- Libanon	153	671	493	5	10	7
- Iran	148	424	428	5	6	6
- Vietnam	145	315	446	5	5	6
- Somalia	103	438	602	4	7	9
- Marokko	82	190	198	3	3	3
- Sri Lanka	75	213	273	3	3	4
- Afghanistan	55	169	337	2	3	5
- øvrige ikke-vestlige lande .	326	753	1 217	11	11	18

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Høj skilsmissehyppighed blandt viede par fra Jugoslavien fra 1988-1990

Viede par fra Jugoslavien havde en markant højere skilsmissehyppighed blandt viede i 1978-1980 og 1988-1990 end både par fra Tyrkiet, Pakistan og indvandrere fra samme ikke-vestlige land i alt. For viede par 1998-2000 har dette mønster ændret sig, og jugoslaviske ægtepar havde samme skilsmissehyppighed som indvandrere fra ikke-vestlige lande i alt. Samtidig er skilsmissehyppigheden for både tyrkiske og pakistanske par steget. Blandt viede par i 1978-1980 var 7 og 4 pct. af de viede par fra henholdsvis Tyrkiet og Pakistan blevet skilt efter 8 år, mens det gjaldt for henholdsvis 19 og 15 pct. af de viede par 1998-2000.

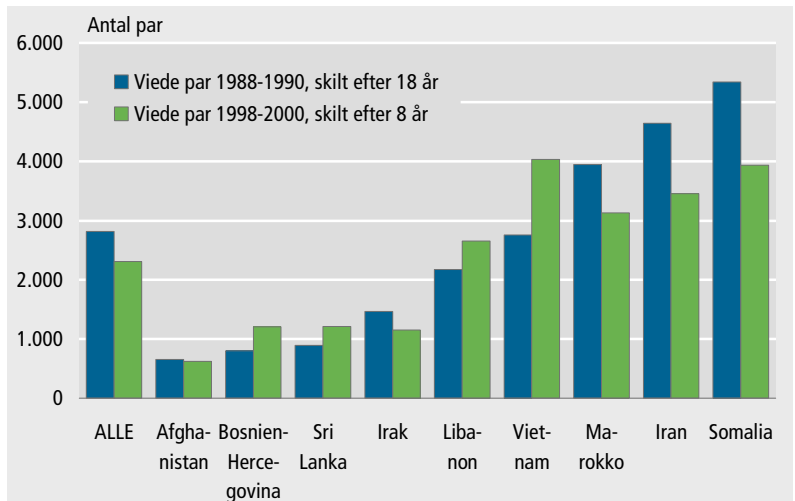
Figur 2.11. Skilsmisser pr. 10.000 viede par i 1978-1980, 1988-1990 og 1998-2000 efter parternes herkomst, oprindelsesland og ægteskabets varighed

Halvdelen af de somaliske ægtepar fra 1988-1990 skilt efter 18 år

Viede par 1988-1990 fra Marokko, Iran og Somalia havde en højere skilsmissehyppighed efter 18 år end alle viede par fra samme ikke-vestlige land. Over halvdelen af de somaliske par var blevet skilt efter 18 år, mens det kun gjaldt 7 pct. af de afghanske ægtepar. Det er værd at bemærke, at der blandt de viede par 1998-2000 fra Bosnien-Hercegovina, Sri Lanka, Libanon og Vietnam var en højere skilsmissehyppighed efter 8 år, end der var efter 18 år for viede 1988-1990.

Figur 2.12. Skilsmisser pr. 10.000 viede par fra samme ikke-vestlige land, fordelt efter vielsesårgang og oprindelsesland

2.4. Bolig

Boligens ejerforhold

Personer med dansk oprindelse bor oftere i ejerbolig

Det er mere almindeligt for personer med dansk oprindelse at bo i ejerbolig sammenlignet med indvandrere og efterkommere. Mens 62 pct. af alle personer med dansk oprindelse boede i ejerbolig i 2008, var andelen kun 38 pct. for vestlige indvandrere og 24 pct. for ikke-vestlige indvandrere. Andelen er med 22 pct. allerlavest for de ikke-vestlige efterkommere. Her spiller det dog også en rolle, at de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. En person er kategoriseret som boende i ejerbolig, hvis boligens ejer bor på adressen.

Tabel 2.7. **Befolkningen fordelt efter herkomst og boligens ejerforhold. 2010**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	162 410	252 005	16 971	111 330	4 992 000
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Almen bolig	15	49	21	60	13
Andelsbolig	8	5	8	4	6
Ejerbolig	38	24	43	22	62
Offentlig ejet udlejningsbolig	1	1	1	1	1
Privat udlejningsbolig	31	16	22	10	15
Uoplyst	7	5	4	3	3

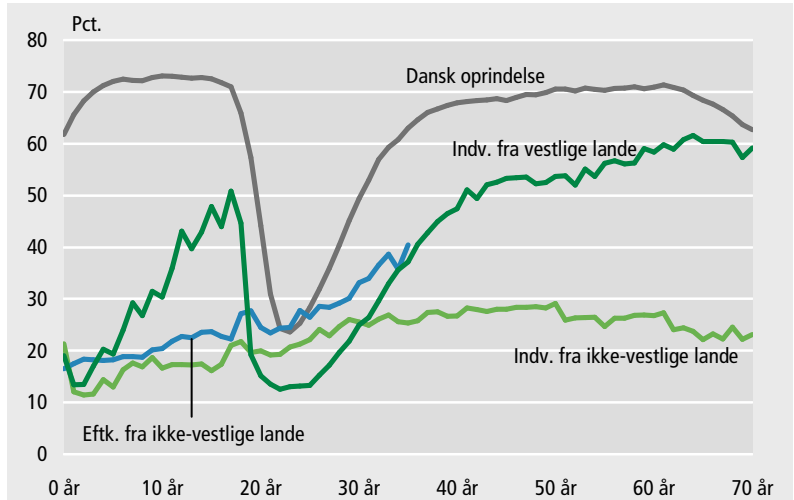
Andelen i ejerbolig er lavest blandt 23-årige

I figuren er andelen i ejerbolig opdelt på alle enkelte alderstrin. Blandt personer med dansk oprindelse har kurven et meget karakteristisk forløb. Andelen ligger konstant lige over 70 pct. for alle alderstrin fra 3 til 17 år. Herefter sker der et drastisk fald, hvilket naturligt hænger sammen med, at mange begynder at flytte hjemmefra. Det er 23-årige, som har den laveste andel i ejerbolig med 24 pct. Herefter begynder andelen igen at stige kraftigt. Blandt personer sidst i 30'erne er andelen igen oppe på 17-åriges niveau, og der bliver den frem mod alderstrinene sidst i 60'erne, hvor et svagt fald begynder.

Få ikke-vestlige indvandrere i ejerbolig på alle alderstrin

Indvandrere fra vestlige lande har et mønster, der ligner personer med dansk oprindelse, når det gælder andelen i ejerbolig. Andelen ligger dog konsekvent på et noget lavere niveau. De ikke-vestlige indvandrere ligger imidlertid endnu lavere, og den kraftige stigning, som finder sted fra begyndelsen af 30'erne for både personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere, findes ikke hos de ikke-vestlige indvandrere. Andelen i ejerbolig er således over 40 procentpoint højere for personer med dansk oprindelse sammenlignet med ikke-vestlige indvandrere for alle alderstrin fra 40 år og opefter.

Figur 2.13. **Befolkningen, der bor i ejerbolig, fordelt efter alder og herkomst. 2010**

Stigende tendens for ikke-vestlige efterkommere over 30 år

Kurven for de ikke-vestlige efterkommere går kun til og med 35 år, da der er meget få ikke-vestlige efterkommere, som er over 35 år gamle. Den har et forløb, som ligger meget tæt på kurven for de ikke-vestlige indvandrere fra alderstrinene 0 til 29 år – dog på et lidt højere niveau. Herefter øges forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Blandt de 35-årige er der 40 pct. af efterkommerne, som bor i ejerbolig, mens det kun gælder 25 pct. af indvandrerne. Trods den stigende tendens fra begyndelsen af 30'erne ligger de 35-årige ikke-vestlige efterkommere fortsat betydeligt under niveauet for 35-årige med dansk oprindelse, hvor 63 pct. bor i ejerbolig.

Andel i ejerbolig lavest blandt somaliere

Andelene, som bor i ejerbolig, varierer meget mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Den højeste andel findes blandt indvandrere fra Filippinerne med 54 pct., mens indvandrere fra Somalia har den laveste andel med kun 1 pct. Den høje andel for filippinere skyldes i vid udstrækning, at mange filippinske indvandrere er i Danmark som au-pair. I denne forbindelse bor de ofte i den families bolig, som de er au-pair hos. En sådan bolig er ofte en ejerbolig, og det er altså ikke, fordi de filippinske indvandrere selv ejer boligen, at deres andel er så høj.

Mange kvinder fra Thailand og Sri Lanka gift med danske mænd

Der er forholdsvis mange kvinder fra Thailand og Sri Lanka, som er gift med mænd med dansk oprindelse. Det kan være årsagen til de høje andele, der bor i ejerbolig, blandt indvandrere fra Thailand og Sri Lanka. Denne årsag gør sig også gældende i et vist omfang blandt de filippinske kvinder.

En fjerdedel af de tyrkiske indvandrere i ejerbolig

De forskellige indvandrergrupper er forskelligt sammensat med hensyn til alder og opholdstid i Danmark. Det kan forklare nogle af forskellene mellem landene. Indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien er de tre indvandrergrupper, som har været længst tid i Danmark. Deres andele i ejerbolig er 24, 30 og 27 pct.

Tabel 2.8. 0-70-årige fordelt efter herkomst og boligens ejerforhold. 2010

	Ejer- bolig	Andels- bolig	Almen bolig	Anden udlej- ning	Andet	I alt
	pct.					
Personer med dansk oprindelse . . .	64	6	12	15	3	100
Indvandrere fra vestlige lande . . .	38	8	14	33	8	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande heraf:	24	5	49	17	5	100
Filippinerne	54	7	16	17	6	100
Sri Lanka	49	1	36	10	4	100
Thailand	45	8	24	19	4	100
Vietnam	37	3	42	13	4	100
Pakistan	30	9	44	14	4	100
Jugoslavien ¹	27	9	48	11	4	100
Indien	27	7	16	41	10	100
Iran	26	5	48	16	5	100
Tyrkiet	24	3	61	9	3	100
Kina	23	7	27	34	8	100
Bosnien-Hercegovina	23	2	61	11	3	100
Afghanistan	12	1	67	14	5	100
Irak	11	2	69	13	5	100
Libanon	10	2	73	11	4	100
Marokko	9	12	60	15	4	100
Somalia	1	1	80	11	7	100

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Boligtypen

*Hver femte
ikke-vestlige
indvandrer bor
i parcelhus*

Eftersom de fleste ejerboliger er parcelhuse, er det ikke overraskende, at der er en større andel personer med dansk oprindelse, som bor i parcelhus. Mens 52 pct. af alle personer med dansk oprindelse boede i parcelhus, var andelen kun 19 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere og 16 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. De ikke-vestlige efterkommeres meget lave andel hænger igen sammen med, at de er meget unge sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper. Både blandt vestlige indvandrere og efterkommere var der 32 pct., som boede i parcelhus.

*Andel i hus klart
højest for personer
med dansk oprindelse*

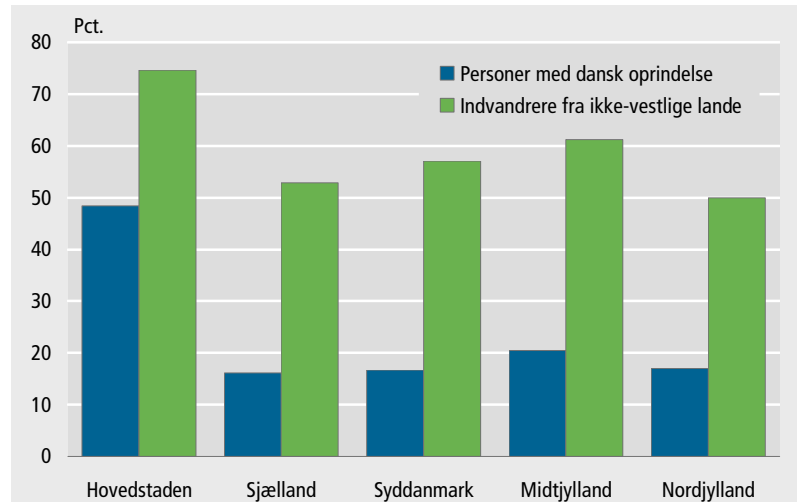
I de fleste tilfælde er der ikke stor forskel på, om boligtypen er parcelhus, stuehus eller række-, kæde- eller dobbelthus. Alle, der bor i en af de tre boligtyper, kan siges at bo i hus. Lægges de tre boligtyper sammen fås, at 71 pct. med dansk oprindelse bor i hus, mens det kun gælder 30 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 2.9. **Befolkningen fordelt efter herkomst og boligtype. 2010**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	162 410	252 005	16 971	111 330	4 992 000
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Stuehus	5	2	6	0	6
Parcelhus	32	19	32	16	52
Række-, kæde- og dobbelthus	10	9	12	10	13
Etagebolig	44	65	46	72	27
Kollegiebolig	5	2	2	0	1
Anden boligtype	5	3	2	1	2

Etagebolig dominerer blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt de fem regioner i Danmark er Hovedstaden speciel, hvad boligtyper angår. Der er således langt flere, der bor i etagebolig i Hovedstaden sammenlignet med de øvrige regioner. Forskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er også mindre i Hovedstaden, når det gælder boligtypen. Mens andelen i etagebolig typisk er mellem 3 og 3,5 gange så høj for ikke-vestlige indvandrere som for personer med dansk oprindelse i de fire øvrige regioner, er den kun 1,5 gange højere i Hovedstaden. Her er der 48 pct. med dansk oprindelse og 75 pct. ikke-vestlige indvandrere, som bor i etagebolig.

Figur 2.14. **Befolkningen, der bor i etagebolig, fordelt efter region. 2010**

For indvandrere er etageboliger oftest almennyttige boliger

Selv om en stor del personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere har boligtypen etagebolig tilfælles i Hovedstaden, er der ofte tale om forskellige typer af etageboliger. Mens ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede i de almennyttige etageboliger, er personer med dansk oprindelse overrepræsenterede i Hovedstadens andels- og ejerlejligheder.

Tabel 2.10. 0-70-årige fordelt efter herkomst og boligtype. 2010

	Hus	Etage- bolig	Kollegie	Andet	I alt
	pct.				
Personer med dansk oprindelse . . .	72	26	1	2	100
Indvandrere fra vestlige lande . . .	46	44	5	5	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	30	65	2	3	100
Heraf:					
Somalia	7	86	1	6	100
Marokko	14	84	0	2	100
Libanon	17	80	0	3	100
Tyrkiet	23	75	1	2	100
Irak	24	73	1	3	100
Pakistan	25	71	1	2	100
Afghanistan	25	71	2	2	100
Bosnien-Hercegovina	28	70	1	1	100
Jugoslavien ¹	30	68	0	2	100
Indien	23	67	3	7	100
Iran	32	64	1	3	100
Vietnam	43	54	1	2	100
Kina	22	53	19	7	100
Thailand	48	48	0	3	100
Sri Lanka	53	44	1	2	100
Filippinerne	56	39	0	5	100

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Andel i etagebolig
højest blandt
indvandrere fra
Somalia, Marokko
og Libanon*

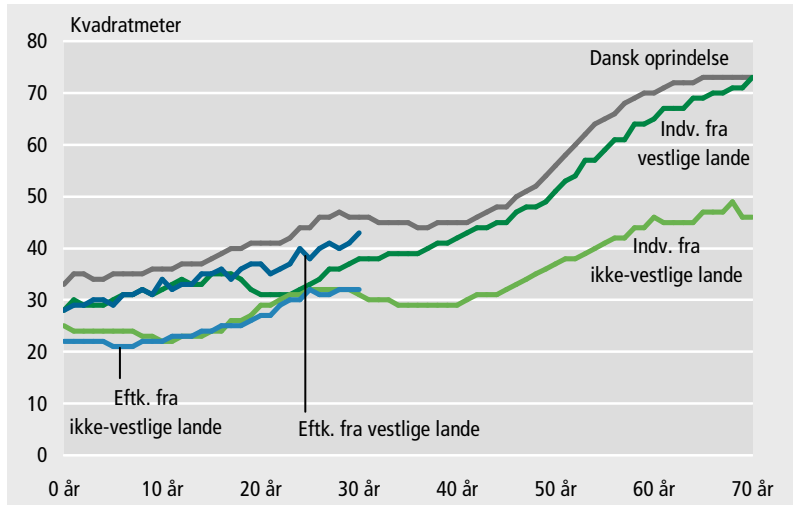
Blandt indvandrere fra Somalia, Marokko og Libanon bor mere end fire ud af fem i etagebolig, mens det kun gælder hver fjerde med dansk oprindelse. Det er indvandrere fra Filippinerne, Sri Lanka, Thailand og Vietnam, som har de højeste andele, der bor i hus. Filippinerne har en høj andel på 56 pct. hænger igen sammen med, at mange filippinere er i Danmark i forbindelse med au-pair. De kinesiske indvandrere skiller sig ud med en andel på hele 19 pct., som bor i kollegier. Denne høje andel afspejler naturligvis, at mange kinesere er i Danmark for at studere.

Boligens størrelse

*Mere plads pr. person
for personer med
dansk oprindelse*

En person med dansk oprindelse har i gennemsnit betydelig mere plads til sin rådighed end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det gælder for personer på alle alderstrin, men forskellen er stigende med alderen. De 0-årige med dansk oprindelse boede i en bolig, hvor hver person i gennemsnit havde 32 kvadratmeter. Blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er de tilsvarende tal 25 og 22 kvadratmeter, hvilket er henholdsvis syv og ti kvadratmeter mindre pr. person sammenlignet med 0-årige med dansk oprindelse.

Figur 2.15. Gennemsnitligt antal kvadratmeter pr. person i bolig fordelt efter herkomst og alder. 2010

Både 29-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har i gennemsnit 32 kvadratmeter pr. person i boligen, de bor i. Det er 14 kvadratmeter mindre end de 29-årige med dansk oprindelse.

Boligarealet pr. person stiger med alderen ...

Der er en naturlig tendens til, at boligarealet pr. person er stigende med alderen. Det er lavt blandt små børn af to årsager. For det første er husstande med små børn ofte nyetablerede familier med unge forældre, som fortsat bor i samme bolig, som de boede i, før de fik børn. For det andet er pladsbehovene mindre, jo mindre børnene er.

... men tendensen er mindre tydelig for ikke-vestlige indvandrere

Når børnene bliver større, stiger pladsbehovene også. Samtidig forbedres forældres økonomi i reglen med alderen, hvilket giver mulighed for at skifte til en større bolig. En årsag til den tidligt stigende forskel i antal kvadratmeter pr. person mellem ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på den ene side og personer med dansk oprindelse på den anden, kan netop være, at deres husstande ikke oplever en økonomisk forbedring i samme grad som husstandene med børn af dansk oprindelse. Samtidig har ikke-vestlige indvandrere flere børn end personer med dansk oprindelse. Der er derfor typisk flere andre børn i husstandene i form af søskende, hvilket har en reducerende virkning på det gennemsnitlige boligareal.

Forskellen vokser med alderen

Forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse fortsætter med at vokse fra alderstrin til alderstrin. Blandt de 40-årige ligger de ikke-vestlige indvandrere 16 kvadratmeter lavere, mens forskellen er 19 kvadratmeter for de 50-årige og 24 kvadratmeter for de 60-årige.

Vestlige indvandrere ligger tæt på personer med dansk oprindelse

Vestlige indvandrere og efterkommere ligger også lavere end personer med dansk oprindelse, men forskellene er betydeligt mindre sammenlignet med de ikke-vestlige. De vestlige indvandrere følger desuden en kurve, der i forløb minder meget om personer med dansk oprindelses –

blot på et lidt lavere niveau. Forskellen er kun 5 kvadratmeter blandt de 60-årige.

Vestlige indvandrere i 20'erne er ofte studerende

Den forholdsvis store forskel mellem vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt unge i 20'erne, skyldes, at mange vestlige indvandrere på disse alderstrin, er i Danmark på korte studieophold. I denne forbindelse bor de ofte i små kollegieværelser, hvilket trækker det gennemsnitlige areal ned.

Tabel 2.11.

0-70-årige fordelt efter herkomst og antal personer i husstanden. 2010

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
1 person	17	11	10	2	15
2 personer	33	20	19	7	30
3 personer	19	19	23	15	18
4 personer	17	20	27	26	24
5 personer	7	15	13	24	10
6 personer og derover	6	15	9	26	3

Areal pr. person bestemmes af størrelse og antal personer

Det er boligens størrelse og antal personer i boligen, som bestemmer det gennemsnitlige areal pr. person i boligen. Et lavt antal kvadratmeter pr. person kan derfor både være et resultat af en lille bolig, og at der bor mange personer i boligen. Begge dele er naturligvis også en mulighed.

30 pct. af de ikke-vestlige indvandrere i bolig med mindst fem personer

Blandt 0-70-årige med dansk oprindelse er det kun 13 pct., som bor i en bolig med fem eller flere personer. Det er også andelen blandt vestlige indvandrere, mens det for de ikke-vestlige indvandrere er hele 30 pct., som bor i en husstand med mindst fem personer.

90 pct. af de ikke-vestlige efterkommere er under 25 år

Andelen, som har mindst fem personer i husstanden, er særlig høj blandt ikke-vestlige efterkommere, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en meget ung gruppe. Det er således hele 90 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 0 til 70 år, som er under 25 år gamle. Den tilsvarende andel er kun 33 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Da de fleste ikke-vestlige efterkommere fortsat er så unge, er det naturligt, at de ofte også bor hjemme med forældre og eventuelt yngre søskende. Det trækker andelen, som bor i husstande med mange personer op.

60 pct. af de ikke-vestlige indvandrere i bolig under 100 kvadratmeter

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere bor også i mindre boliger end personer med dansk oprindelse. Henholdsvis 60 og 56 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere bor i en husstand med et boligareal, der er under 100 kvadratmeter. Den tilsvarende andel er kun 33 pct. blandt de 0-70-årige med dansk oprindelse.

Tabel 2.12. **0-70-årige fordelt efter herkomst og antal kvadratmeter i boligen. 2010**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Under 50 km ²	10	7	4	2	3
50-99 km ²	40	53	42	54	30
100-149 km ²	29	30	32	37	37
150-199 km ²	14	7	14	6	22
200 km ² og derover	8	3	8	1	9

3. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er steget kraftigt i løbet af de seneste ti år. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 60 pct. for mændene og 49 pct. for kvinderne i 2009 er niveauerne dog fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse, som var 80 pct. for mændene og 76 pct. for kvinderne.

Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og blandt ikke-vestlige efterkommere er forskellen mellem mænd og kvinder ikke større end blandt personer med dansk oprindelse.

Forskellen på beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor blandt 50-59-årige. Kun 39 pct. af de 50-59-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er beskæftigede mod 81 pct. af de 50-59-årige kvinder med dansk oprindelse.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Beskæftigelsesfrekvenserne er meget lave blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon. Forskellene mellem mænd og kvinder er også meget store blandt indvandrere fra disse lande.

Indvandrere, der var børn, da de kom til Danmark, er i højere grad beskæftigede end indvandrere, der først kom til Danmark som voksne. Fx har 30-34-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som kom til Danmark, da de var under 10 år, en beskæftigelsesfrekvens på 66, mens andelen i beskæftigelse kun er 49 blandt dem, der var fyldt 20 år, da de kom til Danmark.

Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er i beskæftigelse, er der en større andel, der arbejder som selvstændige sammenlignet med personer med dansk oprindelse. For indvandrere fra Pakistan er andelen af selvstændige 18 pct., og for indvandrere fra Libanon er den 16 pct.. Det er i begge tilfælde mere end dobbelt så højt som for personer med dansk oprindelse.

Kun 3 pct. af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der er beskæftigede i branchen almindelig rengøring i bygninger har afsluttet en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse. Den tilsvarende andel blandt mændene er 5 pct.

Indvandrere i arbejdsstyrken er i mindre grad forsikrede mod arbejdsløshed end personer med dansk oprindelse, og andelen er lavere blandt vestlige end ikke-vestlige indvandrere. Kun 46 pct. af de mandlige vestlige indvandrere i arbejdsstyrken er i a-kasse. Blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen 70 og 62 pct.

3.1. Beskæftigelsesudvikling 1981-2009

Stigende beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere ...

Fra 1996 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 63 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 50 pct. mod 26 pct. i 1996. I det seneste år er beskæftigelsen gået lidt tilbage for ikke-vestlige indvandrere. Det kan tilskrives den økonomiske afmatning, og der er også tale

om en tilbagegang blandt personer med dansk oprindelse. Tilbagegangen er størst blandt mændene, hvilket skyldes, at mænd i højere grad end kvinder arbejder i konjunkturfølsomme brancher.

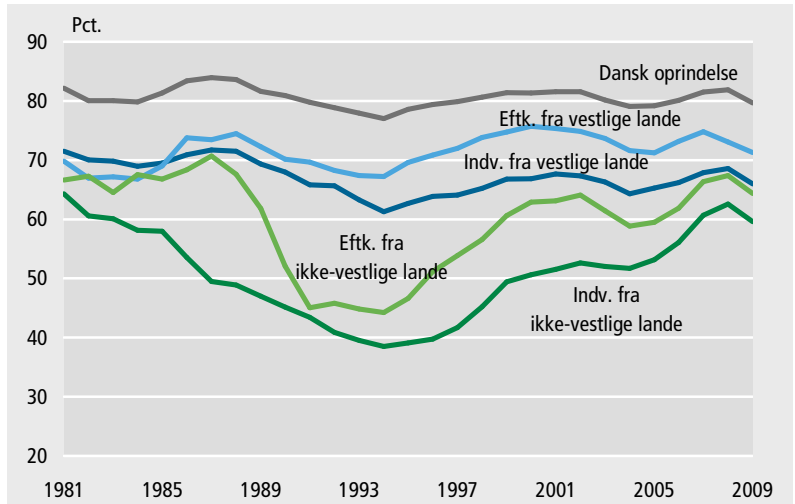
... men stadig lav sammenlignet med personer med dansk oprindelse

Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandreres og personer med dansk oprindelses beskæftigelsesfrekvenser er blevet indsnævret i løbet af de seneste 10 år, er niveauerne fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er 20 procentpoint blandt mændene og 27 procentpoint blandt kvinderne.

Seneste tal fra 1. januar 2009

Kilden til beskæftigelsestallene er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), og for periodens sidste år er beskæftigelsen opgjort den sidste uge i november 2008 for befolkningen 1. januar 2009.

Figur 3.1. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd. 1981-2009

Udvikling i beskæftigelse siden 1981

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk siden 1981. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-15 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster med stigninger i gode tider og fald i dårlige tider.

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1981 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1981 til 2009, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en gruppe, som har ændret sig meget siden 1981. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der var således omkring fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2009 som i 1981.

... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der været tale om familiesammenføringer.

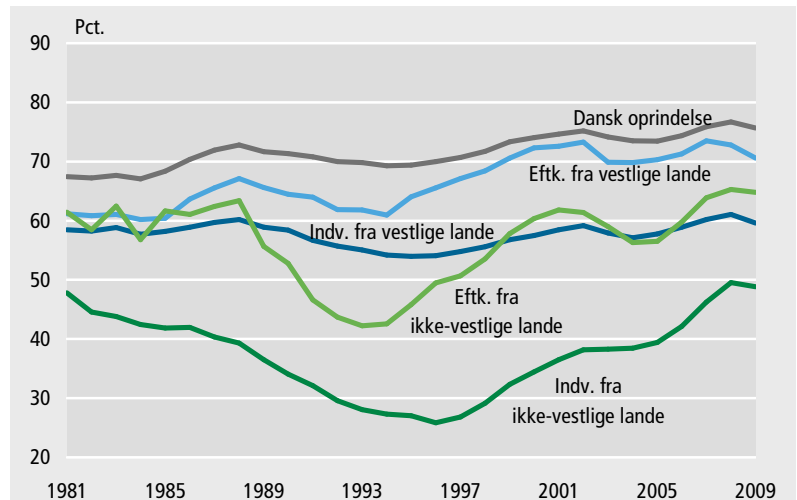
Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1981 til 1996

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens, hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1981 og frem til 1996, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark, mens indvandrere tidligere først og fremmest var kommet for at arbejde i Danmark.

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1997

I 1981 var der en forskel på 18 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1996 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2009 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande steget fra 40 pct. til 60 pct. Dermed er forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere blevet indsnævret kraftigt i løbet af de sidste 10 år. Den udgør nu 20 procentpoint.

Figur 3.2. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder. 1981-2009

- Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse* Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige kvinder med dansk oprindelse har været stigende siden 1981 og er med 76 pct. omkring 8 procentpoint højere i 2009 end i 1981. Ligesom de mandlige ikke-vestlige indvandrere har beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne efter et fald fra 1981 til 1996 været stigende siden 1997. Stigningen de sidste tolv år har været endnu kraftigere for kvinder, og med et niveau i 2009 på 49 pct. er der tale om næsten en fordobling siden 1996.
- De fleste ikke-vestlige efterkommere er under 30 år* De ikke-vestlige efterkommere er sammenlignet med de øvrige befolkningsgrupper meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 30 år. Deres beskæftigelsesfrekvenser er derfor ikke umiddelbart sammenlignelige med de andre grupper, da der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige alderstrin blandt de 16-64-årige.
- Fald i beskæftigelse fra 2008 til 2009* Beskæftigelsesfrekvenserne er faldet for alle fem herkomstgrupper mellem 1. januar 2008 og 1. januar 2009. Faldet skyldes dog hovedsageligt et databrud som følge af omlægning af den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, hvis statistikkilde blev ændret til e-indkomst for 2009-tallene. Det er især de 18-29-åriges beskæftigelsesfrekvenser, som er blevet påvirket af overgangen til e-indkomst.
- Lavere beskæftigelse skyldes nyt datagrundlag* Overgangen til e-indkomst som datagrundlag for lønmodtagerbeskæftigelsen betyder, at antallet af beskæftigede personer er lavere, end hvis det hidtidige datagrundlag havde været anvendt. Beskæftigelsestallene for 2009 er derfor ikke direkte sammenlignelige med tidligere år. Andre beskæftigelseskilder viser fortsat stigende beskæftigelse fra 2008 til 2009, og faldet i beskæftigelsesfrekvenserne for både indvandrere og personer med dansk oprindelse må derfor tilskrives et databrud.

3.2. Beskæftigelse, alder og køn

- Største kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere* For alle herkomststyper gælder det, at mænd har højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 79,7 pct. af mændene og 75,8 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 66,0 pct. for mænd og 59,7 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at de største kønsforskelle i beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 59,6 pct. af mændene i beskæftigelse mod kun 48,8 pct. af kvinderne.

Tabel 3.1. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige mænd. 2009

	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	1 397 474	24 993	372 609	1 795 076
Indvandrere fra vestlige lande	42 760	740	21 327	64 827
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	63 863	3 332	39 921	107 116
Efterkommere fra vestlige lande ...	3104	50	1 210	4 364
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	10 099	366	5 256	15 721
Personer med dansk oprindelse ...	1 277 648	20 505	304 895	1 603 048

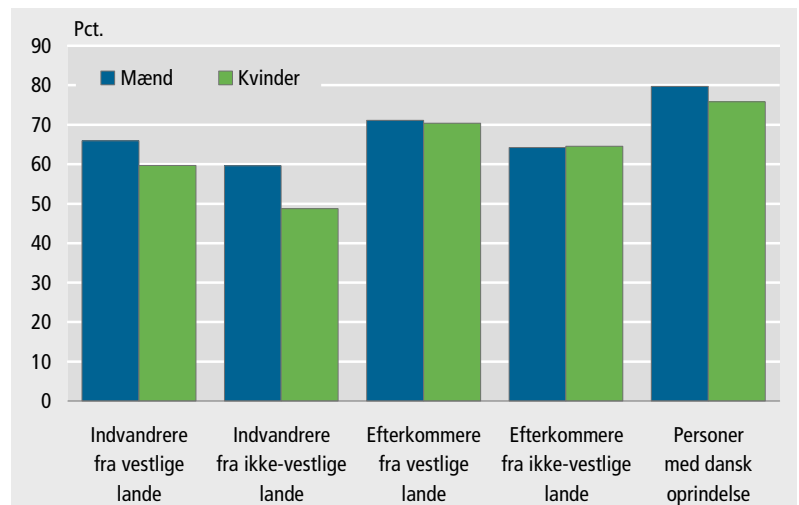
Tabel 3.2. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige kvinder. 2009

	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	1 294 203	18 884	449 623	1 762 710
Indvandrere fra vestlige lande	37 037	649	24 388	62 074
Indvandrere fra ikke-vestlige lande ..	53 750	2 617	53 846	110 213
Efterkommere fra vestlige lande ...	2 687	53	1 078	3 818
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	9 737	280	5 062	15 079
Personer med dansk oprindelse ...	1 190 992	15 285	365 249	1 571 526

Mindst forskel blandt efterkommere

Det er efterkommere, som viser de allermindste kønsforskelle i beskæftigelse. For 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere var forskellen kun på 0,4 procentpoint, idet henholdsvis 64,2 pct. af mændene og 64,6 pct. af kvinderne var i beskæftigelse.

Figur 3.3. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2009

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsesfrekvenserne er således lavere i de yngre og ældre aldersgrupper på grund af henholdsvis uddannelse og tilbage- trækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2009**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	66	60	71	64	80
16-24-årige	42	58	57	59	68
25-29-årige	59	65	71	73	82
30-39-årige	75	68	81	76	89
40-49-årige	78	62	81	80	88
50-59-årige	74	50	76	-	84
60-64-årige	49	25	-	-	53

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

Lav beskæftigelse hos 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 50-59-årige, hvor mænd med dansk oprindelse har en beskæftigelsesfrekvens, som er 34 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne er forskellen 42 procentpoint.

Tabel 3.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2009**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	60	49	70	65	76
16-24-årige	37	49	62	63	70
25-29-årige	55	46	67	67	79
30-39-årige	70	53	77	68	85
40-49-årige	75	54	80	70	86
50-59-årige	70	39	77	-	81
60-64-årige	39	16	-	-	35

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

3.3. **Beskæftigelse, oprindelsesland og opholdstid i Danmark**

Oprindelseslande og beskæftigelse

Ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden en meget sammensat gruppe, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

*Store forskelle
i beskæftigelse
mellem de enkelte
ikke-vestlige lande*

Forskellene mellem de enkelte oprindelseslande er især bemærkelsesværdige blandt de ikke-vestlige lande. Indvandrere med oprindelse i Ukraine, Thailand, Vietnam, og Sri Lanka ligger i top med beskæftigelsesfrekvenser tæt på 70 pct. Bunden udgøres af indvandrere med oprindelse i Irak, Libanon og Somalia, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 39 pct. (Libanon og Somalia) og 41 pct. (Irak).

Tabel 3.5. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2009

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere, vestlige lande	64 827	62 074	126 901	66	60	63
Heraf:						
Holland	2 647	1 753	4 400	81	70	77
Storbritannien	6 720	3 103	9 823	73	61	69
Rumænien	2 094	2 226	4 320	72	67	69
Polen	11 385	10 247	21 632	72	66	69
Sverige	4 337	6 428	10 765	69	66	67
Tyskland	10 134	9 199	19 333	67	60	64
Litauen	1 820	2 041	3 861	61	63	62
Norge	4 124	7 038	11 162	63	59	61
Island	2 839	3 121	5 960	57	56	56
Italien	2 485	1 110	3 595	58	47	54
Frankrig	2 363	1 713	4 076	59	47	54
USA	2 941	2 517	5 458	56	47	52
Indvandrere, ikke-vestlige lande .	107 116	110 213	217 329	60	49	54
Heraf:						
Ukraine	3 328	2 348	5 676	73	64	69
Thailand	961	6 421	7 382	67	68	68
Sri Lanka	3 162	3 090	6 252	72	62	67
Vietnam	3 859	4 071	7 930	71	62	66
Kina	3 397	4 247	7 644	60	59	60
Rusland	1 031	2 821	3 852	59	59	59
Tyrkiet	15 287	13 936	29 223	65	48	57
Bosnien-Hercegovina	8 032	7 846	15 878	60	54	57
Iran	6 390	4 389	10 779	58	54	56
Jugoslavien ¹	4 965	4 840	9 805	60	49	55
Indien	2 774	1 602	4 376	59	46	54
Afghanistan	4 087	3 504	7 591	61	44	53
Marokko	2 345	2 206	4 551	61	42	51
Pakistan	5 009	4 569	9 578	65	36	51
Filippinerne	934	5 957	6 891	66	44	47
Irak	9 939	7 725	17 664	48	32	41
Libanon	6 203	5 110	11 313	48	27	39
Somalia	4 698	4 035	8 733	43	33	39
Efterkommere, vestlige lande . . .	4 364	3 818	8 182	71	70	71
Efterkommere, ikke-vestlige lande	15 721	15 079	30 800	64	65	64
Personer med dansk oprindelse . .	1 603 048	1 571 526	3 174 574	80	76	78

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Meget store kønsforskelle for Irak, Libanon og Somalia

Det er kendetegnende for indvandrere fra landene med de laveste beskæftigelsesfrekvenser, at kønsforskellene er meget store. Både for indvandrere fra Irak, Libanon og Somalia gælder det, at mænd har betydeligt højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt mandlige indvandrere fra Libanon er der eksempelvis 48 pct. beskæftigede, mens den samme andel kun er 27 pct. for kvinderne.

Thailand og Kina har laveste kønsforskelle

Også blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan og Afghanistan er der store kønsforskelle i beskæftigelsesfrekvenserne. Kønsforskellene er lavest blandt indvandrere fra Rusland, Thailand og Kina.

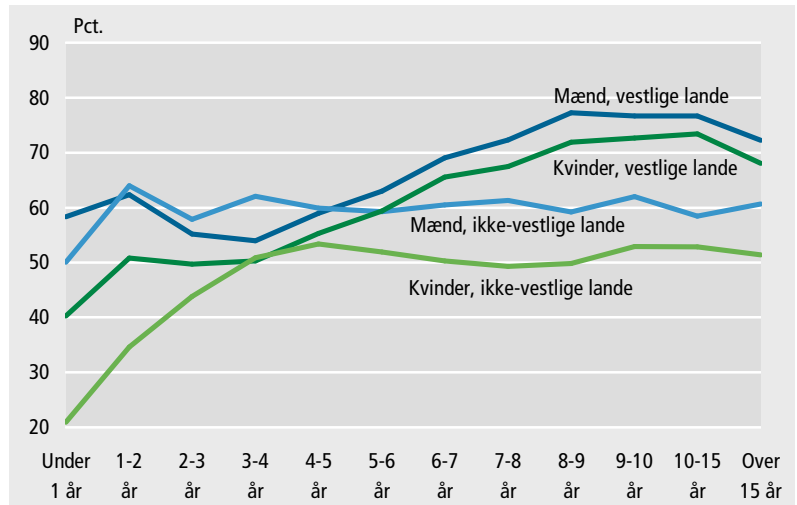
Forskelle mellem lande hænger også sammen med forskelle i opholdstid

Forskellene i beskæftigelsesfrekvenser mellem de enkelte oprindelseslande hænger blandt andet sammen med, at indvandrerne fra de enkelte lande er kommet til Danmark på forskellige tidspunkter. Fx er indvandrere fra Afghanistan og Irak blandt de ikke-vestlige indvandrergrupper i Danmark, som har været her kortest tid. Det er på den baggrund ikke overraskende, at de også har lave beskæftigelsesfrekvenser i forhold til de fleste andre ikke-vestlige indvandrere.

Beskæftigelse stiger med opholdstid

Sammenhængen mellem opholdstid og beskæftigelsesfrekvenser fremgår af figuren. Særligt for vestlige indvandrere er det tydeligt, at beskæftigelsesfrekvensen stiger med opholdstiden i Danmark. Tendensen er også opadgående for ikke-vestlige indvandrere, men efter en opholdstid på 3 år stagnerer beskæftigelsesfrekvensen. Igen skal man være opmærksom på, at sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere også varierer med opholdstiden.

Figur 3.4. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark. 2009

Tabel 3.6. 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark. 2009

	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år	
Vestlige lande	46 571	14 236	11 917	13 527	40 650	126 901
Heraf:						
Polen	11 964	1 616	791	1 095	6 166	21 632
Tyskland	6 385	1 706	1 599	2 308	7 335	19 333
Norge	2 898	1 520	1 298	1 219	4 227	11 162
Sverige	2 606	1 066	936	1 186	4 971	10 765
Storbritannien	1 807	954	1 052	1 412	4 598	9 823
Island	1 752	984	772	1 088	1 364	5 960
USA	1 967	714	542	593	1 642	5 458
Holland	816	470	678	991	1 445	4 400
Rumænien	2 215	448	447	329	881	4 320
Frankrig	1 578	598	397	452	1 051	4 076
Litauen	2 067	717	693	331	53	3 861
Italien	1 292	469	360	427	1 047	3 595
Ikke-vestlige lande	28 362	15 985	35 571	49 774	87 637	217 329
Heraf:						
Tyrkiet	1 456	868	2 916	3 936	20 047	29 223
Irak	710	1 103	7 063	4 753	4 035	17 664
Bosnien-Hercegovina	244	342	747	14 440	105	15 878
Libanon	228	185	702	863	9 335	11 313
Iran	584	520	1 145	1 414	7 116	10 779
Jugoslavien ¹	90	125	591	3 115	5 884	9 805
Pakistan	737	525	1 196	1 302	5 818	9 578
Somalia	130	354	1 998	4 415	1 836	8 733
Vietnam	410	274	702	845	5 699	7 930
Kina	2 740	1 840	1 269	752	1 043	7 644
Afghanistan	260	932	4 506	1 207	686	7 591
Thailand	1 301	893	1 698	1 466	2 024	7 382
Filippinerne	3 020	587	571	731	1 982	6 891
Sri Lanka	260	174	465	1 110	4 243	6 252
Ukraine	3 944	905	435	290	102	5 676
Marokko	256	150	542	762	2 841	4 551
Indien	2 173	538	307	276	1 082	4 376
Rusland	912	735	1 108	784	313	3 852

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Mange ukrainere og filippinere blandt indvandrere med kort opholdstid

Blandt de ikke-vestlige indvandrere i alderen 16 til 64 år, som har været i Danmark i under 3 år, er indvandrere fra Ukraine og Filippinerne de største grupper. De udgør henholdsvis 14 og 11 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på under 3 år. For filippinerne er der især tale om kvinder, der kommer til Danmark for at arbejde som au pair. Indvandrere fra Kina og Indien er også stærkt repræsenterede blandt indvandrere med en opholdstid på under 3 år.

Tabel 3.7. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark, 2009**

	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år	
	pct.					
Vestlige lande	53	56	71	75	70	63
Heraf:						
Holland	55	72	86	84	81	77
Storbritannien	55	59	73	79	73	69
Rumænien	67	71	81	71	69	69
Polen	70	63	69	71	68	69
Sverige	57	70	74	78	68	67
Tyskland	55	54	74	73	69	64
Litauen	55	63	74	76	74	62
Norge	39	60	74	76	68	61
Island	34	52	63	70	74	56
Italien	34	47	66	73	71	54
Frankrig	32	45	69	78	76	54
USA	32	40	57	69	72	52
Ikke-vestlige lande .	42	56	55	56	56	54
Heraf:						
Ukraine	70	63	71	71	75	69
Thailand	46	71	73	73	72	68
Sri Lanka	36	67	70	68	69	67
Vietnam	39	61	63	69	69	66
Kina	50	58	65	74	71	60
Rusland	39	57	69	69	63	59
Tyrkiet	39	63	65	62	56	57
Bosnien-Hercegovina .	53	57	60	57	61	57
Iran	40	51	51	52	60	56
Jugoslavien ¹	46	61	58	55	54	55
Indien	44	51	67	74	68	54
Afghanistan	27	51	55	56	54	53
Marokko	37	55	51	56	51	51
Pakistan	46	53	51	55	51	51
Filippinerne	10	55	79	80	79	47
Irak	26	40	42	38	46	41
Libanon	34	42	38	37	39	39
Somalia	22	30	39	38	42	39

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Også lav beskæftigelse for indvandrere fra Somalia og Libanon efter 10 års ophold

Selv om der tages højde for forskelle i opholdstid, er der ofte store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande. For indvandrere, der har været i Danmark under 3 år, er det især indvandrere fra Somalia, Filippinerne, Irak, Afghanistan og Libanon, der skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Med undtagelse af indvandrere fra Filippinerne, som generelt har høje beskæftigelsesfrekvenser, er det indvandrere fra de samme lande, som også har lave beskæftigelsesfrekvenser efter et længere ophold i landet. Fx var beskæftigelsesfrekvensen under 40 pct. for indvandrere med oprindelse i Libanon, Irak og Somalia, som har været 10-15 år i Danmark. Til sammenligning har indvandrere fra Filippinerne, Kina og Thailand, som har været i Danmark i 10-15 år, beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 80, 74 og 73 pct.

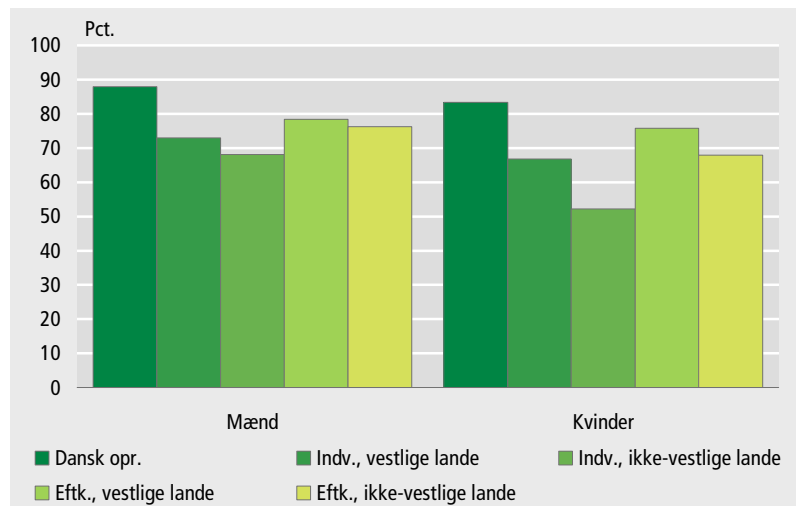
Mange filippinske indvandrere med kort opholdstid arbejder som au pair

Den lave beskæftigelsesfrekvens for filippinske indvandrere med under 3 års ophold skyldes, at mange filippinske indvandrere med kort opholdstid er kvinder, som er kommet til Danmark for at arbejde som au pair. Au pair tælles ikke med som beskæftigede.

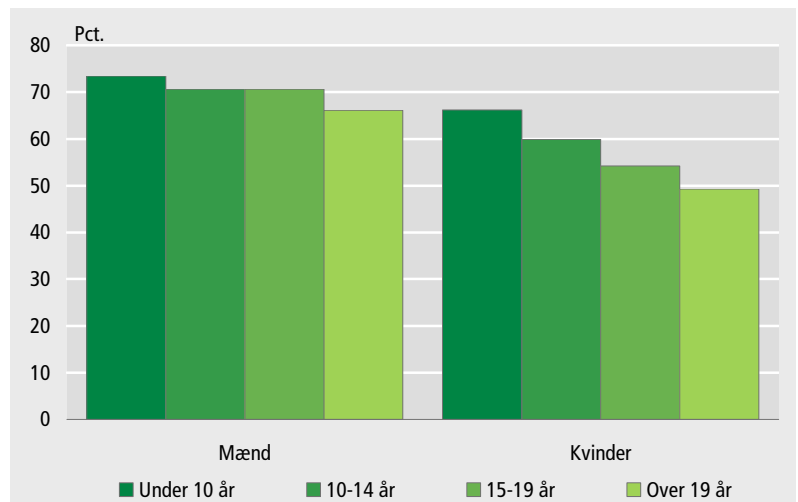
Alder ved indvandring har betydning for senere beskæftigelse

Ud over opholdstiden i Danmark kan indvandrerens alder ved indvandringstidspunktet også have stor betydning. For at illustrere det ses der på beskæftigelsesfrekvenser for 30-34-årige. Blandt de fem herkomstgrupper er beskæftigelsen lavest for ikke-vestlige indvandrere med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 68 pct. for mænd og 52 pct. for kvinder. Det er langt fra de 30-34-årige med dansk oprindelse, som har beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 88 for mænd og 83 pct. for kvinder.

Figur 3.5. **Beskæftigelsesfrekvenser for 30-34-årige. 2009**

Figur 3.6. **Beskæftigelsesfrekvenser for 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter indvandringsalder. 2009**

*Tidlig indvandring
medfører højere
beskæftigelse*

Når man opdeler de 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere på deres indvandringsalder fremgår det som forventet, at indvandrere, som kom til Danmark på et tidligt tidspunkt i deres liv, har de højeste beskæftigelsesfrekvenser. Sammenhængen er særligt stærk hos kvinderne. Her er 66 pct. beskæftigede, når indvandringsalderen var under 10 år, mens det kun gælder 49 pct. af de 30-34-årige kvinder, som kom til Danmark, da de var fyldt 20 år.

3.4. Selvstændige

*Indvandrere arbejder
i højere grad som
selvstændige*

Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse var det således kun 6,3 pct., der var selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse var de tilsvarende andele henholdsvis 7,2 pct. og 8,8 pct.

*Beskæftigelse som
selvstændig mest
udbredt blandt
mænd*

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgjorde de selvstændiges andel kun 4,8 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel 12,1 pct.

Tabel 3.8. Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2009

	Selvstændige	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal		pct.
Indvandrere fra vestlige lande	5 724	79 797	7,2
Mænd	3 483	42 760	8,1
Kvinder	2 241	37 037	6,1
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	10 320	117 613	8,8
Mænd	7 743	63 863	12,1
Kvinder	2 577	53 750	4,8
Personer med dansk oprindelse . . .	154 623	2 468 640	6,3
Mænd	107 860	1 277 648	8,4
Kvinder	46 763	1 190 992	3,9

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

*Gælder også for
personer med dansk
oprindelse*

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige mere end dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er lidt mindre for indvandrere fra vestlige lande, og andelen af selvstændige kvindelige vestlige indvandrere er med 6,1 pct. også højere end de tilsvarende andele for kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse.

*Især mange
selvstændige blandt
indvandrere fra
Pakistan ...*

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. For indvandrere fra Somalia og Bosnien-Hercegovina, der alle indgår i gruppen af ikke-vestlige lande, var kun 2 pct. af alle beskæftigede selvstændige i 2009. Selvstændige udgjorde derimod 18 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Pakistan og 16 pct. for indvandrere fra

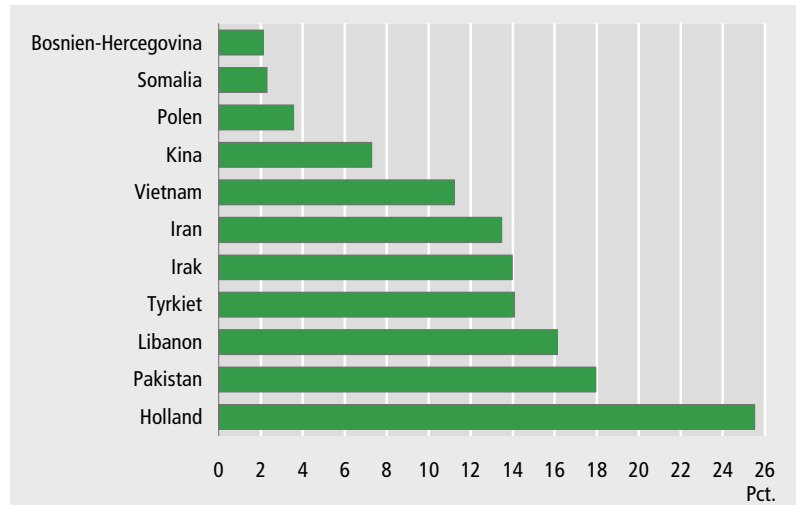
Libanon, hvilket i begge tilfælde er mere end dobbelt så højt som personer med dansk oprindelse.

... men indvandrere fra Holland har højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Holland er imidlertid klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Holland var hele 26 pct. selvstændige. De hollandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle sammen beskæftigede inden for landbrug. I alt var der 4.400 indvandrere fra Holland i alderen 16-64 år i Danmark 1. januar 2009.

Figur 3.7.

Selvstændiges andel af samlet beskæftigelse for 16-64-årige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2009

3.5. Branche

36 hovedgrupper

I 36-branchegrupperingen er de 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur vil mange af disse hovedgrupper være meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Separate branchetabeller for selvstændige og lønmodtagere

Den første tabel viser alle selvstændige opdelt på brancher. Det er valgt at have selvstændige og lønmodtagere i separate tabeller, da der er klare forskelle på deres branchefordeling. Da selvstændige er en langt mindre gruppe end lønmodtagere, vil en samlet tabel for alle beskæftigede derfor for ensidigt vise lønmodtagernes branchefordeling.

Selvstændige indvandrere ofte i branchegruppen hoteller og restauranter

Ikke-vestlige indvandrere, der er selvstændige, er koncentreret i få brancher. Hoteller og restauranter, handel samt transport indeholder således næsten to ud af tre af de selvstændige ikke-vestlige indvandrere. Heraf er hoteller og restauranter den klart største branche med hele 31,4 pct. af alle selvstændige ikke-vestlige indvandrere.

*Landbrug er største
branchegruppe for
selvstændige med
dansk oprindelse*

Hoteller og restauranter er blandt selvstændige med dansk oprindelse til sammenligning en ret lille branche, der kun omfatter 3,3 pct. En anden væsentlig forskel mellem selvstændige med dansk oprindelse og selvstændige ikke-vestlige indvandrere er andelen i branchen landbrug, skovbrug og fiskeri. Det er den største branche for selvstændige med dansk oprindelse og tegner sig for 16,5 pct. Blandt ikke-vestlige indvandrere, der er selvstændige, er det en ubetydelig branche, som kun omfatter 0,4 pct. Til gengæld er landbrug, skovbrug og fiskeri også den største branche for de selvstændige vestlige indvandrere.

Tabel 3.9. 16-64-årige selvstændige fordelt efter branche. 2009

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle selvstændige	5 724	10 320	154 623
	pct. —————		
Alle selvstændige	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	15,3	0,4	16,5
Råstofindvinding	0,0	-	0,0
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	0,3	0,7	0,6
Tekstil- og læderindustri	0,4	0,4	0,4
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,4	0,1	0,4
Olieraffinaderier mv.	-	-	0,0
Kemisk industri	-	0,0	0,0
Medicinalindustri	-	-	0,0
Plast-, glas- og betonindustri	0,4	0,0	0,3
Metalindustri	0,2	0,1	0,8
Elektronikindustri	0,1	0,0	0,1
Fremst. af elektrisk udstyr	-	0,0	0,0
Maskinindustri	0,1	0,0	0,2
Transportmiddelindustri	0,0	0,1	0,0
Møbel og anden industri mv.	1,3	0,3	1,5
Energiforsyning	0,0	-	0,2
Vandforsyning og renovation	-	0,0	0,1
Bygge og anlæg	8,1	2,1	12,6
Handel	11,2	21,4	14,0
Transport	2,3	9,8	4,8
Hoteller og restauranter	7,3	31,9	3,3
Forlag, tv og radio	1,5	0,1	1,0
Telekommunikation	0,0	0,0	0,0
It- og informationstjenester	2,8	0,7	2,5
Finansiering og forsikring	0,1	0,1	0,1
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,3	2,2
Rådgivning mv.	6,2	1,1	6,4
Forskning og udvikling	0,1	0,0	0,0
Reklame og øvrige erhvervs-service	7,6	2,1	3,7
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	5,8	6,9	5,2
Offentlig administration, forsvar og politi	-	-	0,0
Undervisning	1,6	1,1	1,4
Sundhedsvæsen	8,5	2,6	7,9
Sociale institutioner	0,3	0,1	0,4
Kultur og fritid	2,3	0,5	1,3
Andre serviceydelser mv.	4,4	7,7	5,0
Uoplyst aktivitet	10,7	9,3	6,9

*Få mandlige
indvandrere arbejder
inden for bygge
og anlæg*

Branchefordelingen for lønmodtagere er også opdelt på mænd og kvinder, da der er store kønsforskelle, når det gælder brancher. Bygge- og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mænd med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenterede. Mens 11,5 pct. af alle mænd med dansk oprindelse arbejdede inden for denne branchegruppe, var andelen for vestlige og ikke-vestlige indvandrere henholdsvis 7,7 pct. og 3,1 pct. Offentlig administration, forsvar og politi er en anden branchegruppe, som mænd med dansk oprindelse i højere grad arbejder inden for end indvandrere.

Tabel 3.10. 16-64-årige mandlige lønmodtagere fordelt efter branche. 2009

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle lønmodtagere	39 277	56 120	1 169 788
	pct.		
Alle lønmodtagere	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	4,4	4,5	1,6
Råstofindvinding	0,5	0,1	0,3
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	4,5	4,6	2,7
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,3	0,3
Træ- og papirindustri, trykkerier	1,4	1,2	1,6
Olieraffinaderier mv.	0,1	0,0	0,1
Kemisk industri	0,7	0,7	0,6
Medicinalindustri	0,8	0,4	0,6
Plast-, glas- og betonindustri	1,7	2,2	1,8
Metalindustri	3,4	3,2	2,8
Elektronikindustri	1,0	0,9	0,8
Fremst. af elektrisk udstyr	0,7	0,9	0,6
Maskinindustri	4,3	3,7	4,1
Transportmiddelindustri	0,7	1,1	0,7
Møbel og anden industri mv.	1,8	1,3	1,7
Energiforsyning	0,3	0,2	0,7
Vandforsyning og renovation	0,4	0,5	1,0
Bygge og anlæg	7,7	3,1	11,5
Handel	11,0	13,7	17,5
Transport	6,6	12,6	7,3
Hoteller og restauranter	5,2	9,7	1,9
Forlag, tv og radio	1,4	0,7	1,4
Telekommunikation	0,4	0,5	0,8
It- og informationstjenester	3,0	1,8	2,6
Finansiering og forsikring	2,1	1,0	3,3
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,8	1,4
Rådgivning mv.	3,5	1,7	3,6
Forskning og udvikling	1,4	0,6	0,6
Reklame og øvrige erhvervs-service	1,9	1,3	1,0
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	7,7	11,4	3,7
Offentlig administration, forsvar og politi	1,7	1,8	6,0
Undervisning	7,4	3,9	6,2
Sundhedsvæsen	3,0	2,7	1,8
Sociale institutioner	3,8	4,4	4,2
Kultur og fritid	2,1	1,3	1,5
Andre serviceydelser mv.	1,9	1,0	1,7
Uoplyst aktivitet	0,1	0,2	0,1

Mens mange arbejder inden for handel og transport

Til gengæld er de mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftigede inden for branchegrupperne hoteller og restauranter, transport samt rejsebureauer, rengøring og anden operationel service.

Tabel 3.11. 16-64-årige kvindelige lønmodtagere fordelt efter branche. 2009

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle lønmodtagere	34 796	51 173	1 144 229
	pct. -----		
Alle lønmodtagere	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	2,4	2,0	0,6
Råstofindvinding	0,1	0,0	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	2,4	3,2	1,9
Tekstil- og læderindustri	0,4	0,4	0,3
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,5	0,3	0,6
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,4
Medicinalindustri	1,0	0,7	0,8
Plast-, glas- og betonindustri	0,9	1,1	0,7
Metalindustri	0,6	0,6	0,6
Elektronikindustri	0,8	0,9	0,6
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,7	0,4
Maskinindustri	1,5	1,1	1,2
Transportmiddelindustri	0,2	0,2	0,2
Møbel og anden industri mv.	1,0	0,7	0,8
Energiforsyning	0,2	0,1	0,3
Vandforsyning og renovation	0,1	0,2	0,2
Bygge og anlæg	0,7	0,3	1,3
Handel	10,7	11,4	14,3
Transport	3,3	2,2	2,5
Hoteller og restauranter	5,3	6,0	2,9
Forlag, tv og radio	0,9	0,4	1,1
Telekommunikation	0,3	0,2	0,5
It- og informationstjenester	1,4	0,7	0,9
Finansiering og forsikring	2,3	1,5	3,6
Ejendomshandel og udlejning	0,8	0,8	0,9
Rådgivning mv.	3,0	1,4	2,9
Forskning og udvikling	1,2	0,6	0,6
Reklame og øvrige erhvervs-service	1,5	1,0	1,1
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	10,3	17,8	4,0
Offentlig administration, forsvar og politi	2,9	2,9	6,1
Undervisning	10,6	7,1	10,0
Sundhedsvæsen	9,5	6,9	10,3
Sociale institutioner	17,0	22,9	23,1
Kultur og fritid	2,4	1,1	1,7
Andre serviceydelser mv.	2,8	2,1	2,6
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,1

Mange ikke-vestlige kvindelige indvandrere arbejder i rengøringsbranchen

Hele 17,8 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er lønmodtagere, arbejder inden for branchegruppen rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. De tilsvarende andele er 10,3 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og kun 4,0 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af

ikke-vestlige indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

*Fokus på fire
brancher med mange
ikke-vestlige
indvandrere*

Som nævnt i indledningen til dette afsnit er der 726 forskellige brancher. Der er dog enkelte brancher, hvor koncentrationen af ikke-vestlige indvandrere er særligt stor. I resten af afsnittet ser vi på fire brancher, hvor ikke-vestlige indvandrere fylder meget. Brancherne er desuden kendetegnet ved at dem, der arbejder inden for den pågældende branche, hovedsageligt udfører en bestemt type arbejde.

*Uddannelsesniveau
for beskæftigede
i de fire brancher*

Samtidig er arbejdet af en karakter, som gør, at det ofte kan udføres af personer uden afsluttede erhvervskompetencegivende uddannelser. Hovedformålet er at undersøge uddannelsessammensætningen for personer, der arbejder i de fire brancher. Især vil vi undersøge, om ikke-vestlige indvandrere, der arbejder i brancherne, har afsluttet danske uddannelser, der gør, at de reelt er overuddannet til arbejdet. I så fald ville det antyde, at de har måttet vælge et erhverv, som er under deres uddannelsesniveau på grund af problemer med at finde en beskæftigelse, der svarer til deres uddannelse.

Tabel 3.12.

16-64-årige mænd beskæftigede i branchen taxikørsel fordelt efter dansk uddannelse. 2009

	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
I alt	2 387	4 995
Grundskole	515	2 051
Almengymnasial uddannelse	31	306
Erhvervsgymnasial uddannelse	20	132
Erhvervsuddannelse	103	1 987
Kort videregående uddannelse	25	147
Mellemlang videregående uddannelse	20	156
Bachelor	13	44
Lang videregående uddannelse	7	75
Forskeruddannelse	1	2
Uoplyst uddannelse	1 652	95
	pct.	
Andel med afsluttet dansk uddannelse	31	98
Andel med afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	7	48

*Antages at
beskæftigede inden
for taxikørsel også
kører taxa*

Den første branche, der er set på, er taxikørsel. Her er antagelsen, at personer, der arbejder inden for denne branche rent faktisk også kører taxa. Det vil være tilfældet for langt de fleste, selv om der naturligvis også vil være enkelte, som arbejder med administration mv.

*Kun 31 pct. af
indvandrerne i
taxikørsel har
afsluttet dansk
uddannelse*

Med 2.387 mandlige ikke-vestlige indvandrere beskæftiget inden for taxakørsel er det tydeligt, at der er tale om en branche med mange indvandrere. Det er dog kun 31 pct. af indvandrerne, som har afsluttet en uddannelse i Danmark, mens det gælder 98 pct. af mændene med dansk oprindelse, der arbejder i samme branche.

Heraf er det under hver fjerde som har erhvervskompetencegivende uddannelse

Samtidig er det kun 7 pct. af indvandrerne, som har afsluttet en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse. Det vil sige en uddannelse ud over grundskole eller gymnasialt niveau. Den tilsvarende andel er 49 pct. blandt mændene med dansk oprindelse. Det tyder således på, at mænd med dansk oprindelse, der kører taxi, har et højere uddannelsesniveau end ikke-vestlige indvandrere i samme branche.

Udenlandske uddannelser er ikke dækket

Der kan naturligvis være højtuddannede med uddannelser taget uden for Danmark i den store gruppe af indvandrere med uoplyst uddannelse. Det er det desværre ikke muligt at besvare fyldestgørende. Det er kun fordelingen på danske uddannelser, der kan undersøges, og her tyder det bestemt ikke på, at ikke-vestlige indvandrere i branchen taxikørsel, har et højere uddannelsesniveau end øvrige i samme branche.

Tabel 3.13. 16-64-årige beskæftigede i branchen restauranter fordelt efter dansk uddannelse. 2009

	Mænd		Kvinder	
	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse
I alt	3 384	8 388	1 226	10 168
Grundskole	735	3 715	267	4 647
Almengymnasial uddannelse	52	1 164	62	2 540
Erhvervsgymnasial uddannelse	45	514	20	605
Erhvervsuddannelse	139	2 451	54	1 634
Kort videregående uddannelse	38	146	13	190
Mellemlang videregående uddannelse	16	79	10	223
Bachelor	8	179	12	230
Lang videregående uddannelse	16	70	5	45
Forskeruddannelse	-	2	-	2
Uoplyst uddannelse	2 335	68	783	52
	pct.			
Andel med afsluttet dansk uddannelse	31	99	36	99
Andel med afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	6	35	8	23

Også kun få indvandrere i branchen restauranter har afsluttet danske uddannelse

Især blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere er der mange, som er beskæftiget i branchen restauranter. Ligesom blandt beskæftigede inden for taxakørsel er der kun 31 pct. af dem, der har afsluttet en uddannelse i Danmark og kun 6 pct., som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. Blandt mænd med dansk oprindelse beskæftiget i samme branche er der til sammenligning 35 pct. med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Mænd med dansk oprindelse beskæftiget inden for restauranter har altså et højere uddannelsesniveau end ikke-vestlige indvandrere i samme branche.

Det gælder både mænd og kvinder

Blandt kvinderne beskæftiget i branchen restauranter har 8 pct. af de ikke-vestlige indvandrere afsluttet en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse, mens det gælder 23 pct. af kvinderne med dansk oprindelse.

Tabel 3.14. 16-64-årige beskæftigede i branchen pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv. fordelt efter dansk uddannelse. 2009

	Mænd		Kvinder	
	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse
I alt	3 270	3 025	890	5 442
Grundskole	852	1 870	221	3 568
Almengymnasial uddannelse	51	321	32	761
Erhvervs-gymnasial uddannelse	42	194	10	219
Erhvervsuddannelse	128	511	24	678
Kort videregående uddannelse	24	40	11	59
Mellemlang videregående uddannelse	15	22	5	66
Bachelor	5	29	2	45
Lang videregående uddannelse	5	16	5	15
Forskeruddannelse	-	-	-	-
Uoplyst uddannelse	2 148	22	580	31
	pct.			
Andel med afsluttet dansk uddannelse	34	99	35	99
Andel med afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	5	20	5	16

Over 3.000 mandlige ikke-vestlige indvandrere arbejder i branchen pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.

Branchen pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv. har relativt set endnu flere ikke-vestlige indvandrere end branchen restauranter. Blandt mændene er der faktisk flere ikke-vestlige indvandrere, som arbejder inden for pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv. end mænd med dansk oprindelse. Kun 5 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. Den tilsvarende andel er 20 pct. blandt mænd med dansk oprindelse og henholdsvis 5 og 16 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.

Næsten 8.000 kvindelige ikke-vestlige indvandrere arbejder i branchen rengøring ...

Der er 7.742 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er beskæftiget inden for branchen almindelig rengøring. Der er kun 14 pct. af dem, som har afsluttet en dansk uddannelse, hvilket antyder, at mange af dem kun har været i Danmark forholdsvis kort tid, og at de også er kommet hertil som voksne.

... og næsten 5.000 mandlige

Med 4.813 beskæftigede er branchen almindelig rengøring også en stor branche for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Blandt dem er der 21 pct., som har afsluttet en dansk uddannelse, hvilket er lidt flere end kvinderne. Der er 5 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er en lidt højere andel end de kvindelige ikke-vestlige indvandreres 3 pct., men betydeligt lavere end de tilsvarende andele blandt både mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 3.15. 16-64-årige beskæftigede i branchen almindelig rengøring i bygninger fordelt efter dansk uddannelse. 2009

	Mænd		Kvinder	
	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse	Indvan- drere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprin- delse
I alt	4 813	8 558	7 742	15 859
Grundskole	659	3 794	733	8 964
Almengymnasial uddannelse	50	570	107	1 076
Erhvervsgymnasial uddannelse	48	280	28	331
Erhvervsuddannelse	99	3 120	139	4 417
Kort videregående uddannelse	61	251	55	248
Mellemlang videregående uddannelse	30	196	15	364
Bachelor	22	106	21	144
Lang videregående uddannelse	40	88	10	87
Forskeruddannelse	1	-	-	-
Uoplyst uddannelse	3 803	153	6 634	228
	pct.			
Andel med afsluttet dansk uddannelse	21	98	14	99
Andel med afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	5	44	3	33

For de fire brancher gælder, at kun få indvandrere har danske erhvervskompetencegivende uddannelser

Ikke-vestlige indvandrere, som arbejder i brancherne taxakørsel, restauranter, pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv. samt almindelig rengøring har for de flestes vedkommende ikke afsluttet en dansk uddannelse. Blandt dem, der har afsluttet en dansk uddannelse, er der for det meste tale om en grundskoleuddannelse. Personer med dansk oprindelse beskæftigede i de samme brancher har naturligvis i langt højere taget danske uddannelser. Kun 1-2 pct. med dansk oprindelse har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Ser man udelukkende på de personer, som er beskæftigede i samme branche og har en dansk uddannelse, gælder det imidlertid også, at personer med dansk oprindelse sammenlignet med de ikke-vestlige indvandrere oftere har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

De har ikke danske uddannelser, som gør dem overkvalificerede til arbejdet i brancherne

De ikke-vestlige indvandrere kan have taget uddannelser i deres hjemlande, som gør dem overkvalificerede til arbejdet i de fire undersøgte brancher. Det er ikke muligt at undersøge på en tilfredsstillende måde. Men det kan fastslås, at der ikke er noget, som tyder på, at de har taget danske uddannelser, som gør dem overkvalificerede til arbejdet i de pågældende brancher.

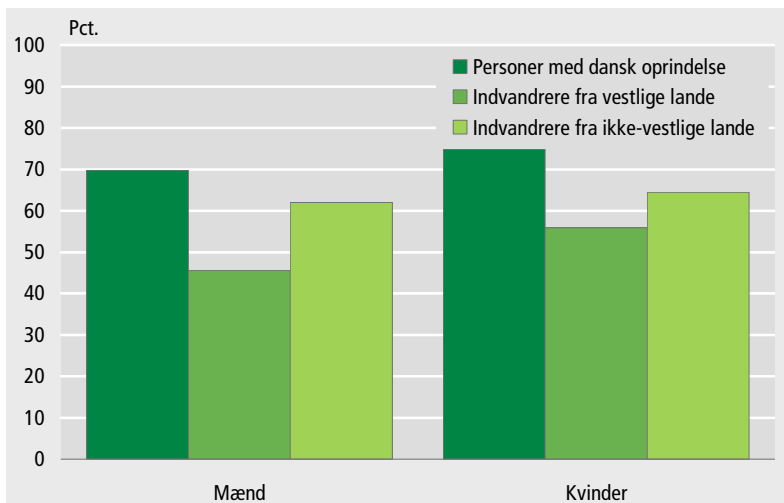
3.6. Arbejdsløshed

Indvandrere er i mindre grad forsikrede mod arbejdsløshed

Det er mere almindeligt for personer med dansk oprindelse end indvandrere at være forsikret mod arbejdsløshed. Blandt alle 16-64-årige mænd med dansk oprindelse, som var i arbejdsstyrken 1. januar 2009, var 70 pct. medlem af en a-kasse. De tilsvarende andele for vestlige og ikke-vestlige indvandrere var henholdsvis 46 og 62 pct. Blandt kvin-

derne er andelene med a-kassemedlemskab lidt højere, men de relative forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere er de samme.

Figur 3.8. **Andel 16-64-årige i arbejdsstyrken, der er forsikrede. 2009**

Det gælder i højere grad de vestlige end de ikke-vestlige

De vestlige indvandreres lave forsikringsgrad kan hænge sammen med, at mange vestlige indvandrere er midlertidigt i Danmark for at arbejde, mens de ikke-vestlige indvandreres ophold i Danmark oftere er af mere permanent karakter.

Ledighedsprocenter for indvandrere – 2008 nyeste tal

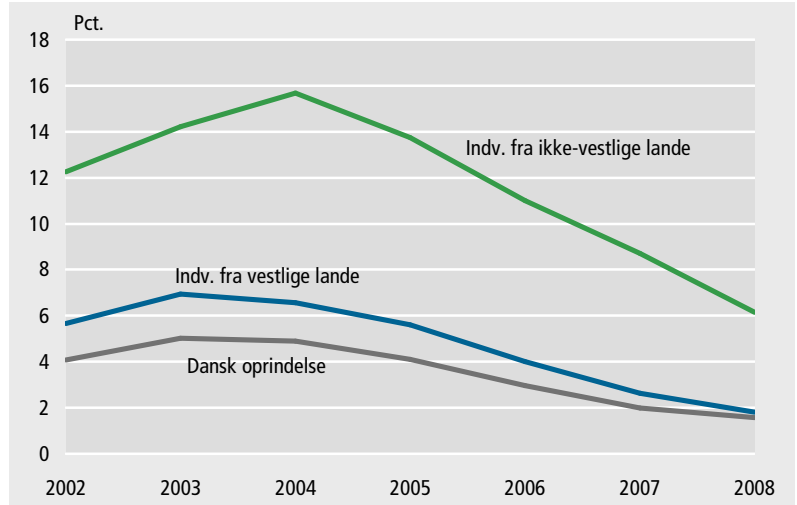
Ved udregning af ledighedsprocenter har man ud over antallet af fuldtidsledige også brug for et tal for arbejdsstyrken. Der anvendes til dette formål den seneste kendte arbejdsstyrke fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), der ikke kan udgives før ca. 15 måneder efter det tidspunkt, som statistikken vedrører. Ledighedstallene udkommer hver måned omkring en måned senere end udgangen af den periode statistikken vedrører. Når tallene ikke opdeles på herkomst, er det ikke et problem af betydning, at man fx bruger arbejdsstyrken 1. januar 2009 sammen med ledighedstallene fra eksempelvis august 2010 ved beregning af en ledighedsprocent for august.

At arbejdsstyrken ikke er opgjort samtidig som ledigheden er et større problem, når man ønsker at opdele ledighedsprocenter på herkomst. Det skyldes, at arbejdsstyrken for indvandrere udviser betydelige udsving fra år til år. I de seneste mange år har arbejdsstyrken for indvandrere været voksende, hvilket både skyldes, at der er kommet flere indvandrere og at deres beskæftigelsesfrekvenser er steget. Især når konjunkturerne ændrer sig, bliver indvandrernes udvikling i arbejdsstyrken vanskelig at forudsige. Hvordan vil deres beskæftigelse blive ramt sammenlignet med personer med dansk oprindelse? Vil de i højere grad forsvinde helt ud af arbejdsstyrken, når de mister deres arbejde? Vil nye indvandrere i mindre grad være beskæftigede end før? Det kan ikke vurderes med sikkerhed, hvordan deres beskæftigelsesudvikling har været fra 1. januar 2009 til 1. januar 2010, før 2010-versionen af RAS udkommer. Det sker først til marts 2011. I dette afsnit vil vi derfor ikke have nyere ledighedsprocenter end for året 2008, som er det seneste år, hvor man har en opdateret arbejdsstyrke.

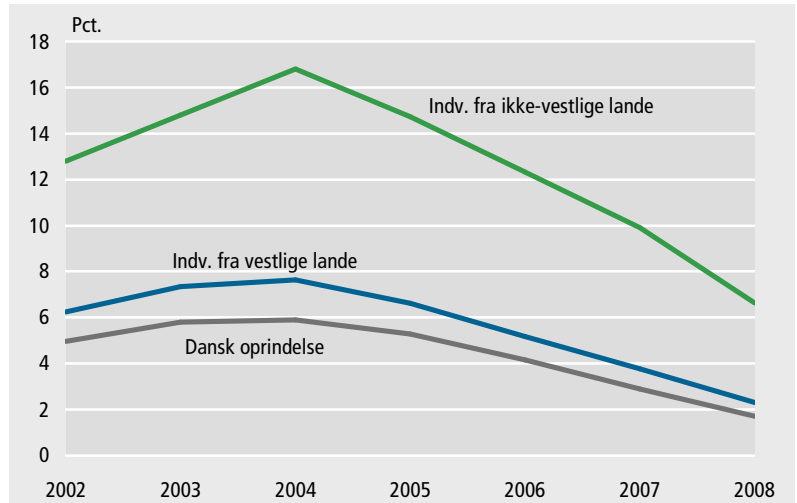
Trods fald fra 2004 til 2008 er ikke-vestlige indvandreres ledighed fortsat relativt høj

Fra 2004 til 2008 er ledighedsprocenten faldet for både indvandrere og personer med dansk oprindelse. Faldet har dog været størst for ikke-vestlige indvandrere. Mændenes ledighedsprocent er faldet fra 15,7 pct. i 2004 til 6,1 pct. i 2008, mens kvindernes er faldet fra 16,8 pct. til 6,6 pct. i samme periode. Sammenlignet med mænd og kvinder med dansk oprindelse er de ikke-vestlige indvandreres ledighedsprocenter i 2008 dog fortsat omkring fire gange så høje.

Figur 3.9. Fuldtidsledige 16-64-årige mænd i pct. af arbejdsstyrken. 2002-2008

Figur 3.10. Fuldtidsledige 16-64-årige kvinder i pct. af arbejdsstyrken. 2002-2008

Ledighedsprocenter afhænger også af aldersgruppe

Ledighedsprocenten varierer fra aldersgruppe til aldersgruppe. For både personer med dansk oprindelse og indvandrere er den lavest for de 16-24-årige. Det afspejler først og fremmest, at personer i denne aldersgruppe ofte er under uddannelse og ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet på fuld tid. Derfor vil mange arbejdssøgende 16-24-årige heller ikke være registreret som ledige.

For de ikke-vestlige indvandrere er ledigheden højst blandt 30-39-årige

For personer med dansk oprindelse er det de 25-29-årige, der har de højeste ledighedsprocenter. Det skyldes ikke mindst, at mange afslutter uddannelser, mens de er mellem 25 og 29 år, og efterfølgende oplever en vis dimittendledighed. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er det de 30-39-årige, som har de højeste ledighedsprocenter med henholdsvis 6,8 pct. for mændene og 8,4 pct. for kvinderne.

Ikke-vestlige efterkommere over 40 år er en meget lille gruppe

De ikke-vestlige efterkommere er fortsat en meget ung gruppe. Der er for få ikke-vestlige efterkommere, der er fyldt 40 år, til at det giver mening at se på ledighedsprocenter for aldersgrupperne fra 40 år og opefter.

25-29-årige ikke-vestlige efterkommere har højere ledighed end ikke-vestlige indvandrere

I aldersgruppen 25-29-årige var der henholdsvis 123 og 142 fuldtidsledige mandlige og kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det svarer til ledighedsprocenter på 5,8 og 7,4 pct., hvilket i begge tilfælde er højere end ikke-vestlige indvandreres. I aldersgruppen 30-39-årige er de ikke-vestlige efterkommeres ledighedsprocent lidt lavere end de ikke-vestlige indvandreres, men med niveauer på 5,5 pct. og 7,2 pct. er de fortsat meget høje sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Tabel 3.16.

Fuldtidsledige, arbejdsstyrken og ledighedsprocent for 16-64-årige mænd fordelt efter alder. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	antal personer				
Fuldtidsledige					
16-64 år i alt	786	3 857	56	376	20 437
16-24 år	24	332	9	152	2 021
25-29 år	54	429	11	123	2 436
30-39 år	184	1 302	19	100	4 908
40-49 år	219	1 233	9	2	4 569
50-59 år	229	483	7	0	4 894
60-64 år	75	77	2	0	1 609
Arbejdsstyrken					
16-64 år i alt	43 521	67 174	3 151	10 388	1 297 919
16-24 år	4 231	11 532	720	6 354	179 310
25-29 år	6 085	8 867	401	2 108	111 639
30-39 år	12 169	19 166	808	1 814	298 200
40-49 år	10 786	18 680	614	68	329 533
50-59 år	7 810	7 716	513	42	284 209
60-64 år	2 440	1 213	95	2	95 028
	pct.				
Ledighedsprocent					
16-64 år i alt	1,8	5,7	1,8	3,6	1,6
16-24 år	0,6	2,9	-	2,4	1,1
25-29 år	0,9	4,8	-	5,8	2,2
30-39 år	1,5	6,8	-	5,5	1,6
40-49 år	2,0	6,6	-	-	1,4
50-59 år	2,9	6,3	-	-	1,7
60-64 år	3,1	6,3	-	-	1,7

Efterkommerne har dog højere beskæftigelse end indvandrerne

Selv om de ikke-vestlige efterkommeres ledighed for 25-29-årige og 30-39-årige er næsten lige så høj som de ikke-vestlige indvandreres, er deres tilknytning til arbejdsmarkedet alligevel væsentlig bedre. Især blandt kvinderne har de ikke-vestlige efterkommere klart højere beskæftigelsesfrekvenser end de ikke-vestlige indvandrere, hvilket allerede er beskrevet i afsnit 3.2.

Tabel 3.17. Fuldtidsledige, arbejdsstyrken og ledighedsprocent for 16-64-årige kvinder fordelt efter alder. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	antal personer				
Fuldtidsledige					
16-64 år i alt	872	3 735	64	362	20 666
16-24 år	33	271	8	98	1 955
25-29 år	116	514	11	142	2 613
30-39 år	253	1 579	21	118	5 876
40-49 år	197	990	14	2	4 712
50-59 år	207	340	9	2	4 193
60-64 år	66	43	1	0	1 318
Arbejdsstyrken					
16-64 år i alt	37 698	56 334	2 740	9 954	1 205 578
16-24 år	4 404	8 694	716	6 284	176 262
25-29 år	5 693	7 671	326	1 905	103 311
30-39 år	9 816	18 759	652	1 642	276 800
40-49 år	8 290	14 934	559	75	315 959
50-59 år	7 548	5 708	422	44	270 598
60-64 år	1 947	568	65	4	62 648
	pct.				
Ledighedsprocent					
16-64 år i alt	2,3	6,6	2,3	3,6	1,7
16-24 år	0,7	3,1	-	1,6	1,1
25-29 år	2,0	6,7	-	7,4	2,5
30-39 år	2,6	8,4	-	7,2	2,1
40-49 år	2,4	6,6	-	-	1,5
50-59 år	2,7	6,0	-	-	1,5
60-64 år	3,4	7,6	-	-	2,1

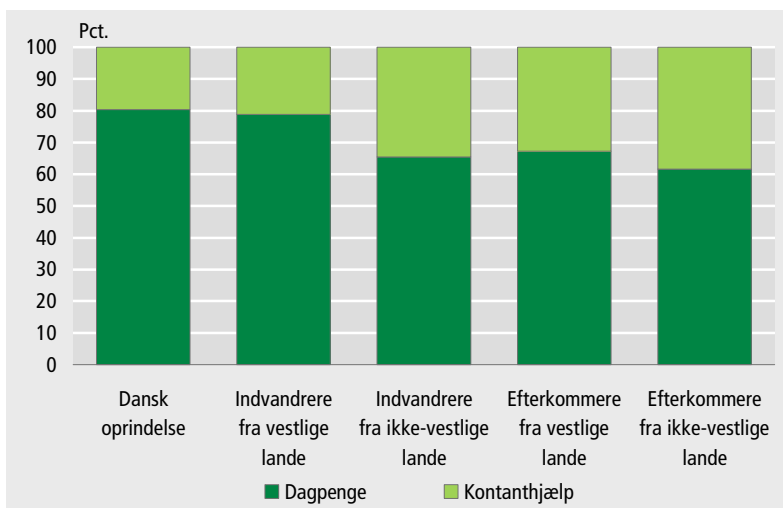
Relativt mange fuldtidsledige indvandrere er kontanthjælpsmodtagere

Det er allerede vist, at personer med dansk oprindelse i højere grad end indvandrere er forsikrede i arbejdsløshedskasser. Det er på den baggrund ikke overraskende, at andelen af dagpengemodtagere blandt de fuldtidsledige også er højere for personer med dansk oprindelse. De fuldtidsledige mænd med dansk oprindelse består fx af 80 pct. dagpengemodtagere og 20 pct. kontanthjælpsmodtagere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er det tilsvarende forhold 65 pct. dagpengemodtagere og 35 pct. kontanthjælpsmodtagere.

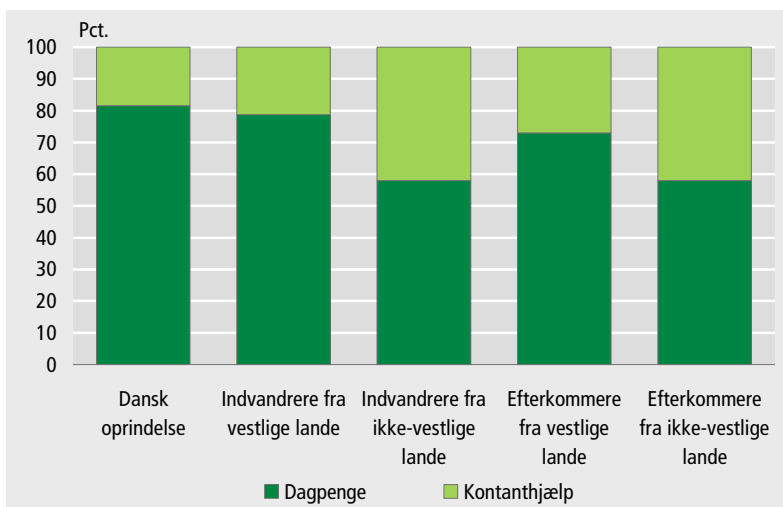
Især blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere

Forskellene er endnu større blandt kvinderne, hvor kun 58 af de fuldtidsledige ikke-vestlige indvandrere er dagpengemodtagere, mens andelen blandt kvinder med dansk oprindelse er 82 pct.

Figur 3.11. Fuldtidsledige mænd fordelt på dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. 2008

Figur 3.12. Fuldtidsledige kvinder fordelt på dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. 2008

Ikke-vestlige indvandrere har højest ledighed i København By og Københavns Omegn

For personer med dansk oprindelse var ledighedsprocenten i 2008 højest på Bornholm, hvor de fuldtidslediges andel af arbejdsstyrken udgjorde 3,9 pct. for mændene og 4,6 pct. for kvinderne. For de ikke-vestlige indvandrere er det derimod i København By, at ledighedsprocenten var højest med henholdsvis 8,0 pct. for mændene og 9,4 pct. for kvinderne.

Bornholm og Nordjylland har få ikke-vestlige indvandrere

Ledighedsprocenterne fordelt på landsdele skal ses i sammenhæng med de enkelte landsdeles andel af ikke-vestlige indvandrere. Bornholm og Nordjylland har fx relativt få ikke-vestlige indvandrere, mens der er mange ikke-vestlige indvandrere i København By og Københavns Omegn.

Tabel 3.18. **Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken fordelt efter landsdele. 2008**

	Mænd			Kvinder		
	Personer med dansk oprindelse	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse	Indvandrere	
		Vestlige lande	Ikke- vestlige lande		Vestlige lande	Ikke- vestlige lande
	pct.					
Hele landet	1,6	1,8	5,7	1,7	2,3	6,6
København By	2,5	2,6	8,0	2,3	2,8	9,4
Københavns Omegn	1,3	1,5	5,0	1,2	2,1	6,4
Nordsjælland	1,1	0,9	5,3	1,1	1,8	5,0
Bornholm	3,9	6,0	7,2	4,6	5,1	8,3
Østsjælland	1,2	1,1	6,1	1,2	1,7	5,8
Vest- og Sydsjælland	1,8	1,8	5,4	1,9	2,3	6,8
Fyn	1,7	2,0	6,4	1,9	2,4	7,2
Syddjælland	1,1	1,4	3,5	1,3	1,9	4,7
Østjylland	1,4	1,7	4,6	1,6	1,9	4,6
Vestjylland	1,0	0,9	3,6	1,4	1,4	4,4
Nordjylland	2,0	2,0	5,4	2,4	2,7	6,3

4. Personer uden ordinær beskæftigelse

Sammenfatning

De ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede blandt modtagere af dagpenge og kontanthjælp. Blandt de kvindelige kontanthjælpsmodtagere, som ikke er arbejdsmarkedsparate, og som derfor hverken er ledige eller i aktivering, udgør ikke-vestlige indvandrere 29 pct. De udgør til sammenligning kun 6 pct. af alle kvinder mellem 18 og 64 år.

Især blandt indvandrere fra Irak, Libanon og Somalia er der mange kvinder i gruppen af passive kontanthjælpsmodtagere. Blandt de 18-64-årige svarer andelen af fuldtidsmodtagere for alle tre lande til omkring en fjerdedel af befolkningen.

Blandt de 50-59-årige indvandrere fra Libanon er omkring 60 pct. på førtidspension. Andelen af førtidspensionister blandt 50-59-årige er også meget høj blandt indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak. Hovedparten af indvandrerne fra både Libanon, Bosnien-Hercegovina og Irak er kommet til Danmark som flygtninge.

Kun 60-64-årige indvandrere med lang opholdstid og beskæftigelse i Danmark har mulighed for efterløn. Det drejer sig især om indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko, som har relativt høje andele af efterlønsmodtagere.

Kun få 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Iran, Irak og Libanon har mulighed for at gå på efterløn. De har til gengæld høje andele på førtidspension. For kvinder fra Bosnien-Hercegovina og Libanon er stort set ingen 60-64-årige på efterløn, mens omkring 80 pct. får førtidspension.

Personer uden ordinær beskæftigelse får offentlige ydelser

I dette kapitel ser vi på personer uden ordinær beskæftigelse i året 2009. Det betyder i vores definition personer, som i løbet af 2009 modtog en offentlig overførselsindkomst i et eller andet omfang. For de forskellige herkomstgrupper er der beregnet antal fuldtidsmodtagere for de forskellige ydelsestyper, og hovedformålet med kapitlet er at belyse forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere, hvad angår benyttelsesgraden af ydelserne.

4.1. Dagpenge og kontanthjælp

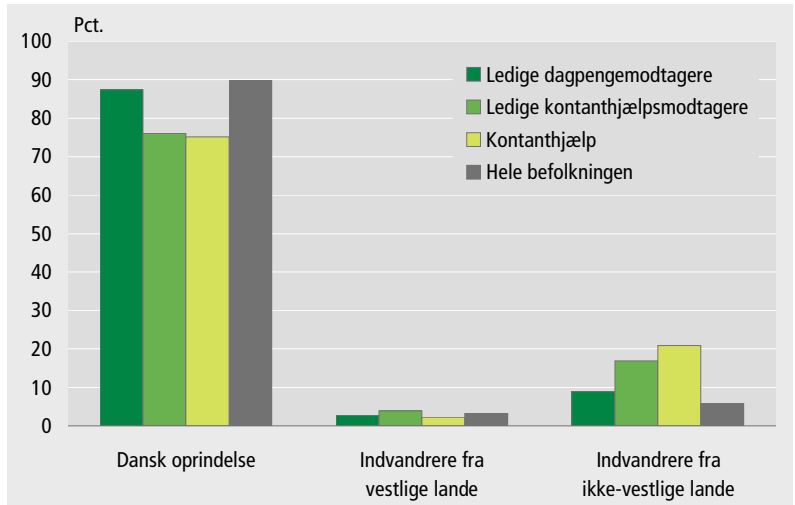
Mange kontanthjælpsmodtagere betragtes ikke som ledige

De ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere udgør tilsammen alle ledige. Ud over de ledige kontanthjælpsmodtagere er der en stor gruppe modtagere af kontanthjælp, som ikke tæller med som ledige. Gruppen omfatter både passive kontanthjælpsmodtagere, som ikke betragtes som arbejdsmarkedsparate samt kontanthjælpsmodtagere i aktivering. Der er omkring fem gange så mange passive kontanthjælpsmodtagere som ledige kontanthjælpsmodtagere.

Herkomstgruppens andel af fuldtidsmodtagere

I figurerne vises for 18-64-årige mænd og kvinder, hvor stor en andel, herkomstgrupperne udgør af hele befolkningen og i søjler ved siden af, hvor stor en andel de udgør af fuldtidsmodtagerne af henholdsvis ledige dagpengemodtagere, ledige kontanthjælpsmodtagere og øvrige kontanthjælpsmodtagere.

Figur 4.1. 18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af dagpenge og kontanthjælp, 2009

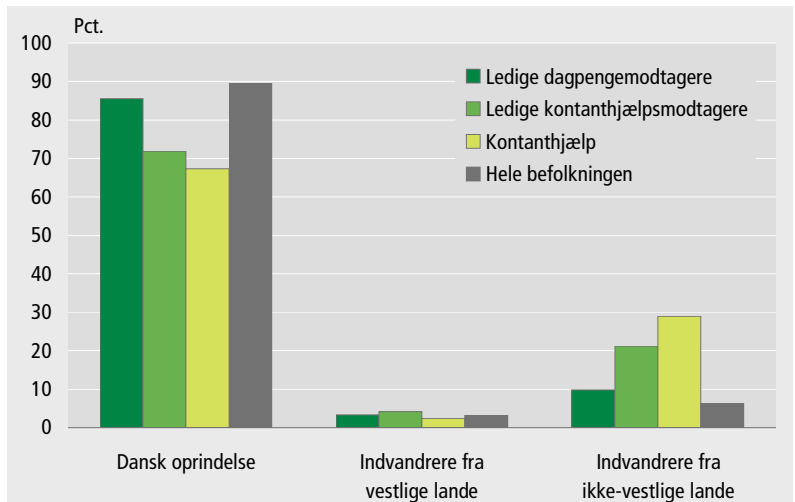
Ikke-vestlige indvandrere overrepræsenterede blandt dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere

Det er tydeligt, at ikke-vestlige indvandrere er overrepræsenterede blandt dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Mens de 18-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere udgør 5,9 pct. af alle 18-64-årige, er deres andel 8,9 pct. af de ledige dagpengemodtagere, 16,9 pct. af de ledige kontanthjælpsmodtagere og 20,8 pct. af de øvrige kontanthjælpsmodtagere.

Vestlige indvandrere på dagpenge og kontanthjælp svarer til andel i befolkning

Mænd med dansk oprindelse udgør derimod en mindre andel af modtagerne af dagpenge og kontanthjælp sammenlignet med deres andel af befolkningen. De mandlige vestlige indvandreres andel af dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere svarer stort set til deres andel af hele befolkningen.

Figur 4.2. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af dagpenge og kontanthjælp, 2009

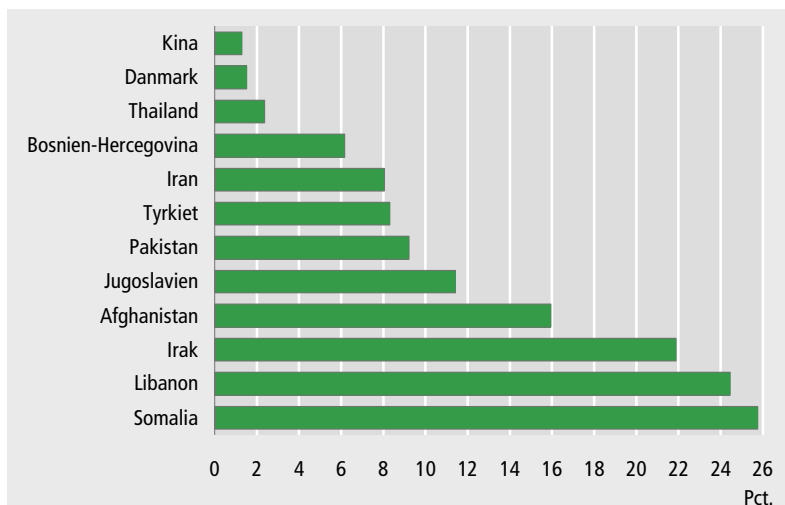
Mange passive kontanthjælpsmodtagere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere

Det samme mønster gør sig gældende blandt de 18-64-årige kvinder. Sammenlignet med mændene bemærkes det dog, at de ikke-vestlige indvandreres overrepræsentation er endnu større blandt kontanthjælpsmodtagere. De 18-64-årige ikke-vestlige kvindelige indvandrere udgør således henholdsvis 21,2 pct. og 28,9 pct. af alle 18-64-årige kvindelige ledige kontanthjælpsmodtagere og passive kontanthjælpsmodtagere, mens deres andel af hele befolkningen af 18-64-årige kvinder kun er 6,3 pct.

Især mange indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon på kontanthjælp

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige ikke-vestlige oprindelseslande, hvad angår andelen i gruppen af passive kontanthjælpsmodtagere. Blandt 18-64-årige kvinder fra Somalia, Libanon og Irak udgør de passive kontanthjælpsmodtagere mere end 20 pct. af befolkningen. Andelen er højest blandt indvandrere fra Somalia med 26 pct. De tilsvarende andele er under 10 pct. blandt indvandrere fra Tyrkiet, Iran og Pakistan. Andelen er kun 1,3 pct. blandt kinesiske indvandrere, hvilket svarer til niveauet for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.3. Passive kontanthjælpsmodtageres andel af 18-64-årige kvindelige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2009

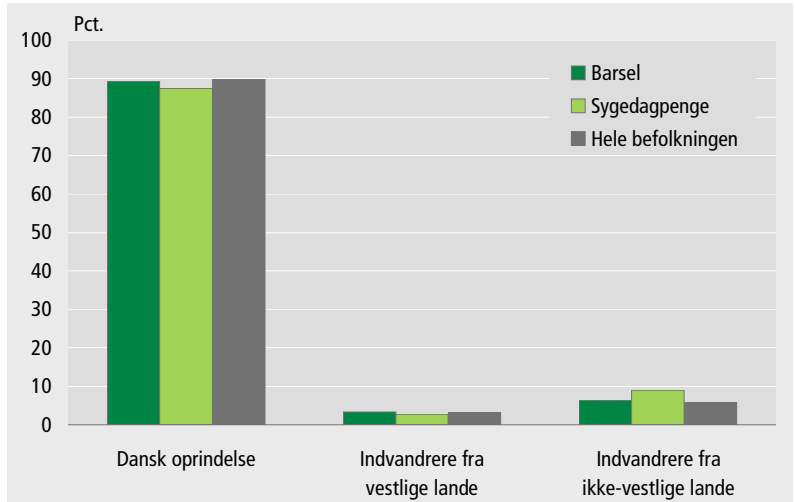

4.2. Sygedagpenge og barsel

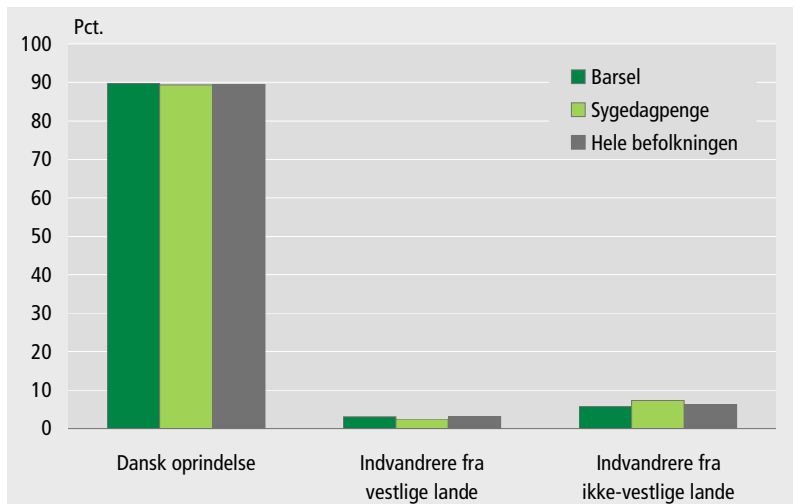
Ikke-vestlige mandlige indvandrere svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere

Sammenlignet med dagpenge og kontanthjælp er der stort set ingen forskelle mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, når det gælder syge- og barseldagpenge. De ikke-vestlige indvandrere er dog svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere. Blandt mændene udgjorde de ikke-vestlige indvandrere således 8,9 pct. af fuldtidsmodtagerne af sygedagpenge, mens deres andel af alle 18-64-årige kun var 5,9 pct. Deres andel af fuldtidsmodtagere af barseldagpenge svarer derimod helt til deres andel af befolkningen.

Figur 4.4. 18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af barsel og sygedagpenge. 2009

Figur 4.5. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af barsel og sygedagpenge. 2009

Gælder i mindre grad for kvinderne

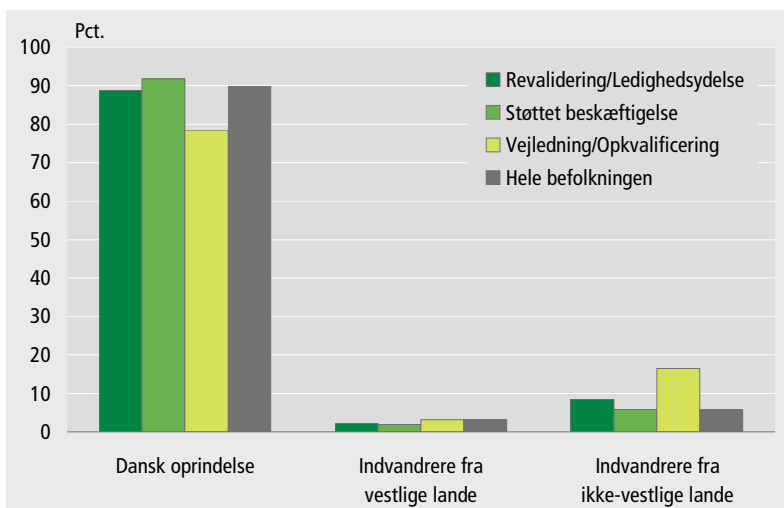
De ikke-vestlige kvindelige indvandrere er også svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere, men i mindre grad end mændene, og med en andel på 7,3 pct. af sygedagpengemodtagerne mod 6,3 pct. af befolkningen må deres overrepræsentation siges at være meget lille.

4.3. Støttet beskæftigelse, opkvalificering og revalidering

Støttet beskæftigelse omfatter blandt andet fleksjob

Den altdominerende ordning inden for støttet beskæftigelse er fleksjob. Derudover er virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud, skånejob, servicejob og voksenlærlinge også inkluderet i støttet beskæftigelse.

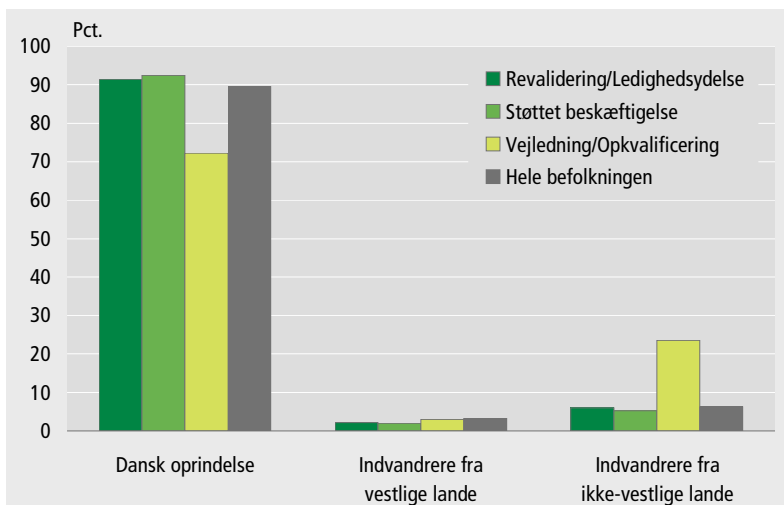
Figur 4.6. 18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af vejledning/opkvalificering, støttet beskæftigelse og revalidering/ledighedsydelse. 2009

Lidt flere mandlige ikke-vestlige indvandrere på revalidering/ledighedsydelse

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har med en andel på 8,4 pct. af alle mandlige fuldtidsmodtagere af revalidering og ledighedsydelse en svag overrepræsentation, idet deres andel af alle mænd i alderen 18 til 64 år er 5,9 pct. De kvindelige ikke-vestlige indvandrere har en andel af modtagere af revalidering og ledighedsydelse, som svarer til deres andel af befolkningen.

Figur 4.7. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af vejledning/opkvalificering, støttet beskæftigelse og revalidering/ledighedsydelse. 2009

Stor overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere blandt modtagere af vejledning og opkvalificering

Derimod er de ikke-vestlige indvandrere stærkt overrepræsenterede blandt fuldtidsmodtagerne af vejledning og opkvalificering. Der er her tale om aktiveringsordninger for arbejdsløse, som både kan være dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Vejledning og opkvalificering kan omfatte vejlednings- og afklaringsforløb, særligt tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb, ordinær uddannelse og særligt opkvalificerende forløb.

Blandt kvinderne er andelen næsten fire gange højere end deres andel af befolkningen

Blandt de 18-64-årige mænd udgør de ikke-vestlige indvandrere 16,5 pct. af fuldtidsmodtagerne af vejledning og opkvalificering. Det svarer til en andel, der er næsten tre gange så høj som deres andel af befolkningen. Blandt kvinderne er de ikke-vestlige indvandreres overrepræsentation endnu større, idet de her udgør 23,5 pct. Det svarer til næsten fire gange så mange som deres andel af befolkningen.

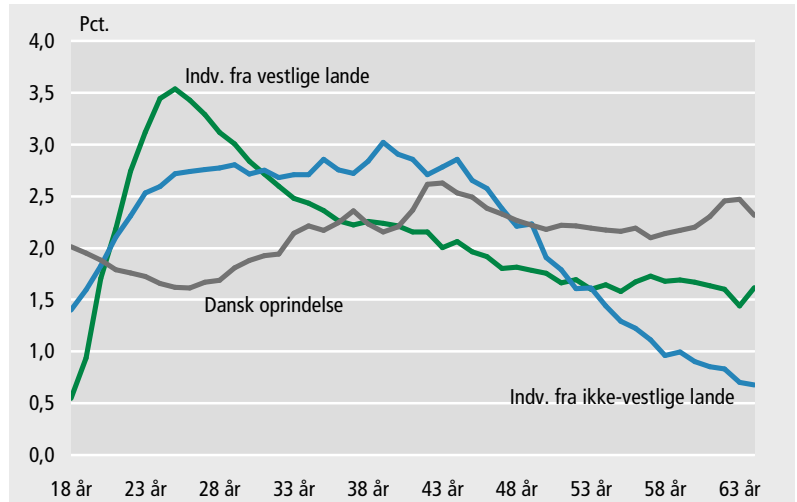
4.4. Førtidspension og efterløn

Færre indvandrere over 50 år

Førtidspension er en ordning, hvis benyttelsesgrad i sagens natur er positivt korreleret med alder. Blandt mændene er der således lige så mange 50-59-årige modtagere af førtidspension som 18-49-årige. Det er et forhold man skal være opmærksom på, når man ser på alle 18-64-årige førtidspensionsmodtagere, idet der er betydelige forskelle i befolkningens alderssammensætning blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere.

Figur 4.8.

Andel af alle 18-64-årige blandt mænd med dansk oprindelse og indvandrere. 2009

Flere indvandrere på førtidspension, hvis de havde alderssammensætning som personer med dansk oprindelse

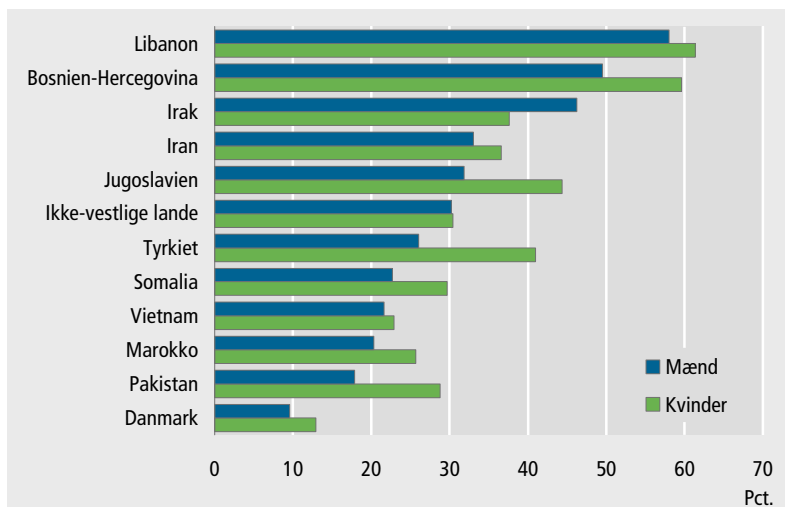
De ikke-vestlige indvandrere har en klart yngre alderssammensætning, og blandt mændene udgør de 50-64-årige kun 17,9 pct. af alle 18-64-årige. Den tilsvarende andel er 33,5 pct. blandt mænd med dansk oprindelse. De ikke-vestlige indvandrere har altså relativt færre personer i de aldersgrupper, hvor førtidspension er mest udbredt, og deres overrepræsentation blandt førtidspensionister ville givetvis være større, hvis de havde en alderssammensætning magen til personer med dansk oprindelse.

Blandt 50-59-årige er andelen på førtidspension meget høj for enkelte grupper af indvandrere

Ser man isoleret på de 50-59-årige indvandrere fra enkelte oprindelseslande, fremgår det tydeligt, at andelen af førtidspensionsmodtagere er meget høj for indvandrere fra bestemte oprindelseslande. Indvandrere fra Libanon, der hovedsageligt omfatter palæstinensere, har de højeste andele på førtidspension. Antallet af 50-59-årige fuldtidsmodtagere af førtidspension udgør henholdsvis 58 pct. af den mandlige befolkning og 61 pct. af den kvindelige blandt de 50-59-årige indvandrere fra Libanon.

Også indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak ligger meget højt. Det er kendetegnende for indvandrere fra alle disse tre lande, at de hovedsageligt består af flygtninge. For indvandrerne fra Libanon drejer det sig især om statsløse palæstinensere.

Figur 4.9. Fuldtidsmodtagere af førtidspension blandt 50-59-årige. 2009

Flere kvinder på førtidspension blandt indvandrere fra gamle indvandringslande

Andelen af førtidspensionister blandt de 50-59-årige er klart højere for kvinder end for mænd blandt indvandrere fra de fire gamle indvandringslande Tyrkiet, Pakistan, Marokko og Jugoslavien. Fuldtidsmodtagerne af førtidspension udgjorde fx 41 pct. af de 50-59-årige kvindelige tyrkiske indvandrere mod 26 pct. af de mandlige.

Flere indvandrere over 50 år medfører flere indvandrere på førtidspension

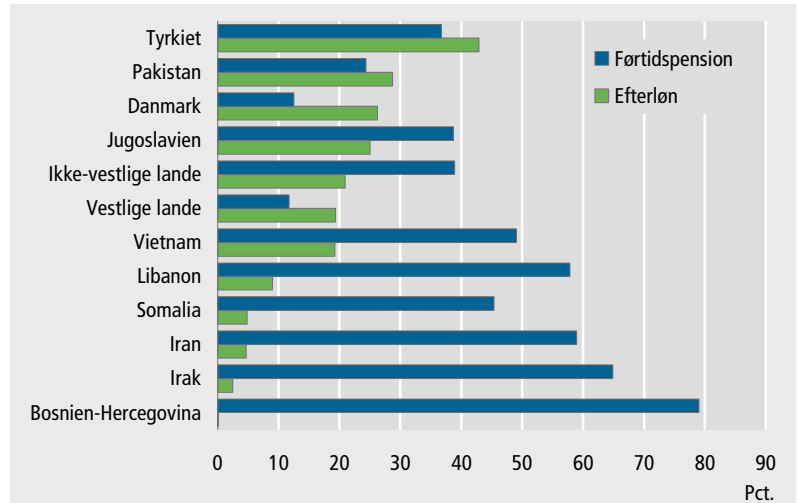
I de kommende år vil der blive flere og flere ikke-vestlige indvandrere i aldersgrupperne over 50 år. Det skyldes ikke ny indvandring, men først og fremmest aldringen af den nuværende befolkning af ikke-vestlige indvandrere. Det er på den baggrund forventeligt, at der antalsmæssigt

vil komme flere ikke-vestlige indvandrere på førtidspension. Det er en udvikling, som kan foregå uden at andelen angivet i figuren på forrige side behøver at stige.

Efterløn er ikke en mulighed for mange indvandrere

Efterløn er en ordning, som kun er relevant for 60-64-årige. I modsætning til førtidspension er det en eksklusiv ordning, hvor der er stillet nogle anciennitetsmæssige krav til varighed af a-kasse-medlemskab og indbetaling af efterlønsbidrag. Mange indvandrere i alderen 60 til 64 er alene som følge af deres begrænsede opholdstid i Danmark ikke i stand til at opfylde disse krav.

Figur 4.10. **Fuldtidsmodtagere af førtidspension og efterløn blandt 60-64-årige mænd. 2009**

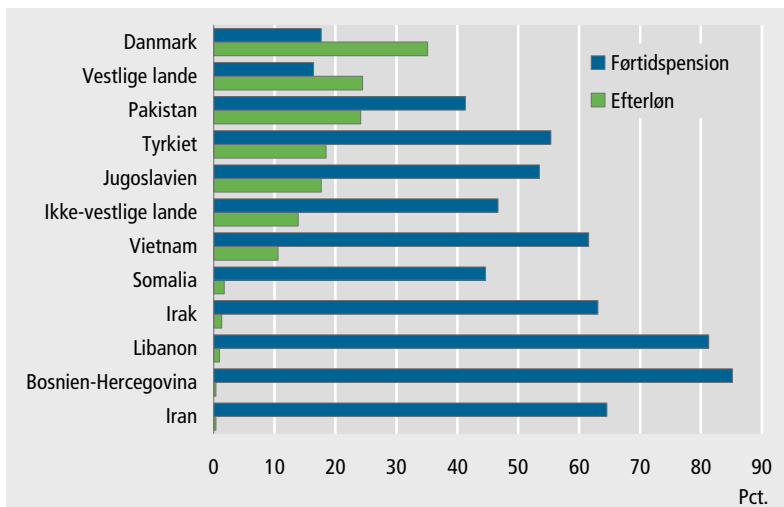
Dog mange efterlønsmodtagere blandt indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko

Blandt de 60-64-årige indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, og Jugoslavien er der mange, som har været i Danmark i mange år. Mange af dem kom til Danmark helt tilbage i 1960'erne og 1970'erne. Derfor er der også forholdsvis mange af indvandrerne fra disse lande, som har mulighed for at gå på efterløn. Det fremgår af figuren, at andelen af fuldtidsmodtagere af efterløn i forhold til befolkningen faktisk er højere blandt de mandlige indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan end for 60-64-årige mænd med dansk oprindelse. Det er ikke tilfældet blandt kvinderne, hvilket både skyldes markant lavere beskæftigelse blandt kvindelige indvandrere fra disse lande, og at kvinder med dansk oprindelse i højere grad end mændene går på efterløn.

Til gengæld mange 60-64-årige på førtidspension blandt indvandrere fra Bosnien, Libanon, Iran og Irak

Der er meget få efterlønsmodtagere med oprindelse i Libanon, Iran, Irak og Bosnien-Hercegovina. De har til gengæld alle meget høje andele af førtidspensionister både blandt mænd og kvinder. Der er stort set ingen 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, som opfylder efterlønsordningens anciennitetskrav, da de stort set alle sammen først kom til Danmark midt i 1990'erne som flygtninge fra borgerkrigen i det tidlige Jugoslavien.

Figur 4.11. Fuldtidsmodtagere af førtidspension og efterløn blandt 60-64-årige kvinder. 2009

5. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere var der i 2009 kun 42 pct. af mændene og 55 pct. af kvinderne, som havde afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse var 73 og 79 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2004, hvor andelen kun var 44 pct. De mandlige efterkommere ligger derimod på samme niveau i dag som i 2004.

Indvandringssalderen har stor betydning for, om indvandrere får en uddannelse i Danmark. Blandt de 30-34-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, der var under 10 år ved indvandring, havde 38 pct. en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse. Andelen er kun 10 pct., når indvandringssalderen var 20 år eller mere.

Der er forholdsvis få ikke-vestlige indvandrere, der har en dansk uddannelse. En dansk uddannelse har en stærk positiv virkning på beskæftigelsesfrekvensen, og virkningen stiger med uddannelsesniveaet. Selv om personer med dansk oprindelse med samme uddannelsesniveau fortsat har højere beskæftigelse, er forskellene små. Blandt de 30-64-årige kvinder, der har afsluttet en erhvervsfaglig eller mellemlang videregående uddannelse i Danmark, er der stort set ingen forskel i beskæftigelsesfrekvens mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere.

I 2009 var andelen af 22-årige under uddannelse 53 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er kun to procentpoint lavere end kvinder med dansk oprindelse. Andelen er steget kraftigt siden 2001, hvor kun 39 pct. af de 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere var under uddannelse.

5.1. Højeste fuldførte uddannelse

Alle 16-64-årige

To ud af tre indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave meningsfulde sammenligninger mellem uddannelsesniveau hos indvandrere og personer med dansk oprindelse. Der er i denne sammenhæng ikke den store forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Blandt de 16-64-årige mænd er der 78 pct. af de vestlige og 65 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som ikke har taget nogen uddannelse i Danmark. De tilsvarende andele er for kvinderne 69 pct. for vestlige indvandrere og 68 pct. for de ikke-vestlige. Til sammenligning er der kun 1 pct. med uoplyst uddannelse blandt personer med dansk oprindelse.

Kun danske uddannelser indgår i kapitel

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Der gennemføres jævnligt spørgeskemaundersøgelser blandt nye indvandrere, hvor man forsøger at indhente oplysninger om deres uddannelser taget i hjemlandet. Det er dog langt fra alle indvandrere, som svarer på spørgeskemaerne. Oplysninger om uddannelsesniveau hentet via interview er heller ikke umiddelbart sammenlignelige med de oplysninger vi får fra uddannelsesinstitutionerne. Det er derfor kun uddannelser taget i Danmark, som indgår i dette kapitels tabeller og figurer. Indvandrere, der eventuelt har taget en uddannelse i udlandet og ikke nogen i Danmark, vil således stå med uoplyst uddannelsesniveau.

Tabel 5.1. Højeste fuldførte uddannelse for de 16-64-årige mænd. 2009

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	64 827	107 116	4 364	15 721	1 603 048
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	4	18	29	66	30
Almengymnasial uddannelse	1	2	11	8	5
Erhvervsgymnasial uddannelse	1	1	4	5	3
Erhvervsfaglig uddannelse	5	6	16	9	37
Kort videregående uddannelse	2	2	4	2	6
Mellemlang videregående uddannelse	3	2	7	2	9
Bachelor	1	1	3	2	2
Lang videregående uddannelse	5	3	9	2	8
Uoplyst uddannelse	78	65	17	3	1

Tabel 5.2. Højeste fuldførte uddannelse for de 16-64-årige kvinder. 2009

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	62 074	110 213	3 818	15 079	1 571 526
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	4	13	28	55	28
Almengymnasial uddannelse	1	3	13	15	7
Erhvervsgymnasial uddannelse	0	1	3	4	3
Erhvervsfaglig uddannelse	8	8	14	12	31
Kort videregående uddannelse	2	1	4	2	4
Mellemlang videregående uddannelse	8	3	12	4	18
Bachelor	2	1	4	2	2
Lang videregående uddannelse	5	2	9	2	6
Uoplyst uddannelse	69	68	13	3	1

Hver sjette af de mandlige vestlige efterkommere har uoplyst uddannelse

Efterkommere er født i Danmark. Alligevel er der blandt mændene henholdsvis 17 pct. af de vestlige og 3 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 16-64 år, som ikke har afsluttet en uddannelse i Danmark. Blandt kvinderne er de tilsvarende andele 13 pct. for vestlige efter-

kommere og 3 pct. for ikke-vestlige. Den forholdsvis høje andel med uoplyst uddannelse blandt vestlige efterkommere kan skyldes, at de i højere grad end de ikke-vestlige tager en uddannelse i forældrenes oprindelsesland.

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige

I dette afsnit fokuseres på de 30-årige. De har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelser. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

42 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår sammensætningen på uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således hele 42 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er kun 18 pct.

Tabel 5.3.

30-årige fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. 2009

Højeste fuldførte uddannelse	Personer med dansk oprindelse		Efterkommere fra ikke-vestlige lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	29 663	28 722	454	477
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	18	13	42	28
Almengymnasial uddannelse	5	6	6	8
Erhvervsgymnasial uddannelse	3	2	4	4
Erhvervsfaglig uddannelse	40	32	21	27
Kort videregående uddannelse	8	6	4	5
Mellemlang videregående uddannelse	9	24	7	11
Bachelor	4	5	3	4
Lang videregående uddannelse	12	13	7	9
Uoplyst uddannelse	1	0	6	5

Andel er 28 pct. blandt kvinderne

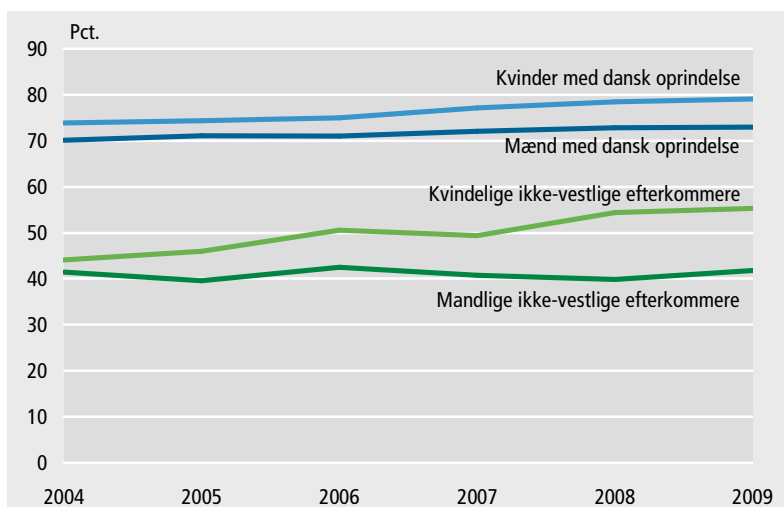
Også blandt kvinderne er der stor forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 28 pct. af efterkommerne kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 13 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

Kønsskel i uddannelse større for ikke-vestlige efterkommere

I virkeligheden er det mest bemærkelsesværdige resultat imidlertid den store forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt er der 55 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 42 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd uddannet sig, men her er forskellen betydeligt min-

dre. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser ud over grundskole- og gymnasieniveauet.

Figur 5.1. **Andel 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2004-2009**

Stigning i 30-årige kvinders uddannelsesniveau siden 2004

Siden 2004 er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 44 til 55 pct. blandt 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Den tilsvarende andel ligger for mændene i 2009 på samme niveau som i 2004 – omkring 42 pct. Stigningen i ikke-vestlige efterkommeres uddannelsesniveau er altså er fænomen, der kun gør sig gældende blandt kvinderne.

13 gange så mange 30-årige efterkommere i 2009 som i 2001

Det er svært at gå længere tilbage end 2004, når man søger uddannelsesoplysninger om 30-årige ikke-vestlige efterkommere. Det skyldes simpelthen, at gruppen er for lille. Fx var der i 2001 kun 72 ikke-vestlige efterkommere, der var 30 år. I 2009 er antallet steget til 931, og det vil fortsætte med at stige de næste mange år.

Færre kvindelige efterkommere har taget mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, er fordelingen på uddannelsesniveau i 2009 stort set den samme for mænd med dansk oprindelse og mandlige efterkommere. Blandt kvinderne er det fortsat sådan, at flere med dansk oprindelse har taget en mellemlang videregående uddannelse sammenlignet med de kvindelige efterkommere. Det drejer sig om 30 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og kun 20 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De mellemlange videregående uddannelser omfatter især uddannelser til folkeskolelærer, pædagog og sygeplejerske. Til gengæld er der en større andel kvindelige efterkommere med erhvervsfaglige uddannelser, som blandt andet omfatter uddannelserne til social- og sundhedsassistent.

Tabel 5.4. **Fordeling på uddannelsesniveau for 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2004 og 2009**

	Personer med dansk oprindelse		Efterkommere fra ikke-vestlige lande	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
2004, i alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig uddannelse	59	47	52	52
Kort videregående uddannelse	11	8	15	12
Mellemlang videregående uddannelse	13	27	13	17
Bachelor	4	5	7	6
Lang videregående uddannelse	13	13	12	13
2009, i alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig uddannelse	54	40	51	48
Kort videregående uddannelse	11	8	9	8
Mellemlang videregående uddannelse	13	30	16	20
Bachelor	5	6	6	8
Lang videregående uddannelser	16	16	18	16

Uddannelsesniveaulet højere i 2009 end i 2004

De 30-årige i 2009, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har generelt et højere uddannelsesniveau sammenlignet med de 30-årige med erhvervskompetencegivende uddannelser i 2004. Det gælder både ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse.

30-34-årige ikke-vestlige indvandrere

En del indvandrere er kommet til Danmark som børn

Som nævnt i starten af dette kapitel er uddannelsesoplysningerne for indvandrere mangelfulde, da de fleste indvandrere er kommet til Danmark som voksne og derfor relativt sjældent har gennemført en uddannelse på en dansk uddannelsesinstitution. Det er imidlertid ikke alle indvandrere, der er kommet til Danmark som voksne, og det viser sig, at der er tydelige uddannelsesmæssige forskelle, når man opdeler indvandrere på den alder, de havde ved første indvandring til Danmark.

De fleste 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere var fyldt 20 år, da de kom til Danmark

Af de i alt 12.284 mandlige ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 30-34-årige er 63 pct. først kommet til Danmark efter deres 20 års fødselsdag. Blandt dem er der hele 88 pct., der står med uoplyst uddannelse. Den tilsvarende andel er kun 2 pct. blandt de indvandrere, der kom til Danmark, da de var under 10 år og 4 pct. blandt indvandrere, der kom til Danmark, da de var mellem 10 og 14 år gamle.

Tabel 5.5. Mandlige 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter indvandringsalder og uddannelsesniveau. 2009

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandringsalder				I alt
	Under 10 år	10-14 år	15-19 år	Over 19 år	
I alt	1 314	1 434	2 041	8 035	12 824
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	51	63	24	1	17
Almengymnasial uddannelse	5	5	2	0	2
Erhvervsgymnasial uddannelse	4	2	0	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	20	16	13	2	7
Kort videregående uddannelse	6	3	3	2	2
Mellemlang videregående uddannelse	5	3	3	1	2
Bachelor	2	1	1	1	1
Lang videregående uddannelse	5	4	2	4	4
Uoplyst uddannelse	2	4	52	88	64

Tabel 5.6. Kvindelige 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter indvandringsalder og uddannelsesniveau. 2009

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandringsalder				I alt
	Under 10 år	10-14 år	15-19 år	Over 19 år	
I alt	1 133	1 227	3 222	10 845	16 427
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	37	52	11	0	9
Almengymnasial uddannelse	6	4	2	1	2
Erhvervsgymnasial uddannelse	3	1	0	0	1
Erhvervsfaglig uddannelse	28	25	12	6	10
Kort videregående uddannelse	4	3	2	2	2
Mellemlang videregående uddannelse	10	6	4	2	3
Bachelor	3	2	2	1	1
Lang videregående uddannelse	7	3	2	3	3
Uoplyst uddannelse	2	4	65	85	70

Indvandrere, der kommer til Danmark som børn, får tættere kontakt til det danske skolesystem

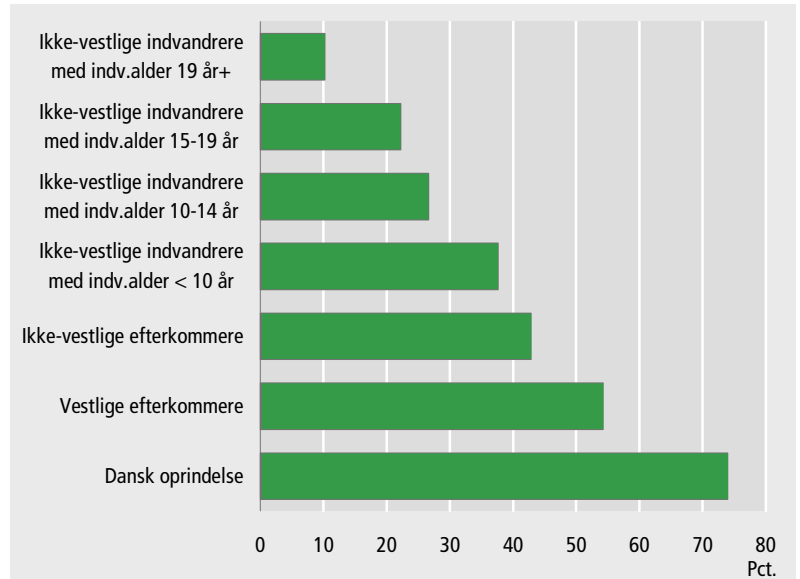
Det er naturligt, at indvandrere, der kommer til Danmark som børn, får en eller anden kontakt med det danske skolesystem og derfor i langt de fleste tilfælde som minimum ender med en grundskoleuddannelse. Det er derfor især interessant at se på andelen med erhvervskompetencegivende uddannelser.

Indvandrere, der var under 10 år ved indvandring, får højere uddannelser

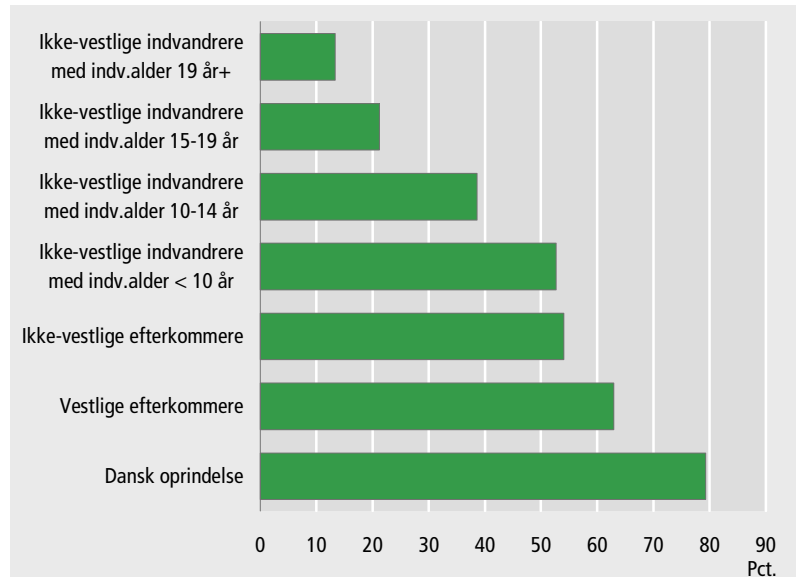
I denne sammenhæng virker det logisk, at man har en større chance for at tage en dansk erhvervsuddannelse, jo tidligere man er kommet til Danmark. Ikke mindst som følge af de sproglige fordele, der er forbundet hermed. Tallene viser, at denne logik også holder i praksis. Blandt de 30-34-årige ikke-vestlige mandlige indvandrere, der kom til Danmark, da de var under 10 år, er der således 38 pct., som har taget en erhvervskompetencegivende uddannelse i Danmark. Når indvandringsalderen er 10 til 14 år, er andelen 27 pct., mens kun 22 pct. har taget en

erhvervskompetencegivende uddannelse blandt dem, der kom til Danmark, da de var mellem 15 og 19 år.

Figur 5.2. Andel mænd med erhvervskompetencegivende uddannelse blandt 30-34-årige. 2009

Figur 5.3. Andel kvinder med erhvervskompetencegivende uddannelse blandt 30-34-årige. 2009

Næsten på samme niveau som efterkommerne

Billedet er det samme blandt kvinderne. Lige som blandt efterkommere er der dog også her tale om højere andele med erhvervskompetencegivende uddannelser end hos mændene. Blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der kom til Danmark, da de var under 10 år, er ande-

len således 53 pct., hvilket næsten er lige så højt som andelen for de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

*Det er dog
forholdsvist få
indvandrere, der kom
til Danmark som børn*

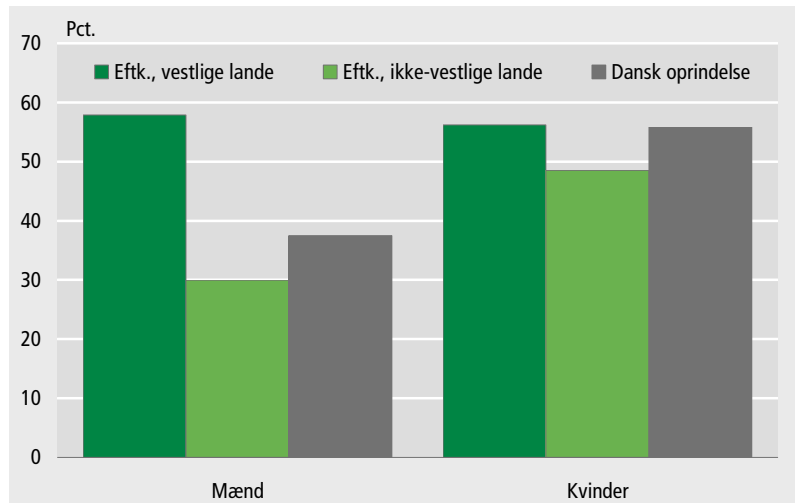
Der er altså også ikke-vestlige indvandrere, der taget uddannelser i Danmark, men det er især dem, der er kommet hertil som børn. Blandt de 30-34 ikke-vestlige indvandrere er det kun 8 pct., der var under 10 år, da de kom til Danmark, så i det samlede billede fylder de forholdsvist lidt.

Gymnasiale uddannelser blandt 20-årige

*Gymnasiale
uddannelser blandt
20-årige*

For mange videregående uddannelser er det en forudsætning at have en gymnasial uddannelse for overhovedet at komme i gang med uddannelsen. Langt de fleste, som tager en gymnasial uddannelse, vil have afsluttet den, når de er 20 år. Det fremgår af figuren, at de ikke-vestlige efterkommere fortsat ligger lidt under niveauet for personer med dansk oprindelse, når det gælder andelen af 20-årige, som har afsluttet en gymnasial uddannelse.

Figur 5.4. **Andel 20-årige med en almen- eller erhvervgymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. 2009**

*Færre 20-årige
ikke-vestlige
efterkommere har
afsluttet gymnasial
uddannelse*

Blandt mændene har 37 pct. af de 20-årige med dansk oprindelse afsluttet en gymnasial uddannelse, mens det kun gælder 30 pct. af de ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for kvinderne er 56 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 49 pct. for de ikke-vestlige efterkommere. Andelen med gymnasiale uddannelser er altså klart højere blandt kvinder, men forskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere er målt i procentpoint den samme for begge køn.

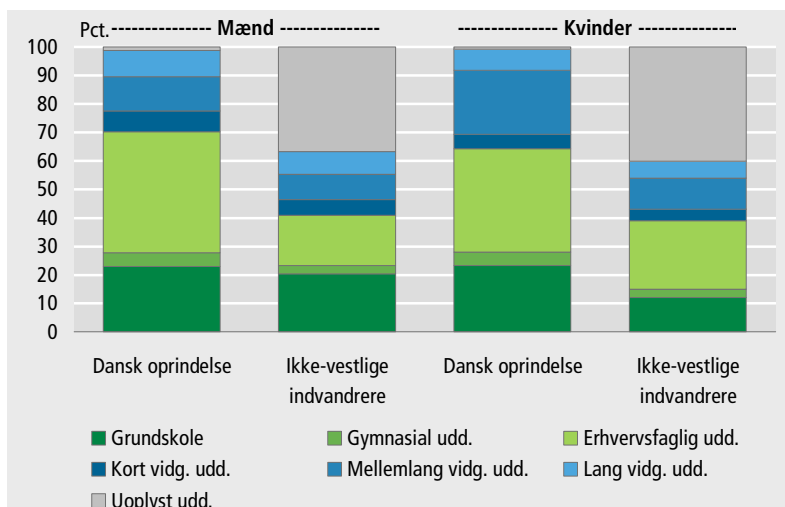
Kun hver tiende af de 20-årige efterkommere er vestlig

Mandlige vestlige efterkommere har en klart højere andel med en gymnasial uddannelse sammenlignet med mænd med dansk oprindelse, mens de kvindelige vestlige efterkommere ligger på samme niveau som 20-årige kvinder med dansk oprindelse. De 20-årige vestlige efterkommere udgør dog kun en tiendedel af alle 20-årige efterkommere.

5.2. Uddannelse og beskæftigelse for 30-64-årige

Blandt de 30-64-årige ikke-vestlige indvandrere har omkring fire ud af ti ikke afsluttet en uddannelse i Danmark og står derfor med uoplyst uddannelse.

Figur 5.5. 30-64-årige fordelt efter uddannelsesniveau. 2009

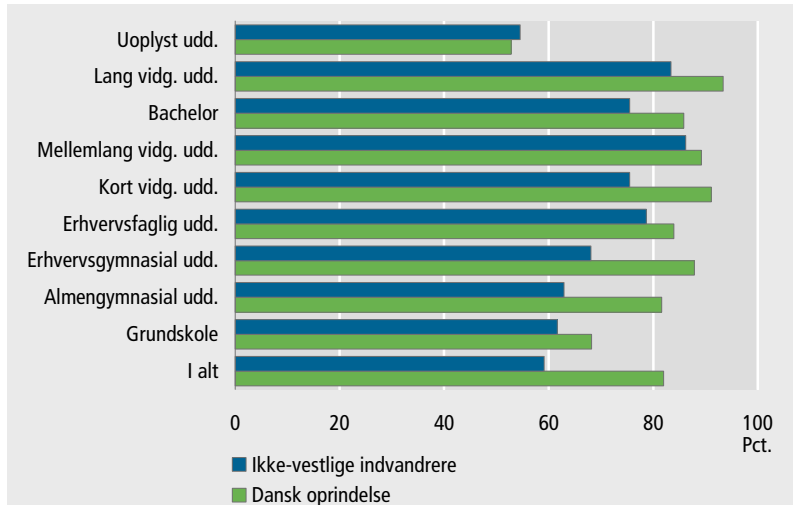
Lavere beskæftigelse blandt indvandrere med uoplyst uddannelse

De indvandrere, som har uoplyst uddannelsesniveau, har også de laveste beskæftigelsesfrekvenser. Blandt de 30-64-årige ikke-vestlige indvandrere med uoplyst uddannelse er kun 55 pct. af mændene og 42 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Andelen i beskæftigelse er i øvrigt tilsvarende lav blandt personer med dansk oprindelse med uoplyst uddannelse, men der er her tale om en meget lille gruppe, som kun udgør omkring 1 pct. af alle med dansk oprindelse.

Højere uddannelse giver højere beskæftigelse

Der er en naturlig sammenhæng mellem uddannelse og beskæftigelse i retning af stigende beskæftigelsesfrekvenser i takt med stigende uddannelsesniveau. Denne sammenhæng gør sig gældende både blandt indvandrere og personer med dansk oprindelse.

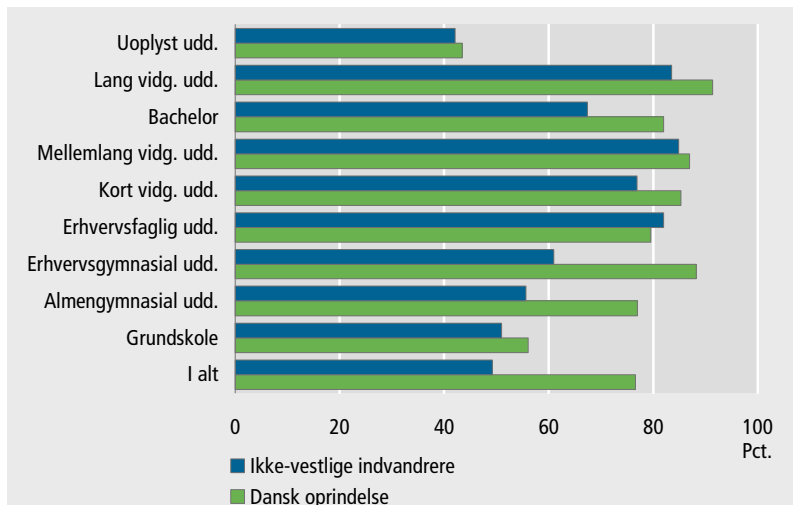
Figur 5.6. 30-64-årige mænds beskæftigelsesfrekvenser fordelt efter uddannelsesniveau. 2009

Små forskelle mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, der har samme uddannelsesniveau

For hele gruppen af 30-64-årige er forskellen mellem beskæftigelsesfrekvensen for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere meget stor. I procentpoint drejer det sig om en forskel på 23 blandt mændene og 27 blandt kvinderne. Denne store forskel afspejler gruppernes forskellige sammensætning på uddannelsesniveau. Forskellene er betydeligt mindre, når man ser på de enkelte uddannelsesniveauer. For personer med erhvervsfaglige eller mellemlange videregående uddannelser ligger beskæftigelsesfrekvensen næsten på samme niveau for indvandrere og personer med dansk oprindelse.

Figur 5.7. 30-64-årige kvinders beskæftigelsesfrekvenser fordelt efter uddannelsesniveau. 2009

5.3. Under uddannelse

Unge med dansk oprindelse oftere i gang med uddannelse end indvandrere

Unge med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 31 pct. under uddannelse, mens de tilsvarende andele er 17 og 22 pct. blandt henholdsvis vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Der er en større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda lidt højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe og udgør kun 14 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29-årige.

Tabel 5.7. Antal 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2009

Alder	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd i alt					
20-29 år	18 338	26 025	1 154	6 943	266 742
20 år	961	2 129	114	1 142	28 843
21 år	1 341	2 456	153	998	27 532
22 år	1 761	2 646	141	814	27 204
23 år	2 001	2 826	100	661	26 261
24 år	2 147	2 837	100	573	25 247
25 år	2 155	2 664	94	548	24 786
26 år	2 158	2 773	115	524	25 635
27 år	2 075	2 611	106	574	25 442
28 år	1 931	2 565	108	560	27 453
29 år	1 808	2 518	123	549	28 339
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	17	22	32	29	31
20 år	28	36	39	44	45
21 år	21	30	46	39	43
22 år	21	28	46	36	41
23 år	19	23	24	32	38
24 år	19	22	34	24	35
25 år	19	20	30	28	32
26 år	16	18	30	19	27
27 år	14	17	21	16	23
28 år	13	14	19	12	18
29 år	11	13	21	10	14

Flere kvindelige efterkommere under uddannelse end mandlige

Med undtagelse af ikke-vestlige indvandrere er der blandt alle herkomstgrupper klart højere andele blandt kvinderne, som er under uddannelse. Fx er 38 pct. af de 20-29-årige ikke-vestlige kvindelige efterkommere under uddannelse, mens det kun gælder 29 pct. af de mandlige. Kønsforskellen er 7 procentpoint blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Her er 38 pct. af kvinderne under uddannelse mod 31 pct. af mændene.

44 pct. af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Andelen under uddannelse varierer meget mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29-årige, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 45 pct. af de 20-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 14 pct. blandt de 29-årige. Også blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige, idet 44 pct. af de 20-årige er under uddannelse mod kun 10 pct. af de 29-årige.

Tabel 5.8. Antal 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2009

Alder	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder i alt					
20-29 år	19 884	27 264	1 045	6 669	256 754
20 år	1 355	1 871	121	1 042	27 216
21 år	1 644	2 160	133	985	26 012
22 år	2 016	2 336	105	778	25 903
23 år	2 280	2 452	107	637	25 436
24 år	2 363	2 715	109	547	24 384
25 år	2 312	2 983	94	504	23 998
26 år	2 118	3 066	96	537	24 680
27 år	1 987	3 157	100	574	24 845
28 år	1 954	3 321	96	573	26 684
29 år	1 855	3 203	84	492	27 596
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	24	22	40	38	38
20 år	30	40	43	55	40
21 år	28	36	53	53	51
22 år	24	32	46	53	55
23 år	27	29	53	43	54
24 år	26	25	46	37	49
25 år	26	20	45	31	41
26 år	24	17	35	21	34
27 år	21	15	31	18	26
28 år	19	12	24	16	20
29 år	16	12	19	15	16

Der er dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige

I en sammenligning af uddannelsesniveaet for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er omkring dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For kvindelige ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 3.203 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.871 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere er langt mere lige fordelt over de enkelte alderstrin.

*Fokus på 22-åriges
igangværende
uddannelser*

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommerens skæve aldersfordeling i retning af flere yngre er det hensigtsmæssigt, at man ser på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med en eventuel ungdomsuddannelse samtidig med, at det er de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 5.9. 22-årige mænd i gang med en uddannelse fordelt efter uddannelsens niveau. 2009

Igangværende uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	373	729	65	295	11 042
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	1	0	0	0
Almengymnasial uddannelse	1	3	5	1	2
Erhvervsgymnasial	1	4	3	3	2
Erhvervsfaglig uddannelse	11	34	20	32	32
Kort videregående uddannelse	12	17	14	11	8
Mellemlang videregående uddannelse	19	13	11	19	15
Bachelor	41	23	43	29	39
Lang videregående uddannelse	14	4	5	4	2

Tabel 5.10. 22-årige kvinder i gang med en uddannelse fordelt efter uddannelsens niveau. 2009

Igangværende uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	493	742	48	416	14 289
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	2	2	0	0
Almengymnasial uddannelse	0	2	2	2	1
Erhvervsgymnasial	1	2	2	2	1
Erhvervsfaglig uddannelse	5	28	6	17	22
Kort videregående uddannelse	10	15	4	12	7
Mellemlang videregående uddannelse	23	21	33	36	31
Bachelor	50	26	44	27	36
Lang videregående uddannelse	11	4	6	5	2

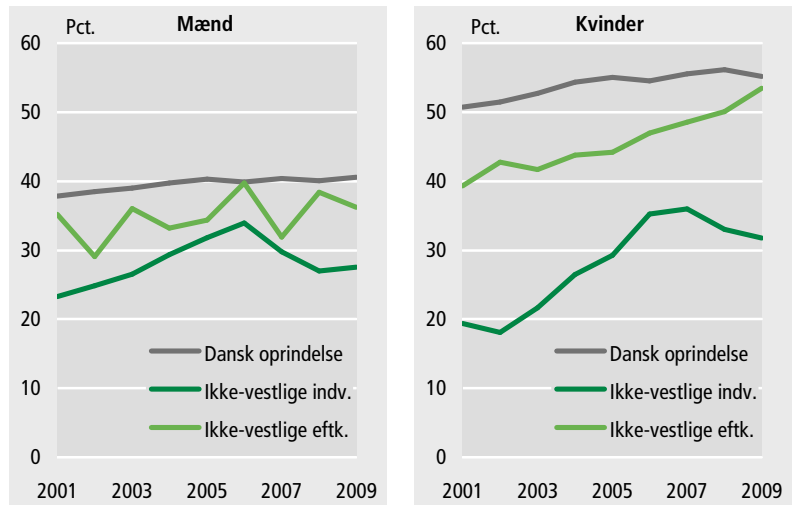
Mange kvindelige efterkommere er i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bachelor uddannelse. Blandt kvinderne er det værd at bemærke, at 36 pct. af de ikke-vestlige efterkommere er i gang med en mellemlang videregående uddannelse mod kun 21 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som i højere grad tager erhvervsfaglige eller korte videregående uddannelser.

Mange vestlige indvandrere kommer til Danmark for at studere

Blandt de vestlige indvandrere, der er i gang med en uddannelse, er hele 65 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne i gang med en bachelor eller lang videregående uddannelse. For personer med dansk oprindelse ligger de tilsvarende andele på 41 pct. for mændene og 38 pct. for kvinderne. De høje andele for vestlige indvandrere skyldes, at mange unge vestlige indvandrere kommer til Danmark netop for at studere på en videregående uddannelse. Ofte er de her kun kort tid og vender hjem igen, når deres studieforløb er afsluttet. De er derfor ikke helt sammenlignelige med personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har en mere permanent tilknytning til Danmark.

Figur 5.8. Andel 22-årige i gang med en uddannelse fordelt efter herkomst og tid. 2009

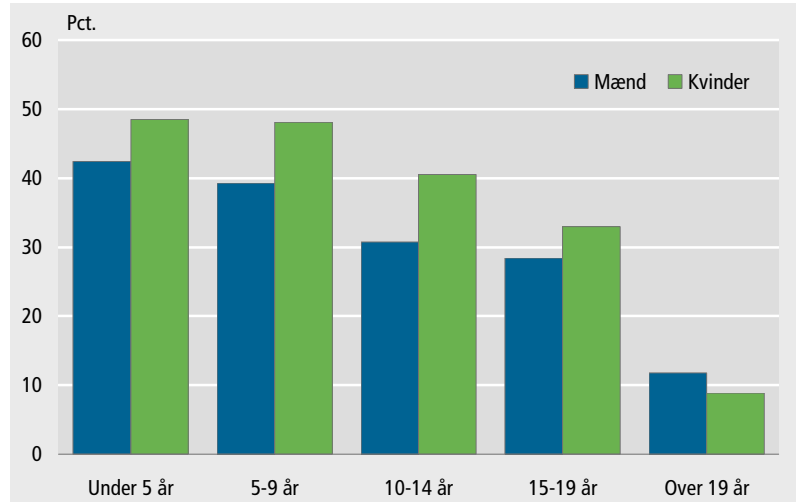
Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2001

Siden 2001 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som er under uddannelse. I 2001 var det således kun 19 pct. af de ikke-vestlige kvindelige indvandrere, som var under uddannelse, mens andelen var 32 pct. i 2009. For de kvindelige efterkommere er den tilsvarende andel gået fra 39 til 53 pct. i samme periode. Den samme udvikling er ikke sket blandt mændene, men de 22-årige mandlige indvandrere har dog en andel under uddannelse, som i 2009 er lidt højere end i 2001.

Andel under uddannelse er højere, når indvandringsalder er lav

Der er en klar sammenhæng mellem andelen af 22-årige ikke-vestlige indvandrere under uddannelse og indvandrernes alder ved indvandringen. Blandt 22-årige indvandrere, der var under fem år, da de kom til Danmark, er 42 pct. af mændene og 49 pct. af kvinderne under uddannelse. Til sammenligning er de tilsvarende andele kun 28 og 33 pct. blandt indvandrere, der først kom til Danmark, da de var mellem 15 og 19 år.

Figur 5.9. Andel 22-årige ikke-vestlige indvandrere i gang med en uddannelse fordelt efter indvandringsalder. 2009

Flere ikke-vestlige indvandrere med lav indvandringsalder i dag end i 2001

En af grundene til, at andelen under uddannelse er steget kraftigt for 22-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er, at de i dag generelt har en lavere indvandringsalder end tidligere. I 2001 var der således hele 66 pct. af de 22-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som først var kommet til Danmark efter de var fyldt 15 år. Den tilsvarende andel er kun 49 pct. blandt de 22-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere i dag.

6. Kriminalitet

Sammenfatning

85 pct. af al kriminalitet bliver begået af personer med dansk oprindelse. Indvandrere og efterkommere står for henholdsvis 12 og 3 pct. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande udgør 82 pct. af alle dømte indvandrere og efterkommere.

Uanset herkomst er kriminalitet klart mest udbredt blandt mænd, som samlet udgør otte ud af ti dømte for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Mandlige efterkommere i alderen 20-29 år skiller sig særligt ud med en dobbelt så høj kriminalitetshyppighed som mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse i den samme aldersgruppe.

Overtrædelser af færdselsloven er den klart mest almindelige form for kriminalitet for alle herkomstgrupper. Volds- og ejendomsforbrydelser, der hører under straffelovs-overtrædelser, er relativt mere udbredt blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere – og især blandt personer med flygtningebaggrund – end blandt personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse, og de har ofte lavere socioøkonomisk status. Det er forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at kriminaliteten i 2009 var 74 pct. højere blandt mænd med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Når der yderligere standardiseres for socioøkonomisk status reduceres kriminaliteten til at være 51 pct. højere.

Det samlede kriminalitetsindeks for alle mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på 151 dækker over, at der er store forskelle mellem indvandrere og efterkommere. De mandlige indvandreres indeks er således 138, mens efterkommernes er 225. Det samlede indeks er klart tættere på indvandrernes indeks, da indvandrere udgør næsten 87 pct. af den samlede gruppe

Hvis personer med oprindelse i et ikke-vestligt land opdeles på opholdsgrundlag, det vil sige om de opholder sig i landet som flygtning eller med øvrige opholdsgrundlag, viser det sig, at indvandrere med flygtningebaggrund er mere kriminelle end indvandrere med øvrige opholdsgrundlag og omvendt, at efterkommere med flygtningebaggrund er mindre kriminelle end efterkommere med øvrige opholdsgrundlag. Billedet er dog mere nuanceret når der kigges på de forskellige former for lovovertrædelser.

Bemærkelsesværdigt er det, at mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande med øvrige opholdsgrundlag i mindre grad end de øvrige befolkningsgrupper, inkl. mænd med dansk oprindelse, overtræder straffeloven. Faktisk ligger deres kriminalitetsindeks for denne type overtrædelser 15 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Mænd med oprindelse i Libanon, der for to tredjedele vedkommende er statsløse palæstinensere, har med 237 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Mænd fra Jugoslavien, Somalia, Marokko og Tyrkiet har lignende høje indeks. Den laveste kriminalitet har mænd fra USA og Kina.

6.1. Samlet kriminalitet

Herkomst

12 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere

I alt blev 138.200 personer i alderen 15-79 år kendt skyldige i en strafferetlig afgørelse i 2009. Heraf udgjorde personer med dansk oprindelse 85 pct., indvandrere 12 pct. og efterkommere 3 pct.

Fire ud af fem kriminelle er mænd

Uanset herkomst er mændene klart i overtal blandt personer med en strafferetlig afgørelse. De udgjorde 81 pct. blandt indvandrere, 86 pct. blandt efterkommere og 77 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

Figur 6.1. Skyldige i kriminalitet. 2009

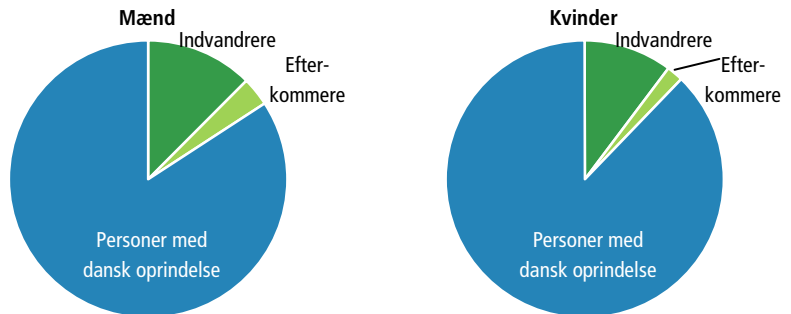

Table 6.1. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2009

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	13 567	3 605	90 907	108 079
15-19 år	851	1 136	9 801	11 788
20-29 år	4 220	1 811	22 457	28 488
30-39 år	3 459	575	19 431	23 465
40-49 år	3 178	42	19 315	22 535
50-59 år	1 320	29	11 490	12 839
60-69 år	453	9	6 691	7 153
70-79 år	86	3	1 722	1 811
Kvinder i alt	3 126	600	26 431	30 157
15-19 år	149	177	1 928	2 254
20-29 år	828	285	4 809	5 922
30-39 år	913	105	6 198	7 216
40-49 år	713	17	7 123	7 853
50-59 år	347	10	3 741	4 098
60-69 år	128	6	2 001	2 135
70-79 år	48	-	631	679

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Blandt unge mænd i alderen 20-29 år blev 9 pct. fundet skyldig i mindst et forhold i 2009. Til sammenligning var det fx under 4 pct. af de 50-59-årige.

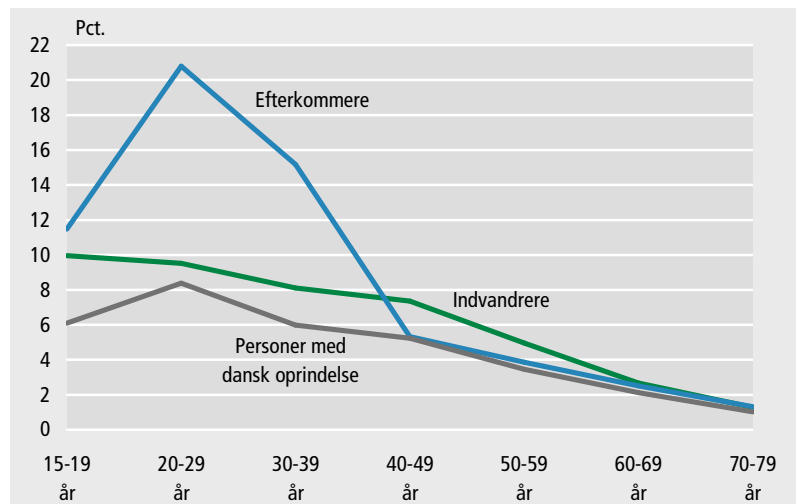
*Flere unge
efterkommere bliver
kendt skyldige*

Hvis antallet af kriminelle i de enkelte aldersgrupper sættes i relation til befolkningen i de tilsvarende aldersgrupper viser det sig, at der generelt er en større andel af indvandrere og efterkommere end af personer med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet. I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx blev 21 pct. af de 20-29-årige mandlige efterkommere fundet skyldige i et eller flere forhold i 2009. For indvandrere og personer med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 10 og 8 pct.

Tabel 6.2. Samlet kriminalitetshyppighed. 2009

	Mænd				Kvinder			
	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
	pct.							
15-19 år	10,0	11,5	6,1	6,6	1,9	1,9	1,3	1,3
20-29 år	9,5	20,8	8,4	8,9	1,8	3,4	1,9	1,9
30-39 år	8,1	15,2	6,0	6,3	1,9	2,9	2,0	2,0
40-49 år	7,4	5,3	5,2	5,5	1,8	2,4	2,0	2,0
50-59 år	5,0	3,9	3,5	3,6	1,4	1,5	1,1	1,1
60-69 år	2,7	2,5	2,1	2,1	0,8	2,0	0,6	0,6
70-79 år	1,3	1,3	1,0	1,0	0,5	-	0,3	0,3

Figur 6.2. Kriminalitetshyppigheder for mænd. 2009

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest kriminelle fra ikke-vestlige lande

Indvandrere og efterkommere dømt for kriminalitet kommer især fra ikke-vestlige lande. I 2009 udgjorde de 82 pct. af alle kriminelle med anden oprindelse end dansk.

Mænd fra ikke-vestlige lande mest kriminelle

Mænd med oprindelse i ikke-vestlige lande er i alle aldre – undtagen de 70-79-årige – oftere kriminelle end både mænd med oprindelse i vestlige lande og mænd med dansk oprindelse. Særlig udtalt er det i aldersgruppen 20-29 år, hvor knap 16 pct. af mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land er kendt skyldige i kriminalitet mod mindre end 9 pct. af alle 20-29-årige mænd.

Tabel 6.3. 15-79-årige skyldige i kriminalitet fordelt efter herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			Personer med dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt		
Mænd i alt	2 562	289	2 851	11 004	3 316	14 320	90 907	108 078
15-19 år ...	83	54	137	768	1 082	1 850	9 801	11 788
20-29 år ...	639	96	735	3 581	1 715	5 296	22 457	28 488
30-39 år ...	675	71	746	2 784	504	3 288	19 431	23 465
40-49 år ...	579	32	611	2 598	10	2 608	19 315	22 534
50-59 år ...	366	24	390	954	5	959	11 490	12 839
60-69 år ...	175	9	184	278	-	278	6 691	7 153
70-79 år ...	45	3	48	41	-	41	1 722	1 811
Kvinder i alt	925	84	1 009	2 201	515	2 716	26 431	30 156
15-19 år ...	18	20	38	131	157	288	1 928	2 254
20-29 år ...	203	24	227	625	261	886	4 809	5 922
30-39 år ...	232	14	246	681	91	772	6 198	7 216
40-49 år ...	218	14	232	495	3	498	7 123	7 853
50-59 år ...	144	8	152	203	2	205	3 741	4 098
60-69 år ...	77	4	81	51	1	52	2 001	2 134
70-79 år ...	33	-	33	15	-	15	631	679

Indvandrere fra vestlige lande mindst kriminelle

Mænd, der er indvandrere fra vestlige lande, har de laveste kriminalitetshyppigheder i næsten samtlige herkomstgrupper. Særlig stor er forskellen mellem de fem grupper i aldersgruppen 20-29 år, hvor indvandrere fra vestlige lande har en bemærkelsesværdig lav kriminalitetshyppighed og efterkommere fra ikke-vestlige lande en meget høj hyppighed. Det skal her nævnes, at mange indvandrere fra vestlige lande kun er i landet i en kortere periode og at arbejde eller studier er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.

Tabel 6.4. Samlet kriminalitetshyppighed fordelt efter herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			Personer med dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt		
	pct.							
Mænd i alt								
15-19 år ...	4,5	7,0	5,2	11,5	11,9	11,7	6,1	6,6
20-29 år ...	3,5	8,9	3,8	13,8	22,5	15,8	8,4	8,9
30-39 år ...	4,1	7,4	4,3	10,6	17,8	11,3	6,0	6,3
40-49 år ...	4,2	4,6	4,2	8,9	11,4	8,9	5,2	5,5
50-59 år ...	3,5	3,5	3,5	5,9	8,2	5,9	3,5	3,6
60-69 år ...	2,0	2,6	2,0	3,4	-	3,4	2,1	2,1
70-79 år ...	1,3	1,4	1,3	1,3	-	1,3	1,0	1,0
Kvinder i alt								
15-19 år ...	0,9	2,7	1,4	2,2	1,8	2,0	1,3	1,3
20-29 år ...	1,0	2,4	1,1	2,3	3,6	2,6	1,9	1,9
30-39 år ...	1,6	1,7	1,6	2,0	3,3	2,1	2,0	2,0
40-49 år ...	1,9	2,3	2,0	1,8	3,0	1,8	2,0	2,0
50-59 år ...	1,4	1,3	1,4	1,4	3,1	1,4	1,1	1,1
60-69 år ...	0,8	1,5	0,8	0,8	7,1	0,8	0,6	0,6
70-79 år ...	0,6	-	0,6	0,4	-	0,4	0,3	0,3

Opholdsgrundlag

Inddeling efter opholdsgrundlag

Danmarks Statistik har foretaget en inddeling af indvandrere og efterkommere efter deres opholdsgrundlag, det vil sige om de har ophold som flygtninge eller de har øvrige opholdsgrundlag. Flygtninge omfatter indvandrere med kendt opholdsgrundlag som flygtning, børn af flygtninge og indvandrere hvis opholdsgrundlaget ikke kendes, men hvor landet, som indvandrerens oprindelse i, er klassificeret som flygtningeland i det år personen er indvandret. Personer med øvrige opholdsgrundlag omfatter personer, der har ophold på grund af familie-sammenføring, uddannelse eller arbejde.

44 pct. har flygtningebaggrund

Af samtlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er dømt for kriminalitet, har 44 pct. flygtningebaggrund. Størst er andelen blandt de 15-19-årige, hvor henholdsvis 58 og 48 pct. af de dømte mænd og kvinder har flygtningebaggrund. Det skal ses i sammenhæng med, at det generelt er i de yngre aldersgrupper, at der er den største andel flygtninge blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

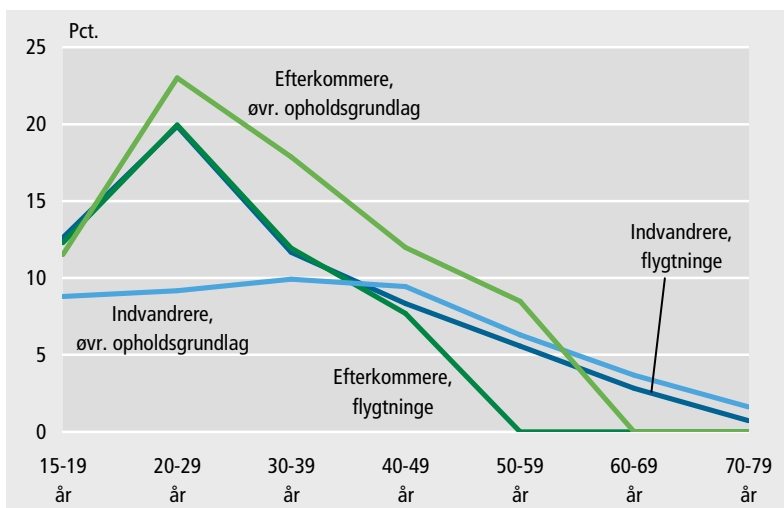
Tabel 6.5. 15-79-årige fra ikke-vestlige lande skyldige i kriminalitet fordelt efter herkomst og opholdsgrundlag. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
I alt	6 714	832	7 546	6 491	2 999	9 490
Mænd i alt	5 831	744	6 575	5 173	2 572	7 745
15-19 år . . .	595	476	1 071	173	606	779
20-29 år . . .	2 227	263	2 490	1 354	1 452	2 806
30-39 år . . .	1 178	4	1 182	1 606	500	2 106
40-49 år . . .	1 275	1	1 276	1 323	9	1 332
50-59 år . . .	478	-	478	476	5	481
60-69 år . . .	70	-	70	208	-	208
70-79 år . . .	8	-	8	33	-	33
Kvinder i alt	883	88	971	1 318	427	1 745
15-19 år . . .	86	52	138	45	105	150
20-29 år . . .	258	36	294	367	225	592
30-39 år . . .	253	-	253	428	91	519
40-49 år . . .	185	-	185	310	3	313
50-59 år . . .	82	-	82	121	2	123
60-69 år . . .	13	-	13	38	1	39
70-79 år . . .	6	-	6	9	-	9

Tabel 6.6. Samlet kriminalitetshyppighed for personer fra ikke-vestlige lande fordelt efter herkomst og opholdsgrundlag. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
	pct.					
Mænd i alt						
15-19 år . . .	12,6	12,3	12,5	8,8	11,5	10,8
20-29 år . . .	19,9	19,9	19,9	9,2	23,0	13,3
30-39 år . . .	11,7	11,9	11,7	9,9	17,9	11,1
40-49 år . . .	8,3	7,7	8,3	9,4	12,0	9,5
50-59 år . . .	5,6	-	5,6	6,3	8,5	6,3
60-69 år . . .	2,8	-	2,8	3,7	-	3,7
70-79 år . . .	0,7	-	0,7	1,6	-	1,6
Kvinder i alt						
15-19 år . . .	2,1	1,4	1,8	2,2	2,1	2,1
20-29 år . . .	2,7	3,0	2,7	2,1	3,7	2,5
30-39 år . . .	2,3	-	2,3	1,9	3,3	2,1
40-49 år . . .	1,7	-	1,7	1,8	3,3	1,8
50-59 år . . .	1,5	-	1,5	1,3	3,4	1,3
60-69 år . . .	0,6	-	0,6	0,8	9,1	0,8
70-79 år . . .	0,4	-	0,4	0,5	-	0,5

Figur 6.3. Kriminalitetshyppigheder for mænd fra ikke-vestlige lande fordelt efter herkomst og opholdsgrundlag, 2009

Unge indvandrere med flygtningebaggrund mest kriminelle

Mandlige indvandrere under 40 år med flygtningebaggrund er i højere grad kriminelle end indvandrere i samme aldersgruppe, der ikke har flygtningebaggrund. Blandt flygtninge er der fx 20 pct. af de 20-29-årige mandlige indvandrere, der er dømt for kriminalitet, mens det kun gælder for 9 pct. af de 20-29-årige mænd med andet opholdsgrundlag. For mænd over 40 år er mønstret det omvendte; her er en mindre andel af de mandlige indvandrere med flygtningebaggrund dømt for kriminalitet sammenlignet med personer med øvrige opholdsgrundlag. Blandt de mandlige 20-29-årige efterkommere er der derimod en større andel af personer med øvrig opholdsgrundlag end blandt personer med flygtningebaggrund, der er dømt for kriminalitet; henholdsvis 23 pct. og 20 pct.

Oprindelsesland

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Tyrkiet er det land, som det største antal kriminelle har oprindelse i. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal nævnes, at ca. to tredjedele af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Tabel 6.7. 15-79-årige skyldige i kriminalitet fordelt efter oprindelsesland. 2009

	Mænd	Kvinder	I alt
EU-lande			
Danmark	90 907	26 431	117 338
Polen	585	197	782
Tyskland	366	146	512
Storbritannien	270	51	321
Sverige	180	120	300
Øvrige Europa			
Tyrkiet	3 207	425	3 632
Jugoslavien ¹	880	220	1 100
Bosnien-Hercegovina.....	559	124	683
Norge	167	99	266
Island	166	57	223
Afrika			
Somalia	796	78	874
Marokko	490	87	577
Amerika			
USA	90	34	124
Asien			
Libanon	1 424	162	1 586
Irak	1 354	165	1 519
Pakistan	1 021	163	1 184
Iran	708	148	856
Afghanistan	518	65	583
Vietnam	281	125	406
Sri Lanka	300	39	339
Kina	139	164	303
Thailand	67	101	168
Filippinerne	63	35	98

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Kriminalitetsindeks

Korrektion for alders- sammensætning

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Efterkommere har højest kriminalitetsindeks

Når der korrigeres for alderssammensætningen viser det sig, at mandlige efterkommere har et kriminalitetsindeks på 207. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 107 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Mandlige indvandrere har et kriminalitetsindeks på 124, når der er korrigeret for deres alderssammensætning. Også blandt kvinder er det efterkommerne, der med et indeks på 160, har den højeste kriminalitet.

Flest kriminelle blandt selvstændige, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken

Ud over alder er socioøkonomisk status en faktor, der påvirker kriminalitetshyppigheden for en befolkningsgruppe. Fx har mandlige selvstændige og arbejdsløse et kriminalitetsindeks, der ligger henholdsvis 55 pct. og 96 pct. over gennemsnittet for alle mænd. Mænd i gruppen andre uden for arbejdsstyrken har et indeks, der ligger 43 pct. over gennemsnittet. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning vil derfor påvirke dens kriminalitetsniveau, og i beregningen af et kriminalitetsindeks bør der derfor også korrigeres for den socioøkonomiske status.

Tabel 6.8. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige fordelt efter socioøkonomisk status. 2009

	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
————— indeks, mænd i alt = 100 —————				
Mænd				
I alt ¹	103	205	98	100
I alt ²	124	207	95	100
Selvstændige	239	331	144	155
Lønmodtagere	121	187	87	90
Arbejdsløse	241	468	170	196
Under uddannelse	129	189	72	81
Pensionist mv.	141	149	96	100
Andre uden for arbejdsstyrken	103	246	158	143
————— indeks, kvinder i alt = 100 —————				
Kvinder				
I alt ¹	87	160	101	100
I alt ²	100	160	99	100
Selvstændige	210	..	169	173
Lønmodtagere	102	154	92	93
Arbejdsløse	108	..	156	145
Under uddannelse	97	149	79	83
Pensionist mv.	119	158	96	98
Andre uden for arbejdsstyrken	87	186	157	158

¹ Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret efter alder.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Lavere kriminalitet blandt indvandrere, når der korrigeres for socioøkonomisk status

Når den socioøkonomiske status inddrages, falder kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere fra 124 til 103, det vil sige til et indeks, der ligger meget tæt på gennemsnittet for alle mænd. Indekset for mandlige efterkommere ændres derimod stort set ikke. Indekset for mænd med dansk oprindelse stiger til 98 og ligger dermed lidt under det gennemsnitlige kriminalitetsniveau. For kvinderne ændres indeksene i samme retning når der korrigeres for den socioøkonomiske sammensætning. For de kvindelige indvandrere endda så meget, at de ligger væsentlig under gennemsnittet for alle kvinder.

Efterkommere højest kriminalitetsindeks

Mandlige efterkommere har højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder uanset om oprindelsen er i et vestligt eller et ikke-vestligt land og uanset socioøkonomisk status. Forskellen er særligt stor

blandt arbejdsløse mænd med ikke-vestlig oprindelse. Her var kriminalitetsindekset 497 for efterkommere og 255 for indvandrere.

Kvindelige indvandrere har generelt en kriminalitet under gennemsnittet

Når der korrigeres for socioøkonomisk status har kvindelige indvandrere fra både vestlige og ikke-vestlige lande et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle kvinder. Til gengæld er kriminaliteten for de kvindelige efterkommere høj uanset oprindelse, og der sker ingen ændring i indekset ved korrektion for den socioøkonomiske status.

Tabel 6.9. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige fordelt efter socioøkonomisk status, herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd						
I alt ¹	50	101	52	138	225	151
I alt ²	62	103	65	162	227	174
Selvstændige	131	161	133	280	378	290
Lønmodtagere	74	91	75	145	212	155
Arbejdsløse	134	..	136	255	497	278
Under uddannelse ..	43	95	55	159	199	178
Pensionist mv.	96	117	98	153	173	154
Andre uden for arb.st.	44	128	47	163	266	178
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder						
I alt ¹	74	126	76	95	167	103
I alt ²	83	126	86	109	167	117
Selvstændige	163	..	161	248	..	248
Lønmodtagere	94	95	94	107	171	115
Arbejdsløse	171	96	..	106
Under uddannelse ..	60	173	78	115	146	129
Pensionist mv.	136	..	140	110	..	110
Andre uden for arb.st.	60	159	62	103	191	109

¹ Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret efter alder.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Indvandrere med flygtningebaggrund har højere kriminalitetsindeks end øvrige indvandrere

Mandlige indvandrere, der er kommet til Danmark som flygtninge har et højere kriminalitetsindeks end indvandrere med øvrige opholdsgrundlag. Det gælder både, når der korrigeres for alder alene, og når der korrigeres for både alder og socioøkonomisk status. Det modsatte gør sig gældende for efterkommernes vedkommende. Her er det personer med øvrige opholdsgrundlag, der er mest kriminelle. For kvinderne tegner der sig det samme billede. Både for de mandlige og kvindelige efterkommere med flygtningebaggrund stiger kriminalitetsindekset, når der korrigeres for socioøkonomisk status. Ved vurderingen af indeksene for disse grupper skal det tages i betragtning, at antallet af kriminelle er relativt lille, se tabel 6.5.

Tabel 6.10. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige fra ikke-vestlige lande fordelt efter herkomst og opholdsgrundlag. 2009

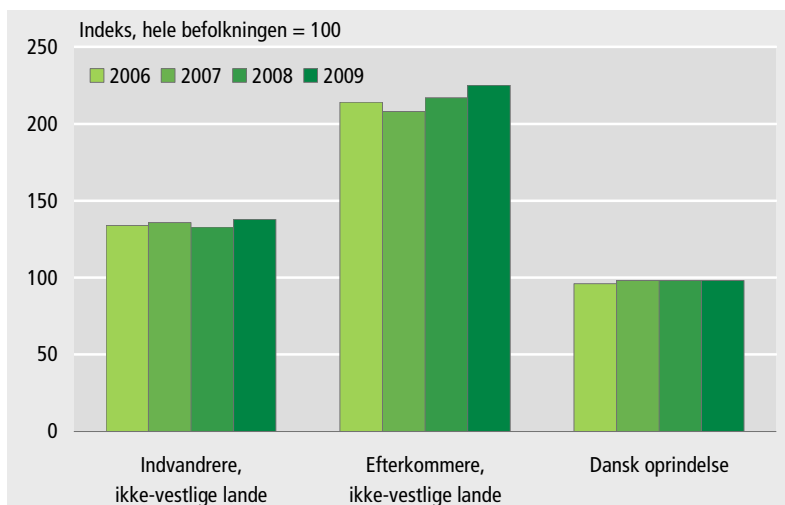
	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd						
I alt ¹	161	215	166	118	228	141
I alt ²	185	199	187	142	236	164
Selvstændige	266	..	266	290	386	303
Lønmodtagere	152	196	155	138	215	155
Arbejdsløse	255	..	260	256	490	292
Under uddannelse ..	180	211	191	110	192	163
Pensionist mv.	155	..	155	150	184	153
Andre uden for arb.st.	247	176	238	114	308	143
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder						
I alt ¹	103	130	105	90	177	102
I alt ²	118	122	119	104	180	116
Selvstændige	216	..	214	264	..	264
Lønmodtagere	108	190	111	106	169	116
Arbejdsløse	125	..	124	73	..	93
Under uddannelse ..	123	125	123	102	159	135
Pensionist mv.	108	..	108	113	..	112
Andre uden for arb.st.	124	74	121	91	238	103

¹ Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret efter alder.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.4. Kriminalitetsindeks for mænd. 2006-2009

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Udvikling
2006-2009

Kriminalitetsindeks for personer med oprindelse i ikke-vestlige lande findes opgjort for henholdsvis indvandrere og efterkommere fra og med 2006. Som det fremgår af figuren ovenfor er der sket en lille stigning i

indeksene for både indvandrere og efterkommere fra 2006 til 2009. Indeksene i 2006 var på 134 og 214 for henholdsvis indvandrere og efterkommere. De tilsvarende indeks i 2009 var på 138 og 225.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for både alder og socioøkonomisk status, har mænd fra Sverige, Polen, Tyskland og Storbritannien indeks, der ligger mellem 40 og 50 pct. under gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Norge har også et indeks ca. 50 pct. under gennemsnittet. Mænd fra Island har et noget højere indeks, men ligger stadig væsentligt under gennemsnittet.

Mænd fra USA og Kina ligger særlig lavt

Speciel lav kriminalitet har mænd fra Kina og USA med indeks på henholdsvis 43 og 36.

Tabel 6.11. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd fordelt efter oprindelsesland. 2009

	Standardiseret efter alder	Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status
———— indeks, alle mænd = 100 ————		
EU-lande		
Danmark	93	98
Storbritannien	69	62
Sverige	66	59
Polen	70	51
Tyskland	56	48
Øvrige Europa		
Jugoslavien ¹	225	208
Tyrkiet	219	203
Bosnien-Hercegovina	111	110
Island	81	73
Norge	58	52
Afrika		
Marokko	227	206
Somalia	240	202
Amerika		
USA	46	36
Asien		
Libanon	278	237
Pakistan	201	181
Irak	206	173
Afghanistan	170	161
Iran	171	154
Sri Lanka	128	130
Vietnam	95	96
Kina	51	43

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har det højeste kriminalitetsindeks. Når der alene korrigeres for alderssammensætningen, er indekset på 278. Når der yderligere korrigeres for socioøkonomisk status, falder

indekset, men det er stadig mere end dobbelt så højt som gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Pakistan, Marokko, Somalia, Tyrkiet og Jugoslavien har lignende høje indeks.

Skyldige og ikke-skyldige

Flere indvandrere og efterkommere bliver kendt ikke-skyldige

Mænd og kvinder med dansk oprindelse med en afgørelse i en kriminalitetssag blev kendt skyldige i henholdsvis 95 og 96 pct. af tilfældene. Denne andel er den samme for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, men lidt lavere for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvor henholdsvis 91 og 93 pct. af mændene og kvinderne blev kendt skyldige. For mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande med flygtningebaggrund var andelen særlig lav, nemlig kun 85 pct.

Tabel 6.12. Skyldige og ikke-skyldige 15-79-årige fordelt efter afgørelse og herkomst. 2009

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	14 721	4 025	95 312	114 058
Skyldige	13 567	3 605	90 907	108 079
Ubetinget frihedsstraf ..	1 288	520	6 692	8 500
Betinget frihedsstraf ...	994	383	6 844	8 221
Bødeafgørelse	10 991	2 623	76 044	89 658
Tiltalefrafald	93	38	559	690
Tiltale undladt	54	19	230	303
Anden afgørelse	147	22	538	707
Ikke skyldige	1 154	420	4 405	5 979
Påtale opgivet	946	350	3 578	4 874
Frifindelse	208	70	827	1 105
Kvinder i alt	3 325	643	27 418	31 386
Skyldige	3 126	600	26 431	30 157
Ubetinget frihedsstraf ..	50	13	394	457
Betinget frihedsstraf ...	165	52	1 275	1 492
Bødeafgørelse	2 842	516	24 414	27 772
Tiltalefrafald	20	9	104	133
Tiltale undladt	27	9	121	157
Anden afgørelse	22	1	123	146
Ikke skyldige	199	43	987	1 229
Påtale opgivet	163	33	808	1 004
Frifindelse	36	10	179	225

Flest får bøde

Blandt de personer, der bliver kendt skyldige, får de allerfleste en bødestraf. Det gælder for 83 pct. af mændene og 92 pct. af kvinderne. 8 pct. af mændene får en ubetinget frihedsstraf og yderligere 8 pct. får en betinget frihedsstraf.

Tabel 6.13. Skyldige og ikke-skyldige 15-79-årige fordelt efter afgørelse, herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
Mænd i alt	2 693	306	2 999	12 027	3 719	15 746
Skyldige	2 562	289	2 851	11 004	3 316	14 320
Ubetinget frihedsstraf ..	141	23	164	1 147	497	1 644
Betinget frihedsstraf ..	195	24	219	799	359	1 158
Bødeafgørelse	2 182	239	2 421	8 808	2 384	11 192
Tiltalefrafald	13	1	14	80	37	117
Tiltale undladt	14	1	15	40	18	58
Anden afgørelse	17	1	18	130	21	151
Ikke skyldige	131	17	148	1 023	403	1 426
Påtale opgivet	113	15	128	833	335	1 168
Frifindelse	18	2	20	190	68	258
Kvinder i alt	965	90	1 055	2 360	552	2 912
Skyldige	925	84	1 009	2 201	515	2 716
Ubetinget frihedsstraf ..	12	2	14	38	11	49
Betinget frihedsstraf ..	47	6	53	118	46	164
Bødeafgørelse	844	69	913	1 998	446	2 444
Tiltalefrafald	6	3	9	14	6	20
Tiltale undladt	12	4	16	15	5	20
Anden afgørelse	4	-	4	18	1	19
Ikke skyldige	40	6	46	159	37	196
Påtale opgivet	33	5	38	130	28	158
Frifindelse	7	1	8	29	9	38

Personer fra ikke-vestlige lande får oftere en frihedsstraf

Personer fra ikke-vestlige lande, og især personer med flygtningebaggrund, bliver i højere grad idømt frihedsstraf end personer med dansk oprindelse. For mænd med dansk oprindelse var andelen på 15 pct. mens den var 23 pct. for mænd med flygtningebaggrund. En forklaring til dette kan være, at mænd med flygtningebaggrund i højere grad begår overtrædelser af straffelov eller særlove (se næste afsnit), som oftere resulterer i frihedsstraf end overtrædelser af færdselsloven.

Tabel 6.14. Skyldige og ikke-skyldige 15-79-årige fra ikke-vestlige lande fordelt efter afgørelse, herkomst og opholdsgrundlag, 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
Mænd i alt	6 484	874	7 358	5 543	2 845	8 388
Skyldige	5 831	744	6 575	5 173	2 572	7 745
Ubetinget frihedsstraf ..	757	138	895	390	359	749
Betinget frihedsstraf ..	508	106	614	291	253	544
Bødeafgørelse	4 410	477	4 887	4 398	1 907	6 305
Tiltalefrafald	52	9	61	28	28	56
Tiltale undladt	23	8	31	17	10	27
Anden afgørelse	81	6	87	49	15	64
Ikke skyldige	653	130	783	370	273	643
Påtale opgivet	542	115	657	291	220	511
Frifindelse	111	15	126	79	53	132
Kvinder i alt	958	99	1 057	1 402	453	1 855
Skyldige	883	88	971	1 318	427	1 745
Ubetinget frihedsstraf ..	20	3	23	18	8	26
Betinget frihedsstraf ..	56	11	67	62	35	97
Bødeafgørelse	793	69	862	1 205	377	1 582
Tiltalefrafald	4	2	6	10	4	14
Tiltale undladt	5	2	7	10	3	13
Anden afgørelse	5	1	6	13	-	13
Ikke skyldige	75	11	86	84	26	110
Påtale opgivet	65	7	72	65	21	86
Frifindelse	10	4	14	19	5	24

6.2. Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, særlove, færdselslov

Strafferetslige afgørelser opdeles i tre lovområder: straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet sædeligheds-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af politiloven og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spiritus- og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør næsten 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kr.

Herkomst

Færdselslovs- overtrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 70 pct. af de dømte mænd og 73 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der blev fundet skyldig i kriminalitet i 2009, havde 71 pct. begået en overtrædelse af færdselsloven. De tilsvarende andele er klart mindre blandt indvandrere og efterkommere, som til gengæld har højere andele, der blev fundet skyldige i overtrædelser af straffelov eller særlove.

Tabel 6.15. 15-79-årige skyldige i kriminalitet fordelt efter lovovertrædelse og herkomst. 2009

	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
	antal				pct.			
Mænd i alt	13 567	3 605	90 907	108 079	100	100	100	100
Straffelov	3 434	1 219	17 444	22 097	25	34	19	20
Færdselslov	8 768	2 137	64 281	75 186	65	59	71	70
Særlove	2 601	862	14 408	17 871	19	24	16	17
Kvinder i alt	3 126	600	26 431	30 157	100	100	100	100
Straffelov	1 149	232	5 013	6 394	37	39	19	21
Færdselslov	1 711	347	20 044	22 102	55	58	76	73
Særlove	314	32	1 762	2 108	10	5	7	7

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Tabel 6.16. 15-79-årige skyldige i kriminalitet fordelt efter lovovertrædelse, herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
pct.						
Mænd i alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	21	29	21	26	34	28
Færdselslov	68	58	67	64	59	63
Særlove	15	19	16	20	24	21
Kvinder i alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	27	42	28	41	38	40
Færdselslov	69	49	67	49	59	51
Særlove	6	14	7	12	4	10

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Mandlige indvandrere fra vestlige lande har samme kriminalitetsmønster som mænd med dansk oprindelse

Mandlige indvandrere med oprindelse i vestlige lande har et kriminalitetsmønster, der ligger meget tæt på mønstret for mænd med dansk oprindelse, mens både mandlige efterkommere med oprindelse i et vestligt land og indvandrere og efterkommere med oprindelse i et ikke-vestligt land adskiller sig ved i højere grad at overtræde straffeloven og særlovene og i mindre grad færdselsloven. Særlig udtalt er dette for efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvor en tredjedel af de dømte har overtrådt straffeloven og en fjerdedel har overtrådt særlovene.

Opholdsgrundlag

Især efterkommere med flygtningebaggrund overtræder ofte straffeloven

Når de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere yderligere opdeles på opholdsgrundlag, viser det sig, at det især er personer med flygtningebaggrund, der ofte overtræder straffeloven. Særlig udtalt er det for efterkommere med flygtningebaggrund, hvor 50 pct. af de dømte mænd og 63 pct. af de dømte kvinder har overtrådt straffeloven.

Tabel 6.17. 15-79-årige fra ikke-vestlige lande skyldige i kriminalitet fordelt efter lovovertrædelse og herkomst. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
	pct.					
Mænd i alt ..	100	100	100	100	100	100
Straffelov	32	50	34	20	30	23
Færdselslov ..	59	48	58	69	63	67
Særlove	21	22	21	19	25	21
Kvinder i alt .	100	100	100	100	100	100
Straffelov	49	63	50	36	33	35
Færdselslov ..	46	31	45	51	65	54
Særlove	7	7	7	15	3	12

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven ...

Af de dømte mænd med oprindelse i Somalia havde 42 pct. overtrådt straffeloven. Det er den største andel blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt særlovene. Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt færdselsloven. De største andele, der har overtrådt færdselsloven, findes blandt mænd med oprindelse i Tyrkiet, hvor trejeredele af de dømte har overtrådt færdselsloven.

Tabel 6.18. 15-79-årige skyldige i kriminalitet fordelt efter køn, oprindelsesland og lovovertrædelse. 2009

	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt
	antal				pct.			
Mænd								
EU-lande								
Danmark	17 444	64 281	14 408	90 907	19	71	16	100
Polen	140	397	78	585	24	68	13	100
Tyskland	59	247	65	366	16	67	18	100
Storbritannien	47	194	42	270	17	72	16	100
Sverige	44	121	24	180	24	67	13	100
Øvrige Europa								
Tyrkiet	577	2 372	572	3 207	18	74	18	100
Jugoslavien ¹	247	585	161	880	28	66	18	100
Bosnien-Hercegovina	191	338	87	559	34	60	16	100
Norge	36	107	37	167	22	64	22	100
Island	35	108	30	166	21	65	18	100
Afrika								
Somalia	337	246	312	796	42	31	39	100
Marokko	176	246	167	490	36	50	34	100
Asien								
Libanon	531	828	345	1 424	37	58	24	100
Irak	384	907	232	1 354	28	67	17	100
Pakistan	210	720	225	1 021	21	71	22	100
Iran	210	434	164	708	30	61	23	100
Afghanistan	164	327	71	518	32	63	14	100
Sri Lanka	70	212	31	300	23	71	10	100
Vietnam	89	165	43	281	32	59	15	100
Kvinder								
EU-lande								
Danmark	5 013	20 044	1 762	26 431	19	76	7	100
Polen	71	118	12	197	36	60	6	100
Tyskland	34	106	7	146	23	73	5	100
Øvrige Europa								
Tyrkiet	99	309	21	425	23	73	5	100
Jugoslavien ¹	117	99	11	220	53	45	5	100
Asien								
Irak	67	91	8	165	41	55	5	100
Kina	25	24	115	164	15	15	70	100
Pakistan	40	116	8	163	25	71	5	100
Libanon	61	99	6	162	38	61	4	100
Iran	66	78	7	148	45	53	5	100
Vietnam	72	50	7	125	58	40	6	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd eller kvinder. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

... og flest kvinder med oprindelse i Vietnam

Af de i alt 125 dømte kvinder med oprindelse i Vietnam er de 72 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 58 pct. og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Også for kvinderne er det blandt de dømte med oprindelse i Tyrkiet, at der er flest, der har overtrådt færdselsloven.

Kriminalitetsindeks

Mandlige flygtninge har højest indeks for straffelovsovertrædelser

Mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har – uanset overtrædelsens art – et generelt kriminalitetsindeks, der ligger omkring 50 pct. over gennemsnittet for alle mænd. For straffelovsovertrædelser ligger mænd med flygtningebaggrund højest med et indeks på 199. For efterkommere med flygtningebaggrund er det oppe på 280.

Mere sammensat billede for kvinderne

For kvinder er der ikke et lignende klart billede. Fx har kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande et indeks under gennemsnittet for færdselslovsovertrædelser, og det gælder uanset om de har flygtningebaggrund eller ej.

Tabel 6.19.

Kriminalitetsindeks fordelt efter lovovertrædelse og herkomst. 2009

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————				
Mænd i alt	103	205	98	100
Straffelov	90	218	98	100
Færdselslov	112	208	97	100
Særlove	91	236	98	100
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————				
Kvinder i alt	87	160	101	100
Straffelov	110	165	96	100
Færdselslov	75	163	102	100
Særlove	87	104	103	100

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Efterkommere højest kriminalitetsindeks for alle typer kriminalitet

Uanset kriminalitetstype har efterkommere højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder både for efterkommere med oprindelse i vestlige lande og i ikke-vestlige lande. Fx har mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande kriminalitetsindeks, der er mere end dobbelt så høje som gennemsnittet for alle mænd, mens mandlige indvandrere har indeks, der kun ligger ca. en tredjedel over gennemsnittet.

Indvandrere med øvrige opholdsgrundlag har indeks under gennemsnittet for straffelovsovertrædelser

Når ikke-vestlige indvandrere og efterkommere inddeles efter opholdsgrundlag viser det sig, at mandlige indvandrere med øvrige opholdsgrundlag i mindre grad end den mandlige befolkning som helhed, overtræder straffeloven. Faktisk har de et indeks, der ligger 15 pct. under gennemsnittet. Deres indeks for særlovsovertrædelser ligger meget tæt på gennemsnittet, så det er derfor deres forholdsvis høje indeks for færdselslovsovertrædelser, der giver dem et samlet indeks 18 pct. over gennemsnittet. Kriminaliteten blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande er imidlertid mere end dobbelt så høj som gennemsnittets, uanset opholdsgrundlag.

Tabel 6.20. Kriminalitetsindeks fordelt efter lovovertrædelse, herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd i alt ..	50	101	52	138	225	151
Straffelov	33	112	36	131	235	150
Færdselslov ..	59	93	61	145	232	158
Særlove	33	103	36	132	259	152
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder i alt .	74	126	76	95	167	103
Straffelov	70	198	76	131	160	135
Færdselslov ..	79	91	79	73	182	84
Særlove	44	234	52	110	78	107

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Tabel 6.21. Kriminalitetsindeks for personer fra ikke-vestlige lande fordelt efter lovovertrædelse, herkomst og opholdsgrundlag. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd i alt ..	161	215	166	118	228	141
Straffelov	188	280	199	85	218	115
Færdselslov ..	157	196	160	135	242	156
Særlove	171	242	177	102	264	135
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder i alt .	103	130	105	90	177	102
Straffelov	160	144	158	112	168	122
Færdselslov ..	78	104	79	71	197	87
Særlove	73	116	76	132	68	124

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Mænd fra Marokko overtræder oftest straffeloven

Uanset overtrædelsens art har mænd fra de udvalgte EU-lande og fra Norge og Island kriminalitetsindeks, der ligger væsentligt under gennemsnittet for alle mænd. Blandt særligt lave indeks kan nævnes straffelovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Tyskland og Polen og særlovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Polen. Mænd fra Marokko har det højeste indeks vedrørende overtrædelser af særlovene og sammen med mænd fra Libanon det højeste vedrørende overtrædelse af straffeloven.

Tabel 6.22. **Kriminalitetsindeks for mænd fordelt efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2009**

	Straffelov	Færdelseslov	Særlove	I alt
———— indeks, alle mænd = 100 ————				
EU-lande				
Danmark	99	97	99	98
Storbritannien	47	69	55	62
Sverige	64	63	44	59
Polen	33	66	27	51
Tyskland	28	53	44	48
Øvrige Europa				
Jugoslavien ¹	231	218	203	208
Tyrkiet	144	234	187	203
Bosnien-Hercegovina	152	103	104	110
Island	53	88	65	73
Norge	45	60	65	52
Afrika				
Marokko	283	168	384	206
Somalia	271	112	363	202
Asien				
Libanon	284	241	275	237
Pakistan	148	203	199	181
Irak	162	198	148	173
Afghanistan	195	170	116	161
Iran	183	150	186	154
Sri Lanka	151	139	105	130
Vietnam	146	86	87	96

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

6.3. Straffelovsovertrædelser

Typer af straffelovsovertrædelser

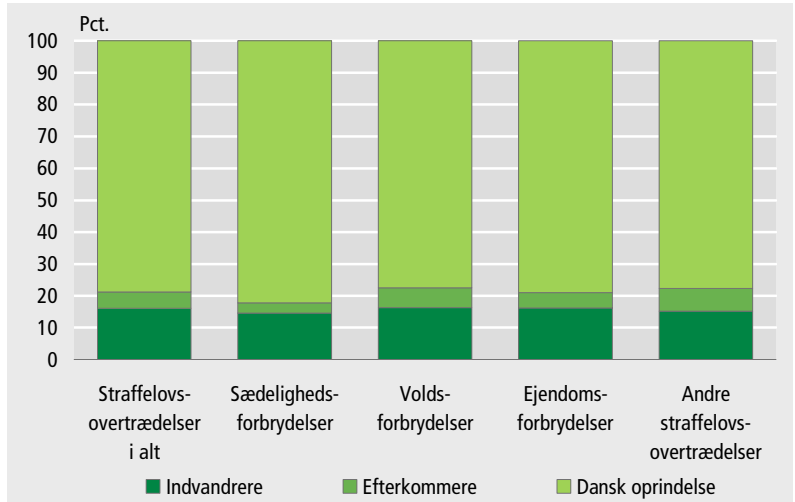
Overtrædelser af straffeloven omfatter sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser og andre straffelovsovertrædelser som salg eller smugling af narkotika og forbrydelser mod offentlig myndighed. Ejendomsforbrydelserne omfatter bl.a. indbrud og tyveri og udgør med 67 pct. langt den største gruppe af straffelovsovertrædelser. Voldsforbrydelserne udgør 26 pct.

Herkomst

Fire ud af fem straffelovsovertrædelser begås af personer med dansk oprindelse

I 2009 blev 28.091 personer fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven. Af disse havde 80 pct. dansk oprindelse, 16 pct. var indvandrere og 5 pct. var efterkommere. Danskernes andel var med 78 pct. lavest blandt de dømte for voldsforbrydelser og med 82 pct. højest blandt de dømte for sædelighedsforbrydelser.

Figur 6.5. Skyldige i straffelovsovertrædelser. 2009

Størst andel mænd blandt efterkommerne

Generelt udgør mændene 78 pct. af alle dømte for straffelovsovertrædelser. Størst er andelen blandt efterkommerne, hvor mændene udgør 84 pct. og lavest blandt indvandrerne, hvor de udgør 75 pct.

Størst andel kvinder blandt dømte for ejendomsforbrydelser

Kvindernes andel af de dømte er størst for ejendomsforbrydelserne, hvor de udgør 28 pct. Blandt indvandrerne er andelen på 32 pct., blandt efterkommerne på 22 pct. og blandt personer med dansk oprindelse 27 pct.

Tabel 6.23. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. 2009

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	3 434	1 219	17 444	22 097
Sædelighedsforbrydelser	92	21	544	657
Voldsforbrydelser	1 064	424	4 955	6 443
Ejendomsforbrydelser	2 092	714	11 021	13 827
Andre straffelovsovertrædelser	364	176	1 740	2 280
Kvinder i alt	1 149	232	5 013	6 394
Sædelighedsforbrydelser	6	-	9	15
Voldsforbrydelser	117	29	689	835
Ejendomsforbrydelser	995	195	4 081	5 271
Andre straffelovsovertrædelser	40	13	328	381

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder straffeloven

87 pct. af de mandlige og 80 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte straffeloven i 2009, havde oprindelse i et ikke-vestligt land.

Tabel 6.24. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser fordelt efter herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
Mænd i alt	529	83	612	2 905	1 136	4 041
Sædelighedsforbrydelser	16	4	20	76	17	93
Voldsforbrydelser	136	21	157	928	403	1 331
Ejendomsforbrydelser	342	55	397	1 750	659	2 409
Andre straffelovsovertrædelser	46	7	53	318	169	487
Kvinder i alt	247	35	282	902	197	1 099
Sædelighedsforbrydelser	2	-	2	4	-	4
Voldsforbrydelser	22	3	25	95	26	121
Ejendomsforbrydelser	213	28	241	782	167	949
Andre straffelovsovertrædelser	13	5	18	27	8	35

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Opholdsgrundlag

56 pct. har flygtningebaggrund

Af de i alt 4.041 mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af straffeloven i 2009, havde 56 pct. flygtningebaggrund. Denne andel er nogenlunde den samme for alle typer af overtrædelser af straffeloven, dog udgjorde mænd med flygtningebaggrund kun 50 pct. af de dømte for andre straffelovsovertrædelser. Blandt kvinderne havde 44 pct. af de dømte for straffelovsovertrædelser flygtningebaggrund.

Tabel 6.25. 15-79-årige fra ikke-vestlige lande skyldige i straffelovsovertrædelser fordelt efter herkomst og opholdsgrundlag. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	I alt
Mænd i alt	1 874	374	2 248	1 031	762	1 793
Sædelighedsforbrydelser	48	8	56	28	9	37
Voldsforbrydelser	614	126	740	314	277	591
Ejendomsforbrydelser	1 129	242	1 371	621	417	1 038
Andre straffelovsovertrædelser	208	36	244	110	133	243
Kvinder i alt	434	55	489	468	142	610
Sædelighedsforbrydelser	1	-	1	3	-	3
Voldsforbrydelser	50	9	59	45	17	62
Ejendomsforbrydelser	375	44	419	407	123	530
Andre straffelovsovertrædelser	13	3	16	14	5	19

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest dømte fra Tyrkiet og Libanon

Når der ses bort fra mænd med dansk oprindelse, er der flest mænd med oprindelse i Tyrkiet og Libanon, der er dømt for overtrædelse af straffeloven. Henholdsvis 49 og 56 pct. af de dømte mænd fra de to lande er dømt for ejendomsforbrydelser, mens 42 og 35 pct. er dømt for voldsforbrydelser.

Tabel 6.26. 15-79-årige mænd skyldige i straffelovsovertrædelser fordelt efter oprindelsesland. 2009

	Sædelighedsforbrydelser	Voldsforbrydelser	Ejendomsforbrydelser	Andre straffelovsovertrædelser	I alt
EU-lande					
Danmark	544	4 955	11 021	1 740	17 444
Polen	3	36	96	9	140
Øvrige Europa					
Tyrkiet	12	243	283	73	577
Jugoslavien ¹	4	73	160	29	247
Bosnien-Hercegovina	1	58	129	10	191
Afrika					
Somalia	5	111	220	41	337
Marokko	1	65	93	38	176
Asien					
Libanon	13	188	297	79	531
Irak	16	149	213	36	384
Iran	5	61	133	22	210
Pakistan	5	59	126	38	210
Afghanistan	6	64	91	12	164

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven. Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Efterkommere fra ikke-vestlige lande har de højeste kriminalitetsindeks

Uanset om der er tale om voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser eller andre straffelovsovertrædelser har mandlige efterkommere med oprindelse i et ikke-vestligt land det højeste kriminalitetsindeks. Fx begår de ejendomsforbrydelser dobbelt så ofte som gennemsnittet af den mandlige befolkning og voldsforbrydelser 2,9 gange så ofte. For nogle typer af straffelovsovertrædelser er antallet af dømte så lille, at der ikke med tilstrækkelig statistisk sikkerhed kan beregnes et kriminalitetsindeks. For mændene gælder det for sædelighedsforbrydelser og for kvinderne gælder det for alle typer af straffelovsovertrædelser, bortset fra ejendomsforbrydelser.

Tabel 6.27. Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige. 2009

	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————				
Mænd i alt	103	205	98	103
Voldsforskydelser	99	263	95	99
Ejendomsforskydelser	86	196	100	86
Andre straffelovsovertrædelser	76	319	99	76
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————				
Kvinder i alt	87	160	101	87
Ejendomsforskydelser	115	177	95	115

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Tabel 6.28. Indeks for straffelovsovertrædelser fordelt efter herkomst og oprindelsesland. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvan- drere	Efter- kom- mere	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd i alt	33	112	36	131	235	150
Voldsforskydelser	31	99	34	147	288	173
Ejendomsforskydelser	33	115	36	125	208	140
Andre straffelovsovertrædelser	22	..	24	120	358	156
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder i alt	70	198	76	131	160	135
Ejendomsforskydelser	73	197	79	137	174	142

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Flygtninge har højest kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Personer med flygtningebaggrund har det højeste indeks for straffelovsovertrædelser af alle. Det gælder både for mænd og kvinder. Det højeste indeks for mænd i denne befolkningsgruppe findes med hensyn til voldsforskydelser, hvor det ligger 2,3 gange så højt som for gennemsnittet af befolkningen.

Mandlige indvandrere med øvrige opholdsgrundlag har lavere kriminalitet end mænd med dansk oprindelse

Det er bemærkelsesværdigt, at mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande med øvrige opholdsgrundlag har kriminalitetsindeks, der er lavere end indekserne for mænd med dansk oprindelse. Det gælder både for volds-, ejendoms- og andre straffelovsovertrædelser. Særlig lavt er det for andre straffelovsovertrædelser, der bl.a. omfatter falsk forklaring, salg og smugling af narkotika og forskydelser mod offentlig myndighed.

Tabel 6.29. Indeks for straffelovsovertrædelser for personer fra ikke-vestlige lande fordelt efter herkomst og oprindelsesland. 2009

	Flygtninge			Øvrige opholdsgrundlag		
	Indvan- drere	Efter- kom- mere	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	I alt
	———— indeks, mænd i alt = 100 ————					
Mænd i alt	188	280	199	85	218	115
Voldsforbrydelser	214	342	228	91	269	132
Ejendomsforbrydelser	179	262	190	80	185	104
Andre straffelovsovertrædelser	190	345	203	71	362	127
	———— indeks, kvinder i alt = 100 ————					
Kvinder i alt	160	144	158	112	168	122
Ejendomsforbrydelser	167	148	164	118	186	129

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

*Mænd fra Jugoslavien
Somalia og Marokko
har højest indeks for
voldsforbrydelser*

Både når det gælder voldsforbrydelser og andre straffelovsovertrædelser har mænd med oprindelse i Marokko, Somalia og Libanon de højeste kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser. Deres indeks for volds-kriminalitet ligger således 3,5-4 gange så højt som gennemsnittet for alle mænd og indekset for andre straffelovsovertrædelser er mere end det syvdobbelte for mænd med oprindelse i Marokko.

Tabel 6.30. Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige mænd fordelt efter oprindelsesland. 2009

	Volds- forbrydelser	Ejendoms- forbrydelser	Andre straffelovs- overtrædelser	Straffelovs- overtrædelser i alt
	———— indeks, alle mænd = 100 ————			
EU-lande				
Danmark	96	101	101	99
Polen	33	35	..	33
Øvrige Europa				
Jugoslavien ¹	245	231	305	231
Bosnien-Hercegovina	172	162	132	152
Tyrkiet	212	115	171	144
Afrika				
Marokko	395	229	738	283
Somalia	348	269	394	271
Asien				
Libanon	356	248	417	284
Afghanistan	277	165	259	195
Iran	199	186	237	183
Irak	239	144	177	162
Pakistan	151	143	280	148

Anm.: Standardiseret efter alder og socioøkonomisk status.

Anm.: Udvalgt af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 mænd dømt fra landet for den pågældende forbrydelse.

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

DEL 2

7. Børn af efterkommere – definition

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der var 10.560 børn af efterkommere 1. januar 2010 – heraf havde 89 pct. ikke-vestlig oprindelse.

82 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, over syv gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Forældrene til børn af efterkommere består for det meste af en indvandrer og en efterkommer. Kun 11 pct. af børnene af efterkommere har to forældre, der begge er efterkommere.

Ofte har forældrene oprindelse i samme land, og for 64 pct. af de 0-29-årige børn af efterkommere er begge forældres oprindelsesland enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien.

7.1. Definition

Politisk interesse

Projektet om børn af efterkommere er udsprunget af en politisk interesse for statistisk at belyse personer, som er født i Danmark og har forældre, som er efterkommere. Interessen er særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver kategoriseret som personer med dansk oprindelse i Danmarks Statistiks definition af herkomst, fordi en af deres forældre er efterkommer med dansk statsborgerskab. Statistisk om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med årbogen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere, og i princippet kan efterkommeres børn optræde i alle tre grupper.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. De er opdelt i to grupper, børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst en forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere har mindst en forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. 1. januar 2010 var der 10.560 personer i Danmark, der opfyldte dette krav. Heraf var 9.278 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 1.282 var placeret i kategorien efterkommere.

Der er 10.560 børn af efterkommere

Det er de 10.560 personer, som vi definerer som børn af efterkommere, og vi vil bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 9.278 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse, mens de 1.282 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, kaldes for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at den eller de forældre, som er efterkommere i børn af efterkommere-E ikke har dansk statsborgerskab, mens mindst en forælder i børn af efterkommere-D er både efterkommer og har dansk statsborgerskab.

Tabel 7.1. Børn af efterkommere

		Far			
		Indvandrer		Efterkommer	
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger
Mor					
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E
	Udenlandsk statsborger			D	E
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E

Anm.: Tabellen gælder kun personer født i Danmark. D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Ingen af forældrene har dansk oprindelse ...

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mange forskellige forældrekombinationer for personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer. For at sikre at børn af efterkommere er en nogenlunde homogen gruppe har vi valgt at afgrænse vores definition af børn af efterkommere til de personer, som er født i Danmark, og som har mindst en forælder, der er efterkommer, og hvor ingen af personens forældre er med dansk oprindelse.

... så alle børn af efterkommere er ikke med ...

Den 1. januar 2010 var der i Danmark 21.479 personer, som havde mindst en forælder, der var efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem var 10.320 personer svarende til 48 pct., hvor forældreparret bestod af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I vores definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

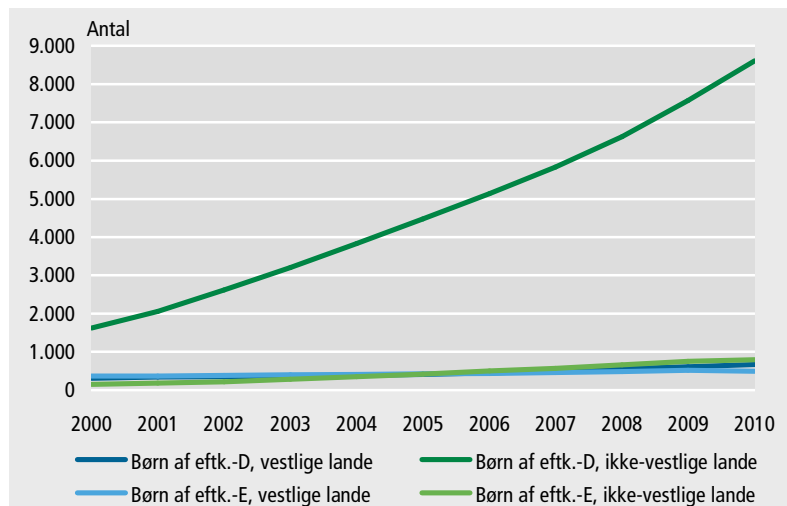
... gælder også de børn, der er født i udlandet

Der findes også en lille gruppe på 599 personer, som er indvandrere, men som samtidig har mindst en forælder, der er efterkommer. Dem vil vi heller ikke medregne til gruppen af børn af efterkommere, da de som indvandrere ikke er født i Danmark.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere, og i begge tilfælde vil personerne blive klassificeret som personer med dansk oprindelse i den normale definition af herkomst. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1. **Udviklingen i antal børn af efterkommere. 2000-2010**

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 10.560 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2010, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste 10 år. I 2000 udgjorde børn af efterkommere således kun 2.442 personer (1.923 i D og 519 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste 10 år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2010 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er på næste side opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

*9.402 ikke-vestlige
og 1.158 vestlige
børn af
efterkommere*

Alle de 10.560 børn af efterkommere kan opdeles i 1.158 med vestlig oprindelse og 9.402 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er en nogenlunde ligelig fordeling mellem de to grupper, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes over ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2. Børn af efterkommere fordelt efter alder. 2010

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkom- mere-D	Børn af efterkom- mere-E	I alt	Børn af efterkom- mere-D	Børn af efterkom- mere-E	I alt	
I alt	667	491	1 158	8 611	791	9 402	10 560
0-4 år	221	90	311	4 233	426	4 659	4 970
5-9 år	125	32	157	2 836	208	3 044	3 201
10-14 år	98	26	124	1 218	85	1 303	1 427
15-19 år	70	16	86	280	50	330	416
20-24 år	43	10	53	32	10	42	95
25-29 år	34	20	54	7	2	9	63
30-34 år	20	34	54	3	6	9	63
35-39 år	13	50	63	1	3	4	67
40-44 år	18	57	75	-	-	-	75
45-49 år	9	55	64	-	-	-	64
50-54 år	9	45	54	-	-	-	54
55-59 år	6	32	38	1	-	1	39
60 år og derover	1	24	25	-	1	1	26

*Børn af
efterkommere
er meget unge*

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 4,6 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 76,5 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

*Meget få
ikke-vestlige børn
af efterkommere
er over 30 år*

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenten til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

*Indvandring fra
ikke-vestlige lande
tog først fat i
1960'erne*

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efter-

kommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

82 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 9.402 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2010 var kun 15 personer fyldt 30 år, mens 7.703 eller 82 pct. endnu ikke var fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 40 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2. 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

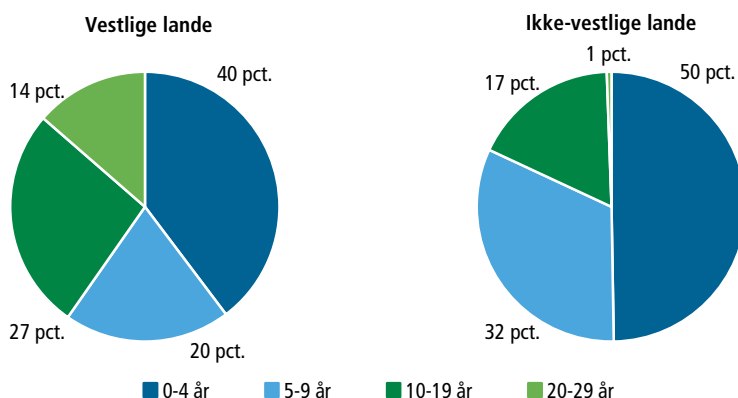
Vi vil i resten af dette kapitel koncentrere os om de børn af efterkommere, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 785 med vestlig oprindelse og 9.387 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 82 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 60 pct.

Kun 0,5 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 14 pct. af de vestlige.

Figur 7.2. 0-29-årige børn af efterkommere. 2010

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da

der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

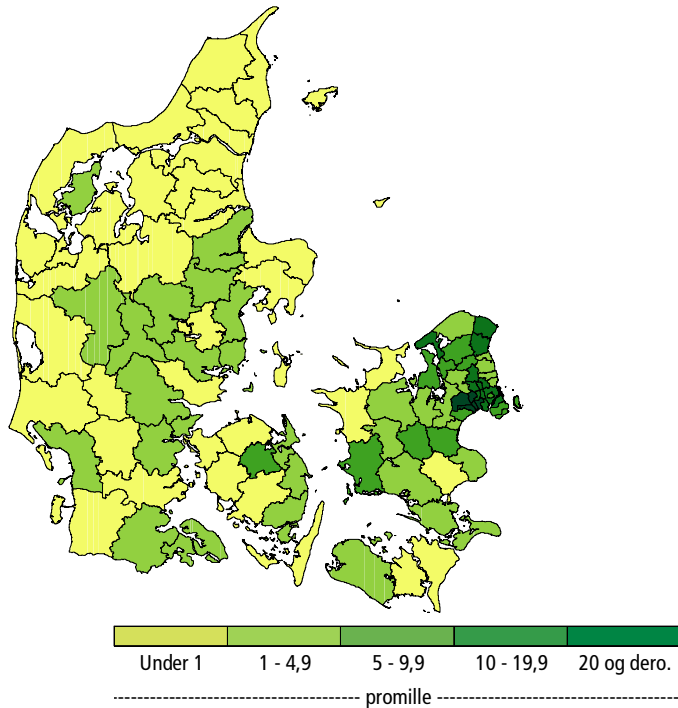
Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Vallensbæk, Albertslund og Høje Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelen er 54 promille i Ishøj, 33 promille i Brøndby, 30 promille i henholdsvis Vallensbæk og Albertslund og 27 promille i Høje-Taastrup.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 5 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er der kun tre kommuner (Odense, Fredericia og Århus), hvor andelen er over 3 promille.

Figur 7.3. 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2010

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 2.493 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 25 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 11 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 16 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og

på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

7.3. Forældrenes baggrund

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabellen nedenfor kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2010 havde 8.502 ud af 10.172 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 84 pct. For 11 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 5 pct. kun er oplysninger om en forælder, som per definition er efterkommer.

Tabel 7.3. 0-29-årige børn af efterkommere. 2010

Forældrenes herkomst	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt
I alt	785	9 387	10 172
Børn af efterkommere-D	591	8 606	9 197
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med dansk stb.skab	26	889	915
Begge forældre efterkommere, kun én med dansk stb.skab	7	187	194
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder indvandrer	491	7 145	7 636
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder uoplyst ..	67	385	452
Børn af efterkommere-E	194	781	975
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med udenl. stb.skab	21	20	41
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder indvandrer	156	710	866
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder uoplyst ..	17	51	68

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2010 var der i alt kun 975 børn af efterkommere-E mod 9.197 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 10.172 børn af efterkommere fordelt på 785 med vestlig oprindelse og 9.387 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

Moderens oprindelse bestemmer barnets oprindelse

Som tidligere nævnt er det moderens oprindelse, som bestemmer, om en person bliver defineret som vestlig eller ikke-vestlig. I de tilfælde, hvor moderen har vestlig oprindelse og faderen ikke-vestlig, bliver barnets oprindelse altså vestlig. Omvendt vil barnet til et forældrepar med en ikke-vestlig mor og en vestlig far blive defineret som en person med ikke-vestlig oprindelse. Denne definition gælder, uanset om det er moderen eller faderen, som er efterkommer.

Både far og mor har ikke-vestlig oprindelse i de fleste tilfælde

Blandt de 9.337 børn af efterkommere, hvor moderen har ikke-vestlig oprindelse, er det klart mest almindelige, at også faderen har ikke-vestlig oprindelse. Det var således tilfældet for 8.721 svarende til en andel på 93 pct. Tilsvarende var der kun 233 børn af efterkommere i 2010 med et forældrepar, der bestod af en mor med ikke-vestlig oprindelse og en far med vestlig oprindelse.

Tabel 7.4. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelseslandegruppe. 2010

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland			
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt
I alt	621	9 095	456	10 172
Vestlige lande	377	321	73	771
Ikke-vestlige lande	233	8 721	383	9 337
Uoplyst	11	53	-	64

Kun 554 har en vestlig og en ikke-vestlig forælder

Knap halvdelen af de vestlige børn af efterkommere, der har en mor med vestlig oprindelse, har også en far med vestlig oprindelse. Tilsammen er der 554, som har et forældrepar, hvor den ene har vestlig oprindelse og den anden ikke-vestlig.

Meget ofte oprindelse i samme land

Der er ovenfor ikke skelnet mellem forskellige oprindelseslande inden for grupperne vestlige og ikke-vestlige. I virkeligheden består de forældrepar, hvor begge har oprindelse i enten vestlige eller ikke-vestlige lande, meget ofte af to personer, som har oprindelse i det samme land.

Tabel 7.5. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelsesland. 2010

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland									
	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande						Uoplyst	I alt
	I alt	EU-lande	I alt	Tyrkiet	Pakistan	Jugoslavien (tidl.)	Marokko	Jordan		
I alt	621	581	9 095	3 831	2 277	972	480	231	456	10 172
Vestlige lande ..	377	358	321	42	55	65	31	4	73	771
Heraf:										
EU-lande	361	346	310	42	55	62	30	4	73	744
Ikke-vestlige lande	233	212	8 721	3 774	2 202	898	449	226	383	9 337
Heraf:										
Tyrkiet	43	43	3 843	3 701	20	19	4	1	108	3 994
Pakistan	15	12	2 154	1 210	5	-	8	1	123	2 292
Jugoslavien (tidl.) ¹	41	39	957	26	17	670	3	2	46	1 044
Marokko	14	14	454	5	7	-	422	2	9	477
Jordan	-	-	267	2	-	1	-	173	9	276
Uoplyst	11	11	53	15	20	9	-	1	-	64

¹ Omfatter alle, der har oprindelse i det geografiske område, som før 1992 hed Jugoslavien.

*Tyrkisk, pakistansk
og jugoslavisk
oprindelse
dominerer*

Der er 3.701 børn af efterkommere, som har både en mor og far med tyrkisk oprindelse. Det svarer til 36 pct. af alle børn af efterkommere. Blandt alle 10.172 børn af efterkommere har 64 pct. et forældrepar, hvor begge har oprindelse i Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. Dominansen af Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien blandt forældrene til børn af efterkommere skal ses i lyset af, at der allerede i 1960'erne og 1970'erne kom mange indvandrere til Danmark herfra. Der har derfor været personer i Danmark fra disse lande længe nok til, at de både har kunnet få børn og børnebørn i Danmark, hvor børnene ofte er efterkommere, mens børnebørnene i mange tilfælde bliver til dem, som vi her kalder børn af efterkommere.

*Oftest er moderen
efterkommer og
faderen indvandrer*

En efterkommer og en indvandrer er som allerede nævnt den mest almindelige kombination blandt forældre til børn af efterkommere. Det er i denne forbindelse interessant, at det for ikke-vestlige børn af efterkommere er klart mest udbredt, at moderen er efterkommer, mens faderen er indvandrer. Ud af de 7.855 ikke-vestlige børn af efterkommere, som har forældre, der består af en efterkommer og en indvandrer, er det således moderen, der er efterkommeren i 4.922 tilfælde. Det svarer til en andel på 63 pct.

Tabel 7.6. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes herkomst. 2010

Moderens herkomst	Faderens herkomst			I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Uoplyst	
I alt	5 242	4 474	456	10 172
Børn fra vestlige lande				
I alt	320	392	73	785
Indvandrere	-	327	-	327
Efterkommere	320	54	73	447
Uoplyst	-	11	-	11
Børn fra ikke-vestlige lande				
I alt	4 922	4 082	383	9 387
Indvandrere	-	2 933	-	2 933
Efterkommere	4 922	1 096	383	6 401
Uoplyst	-	53	-	53

I dette kapitel har vi defineret og sat tal på børn af efterkommere. I det næste kapitel vil vi koble baggrundsoplysninger på og sammenligne børn af efterkommere med personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere, hvor det er relevant.

8. Børn af efterkommere – børnenes forhold

Sammenfatning

Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er stort set den samme for ikke-vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Dermed adskiller ikke-vestlige børn af efterkommere sig fra ikke-vestlige efterkommere, som i højere grad bor sammen med begge forældre.

0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution end 0-5-årige børn med dansk oprindelse. Forskellen er størst for de 0-1-årige børn og mindst for de 4-5-årige.

Der er 224 børn af efterkommere mellem 18 og 29 år. Det er derfor reelt ikke muligt at konkludere noget om gruppens forhold vedrørende kriminalitet, beskæftigelse og uddannelse.

Børn af efterkommere og definition af herkomst

Børn af efterkommere indgår kun som børn af efterkommere, når vi i dette og følgende afsnit sammenligner dem med personer med dansk oprindelse og efterkommere. Børn af efterkommere er altså blevet udskilt fra kategorierne dansk oprindelse og efterkommere. Derfor svarer antallet af personer med dansk oprindelse og efterkommere, der angives her, ikke til andre offentliggjorte tal for disse grupper.

8.1. Familieforhold

Forældre bosat i Danmark

Personer med dansk oprindelse i alderen 0-24 år havde i henholdsvis 96 og 99 pct. af tilfældene deres far og mor bosat i Danmark i 2010. For ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele 93 og 99 pct., mens henholdsvis 86 pct. og 96 pct. af de vestlige børn af efterkommere havde deres far og mor i Danmark.

Tabel 8.1. 0-24-årige og deres forældre i befolkningen. 2010

	Børn i alt	Andel med far i befolkningen	Andel med mor i befolkningen
	antal	pct.	
Dansk oprindelse	1 478 819	96	99
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	731	86	96
Efterkommere, vestlige lande	10 104	87	97
Indvandrere, vestlige lande	30 970	24	35
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	9 378	93	99
Efterkommere, ikke-vestlige lande	99 256	94	98
Indvandrere, ikke-vestlige lande	49 523	58	72

Små forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse

Der er altså ikke den store forskel mellem personer med dansk oprindelse og børn af efterkommere målt på andelen med deres far og mor i Danmark. Også 0-24-årige efterkommere minder meget om personer med dansk oprindelse på dette punkt, men det er kendetegnende, at der

er lidt færre børn af efterkommere og efterkommere, som har deres far i Danmark i forhold til personer med dansk oprindelse.

Færre indvandrere har en far i Danmark

Indvandrere i alderen 0-24 år skiller sig klart ud, idet der her kun var henholdsvis 24 pct. af de vestlige og 58 pct. af de ikke-vestlige, som havde deres far i Danmark.

Tabel 8.2. 0-24-årige fordelt efter bopælsfamilie. 2010

	Bor hos begge forældre	Bor hos enlig mor	Bor hos mor i nyt par	Bor hos enlig far	Bor hos far i nyt par	Udeboende	I alt
Dansk oprindelse	888 950	193 551	98 038	33 714	16 294	248 272	1 478 819
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	409	174	44	33	6	65	731
Efterkommere	6 362	1 842	496	202	65	1 137	10 104
Indvandrere	5 977	1 768	1 786	263	219	20 957	30 970
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	7 109	1 771	252	100	46	100	9 378
Efterkommere	67 221	20 113	1 742	1 624	549	8 007	99 256
Indvandrere	15 721	5 310	3 240	1 298	637	23 317	49 523
	pct.						
Dansk oprindelse	60	13	7	2	1	17	100
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	56	24	6	5	1	9	100
Efterkommere	63	18	5	2	1	11	100
Indvandrere	19	6	6	1	1	68	100
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	76	19	3	1	0	1	100
Efterkommere	68	20	2	2	1	8	100
Indvandrere	32	11	7	3	1	47	100

Fleere ikke-vestlige børn bor med begge deres forældre ...

Blandt alle med dansk oprindelse i alderen 0-24 år boede 60 pct. sammen med begge deres forældre 1. januar 2010. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele henholdsvis 56 pct. for de vestlige og 76 pct. for de ikke-vestlige.

... skyldes især, at de er meget unge

Det spiller her en rolle, at 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er yngre end både vestlige børn af efterkommere og 0-24-årige med dansk oprindelse. Andelen af børn, som bor sammen med begge forældre, falder i takt med barnets alder som følge af udvandring, dødsfald og skilsmisser. At ikke-vestlige børn af efterkommere er så ung en gruppe, er derfor også en faktor, som har en positiv effekt på andelen, der bor hos begge deres forældre.

Enlig mor er den næstmest almindelige familietype for børn af efterkommere

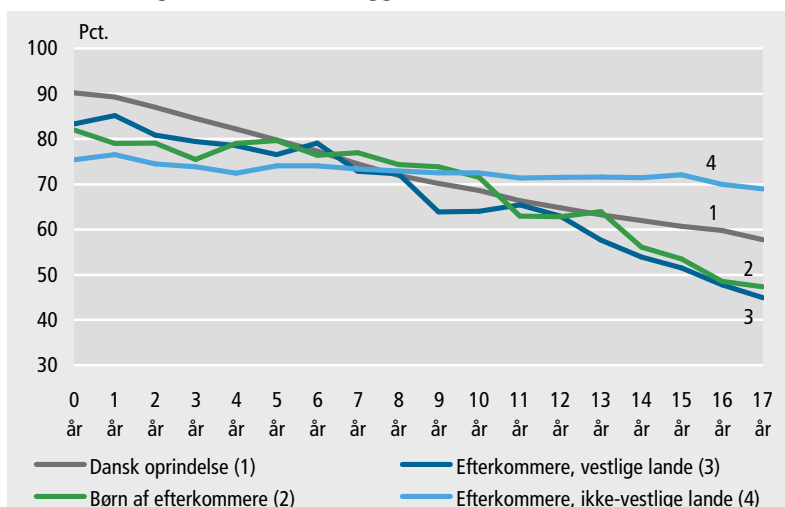
For de børn af efterkommere, der ikke bor sammen med begge deres forældre, er det mest almindelige, at barnet bor sammen med deres enlige mor. Der er 19 pct. af de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere, som bor sammen med deres enlige mor. Den tilsvarende andel for 0-24-årige med dansk oprindelse er 13 pct. Her er der til gengæld 17 pct., som er udeboende. Da 0-24-årige med dansk oprindelse har en ligelig aldersfordeling over de enkelte alderstrin, er der mange

blandt de ældste i gruppen, som vil være flyttet hjemmefra. Som nævnt flere gange er ikke-vestlige børn af efterkommere meget unge, og der er derfor ikke noget mærkeligt i, at kun 1 pct. af dem er udeboende.

Børn med ikke-vestlig baggrund bor i mindre grad med en forælder og dennes nye partner

Når det gælder andelen af børn, der bor sammen med den ene af deres forældre og en ny partner, er det tydeligt, at denne type bopælsfamilie er mindre almindelig blandt børn med ikke-vestlig oprindelse i forhold til børn med vestlig oprindelse. Fx var det kun 3 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere, der boede sammen med deres mor og en anden partner end barnets far. Den tilsvarende andel var 6 pct. for de vestlige børn af efterkommere og 7 pct. for børn med dansk oprindelse. Den samme tendens gør sig gældende, hvis man sammenligner vestlige og ikke-vestlige efterkommere.

Figur 8.1. Andel 0-17-årige, som bor med begge forældre, fordelt efter alder. 2010

Næsten alle små børn bor med begge deres forældre

Næsten alle små børn, som er født i Danmark, bor sammen med begge deres forældre. For 1-årige børn med dansk oprindelse boede 89 pct. sammen med begge forældre, mens andelen for 1-årige børn af efterkommere var 79 pct. Børn af efterkommere er her ikke opdelt i vestlige og ikke-vestlige, da grupperne på de enkelte alderstrin er for små til en sådan opdeling. Blandt 1-årige efterkommere boede henholdsvis 85 pct. af de vestlige og 77 pct. af de ikke-vestlige sammen med begge deres forældre.

Andelen falder med barnets alder ...

Der er en generel negativ sammenhæng mellem barnets alder og andelen af børn, som bor sammen med begge forældre. Det skyldes, at sandsynligheden for, at der i barnets levetid er sket begivenheder, som har skilt forældrene fra hinanden, stiger i takt med barnets alder. En sådan begivenhed kan både være en skilsmisse, et dødsfald eller en udvandring fra Danmark.

... men i mindre grad for ikke-vestlige efterkommere

For alle de fire viste grupper i figuren ovenfor gør den nævnte negative sammenhæng mellem alder og andel af børn, der bor hos begge forældre, sig gældende. Det er dog tydeligt, at ikke-vestlige efterkommere

skiller sig ud, idet andelen af børn, der bor hos begge forældre, her ligger på stort set samme niveau for alle alderstrin. For børn på alle enkelte alderstrin fra 10 til 17 år ligger andelen af børn, der bor hos begge forældre, mellem 69 og 73 pct. for ikke-vestlige efterkommere, hvilket er meget højt sammenlignet med de øvrige tre grupper.

De øvrige grupper viser samme faldende tendens

De tre øvrige grupper minder derimod meget om hinanden. Her er tendensen, at andelen, der bor hos begge forældre, er faldende gennem alle alderstrin fra 0 til 17 år. Kurven er dog mere jævn for børn med dansk oprindelse, og det skyldes, at talgrundlaget er meget større for denne gruppe for alle alderstrin. Kurven falder jævnt for børn med dansk oprindelse indtil 17-års-alderen.

Forskelle i forældres oprindelse kan spille en rolle

Som det tidligere er blevet beskrevet, består forældre til børn af efterkommere hovedsageligt af en efterkommer og en indvandrer, mens forældre til efterkommere typisk vil bestå af to indvandrere med rødder i samme land og kultur. Forældre til efterkommere har derfor en mere ensartet baggrund end forældre til børn af efterkommere, og man kan forestille sig, at det er denne ensartethed i baggrund, som gør, at forældre til efterkommere tilsyneladende i højere grad forbliver sammen sammenlignet med forældre til børn af efterkommere.

Få børn af efterkommere gør tallene usikre

For børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande er der især for de øverste alderstrin i intervallet 0-17 år forholdsvis få personer. Det giver en større usikkerhed, og kurven får derfor et mere ujævnt forløb. Den overordnede tendens er dog tydeligt faldende for både børn af efterkommere og vestlige efterkommere.

Ingen klare konklusioner

Talgrundlaget er for tyndt til, at man kan drage klare konklusioner, men det tyder faktisk på, at børn af efterkommere har mere tilfælles med børn med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen, som bor hos begge forældre.

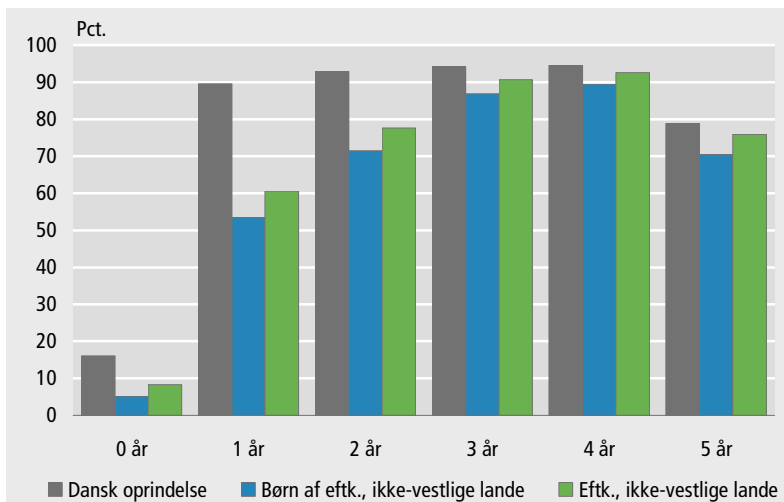
8.2. Daginstitutioner

Fokus på 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Benyttelse af daginstitutioner er et af de få områder, hvor aldersfordelingen af børn af efterkommere gør det muligt at belyse dem nærmere statistisk og sammenligne dem med andre grupper. Vi vil dog koncentrere os om ikke-vestlige børn af efterkommere, da gruppen af 0-5-årige vestlige børn af efterkommere er meget lille.

I figuren er vist andelen i daginstitution for 0-5-årige for både børn med dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere fordelt på enkelte alderstrin.

Figur 8.2. Andel af 0-5-årige i daginstitution. 2009

Børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution

For alle alderstrin er andelen i dagsinstitution højest for børn med dansk oprindelse. Forskellene er størst på de små alderstrin. Fx er 90 pct. af de 1-årige børn med dansk oprindelse i dagsinstitution mod 53 pct. for ikke-vestlige børn af efterkommere og 61 pct. for ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for 4-årige er 95 pct. for børn med dansk oprindelse, 89 pct. for børn af efterkommere og 93 pct. for efterkommere.

Børn af efterkommere og efterkommere på samme niveau

Der er ikke nogen stor forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen i daginstitution. På alle alderstrin ligger de ikke-vestlige efterkommere dog en lille smule højere end ikke-vestlige børn af efterkommere. Det tyder på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.

Ingen kønsforskel i 0-4-åriges brug af daginstitutioner

Både for børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige børn af efterkommere er der ikke nogen nævneværdige kønsforskelle for 0-4-årige børn, hvad angår andelen i daginstitution.

Blandt 5-årige er flest drenge i daginstitution på grund af tidlig skolestart hos piger

Der er derimod en reel kønsforskel for de 5-årige. Her er andelen i dagsinstitution for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 82 og 75 pct. Denne forskel skyldes, at der er flere piger end drenge, der starter tidligt i skole eller børnehaveklasse, hvorefter de forlader daginstitutionen og i stedet begynder på fritidshjem eller SFO. For de 5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere gør det samme mønster sig gældende, idet andelen i daginstitution her er 72 pct. for drengene og 69 pct. for pigerne.

Tabel 8.3. 0-5-årige i daginstitution. 2009

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Dreng						
Dansk oprindelse	4 798	27 243	27 613	28 448	28 318	24 414
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	6	25	23	26	17	13
Efterkommere, vestlige lande	60	314	229	267	203	151
Indvandrere, vestlige lande	4	70	133	177	214	177
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	25	276	349	367	332	278
Efterkommere, ikke-vestlige lande	188	1 395	1 761	2 161	2 206	1 926
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6	59	110	183	183	167
Piger						
Dansk oprindelse	4 336	25 681	26 310	27 144	27 136	21 534
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	3	22	21	28	17	16
Efterkommere, vestlige lande	50	294	257	217	178	129
Indvandrere, vestlige lande	4	52	164	196	209	167
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	28	274	307	330	356	225
Efterkommere, ikke-vestlige lande	190	1 328	1 628	2 072	2 106	1 823
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2	52	95	148	154	133

Tabel 8.4. Andel 0-5-årige i daginstitution. 2009

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
	pct.					
Dreng						
Dansk oprindelse	16	90	93	94	94	82
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	21	68	82	79	74	81
Efterkommere, vestlige lande	10	72	79	91	91	74
Indvandrere, vestlige lande	6	38	55	65	74	62
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	54	72	89	91	72
Efterkommere, ikke-vestlige lande	8	61	79	91	93	78
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7	29	49	66	68	62
Piger						
Dansk oprindelse	16	89	93	94	95	75
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	9	76	68	88	94	84
Efterkommere, vestlige lande	9	69	80	90	86	68
Indvandrere, vestlige lande	7	30	62	70	72	56
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	53	71	85	88	69
Efterkommere, ikke-vestlige lande	8	60	76	90	92	74
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3	32	46	64	66	65

8.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Blandt de lidt mere end 1,2 mio. børn 1. januar 2009 var der 18.361, der i løbet af deres liv havde været anbragt uden for hjemmet, mens 29.155 havde modtaget en forebyggende foranstaltning. En forebyggende foranstaltning kan fx bestå i et aflastningsophold

for barnet, en personlig rådgiver eller fast kontaktperson for barnet alene.

Tabel 8.5. 0-17-årige 1. januar 2009, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	I alt
0-17-årige børn i alt					
Dansk oprindelse	407 809	300 393	192 265	188 071	1 088 538
Børn af efterkommere	5 931	2 166	499	238	8 834
Indvandrere	5 481	7 421	7 034	9 018	28 954
Efterkommere	37 989	27 222	13 876	11 792	90 879
Antal børn, der har været anbragt uden for hjemmet					
Dansk oprindelse	1 857	3 508	4 041	7 083	16 489
Børn af efterkommere	15	21	11	11	58
Indvandrere	8	73	153	441	675
Efterkommere	184	277	277	401	1 139
Antal børn, der har modtaget forebyggende foranstaltning					
Dansk oprindelse	2 063	6 416	7 040	10 207	25 726
Børn af efterkommere	25	25	24	16	90
Indvandrere	13	183	283	653	1 132
Efterkommere	263	569	558	817	2 207

Anm.: Et barn kan indgå både i opgørelsen over anbringelser og over forebyggende ydelser.

Færre børn af efterkommere er anbragt uden for hjemmet ...

Der er kun 58 børn af efterkommere, som har været anbragt uden for hjemmet, mens 90 har modtaget bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Det svarer til henholdsvis 0,7 og 1,0 pct. af alle børn af efterkommere. For børn med dansk oprindelse er andelen henholdsvis 1,5 og 2,4 pct.

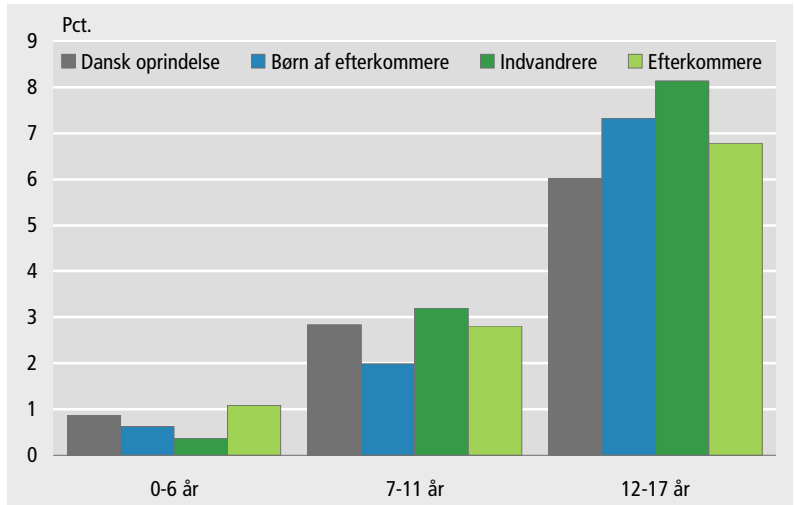
... skyldes især, at børn af efterkommere er meget unge

Den overordnede forskel for alle 0-17-årige skal ses i lyset af, at næsten alle børn af efterkommere er under 12 år. Da både anbringelser og forebyggende foranstaltninger er langt mere udbredt for børn over 12 år end for børn under 12 år, vil aldersfordelingen i sig selv have en reducerende effekt på andelen for børn af efterkommere. Det er på den baggrund ikke overraskende, at børn med dansk oprindelse samlet set har højere andele både af børn anbragt uden for hjemmet og af børn med forebyggende foranstaltninger.

Statistisk usikkerhed er høj for 15-17-årige børn af efterkommere

Under alle omstændigheder er det meget vanskeligt at konkludere noget om forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse, da tallene for børn af efterkommere er meget små. Fx var der kun 11 børn af efterkommere i aldersgruppen 15-17 år, der har været anbragt uden for hjemmet svarende til en andel på 4,6 pct., hvilket er højere end for børn med dansk oprindelse, hvor andelen er på 3,7 pct.

Figur 8.3. 0-17-årige 1. januar 2009, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

Figuren ovenfor viser andelen af børn, som enten har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i løbet af deres liv. Her er anbringelser og forebyggende foranstaltninger altså samlet, hvor de før blev behandlet hver for sig. For at få et lidt større talgrundlag er aldersgrupperne 12-14 år og 15-17 år yderligere blevet slået sammen til en aldersgruppe.

Relativt mange 12-17-årige børn af efterkommere med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger

Blandt de 12-17-årige er andelen med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger med 8,1 pct. faktisk højest blandt indvandrere. Børn af efterkommere er med 7,3 pct. næsthøjest, mens andelen er 6,8 pct. for efterkommere og 6,0 pct. for børn med dansk oprindelse. I antal personer er der dog kun tale om 54 børn af efterkommere mellem 12 og 17 år, som har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltning, så de beregnede andele er meget følsomme for selv små bevægelser.

8.4. Uddannelse og beskæftigelse

Under 150 børn af efterkommere i alderen 20 til 29 år

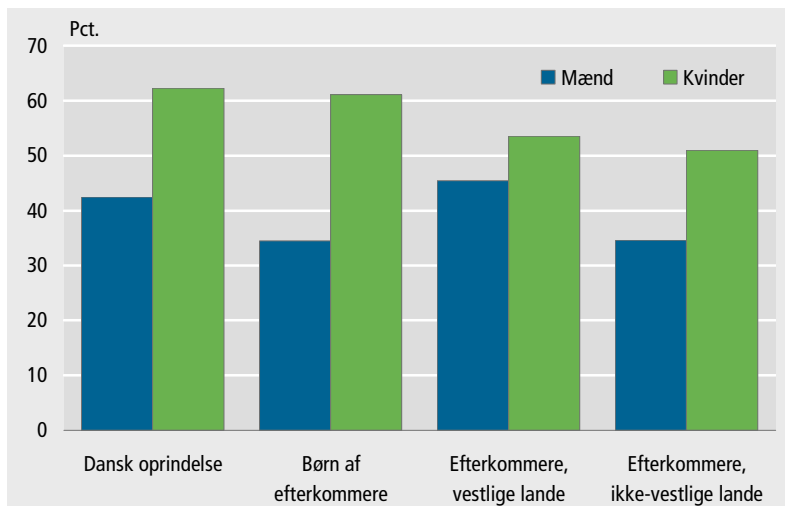
At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt var der 1. januar 2009 kun henholdsvis 105 vestlige og 36 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-29-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse

I figuren er vist andelen med fuldført gymnasial uddannelse for 20-29-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. I figuren er angivet andele for både mænd og kvinder i grupperne dansk oprindelse, ikke-vestlige

efterkommere, vestlige efterkommere og børn af efterkommere. Vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere er altså slået sammen til en gruppe i figuren. Baggrunden for denne sammenlægning er naturligvis de meget få børn af efterkommere, som findes i aldersgruppen 20-29-årige. Andelen af kvinder med en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper. Det skyldes især, at mange unge mænd tager en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen.

Figur 8.4. Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse. 2009

Høj andel med gymnasial uddannelse blandt kvindelige børn af efterkommere

Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 42 pct. af mændene og 62 pct. af kvinderne afsluttet en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 34 pct. for mændene og 61 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere. Disse andele ligger for mændene tæt på andelen for efterkommere fra ikke-vestlige lande, mens andelen for kvinderne er næsten lige så høj som andelen for kvinder med dansk oprindelse.

Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse ...

For 18-29-årige er det mest almindelige, at man enten er under uddannelse, i beskæftigelse eller begge dele. Fra et samfundsmæssigt synspunkt er både uddannelse og beskæftigelse positive aktiviteter, som enten har en umiddelbar eller langsigtet positiv effekt på samfundet. Man kan derfor argumentere for, at det blot er vigtigt, at man som 18-29-årig enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, og i figuren skelner vi derfor ikke mellem de to aktiviteter.

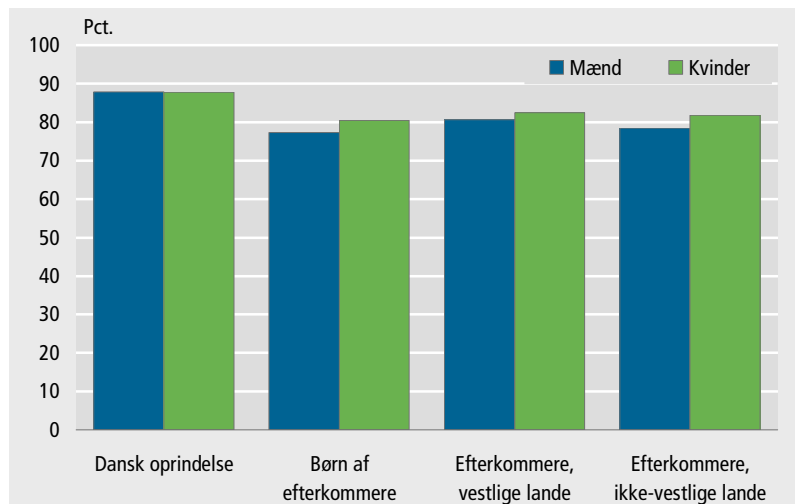
Tabel 8.6. 18-29-årige, der er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2009

	I alt	Heraf:		
		Beskæftigede	Beskæftigede og under uddannelse	Under uddannelse
Mænd	387 788	187 920	99 017	42 929
Dansk oprindelse	327 679	162 299	89 102	36 415
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	75	24	19	12
Efterkommere, vestlige lande	1 436	578	345	235
Indvandrere, vestlige lande	19 393	7 925	2 012	2 306
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	57	17	15	15
Efterkommere, ikke-vestlige lande	9 648	3 887	2 425	1 256
Indvandrere, ikke-vestlige lande	29 500	13 190	5 099	2 690
Kvinder	376 838	158 848	112 629	43 849
Dansk oprindelse	314 680	138 749	101 410	36 043
Børn af efterkommere, vestlige lande ...	59	21	19	8
Efterkommere, vestlige lande	1 314	496	368	220
Indvandrere, vestlige lande	21 100	6 787	2 927	3 205
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	33	9	11	6
Efterkommere, ikke-vestlige lande	9 205	3 306	2 813	1 413
Indvandrere, ikke-vestlige lande	30 447	9 480	5 081	2 954

... var for børn af efterkommere 77 pct. for mænd og 80 pct. for kvinder

Det fremgår af figuren, at der blandt 18-29-årige med dansk oprindelse var 88 pct. af henholdsvis mændene og kvinderne, der var enten i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele 77 pct. for mænd og 80 pct. for kvinder. Gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere omfatter i alt kun 224 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er meget små.

Figur 8.5. Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2009

Samme niveau som efterkommere

Andelen af mandlige og kvindelige børn af efterkommere i alderen 18-29 år, som var enten i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger på et

lidt lavere niveau end de tilsvarende andele for både de vestlige og ikke-vestlige efterkommere, men forskellene er meget små.

De meget få børn af efterkommere i alderen 18-29 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

8.5. Kriminalitet

91 pct. under kriminel lavalder

Da 91 pct. af alle børn af efterkommere er under 15 år og derfor under den gældende kriminelle lavalder på opgørelsestidspunktet, er det stærkt begrænset, hvad der kan vises af statistik om kriminalitet.

Tabel 8.7. 15-29-årige børn af efterkommere skyldige i kriminalitet. 2009

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	I alt
Mænd	18	8	6	32
Vestlige lande	2	6	5	13
Ikke-vestlige lande	16	2	1	19
Kvinder	2	2	1	5
Vestlige lande	-	-	1	1
Ikke-vestlige lande	2	2	-	4

Talgrundlag for statistik om kriminalitet meget tyndt

Blandt 15-29-årige børn af efterkommere 1. januar 2009 var der kun 37 personer, som i 2009 var blevet kendt skyldige i en kriminalitetssag. De 37 personer omfatter 32 mænd og 5 kvinder, og for begge køn gælder det, at der var en overvægt af personer med ikke-vestlig oprindelse i forhold til personer med vestlig oprindelse blandt de skyldige.

Ingen konklusioner om kriminalitet

Det talmæssige grundlag for kriminalitet blandt 15-29-årige børn af efterkommere er for tyndt til, at der kan drages nogle konklusioner eller laves yderligere undersøgelser på området.

Næste kapitel fokuserer på forældre til børn af efterkommere

Indholdet i dette kapitel har været meget påvirket af, at børn af efterkommere er en meget lille gruppe. Det sætter nogle klare begrænsninger. Det har i særlig grad været tilfældet, når det gælder uddannelse, beskæftigelse og kriminalitet. I næste kapitel retter vi vores opmærksomhed mod forældrene til børn af efterkommere.

9. Børn af efterkommere – forældrenes forhold

Sammenfatning

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er mere end 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – omkring halvdelen er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødre, hvor næsten halvdelen er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, da der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

Forældrene til børn af efterkommere er efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra af den grund.

9.1. Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 33,9 år og 31,0 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 44,7 år for faderen og 42,1 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså i gennemsnit mere end 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men i mindre grad end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 9.1. Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2010

	Fædre	Mødre	Forskel
	år		
I alt	44,6	41,8	2,8
Dansk oprindelse	44,7	42,1	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,5	37,3	2,2
Efterkommere, vestlige lande	43,1	39,5	3,6
Indvandrere, vestlige lande	41,8	39,6	2,2
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	33,9	31,0	2,9
Efterkommere, ikke-vestlige lande	43,8	38,9	4,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	48,6	43,4	5,3

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknøytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

9.2. Uddannelse

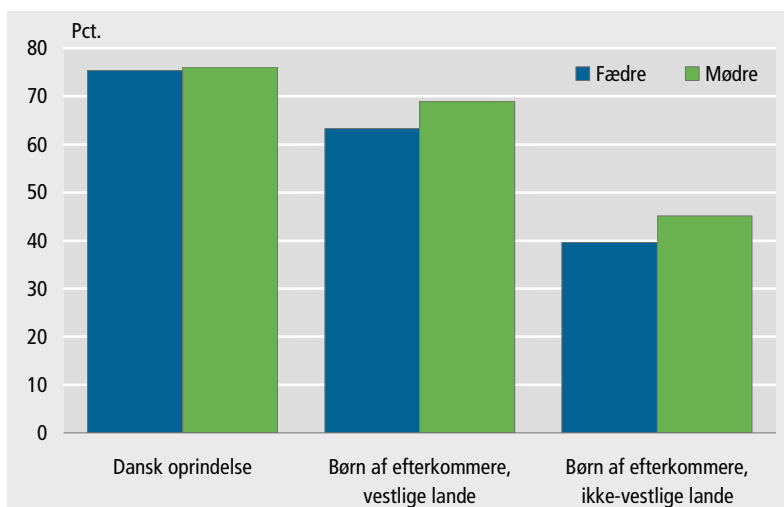
Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figuren på næste side viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere. Der er her kun set på forældrenes uddannelse i de tilfælde, hvor forælderen er født i Danmark og også bor i Danmark, da det kun er i de tilfælde, at uddannelsesoplysningerne er af tilstrækkelig kvalitet. Hvis forælderen ikke er født i Danmark eller er en del af befolkningen, indgår vedkommende altså ikke.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

75 pct. af fædre og 76 pct. af mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 63 pct. af fædre og 69 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 40 pct. for fædre og 45 pct. for mødre.

Figur 9.1. Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2009

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som er født i Danmark og som var i befolkningen 1. januar 2009.

0-24-årige vestlige børn af efterkommere er en relativt lille gruppe

De vestlige børn af efterkommere er imidlertid en meget lille gruppe sammenlignet med de ikke-vestlige. Ved opgørelsen af forældrenes uddannelsesniveau indgår kun henholdsvis 398 fædre og 422 mødre til de vestlige børn af efterkommere, mens der indgår henholdsvis 4.127 fædre og 5.883 mødre til de ikke-vestlige. Der indgår flere mødre end fædre i opgørelsen, da det er mest almindeligt, at moderen er født i Danmark, og faderen er indvandrer.

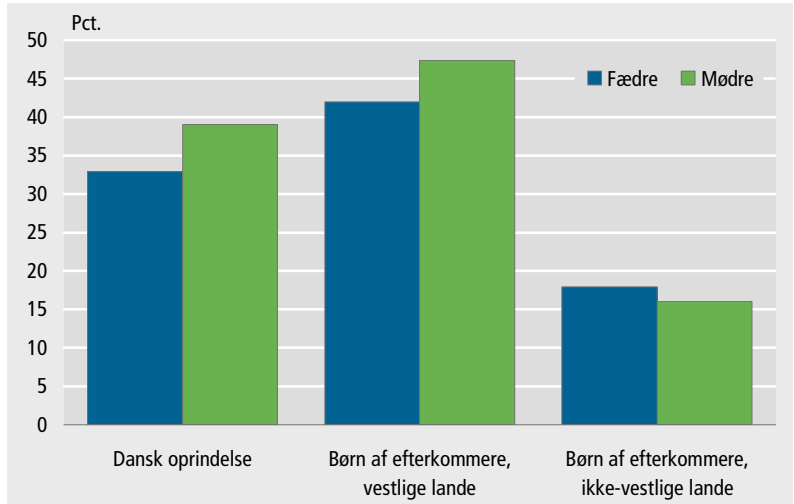
Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er unge

Når man sammenligner uddannelsesniveau for forældrene til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere med uddannelsesniveaet for de øvrige forældregrupper, har forældrenes alder en betydning. Der vil derfor også være flere blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som endnu ikke har afsluttet deres uddannelse, og de vil derfor stå uden nogen erhvervskompetencegivende uddannelse.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 18 pct. af fædrene og 16 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 33 pct. for fædrene og 39 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere har den højeste andel med videregående uddannelser med henholdsvis 42 pct. for fædrene og 47 pct. for mødrene.

Figur 9.2. Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2009

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som er født i Danmark og som var i befolkningen 1. januar 2009.

9.3. Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene

Figuren viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 90 pct. af fædre og 85 pct. af mødre her var i beskæftigelse.

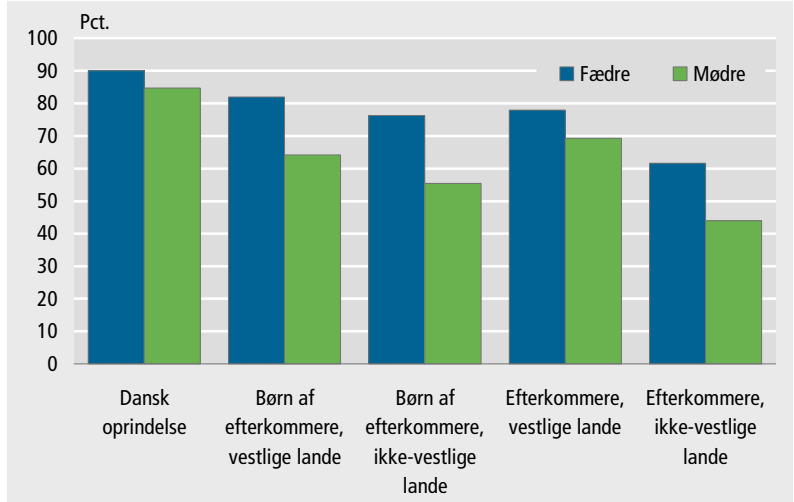
Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Blandt forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var 76 pct. af fædre og 55 pct. af mødre i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 62 pct. af fædre og 44 pct. af mødre beskæftiget.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Figur 9.3. **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige. 2009**

Anm.: Denne figur vedrører kun personer, som var i befolkningen 1. januar 2009.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabellen nedenfor er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt efter fem kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2009 og beskæftigelsesstatus i november 2008.

Tabel 9.2. **Beskæftigede forældre til 0-24-årige. 2009**

	Selvstændig og løn. på højeste niveau					Beskæftigede i alt
	pct.					
Fædre						
Dansk oprindelse	11	23	17	31	18	1 267 621
Børn af efterkommere, vestlige lande	18	25	13	24	20	486
Efterkommere, vestlige lande	22	24	10	22	21	6 305
Indvandrere, vestlige lande	14	23	6	26	31	5 307
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	17	8	7	34	34	5 886
Efterkommere, ikke-vestlige lande	19	6	5	36	33	55 835
Indvandrere, ikke-vestlige lande	14	8	4	38	37	14 002
Mødre						
Dansk oprindelse	5	18	29	37	11	1 230 932
Børn af efterkommere, vestlige lande	11	23	19	36	10	438
Efterkommere, vestlige lande	12	20	21	29	19	6 258
Indvandrere, vestlige lande	11	14	13	31	32	5 985
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	4	7	17	47	25	4 559
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7	4	10	37	42	41 826
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	6	7	35	47	13 717

Anm.: I kategorien selvstændige indgår også medarbejdende ægtefæller.

- Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere* Der er henholdsvis 5.886 beskæftigede fædre og 4.559 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 486 beskæftigede fædre og 438 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.
- Fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere* Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 17 pct. som selvstændige, 8 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 7 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og restgruppen andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter hver 34 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.
- Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau* Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er på 23 pct. eller mere for alle disse tre grupper.
- Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere* De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 68 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som samlet har henholdsvis 75 pct. og 70 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 49 pct.
- Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau* Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
- Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster* Beskæftigelsesmønsteret for mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ligesom for fædrene meget om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, mens beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige indvandrere og efterkommere generelt er beskæftigede på højere niveauer.
- Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau* For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftigede som selvstændige, topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. Det er naturligvis også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædre i langt højere grad er beskæftigede end mødre.

9.4. Uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse. Tabellen på næste side viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2008 for befolkningen 1. januar 2009.

Kun få forældre er pensionister

Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist eller tilbagetrukket fra arbejdsstyrken. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med tilbagetrækning og pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt de tilbagetrukne.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 5 pct. af fædre og 4 pct. af mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun 1 pct. for både fædre og mødre.

... og 7 pct. af fædre er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 7 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 9 pct. er placeret i gruppen andre uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er der stort set udelukkende tale om personer i uddannelsesforanstaltninger eller på sygedagpenge.

Blandt mødre er 18 pct. midlertidigt uden for ...

Af mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 40 pct. uden for arbejdsstyrken. Det vil sige, at de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 40 pct. er 18 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 21 pct. er i kategorien andre uden for arbejdsstyrken.

... og 7 pct. er på barseldagpenge

Det er værd at bemærke, at 7 pct. af mødre til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er på barseldagpenge. Det er sammenlignet med mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse en meget høj andel. Denne andel er dog påvirket af den lave alder for ikke-vestlige børn af efterkommere, idet en forholdsvis stor andel fortsat er under 1 år.

Mange mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er hjemmegående

Blandt mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken den største enkelte socioøkonomiske kategori uden for arbejdsstyrken. I alt har 12 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere en mor i kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken. Der er hovedsageligt tale om hjemmegående mødre, som ikke modtager nogen offentlig forsørgelse. Blandt mødre til børn med dansk oprindelse er den samme andel kun 3 pct. Det er nærliggende at antage, at denne forskel først og fremmest er et udslag af kulturelle forskelle. Det kan dog også spille en rolle, at mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere

generelt har yngre børn, og forskellen kan derfor også afspejle, at mødre i højere grad er hjemmegående, mens børnene er små.

Tabel 9.3. Forældre til 0-24-årige fordelt efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2009

	Faderen			Moderen			
	Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		
		vestlige lande	ikke-vestlige lande		vestlige lande	ikke-vestlige lande	
I alt	1 408 875	593	7 723 145	741	682	8 225	
Beskæftigede	1 267 621	486	5 886 123	932	438	4 559	
Arbejdsløse	15 699	8	400	15 792	15	368	
Uden for arbejdsstyrken i alt	125 555	99	1 437	206 017	229	3 298	
Midlertidigt uden for arb.styrk.	26 788	24	519	76 011	60	1 469	
- Flexydelse	159	-	-	48	-	-	
- Delvis ledighed	892	5	39	1 290	2	67	
- Beskæftiget uden løn	3 131	-	29	6 423	6	48	
- Orlov fra ledighed	303	-	13	1 682	-	39	
- Uddannelsesforanstaltning	9 699	5	235	19 834	10	409	
- Barselspenge	581	2	9	22 723	35	593	
- Sygedagpenge	9 063	10	168	14 642	7	262	
- Revalidering	1 128	-	10	3 884	-	16	
- Introduktionsuddannelse	35	-	8	238	-	23	
- Ledighedsydelse	1 797	2	8	5 247	-	12	
Tilbagetrækning	6 240	2	-	2 127	1	-	
- Efterlønsmodtager	6 240	2	-	2 127	1	-	
Pensionister	42 487	6	194	52 306	15	135	
- Tjenestemandspension	1 101	-	-	838	-	-	
- Folkepension	6 040	3	4	478	-	-	
- Førtidspensionist	35 346	3	190	50 990	15	135	
Andre	50 040	67	724	75 573	153	1 694	
- Introduktionsydelse	12	-	5	11	2	18	
- Kontanthjælp	12 570	19	177	25 223	41	478	
- Børn eller unge under 16 år	-	-	-	-	-	1	
- Personer under uddannelse	3 063	6	48	13 207	31	224	
- Øvrige	34 395	42	494	37 132	79	973	
			pct.				
I alt	100	100	100	100	100	100	
Beskæftigede	90	82	76	85	64	55	
Arbejdsløse	1	1	5	1	2	4	
Uden for arbejdsstyrken i alt	9	17	19	14	34	40	
Midlertidigt uden for arb.styrk.	2	4	7	5	9	18	
Tilbagetrækning	0	0	.	0	0	.	
Pensionister	3	1	3	4	2	2	
Andre	4	11	9	5	22	21	

Også relativt flere på kontanthjælp

Der er 6 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere, som havde kontanthjælp som socioøkonomisk status. Det er også en høj andel sammenlignet med mødre til børn med dansk oprindelse, hvor kun 2 pct. befandt sig i denne kategori.